

فهرست کتابهای خطی

کتابخانه ملی ملک

وابسته به آستان قدس

جلد سوم (بخش اول)

کتابهای فارسی

زیر نظر و تألیف

ایرج افشار و محمدتقی دانش‌پژوه

با همکاری

محمدباقر حجتی و احمد منزوی

تهران ۱۳۶۱

اسکن شد

فهرست کتابهای خطی

کتابخانه ملی ملک

وابسته به آستان قدس

جلد سوم (بخش اول)

کتابهای فارسی

زیر نظر و تألیف

ایرج افشار و محمدتقی دانش پژوه

با همکاری

محمد باقر حجتی و احمد منزوی

تهران ۱۳۶۱

بسم الله الرحمن الرحيم

فهرست نسخه‌های فارسی

کتابخانه ملی ملک

شرح کافی و گویا درباره سبب تهیه و طرز فهرست نویسی نسخه‌های خطی موجود در کتابخانه ملی ملک که در زمان واقف و متولی آن مؤسسه ، مرحوم حاج حسین آقای ملک و طبق قرارداد امضا شده با ایشان آغاز شد در مقدمه‌های جلد اول و دوم فهرست گفته شده است و محتاج به تکرار مطلب نیست. کتابخانه ملی ملک یکی از کتابخانه‌هایی است که غالب فضایی ایران و خارج از ایران از مجموعه نسخ خطیش بهره بسیار برده‌اند. تعداد نسخی که از این کتابخانه در مقابله تصحیح و طبع کتب به کار گرفته شده است از یکصد درمی‌گذرد. اینک به پیشنهاد فهرست نگاران و توجه و لطف اولیای امور کتابخانه مخصوصاً آقای دکتر عبدالعلی گویا بخش اول جلد سوم فهرست در دسترس قرار داده می‌شود. فهرست نگاران و همکاران آنها در طی مدت چند سال که باین کار مشغول بودند هماره سعی داشتند که خدمتشان در راه معرفی نسخ خطی آنجا هرچه زودتر پایان پذیرد ، لذا انتظار دارند دنباله جلد سوم (دنباله فهرست فارسی) هم هرچه زودتر در دسترس علاقه‌مندان قرار گیرد.

ضمناً گفته شود که بهنگام تهیه فهرست ، دوستان فاضل
محترم آقایان دکتر محمدعلی شیخ و مشتاقی مدتی همکاری و
همگامی مفید داشتند و متأسفانه نام شریفشان در مقدمه‌های
پیشین از قلم افتاده است . پس عذر خواهیم .

محمد تقی دانش پژوه - ایرج افشار

راحة الارواح و مونس الاشباح

از ابوسعید حسین شیعری سبزواری، در سرگذشت امامان در ده باب هر يك در چند فصل، بنام سلطان نظم الدین یحیی پسر صاحب اعظم شمس الدین خواجه کرابی سربداری (۷۵۳-۷۵۹) و در ۵ع ۷۵۳ با انجام رسانده است. (ش ۵۳۸۳ دانشگاه - استوری ۱ : ۱۸۲ و ۱۲۵۴ - الرسالة العلیة ص ۸۹ حواشی - ایوانف ش ۱۱۱۰ ج ۱ اوش ۱۰۴۱۲ ذیل دوم - زانباور ۳۸۱ - منزوی ۴۴۶۵)

آغاز: شکر و سپاس و حمد بی قیاس مالک الملکی راست.

انجام : و فرغ مؤلفه من تألیفه فی الخامس من شهر ربیع الآخر سنة ثلاث و خمسين و سبع مائة و صلی الله علی خیر خلقه... و آله و عترته اجمعین...

* (۲۴۸۰) نستلیق محمد هادی بن حاجی آقا بابای کاشانی در قزوین در ۱۲۵ع،

۱۲۴۳، ۱۳۵ گ ۱۶ س ۱۴۸۸ × ۲۵۳، کاغذ فستقی، جلد میشن قهوه‌ای ضربی.
 * (۳۹۱۱) نستعلیق سده ۱۱ عنوان و نشان شنکرف، انجام در فصل پنجم افتاده،
 با مهر کتابخانه شیخ فضل‌الله نوری، ۲۰۸ گ ۲۰ س ۱۶/۵ × ۲۱، کاغذ ترمه، جلد
 میشن قهوه‌ای.

رباعیات

میرزا عبدالقادر بیدل عظیم‌آبادی (۱۰۵۴ - ۱۱۳۰)، نزدیک به ۷۳۰ بند
 و به ترتیب تهجی (ذریعه ۹: ۱۵۲)

آغاز:

آن کس که منزله است از آب و گل ما بی او عدم است خلوت و محفل ما

انجام:

زان بار گهم چیزی اگر باید خواست آن خواهم کز کسی نخواهم چیزی
 * (۵۱۶۹) نستعلیق خوش سده ۱۳، جدول زرین و رنگارنگ، با سر لوح زرین،
 نشان شنکرف، ۷۳ گ ۱۰ س ۱۰۹ × ۲۰۳، کاغذ ترمه سمرقندی، جلد رویه میش
 سرخ ضربی جدول دار.

ربیع الاسابیع

محمد باقر مجلسی که در ۲۲ ج ۱۰۹۹ بنام شاه سلیمان ساخته است. دعاها و روزهای
 هفته است و نزدیک نه هزار بیت (ذریعه ۱۰: ۷۵ - مشار ۸۰۳).

* (۱۴۸) نسخ محمد حسن اصفهانی در ۱۱۴۲، با جدول، عنوان شنکرف،
 ۲۰۱ گ ۱۸ س ۱۳۷ × ۲۲۶، کاغذ ترمه سمرقندی، جلد میشن قهوه‌ای ضربی.
 * (۲۰۹۴) نسخ سده ۱۲، عنوان شنکرف، وقف اولاد، ۱۷۸ گ ۱۷
 س ۱۶۶ × ۲۴۲، کاغذ ترمه، جلد میشن قریاکی.

ربیع المنجمین فی شرح الفصول الثلاثین

میرزا محمد رضی مستوفی پسر محمد شفیع تبریزی که درسی و پنج سالگی در ۱۰۶۹ ساخته و آن شرح سی فصل فارسی خواجه طوسی است. عنوانهای شععه دارد.

(ذریعه ۷۷:۱۰ - فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۲۹۳ - مدرس ۲۲۷ - استوری ۵۸:۲)

آغاز: نطق سخن‌دان که مستخرج تفاوتیم کواکب معانی و بیان است...

* (۳۶۲۶) شکسته نستعلیق سده ۱۱ و مسوده اصل، عنوان و نشان و شکل

شکرف، از آن احتشام الدوله خاندن میرزا، ۳۲۷ گ ۳۲ س ۲۰۸ × ۳۰۵، کاغذ

فستقی، جلد می‌شن یشمی ضربی.

رجعت (رساله-)

محمد باقر مجلسی، همان ترجمه چهارده حدیث است (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۸۷۱).

* (۱۱۰۳) نستعلیق، ۴۵ گ ۱۷ س ۱۵۵ × ۳۲۲، کاغذ فستقی، جلد می‌شن

یشمی لایی.

رحیق مختوم

یوسف بن صادق بن حسین بن شمس‌الدین حسینی در یک مقدمه و پنج نجوم و یک خاتمه در زهد و پارسایی علی ع برای میرزا محمد علی خان.

آغاز: جواهر غوالی ستایش خارج از حیطه خطه مشاعر و حواس.. شایسته نثار بارگاه

کبریاء... است

انجام: و این وجیزه مختصره مستعجله را لیاقت به ذکر مطولات نباشد، والله العالم..

التحیه والا کرام ۱۳۰۱

* (۲۸۰۹) شکسته نستعلیق مؤلف در ذح ۱۳۰۱، ۱۱۰ گ ۱۸ س ۱۱۳ × ۱۷۷،

کاغذ فرنگی، جلد می‌شن تریاکی.

رد شیخیه

آغاز: بسمله. الحمد لله الذی جعلنا من الذین تبع الحق.. من که مسود این اورا-
قم... حقیقت احوال جناب حاج محمد کریم خان بن ظهیر الدوله ابراهیم خان قاجار را مینگارم.
انجام: این اعتقاد مخصوص اجتهاد ابن عم بزرگوار است.
(* ۱۰۶۴) نستعلیق، ۹۶ گ. ۱۸۸۸ × ۱۱۲۲، کاغذ فرنگی آهار مهره، جلد رویه
ابری.

رد شیخیه

آغاز: بسمله. حمدله.. وبعد مقدمه در بیان اجمالی تازگی این مذهب و آن که اهل
آن غیر فرقه محقه از ۷۳ فرقه مسلمان
انجام: به حسب حکم چنانکه تحقیق آن بیاید.
(* ۲۰۹۹) نستعلیق داود بن میرزا محمد تقی همدانی در صفر ۱۹۲۷ در مشهد،
عنوان و نشان شنکرف، در پایان قصیده قدسیه است به عربی بسا قافیه هاء در دو
صفحه ونیم، ۱۴۸ گ ۱۴ × ۲۲۱، کاغذ فرنگی آهار مهره، جلد میشن
سرخ نو.

رد روافض (رساله در-)

امام ربانی احمد بن عبدالواحد العمری الفاروقی السرهندی مجددی و مجدد الف ثانی
و نقش بندی قادری (۹۷۱-۱۰۳۴)
بفارسی و ناظر به پاسخ محمد مشکک رستم‌داری به نامه اوزبکان در زمان عبیدالله خان
اوزبک
(ریحانة الادب ۳: ۱۷۶ - معجم المؤلفین ۱: ۱۵۰ - هدیه العارفین ۱: ۱۵۶-
مشار ۲۲۸۹)

آغاز: بسمله. الحمد لله حمداً كثيراً.. و بعد میگوید بنده محتاج است به رحمت خداوند

انجام: ومن تخاف عنها هلك فليكن هذا آخر الرسالة.

* (۵۰۸) نسخ سده ۱۲، ۳۳ گ ۱۴ س ۱۲۸۸ × ۲۱۱، کاغذ فستقی، جلد میشن مشکی.

ردمیزان الحلق

دریک مقدمه و پنج میزان هریک در ده معیار، میزان الحق از پفاندر Pfander است (دانشگاه ۳: ۵۸۴).

آغاز: بسمله خدای راستایش آوردیم که ذوات جهان آینه جمال قدرت اوست.

انجام: الحشر تحت ولاء آله الطاهرین

* (۹۱۷) نسخ محمد علی بن رجب علی کاشانی ملقب به آقاجانی تهرانی در سه شنبه دهه سوم ماه پنجم سال ۱۳۰۱، عنوان شنگرف، ۱۴۶ گ ۳۱۸ س ۵۵ ر ۲ × ۲۲۲، کاغذ فرنگی، جلد میشن قهوه ای ساده.

رد نصارا و یهود

در ۱۳۱ فصل

آغاز: بسمله. اما بعد چون کتابی از شخص نصرانی دیده شد که در او آیاتی از قرآن

کریم استخراج نموده است.. پس از آن آیات شریفه را ترجمه نموده است به زبان فارسی

انجام: عیسی فرمود من نیامده ام که... (یک کلمه خوانده نمیشود)

* (۲۵۴۱) شکسته نستعلیق اواخر رمضان ۱۳۲۲، گویا اصل مؤلف، عنوان

و نشان شنگرف، ۱۷۷ گ ۱۹ س ۱۱۷۷ × ۱۸۷، کاغذ فستقی و فرنگی، جلد میشن سیاه

رد یهود

دراثبات پیامبری محمد ص در بیست و سه فصل و هریک از کتابی گرفته شده با شمارش از

یکم و دوم و جز آن، در هر یک از مطلبی گفتگو شده مانند: «فصل دوم در دلایلی که از کتاب حضرت شعیبا استخراج شده، فصل سیم در دلایلی که از کتاب عزیز استخراج شد، فصل چهارم در دلایلی که از کتاب دانیال استخراج شده...» (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۹۴۶) برخی از این عنوانها در محضر الشهود قزوینی هم دیده میشود، و آن انباء الانبیاء محمد اسماعیل قزوینی نیست چه آن در ۱۲ فصل است

آغاز: در فصل یکم اندکی افتاده: ... با یکدیگر منازعه نمودند ابراهیم اسماعیل و هاجر را به صحراء فاران فرستاد.

انجام: در باب اثبات هر یک دلایل متواتره متوافره مذکور شد. مراد ازین اخبارند و آن حضرت خاتم انبیاء است نه غیر اوست. تمت، هذه الرسالة

* (۶۳۴۸) نسخ سده ۱۱، عنوان و نشان شنکرف، ۹۵ گ ۱۴ س ۱۲ × ۱۸، کاغذ ترمه، جلد میشن قهوه‌ای لایی خشکیده مغزی دار.

رساله حروفی

در آن از فضل الله استرآبادی و اخوان الصفاء یاد شده است. گویا محشر نامه باشد (مجله ادبیات تهران س ۲ ش ۲ ص ۶۴ - فهرست رسی ش ۱۷۵ - فیلمها ۱: ۵۶۲ - کلپینارلی ص ۷۸ - منزوی ۱۳۶۶)

آغاز: در جواب کیف علمت ... صفات گردیدن والحمد لله رب العالمین. المسأله به دلیل تکلیف الله نفساً الاوسعها اگر اشیاء همه یکبار چون انسان جای نطق نباشند به اختلاف السنه **انجام:** ج ۵ بندگان گشتان آدم را خدا نکر دست با خلقت آصدق الله

* (۴۵۹۹) نستعلیق سده ۱۰، عنوان و نشان شنکرف و رمز شنکرف، ۳۵۴ × ۱۷۶، کاغذ ترمه، جلد میشن سبز.

رساله حروفی

آغاز: بسمله. اما بعد، بدان که علم حروف ایجاد علمی است شریف و نفیس و علم انبیاء و اولیاء است.. این رساله به التماس عزیزی در قلم آورد، مشتمل است بر مقدمه و چهار فصل.

انجام: و رقعۀ افسون است به هر دردی و المی که خوانی الامار گزیده.. دحت باید والسلام علی بن اتبع الهدی.

* (۴۳۶۳) شکسته سده ۱۳، محشر، ۱۷۴ گ ۱۷ س ۱۶۸۸ × ۲۱۹۴، کاغذ فرنگی، جلد میشن لایی

الرسالة العلیة فی الاحادیث النبویة

از کمال الدین حسین کاشفی که از مصابیح- القلوب ابوسعید حسن شیعوی سبزواری دانشمند سده هشتم گلچینی کرده و از خود هم چیزهایی بر آن افزوده است.

(چاپ محدث ارموی در ۱۳۴۴ ص ۸۶ حواشی و تعلیقات)

* (۴۶۵) نستعلیق ۱۳۱۶ × ۱۹۶، کاغذ فستقی، جلد میشن مشکی. جز نسخه ای است که در دیباچه چاپ محدث ص ۲۱ از مجلس دانسته شده است و آن چنانکه در فهرست مجلس (۳۳: ۶) آمده از روی نسخه ای نوشته شده که تاریخ چاپ روز پنجشنبه ۱۳۱۶ ر ۹۵۵۵ داشته است (گویا همین نسخه ۱). نه این که خود آن در این تاریخ نوشته شده باشد، چنان که محدث ضبط کرده است.

رسالة عملیه

شیخ محمد رحیم بن میرزا محمد بروجردی خراسانی در گذشته ۱۳۰۹ (اعلام الشیعه

۱: ۷۲۲- آستان قدس ۵: ۳۹۸ و ۴۲۶ و ۴۲۹ و ۴۹۰) (۴۹۰ و ۴۲۹ و ۴۲۶ و ۳۹۸)

* (۲۲۹۷) نسخ سده ۱۳، عنوان و نشان شنکرف، انجام افتاده، ۱۰ س ۱۴۶ × ۱۴۶، کاغذ فستقی، جلد مشین قهوه ای لایی.

رسالة عملیه

گزیده ایست از نخبه محمد ابراهیم کلباسی اصفهانی. در آن آمده که «این رساله مختصر و منتخب از نخبه کلباسی است که عده ای بر آن حاشیه نوشته اند» (مشار ۱۵۷۱) * (۵۲۴) نستعلیق محمد حسین شیرازی در ۱۳۷۴ برای میرزا آقاخان نوری،

ص ۱ با جدول، با سر لوح، عنوان شنگرف، ۳۶ گ ۱۱ س ۹۸ × ۱۹، کاغذ فرنگی آهار مهره، جلد ساغری لایی مغزی میشن سرخ.

الرساله الکمالیه فی الحقایق الالهیه

امام فخر رازی (فهرست فیلمها ۱۰۶ و ۴۲۴ - مشار ۲۲۹۵ - فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۶۶۸)

* (۱۲۹۳) نسخ سده ۹، عنوان شنگرف، از آن فرهاد میرزا، انجام در مقاله دهم افتاده، ۹۲ گ ۱۷ س ۱۲۴ × ۲۱۷، کاغذ دولت آبادی، جلد مشین کبود.

رساله مجدیہ

مجد الملك میرزا محمدخان سینکی لواسانی در گذشته ۱۱ ذح ۱۲۹۸ آن را کشف - الغرائب هم میخوانند و از ملکم هم پنداشته اند. (فهرست فیلمها ص ۱۸۰ و ۶۷۲ - منزوی ۱۶۶۱)

* (۵۵۵) نستعلیق ۷ رجب ۱۳۱۱، ۳۲ گ ۱۸ س ۱۳۴ × ۲۰۲، کاغذ فرنگی، جلد میشن لایی سرخ.

* (۵۶۳) شکسته نستعلیق سده ۱۳، عنوان و نشان شنگرف، ۸۹ گ ۱۱ س ۱۰۴ × ۱۶۶، کاغذ فرنگی، جلد میشن سبز لایی مغزی دار

* (۶۳۰۱) شکسته نستعلیق سده ۱۴، ۹۵، ۱۴ ص ۱۵ س ۱۳۳ × ۲۱، کاغذ فرنگی نازک، جلد رویه ابری فرنگی عطف میشن قهوه‌ای.

رساله محمودی

در پزشکی گویا جز رساله محمودیه ابوالقاسم موسوی (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۵۹۵) باشد.

آغاز:

به ازدانش اندر جهان چیز نیست

انجام: اعتقاد آنست که بهترین فصول

* (۵۶۱) شکسته نستعلیق سده ۱۳، ۶۱ گ ۱۲ س ۱۵۸۸ × ۲۱۱۱، کاغذ فرنگی

آغارمهرة رنگارنگ، جلد رویه کاغذ ساغری

رساله ناصریه

محمد اسماعیل بن حاجی حسن خان قلیچی سبزواری که بنام ناصرالدین شاه ساخته و در

عقاید است.

آغاز: نحمدک یا من لاهوالاهو.. اما بعد مخفی نماند بر ارباب دانش و بینش..

ناصرالدین شاه قاجار.. حقیر فقیر.. مسمی نموده به رساله ناصریه در باب اصول عقاید یقینیّه

ایمانیه و تحقیق معارف ربانیه.

انجام: وجعله ذخراً لنا الی يوم القیام .. والسلام

* (۴۹۳۴) شکسته نستعلیق محرم ۱۲۹۵، ۹۷ گ ۱۵ س ۱۳۲۶ × ۲۰۸۸، کاغذ

فرنگی آبی خطدار، جلد میشن آلبالویی

رستم التواریخ

رستم الحکماء محمد هاشم آصف فرزندان میر شمس الدین محمد کارخانه آقاسی که برای

محمد شاه موسوی صفوی قاجار و بنام فتح علی شاه در نیمه محرم سال ۱۲۵۱ ساخته است.

(دیباچه دستور الملوك چاپ دانش پژوه - ش ۵۷۹۲ دانشگاه - چاپ ۱۳۴۸ در تهران - راهنمای

کتاب سال ۱۳۴۹ ص ۱۰۹)

آغاز افتاده: به سر پنجه قدرت کامله از مقراض تقدیمی بریده

انجام افتاده: و به نغمه کل شیء هالک الاوجه مترنم گردید.

* ۳۸۰۸ نستعلیق سده ۱۳، نشان شنگرف، ۲۴۳ گ ۱۱ س ۱۷۵ × ۲۲۲۶، کاغذ

فستقی آبی، جلد میشن تریاکی

رستم نامه

به‌نثر فارسی و افسانه‌رزمی و حماسه‌است (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۳۷۱۷).
آغاز: بسمله. اما راویان اخبار و ناقلان آثار و طوطیان... چنین روایت کرده‌اند
 که فریدون پادشاه امیران بود جناب اقدس‌الهی...

انجام: فرستاده راوی میگوید که رستم دیگر جنگ نکرد بکوهی رفته غیب‌شد.
 * (۶۴۲۴) شکسته‌نستعلیق جعفر مازندرانی در ۱۲۴۵، نشان شنگرف، بخش آخر
 نستعلیق محرم ۱۲۷۶ و باید در میانه گذاشته شود و برگها پس و پیش شده‌است، ..
 گ ۱۸ س ۲۰ ر ۳ + ۳۳، کاغذ رنگی آبی، جلد تیماج مشکی ضربی مقوایی.

رشحات

قاضی زاده علاء‌الدین عبد‌الخالق کرهرودی که در آن مناظره و گفت و شنود خویش را
 با قاضی زاده و رارودی در یک مقدمه و یک قاعده و یک خاتمه گذاشته‌است.
 در دیباچه آمده «تحفه حاکم صحرای محشر امیر المؤمنین گردد» پس گویا این یکی
 تحفه شاهی او باشد، پیداست که امامت و رشحات و تحفه شاهی او یک کتاب است بادو تحریر
 کوچک و بزرگ. (فهرست فارسی ملک ص ۳۵ - فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۸۹۲ و
 ۹۱۰)

آغاز:

بسمله. کس نامه انوار جلی ننویسد تا بر سر آن هو‌العلی ننویسد
 کی دست قضا خامه نهد بر نامه تا دست علی سینجلی ننویسد
انجام: از دوزخ سوزان نجات یافته به بهشت جنان رسد. به اتمام امید به توفیق
 خالق بشر و به یاری سید محشر و به دوستی حضرات ائمه اثنی عشریه که چشمه زندگانی
 از آن رشحه‌ایست و از آن جهت... الموسومة بر رشحات.. اتفن الفراغ.. ع ۱۱۲۲ ر ۱.
 * (۶۲۱۴) نستعلیق محمد بن عین‌الدین علی در اصفهان، عنوان و نشان شنگرف،
 گ ۲۳ س ۱۵ ر ۳ × ۳۴ ر ۲، کاغذ ترمه، جلد تیماج سبز گل‌دار.

رشحات الفنون

امین الدین خان ابن ابی المکارم ابن امیرخان حسینی هروی، درشانزده رشحہ، ساخته ۱۱۲۳ درچنددانش.

فهرست مطلبها درآغاز هست، جز رشحات الفنون میرزا محمد بن میرزا کاظم بن حاجی محمد شیرازی است (فهرست نسخه های خطی فارسی س ۶۶۸ - دیباچه یواقیت العلوم صی)

آغاز: سپاس بی قیاس آن معبود مطلق و آن مسجود برحق است

انجام: که به عمل تقلید نماید العاقبة للخیر... کثیرا

* (۸۶۴) نستعلیق ۱۲ ج ۱۲۵۹۲۲ توشقان ثیل: عنوان شنگرف، ازان محمد حسن

ابن حاجی میرزا شفیع جهان شاهی در ۱۴ ج ۱۲۵۹۲۲، ۱۳۸ گ ۱۵ س ۱۴۸۸ × ۲۵ کاغذ فستقی قهوه ای ضربی مغزی دار.

رضاعیه:

محمد تقی مجلسی

(ذریعه ۱۱: ۱۹۰ - مشارع ۸۳۶ - ادبیات ۳: ۱۸ - دانشگاه ۱۹۹۸۳)

* (۱۷۵۲) نسخ سده ۱۲، عنوان شنگرف، ۱۹ گ ۱۷ س ۱۵۳ × ۲۱۴۴، کاغذ میشن لابی.

رضوان:

میرزا آقا خان عبدالحسین کرمانی بردسیری (۱۲۷۰ - ۱۳۱۴) که در یک مقدمه و چهار موسم و یک خاتمه به تقلید گلستان به سال ۱۳۰۴ ق برای عبدالحمید خان غازی ساخته است (نشریه ۶: ۶۴۸ - آستان قدس ۷: ۵۶۳ - مجلس ۲: ۱۶۲)

آغاز: بنام ایزد متعال ذات لم یزل که وحدتش منشاء کثرت است و به وصف اندرش مزید حیرت بر تنزیه که خوانیش تعطیل ذات است و چون تشبیه سرابی تجدید صفات

انجام: تشویق آدمی را جنبه حیوانی به خوردن و جنبه انسانی به خواندن

به ریاست.

* (۶۴۲) نستعلیق ۱۲۲۳، عنوان شنگرف، ۱۶۱ گ ۱۵ سر ۱۳۷ × ۲۱۳، کاغذ فرنگی، جلد رویه ساغری پارچه‌ای

رعنا و زیبا:

میرزا برخوردار ترکمان فراهی دریک مقدمه و سه باب و یک خاتمه و خاتمه محبوب.
القلوب یا شمس و قهقهه او است (دزیعه ۱۱: ۲۴۱ - مشار ۸۳۶)

آغاز:

الهی بزرگی و حشمت تراست سرافرازی و ملک و شوکت تراست
.. متحرک مسافتی سلسله حمد و سپاس ایزد کار ساز به دست عجز و نیاز
انجام: مضمون این حکایت از ورنگین خاتمه مطالب روزگار باقی مانده، والله الموفق
والمعین المستعان

* (۸۲۹) شکسته نستعلیق سده ۱۳، ۱۷۱ گ ۱۳ س ۱۶ × ۲۲، کاغذ فرنگی، جلد
میشن قهوه‌ای.

رفیق توفیق یا آداب علیه

محمد علی قزوینی که در زمان سلیمان صفوی به سال ۱۱۰۴ در اصفهان از روی
اخلاق ناصری و جلالی و محسنی و طهارة الاعراق مشکویه رازی و اخبار شیعیه و کتاب‌های
حکایات و تاریخ مانند محاسن اصفهان ساخته و بسیار شیواست، دریک اتصال و دو حرف و یک
تمه است. (نشریه ۱: ۲۲۱ - فهرست فیلمها ص ۱۰۷ - فهرست نسخه‌های خطی فارسی ص
۱۶۱۵ - فهرست موسیقی ص ۱۶۹)

* (۱۶۲) نسخ محمد حواد بن ابی القاسم در ۱۲۲۳، ص ۱ و ۲ مذهب، جدول و
کمند زر و مشکب، ۳۳۱ گ ۱۹ س ۱۴۵ × ۲۳، کاغذ ترمه، جلد ساغری ضربی
سوخت زر کوب

رمل (رساله در-)

با عنوان «شجره، ثمره، باب، فصل». باب اول در سر نقطه آتش در خانه های هشت گانه شجره، آخرین عنوان آن باب در احکام خالک در بیوت هشتگانه و فصل در استخراج رمل سالیانه از قول مولانا محمد عیسی

آغاز: بسمله... شجره روایت کننده از حکمای اوایل که این علم نقطه آن علمی است که به دانیال پیغمبر... فرود آمده.

انجام: و فصول اربعه اینست فصل بهار.. فصل زمستان

* (۳۱۶۱) نستعلیق امین الدین علی بن محمد بن علی حکم آبادی نطنزی در ۹۷۲ ر

۱۰۶۳، عنوان و نشان شنکرف، ۱۷۴ گ ۱۵ س ۱۲۷۷ × ۱۹۸۸، کاغذ ترمه، جلد

میشن عنابی سبز

رمل (رساله در-)

آغاز: به مبارکی و میمنت و سعادت و اقبال در آمدن سال خیر مآل نوزدهم از میلاد با اسعاد نواب اشرف اقدس ارفع همایون اعلی خلد الله به ساعت ششم محرم الحرام سنه ۱۰۶۱ هجریه موافق روز هفدهم خرداد ماه قدیم سنه ۱۰۰۲ یزدجریه

انجام: نده تلخ و نه شیرین

* (۳۲۶۹) نستعلیق سده ۱۳، ۱۷۹ گ ۱۵ س ۱۶۷۷ × ۲۱۸۸، کاغذ فرنگی آهار

مهره، جلدمیشن آلبالویی ضربی

رمل رساله در

در چند باب: ۲- فی الطريق ۳- النصره الخارجة ۴- نصره الداخل ۵- فی الغفلة، با باب های بی شماره و عنوان های «نوعی دیگر»

آغاز: وبه نستعین. این کتاب مختصریست بر حروف نهادن برگردش سیر در مرکز خود آتش و باز و آب و خالک در حروف در هر چهار دور نهادن

انجام افتاده: نهادیم و نمودیم در ضمن.

* (۳۴۶۰) نسخه ۹، عنوان و نشان شنگرف، دال‌ها ذال است در جای خودش، ۹۷ گ ۱۵ س ۱۹۷۷، کاغذ دولت‌آبادی، جلد رویه میشن قهوه‌ای لایی.

رمل (رساله در-)

در آغاز آن گزارش قصیده:

والحمد لله رب العالمین ورا
محمد تم آل زینو ا

بذات باسم الله مذ کر کرا
ثم الصلاة علی المختار سیدنا

است و به عربی

آغاز: بسمله. قال ص س تفألوا ولا تطیروا وهو حسن عجیب یستحسنه
العاقل اللبیب

انجام: وعلی الانصال بالاکابر ویدل علی خیر کثیر و حسن العاقبة فی جمیع الامور
والله اعلم (قد تم..)

* (۶۴۹۷) نسخ علی اکبر تفرشی در آدینه ع ۱۳۵۷ از روی نسخه محمد بن نصرالله
تفرشی مورخ ۱۳۱۴، ۳۷۵ ص ۱۷ س کاغذ فرنکی، جلد تازه

رند و زاهد:

فضولی بغدادی (ذریعه ۱۱: ۲۵۴- فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۳۷۱۸)

* (۲۵۲۱) نستعلیق ۱۱۰۰ در دژ تفلیس، ۳۳ برگ ۱۲ س ۱۲/۷ × ۱۶/۹،
کاغذ فستقی، جلد روغنی فرنکی.

* (۲۵۵۷) نستعلیق راسته و چلیپای رمضان ۱۰۹۰، با سرلوح، ۶۸ برگ
۱۲/۳ × ۱۹/۷، کاغذ ختایی، جلد کاغذ فرنکی.

روح الاسلام

پرنس میرزا ملکم خان ناظم الدوله (۱۲۴۹ - ۱۳۲۶) ساخته سال ۱۲۷۹، در

اثبات نبوت پیامبر اسلام و سیاست کشوری (منزوی ۱۶۱۳ - مجله تاریخ ش ۲).
آغاز: خدمت ارباب عقل و دانش که به مقتضای عقل در امور آفرینش تأمل...
 می‌فرمایند.

انجام: به جانب مکه گریختند.

* (۲۰۲۸) شکسته نستعلیق ۱۲۸۶/۱۴ در تفلیس، عنوان و نشان شنگرف، ۷۳
 گ ۱۱ س ۱۲/۸ × ۱۹/۸، کاغذ فرنکی، جلد ساغری پارچه‌ای

روح و بدن

فضولی بغدادی، همانکه صحت و مرض و حسن و عشق و روح‌نامه و روح و حسن
 هم خوانده شده است (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ص ۷۹۵ و ۱۲۶۶)
 * (۴۷۱) شکسته نستعلیق محمد بن سلیم لنگرانی در سه شنبه پایان ۱۳۲۴/۱۴
 و او آن را از ملا محمد باقر بغدادی دانسته است، ۱۷ س ۱۳ س ۱۳/۸ × ۲۱/۵،
 کاغذ فرنکی، جلد رویه ابری فرنکی.

روشنایی‌نامه

ناصر خسرو قبادیانی (مشار ۷۵۷- ذریعه ۲۷۲:۱۱- ایوانف ۷۴۳ و ۷۴۵- فهرست
 الف بانی نسخه‌های بدخشان به روسی ص ۶۲)
 * (۵۱۲۴) نستعلیق سده ۹، بایشانی زرین جدول و عنوان به زر، باترنج زرین
 در ص ۴، بخشیده فخرالدین نصیری در ۲۱/۱۱/۱۰، انجام افتاده، ۲۰ گ ۱۰ س
 ۱۱/۲ × ۱۶/۸، کاغذ ترمه ختایی، جلد رویه میش آلبالویی ضربی

روض الجنان و روح الجنان

ابوالفتح رازی (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۵۰- فهرست فیلمها ۱: ۱۱۰
 فهرست کتابخانه ملی تبریز ص ۲۸۸- نشریه ۳۰۳:۴)

* (۲۲۴) نسخ روز یکشنبه ج ۱/۱۰۷۴ (ج ۱) و روز شنبه ج ۲/۱۰۷۴ (ج ۲) نوشته سلطان محمد بن رفیع الدین اصفهانی در نزدیک به پایان رمضان ۱۰۷۴ بهمین، از فاتحه تاقاف، از آن محمد اسماعیل در ۱۲۶۰ و دیگری که در ۱۱۰۷ (ج ۴) به برده آزاد کرده خود بخشیده، از آن رضاقلی هدایت در ۱۳۰۰، با مهر جعفر موسوی در ص ع، ۴۱۵ گ ۳۳ س ۲۶×۳۸، کاغذ ترمه، جلد میشن قهوه‌ای.

* (۲۲۵) نسخ قاسم بن حافظ بن حسن کمره‌ای در نزدیک پایان ذح ۹۹۵، برگ نخستین نو نویس و در پشت آن خط فرهاد میرزا دیده میشود، از انعام تاکهف، ۲۹۰ گ ۳۷ س ۲۱/۷×۳۱/۷، کاغذ ترمه، جلد میشن مشکی نو.

* (۲۲۶) نستعلیق و نسخ، آغاز و انجام افتاده، از یونس تاحزاب، با خط فرهاد میرزا در ص ۱، ۴۱۸ گ ۳۹ س ۲۵/۷×۳۶/۵، کاغذ ترمه، جلد میشن مشکی.

* (۲۲۷) نستعلیق سده ۱۱ و ۱۰، آیات زیر خط سرخ، از فاتحه تـآآل عمران، با مهر احمد مورخ ۱۳۱۳، با تاریخ ۱۲۵۸ در پایان، ۳۲۹ گ ۳۰ س ۲۳/۷×۳۷، کاغذ ترمه، جلد میشن سرخ نو.

* (۱۳۵۶) نستعلیق سده ۱۱، آیه‌ها زیر خط سرخ، از ان عبدالله بن قاسم حسینی مدنی، بایادداشت تاریخ تولد ۱۲۶۸ تا ۱۲۷۰ در پایان، ۵۰۵ گ ۳۱ س ۲۵×۳۵/۵، کاغذ ترمه، جلد میشن قهوه‌ای نو، نیمه دوم از نحل به بعد.

آغاز: بسملة. سورة النحل بدان که این سوره مکی است الا قوله وان عاقبتهم... تا به آخر سوره و صدوده آیت است.

انجام: وتکلیف این شمردن برای آن کردند تا مردم بر قرآن خواندن حریص باشند که رسول .. فرمود بکل حرف عشرة حسنات ولا قول الم عشر حسنات انما اقول الف ولام ومیم ثلثون حسنة صدق رسول الله... الطاهرین

روضات الجنات فی اوصاف مدینه هرات:

معین الدین محمد زمجی اسفزاری هروی نامی در گذشته ۹۱۵ که آن را در هرات بسالهای ۸۸۷-۸۹۹ ساخته است (نشریه ۵۳۲:۶)

* (۳۸۲۰) شکسته نستعلیق سده ۱۳، عنوانها سفید مانده، ۱۰۷ گ ۱۳ س

۱۴/۹ × ۲۱/۳، کاغذ فرنگی، جلد میشن سیاه تازه کامل است، از آغاز تا پایان روضه پنجم (ص ۴۲ و ۳۷۶ ج ۲ چاپ تهران)
 * (۳۸۸۸) نسخ ۹۸۱، با سرلوح زرین، با جدول، عنوان و نشان شنگرف، ۲۱۴ گ ۱۹ س ۱۶/۵ × ۲۴، کاغذ ترمه، جلد میشن سیاه، کامل است (ص ۴۲ و ۳۷۶ ج ۲ چاپ تهران)

روضه الابرار

علی بن حسن زواری که در اواخر شوال ۹۴۷ ساخته و شرح نهج البلاغه است (فهرست فیلمها ۱: ۱۳۳ - فهرست نیکولسون ص ۱۰ - ش ۱۴۶۹ دانشگاه). آنچه در فهرست کتب دینی خطی کتابخانه سلطنتی (ص ۵۷۳ ش ۲۶۸) بنام روضه الابرار آمده است مجلد دوم روضه الصفاء است)
 آغاز: بسمله. الحمد لله علی نعمائه..

مخفی نیست که بعد از کلام حضرت رب العالمین و سید المرسلین کلام معجز نظام امیر المؤمنین است.

انجام: از روی شفقت اصلاح فرمایند... عفی الله عنهما فی الدارین
 * (۱۵۰) نسخ و نستعلیق ۱۰۸۷، جدول و کمند، با دو سرلوح زرین، ۳۳۰ گ ۲۱ س ۱۶/۲ × ۲۴/۵، کاغذ ترمه سمرقندی، جلد میشن مشکی.
 * (۱۲۸۲) نسخ و نستعلیق حیدر بن محمد در ۱۸ رمضان ۱۰۶۵ در کشمیر، عنوان و نشان شنگرف، از آن حاج میرزا شفیع منشی باشی سرکار فیض آثار، با تاریخ تألیف اواخر شوال ۹۴۷، ۳۹۱ گ ۲۱ س ۱۷/۷ × ۲۵/۹، کاغذ ترمه، جلد میشن سیاه.

* (۱۹۶۷) نسخ محمد تقی بن مهدی حسینی سمنانی. از سده ۱۱، عنوان و نشان شنگرف، با تاریخ تألیف ۹۴۷، از آن کسی در ۱۲۴۱، ۳۳۲ گ ۱۹ × ۲۶، کاغذ ترمه، جلد میشن قهوه ای سیر ضربی.

روضه الاحباب فی سیره النبی والال و الاصحاب

امیر جمال الدین عطاءالله بن فضل‌الله حسینی دشتکی شیرازی نیشابوری هراتی در گذشته ۹۱۷ که بنام امیرعلی شیرنواپی در ۹۰۰ ساخته است. (استوری ۱: ۱۸۹ - سپه ۵: ۶۱ - فهرست تاشگند فهرست نامهاش ۱۰۰۱)

* (۲۴۵۲) نستعلیق سده ۱۱، عنوان و نشان شنگرف، با جدول و سرلوح، ۲۵۵ گ ۲۳ س ۱۳/۷ × ۲۴/۵، کاغذ ترمه. جلد روغنی زمینه سرخ ترنج دار با گل و بوته.

آغاز: الکلام فی مناقب زوج التبول و ابن عم الرسول... علی بن ابی طالب... ارباب سیر... آورده‌اند که امیرالمؤمنین علی... امام اول است

انجام پس از عنوان «کلام در بیان علامات ظهور امام مهدی آخرالزمان» و عنوان دیگر «سخن در تبیین احوال تتمه صحابه... بیان کرده می‌شود به حساب حروف تهجی. حرف الالف الحمزة ابن عبدالمطلب: حرف الواو وهب بن قابوس... به دست مبارک خود بردی که علمهای سبزداشت بروی نوشته (افتاده)

* (۳۷۲۸) نستعلیق ۲۳ ذق ۹۶۲، با جدول و سرلوح فرموده، عنوان و نشان شنگرف، ۲۵۹ گ ۲۱ س ۱۴/۶ × ۲۱/۴، کاغذ ترمه، جلد ساغری پارچه‌ای فرنگی (مقصد دوم است).

* (۳۸۸۶) نسخ عبیدالله بن عبدالله بن محمد بن مرادکیشی در ذح ۹۴۲ در مدرسه سرای ملک خانم در سمرقند، عنوان و نشان شنگرف، ۴۵۰ گ ۲۱ س ۱۷/۶ × ۲۱، کاغذ ترمه، جلد میشن سیاه ضربی.

* (۳۹۴۴) نستعلیق سده ۱۰ با جدول، عنوان و نشان شنگرف، آغاز دیباچه و انجام افتاده، ۴۵۰ گ ۲۳ س ۱۷/۲ × ۳۰/۲، کاغذ ترمه، جلد میشن قهوه‌ای ضربی لبه‌دار.

* (۴۰۶۱) نسخ سده ۱۱، عنوان و نشان شنگرف، ۱۴۷ س ۲۵ س ۶ × ۲۳/۳، کاغذ ترمه، جلد میشن قهوه‌ای ضربی.

* (۴۱۱۹) نستعلیق محمد صادق مروی دو ج ۱۸ ج ۱۲۷۱/۲، عنوان شنگرف،

جدول زرین، مذهب، ۳۲۱ گ ۲۵ س، ۲۸/۸ × ۱۷/۷، کاغذ ترمه، جلد میشن سرخ، مقصد یکم است.

روضه اطهار:

محمد امین انصاری حشری تبریزی سپاهانی، بنام مرزات مشهور تبریز است.
(ادبیات ۲: ۲۲- دیباچه جزء اول روضات الجنان ص ۲۵)

آغاز: سپاس و ستایش بی حد و قیاس صانعی و آنرا است

انجام: کاندلر صف اولیاء محشورم کن

* ۳۷۰۶: شکسته نستعلیق سده ۱۴، با جدول، ۸۸ گ ۱۷ س ۱۴/۷ × ۲۱،

کاغذ فرنگی آبی، جلد رویه ابری فرنگی.

انجام: نا نوشته مانده: درسته خمس و اربعین و ستمائة واقع شده و آن در اندک

زمانی.

* (۳۷۵۰) شکسته نستعلیق ۲۲ محرم ۱۳۰۳ دربالا خانه سرای میرزا جلیل،

عنوان سرخ، ۱۰۵ گ ۱۵ س ۱۳/۵ × ۲۱، کاغذ فرنگی، جلد رویه کاغذی.

روضه الانوار عباسی:

محمد باقر شریف سبزواری در گذشته ۱۰۹، بنام شاه عباس دوم (۱۰۵۲-۱۰۷۷)

بسال ۱۰۷۳ (ذریعه ۱۱: ۲۸۹- فهرست نسخه های خطی فارسی ۱۶۱۶)

* (۹۷۷) نستعلیق سده ۱۱، ۳۲۵ گ ۲۱ س ۱۵/۴ × ۲۴/۹، کاغذ ترمه، جلد

میشن سرخ ضربی.

* (۴۳۳۵) نستعلیق عبدالعلی بن محمد حسین در چهارشنبه ۶ شعبان ۱۲۶۳ و

مقابله شده درشوال ۱۲۷۶، ۲۱۸ گ ۲۳ س، ۳۰ × ۳۰، کاغذ فرنگی آهار مهره، جلد

میشن قهوه ای ضربی

روضه اولی الالباب فی معرفة التواریک والانساب:

- فخرالدین ابوسلیمان داود بن محمد بن محمد بن داود بناکتی در گذشته ۷۳۰ که در ۲۵ شوال ۷۱۷ ساخته است (فهرست فیلمها ۱: ۱۱۱ - چاپ انجمن آثار ملی در ۱۳۴۸)
- * (۳۸۲۲) نستعلیق عبدالحسین بن قهرمان خان در ۱۳۱۸ از روی نسخه محمد تقی کرمانی مورخ ۸ شعبان ۹۷۳، جدول شنکرف، ۲۰۷ گ ۱۵ س ۱۷۱ × ۲۱۹، کاغذ فرنگی آهارمهره، جلد میشن شیعی ضربی.
- * (۳۷۵۶) نستعلیق شیخ فضل الله در ۹ ج ۱۱۶۳۲، جدول و عنوان شنکرف، از آن محمد تقی در ۱۲۱۵، ۳۳۷ گ ۱۵ س ۱۸۷ × ۲۶۱، کاغذ ترمه، جلد میشن قهوه‌ای.
- * ۴۳۶۰: نسخ خوش سده ۱۳ عنوان و نشان شنکرف، ۲۹۴ گ ۱۸ س ۲۰ × ۳۲۶، کاغذ فرنگی آهارمهره، جلد میشن سرخ روشن.

روضه الشهداء

- کمال الدین حسین واعظ کاشفی سبزواری در گذشته ۹۱۰، در ده باب و خاتمه گویا در ۹۰۸ (منزوی ۴۴۷۳ - استوری ۱: ۲۱۲ و ۱۲۶۱)
- * (۳۸۶۰) نستعلیق ۹۱۷ (?) عنوان و نشان شنکرف، جدول زرین، آغاز در دیباچه افتاده، ۳۱۵ گ ۱۵ س ۱۴۸ × ۲۳۳، کاغذ ترمه، جلد میشن قهوه‌ای.
- * (۳۸۷۰) نستعلیق خوش میرکی پسر احمد شهرآبادی در پایان رمضان، از سده ۱۱ (بیانی ۹۳۴) عنوان شنکرف، ص ۱ و ۲ مذهب، جدول زرین، ۲۸۳ گ ۱۵ س ۱۵۳ × ۲۳، کاغذ ترمه، جلد روغنی زمینه مرغش با گل و بوته درون ترکس
- * (۳۸۹۳) نستعلیق عبدالسلام کاتب در ۱۰ ذی ۹۳۹، با جدول، عنوان و نشان شنکرف، بایشانی مذهب، از آن درویش محبی. در متن خطبه به اشتباه نام کتاب اخلاق المحسنین نوشته شده است.
- * (۵۸۹۵) نستعلیق سده ۱۱، چندپرگی در میانه سفید گذارده شده، عنوان «باب سیوم در وفات پیغمبر ما محمد مصطفی ص بر خاطر زاکیه عقلای عالم و ضمایر صافیة

بنی آدم واضح است» (۷۳پ) و «باب هشتم در ارسال مسلم بن عقیل به کوفه و شهادت او (۱۷۹ر) در آن دیده میشود.

آغاز افتاده: آمد و گفت ای برادر مرا دستوری ده تا کینه خویش از این بدکیشان بازخواهم حسین ع فرمود.

انجام افتاده: حسین گفت نزدیک شد که از دست جد شربت کوثر نوش کنی و این غم هارا به کلی فراموش کنی برو که مادرت در فراق تو میگوید. ۲۶۶ گ ۱۷ر ۴س ۱۳ر ۳× ۲۲ر ۳ کاغذ ترمه، جلد رویه میشن سرخ نو

روضه الصفاء فی سیره الانبیاء والملوک والخلفاء

میرخواند محمد بن خاوندشاه

- * (۱۰۱۹) نستعلیق چهارشنبه ۱۴ ج ۱۰۰۹ر ۲، باسر لوح، جدول زرین، عنوان و نشان شنکرف، خاتمه جغرافیایی است و بنام مسالك الممالك، ۶۱ گ ۲۲ س ۲۷ر ۲، کاغذ ترمه، جلد میشن سرخ نو.
- * (۴۰۶۹) نستعلیق سده ۱۱ کامل شده سده ۱۳، عنوان و نشان شنکرف، ۴۶ برگ آغاز و ۵۴ برگ انجام نو نویس، ج ۵، ۳۶۵ گ ۱۵ س ۱۵ر ۹× ۲۳ر ۲، کاغذ ترمه، جلد میشن قهوه ای سبز
- * (۴۰۹۲) نستعلیق ۲ صفر ۱۲۵۹، عنوان و نشان شنکرف، آغاز افتاده، از سر گذشت مأمون تامعصم، ۲۹۴ گ ۱۷ س ۱۷ر ۵× ۲۴ر ۵، کاغذ ترمه، جلد میشن قهوه ای.
- * (۴۰۹۸) نستعلیق سده ۱۲، آغاز و انجام نو نویس. عنوان و نشان شنکرف، ج ۳، ۳۴۳ گ ۱۷ س ۱۵+ ۲۶ر ۵، کاغذ فستقی، جلد میشن سیاه.
- * (۴۱۰۶) نستعلیق سده ۱۲، عنوان و نشان شنکرف، ج ۱، ۲۷۸ گ ۲۷ س ۱۸ر ۳× ۳۰ر ۳، کاغذ ترمه، جلد میشن قهوه ای ضربی
- * (۴۱۱۲) نستعلیق الله قلی بن نور علی سنقر در ۱۰۶۶، عنوان و نشان شنکرف، ج ۱، ۳۲۶ گ ۱۹ س ۱۹ر ۵× ۲۷ر ۵، کاغذ فستقی، جلد میشن تریاکی لبه دار.
- * (۴۱۱۳) نستعلیق نورالدین محمد بن صدرالدین محمد سبزواری در ۲۸ رمضان ۱۰۴۴، عنوان و نشان شنکرف، ج ۶، آغاز يك برگ افتاده، از آن کسی در ۱۲۵۸،

- ۲۸۱ گ ۲۳ س ۲۰ × ۳۰ ر، کاغذ ترمه، جلد میشن آلبالویی
- * (۴۱۱۴) نستعلیق سده ۱۰، با جدول، عنوان و نشان شنگرف، ج ۵ و ۴، افتادگی دارد در آغاز هر دو جلد، ۲۵۸ گ ۲۹، ۱۸۲ × ۲۸۶ ر، کاغذ ترمه، جلد میشن سیاه‌ضربی
- (۴۱۱۵) نستعلیق سده ۱۱، جدول زرین، عنوان و نشان شنگرف، ج ۳، ۲۱۶ گ ۲۵ س ۳ × ۸۸ ر ۳۱۶، کاغذ ترمه، جلد میشن قهوه‌ای سیر
- * (۴۱۱۶) نستعلیق ۲۵ رمضان ۱۰۰۴، جدول زرین، ص ۱ و ۲ مذهب با سر لوح زرین، عنوان و نشان شنگرف، ج ۳، ۲۴۹ گ ۲۷ س ۶۱۸ × ۲۸۸ ر، کاغذ ترمه، جلد میشن سیاه‌پشت معرق.
- * (۴۱۱۷) نستعلیق سده ۱۱، عنوان و نشان شنگرف، آغاز و انجام افتاده، «در ذکر نسب حضرت رسالت پناه» تا «واقعۀ هایلۀ حضرت امیر المومنین» از ج ۳، ۳۷۴ گ ۱۹ س ۱۸۶ × ۲۶۲ ر، کاغذ ترمه، جلد میشن آلبالویی.
- * (۴۱۲۱) نستعلیق عبدالرزاق بن قاسم در ۱۰۶۷، عنوان و نشان شنگرف، ج ۲، آغاز افتاده، ۲۲۴ گ ۲۰ س ۱۵۹ × ۲۷۸ ر، کاغذ فستقی، جلد میشن قهوه‌ای سیر.
- * (۴۱۴۱) نسخ سده ۱۱، عنوان و نشان شنگرف، سه برگ بازپسین نو نویس سده ۱۳، از آغاز است تا پادشاهی یزدگرد، ۳۲ گ ۲۱ س ۲۴۳ × ۳۷ ر، کاغذ ترمه، جلد میشن تریاکی
- * (۴۳۳۶) نستعلیق سده ۱۲، عنوان و نشان شنگرف، از حکومت طاهر بن حسین تا مصاهرت ملک‌زاده پیر محمد بن غیاث‌الدین با حضرت صاحب قرآن، ۲۶۳ گ ۲۰ س ۱۹۵ × ۳۲۳ ر، کاغذ ترمه، جلد میشن سیاه.
- * (۴۳۴۶) نستعلیق سده ۱۱، جدول زرین، عنوان و نشان شنگرف بادو سر لوح در آغاز دو جلد، ج ۴ و ۳، ۴۰۲ گ ۲۵ س ۲۴۳ × ۳۶۵ ر، کاغذ ترمه جلد میشن آلبالویی.
- * (۴۳۴۷) نستعلیق خواجگی بن معزالدین حسین در میانه‌های ۱۰۷۲ ر ۲۴، جدول و عنوان و نشان شنگرف، با دو سر لوحه درس ۲ و ۱ به‌زرا، از آغاز تا پادشاهی یزدگرد، ۲۳۴ گ ۲۵ س، ۲۴۸ × ۳۶ ر، کاغذ ترمه، جلد میشن قهوه‌ای ضربی.
- * (۴۳۴۸) نستعلیق محمد کاظم بن محمد در چهارشنبه ۲۰ صفر ۱۲۵۹، عنوان و نشان شنگرف، جدول نقره‌ای، ج ۴، ۵۲۸ گ ۲۵ س ۲۱۵ × ۲۵ ر، کاغذ فرنگی

آهارمه‌ره، جلدمیشن سیاه.

* (۴۳۹۸) نستعلیق سده ۱۱، عنوان و نشان شنکرف، با سرلوح و جدول زرین، ج ۶، ۲۲۸ گ ۲۹ س ۲۴۴ × ۳۸، کاغذ ترمه، جلدمیشن سیاه‌نو.
* (۴۸۰۵) نستعلیق آغاز سده ۱۱، عنوان و نشان شنکرف، با سرلوح و جدول زرین، ج ۱ و ۲، ۳۰۴ گ ۲۵ س ۱۷۶ × ۲۹۴، کاغذ ترمه، جلدمیشن قهوه‌ای ضربی.

الروضة الصفویة

میرزا بیک گونابادی

(فهرست فیلمها: ۱۱۱ - منزوی ۴۳۳۳)

* (۳۹۲۳) نسخ سده ۱۳، عنوان و نشان شنکرف، ۳۰۱ گ ۲۴ س ۲۱۵ × ۳۰۹، کاغذ فرنگی آهارمه‌ره، جلدمیشن سرخ‌نو،
آغاز در دیباچه افتاده: بدین خوان یغما چه دشمن چه دوست
انجام: خورد و کلان در ذکر تقدیم فساد.

در آغاز نسخه چندنامه شاه‌عباس به خواندگار روم و شاه‌سلیم و عبدالموهن خان به شاه‌عباس و در پایان ضامنی است در بیان اشرف شاه‌صفی و شاه سلیمان و دیگران تا بیان ذکر پادشاهی قاجاریه و از قاجارها تنها از عنوان‌ها یاد شده است و بس.

روضة العقلاء و نزهة النبلاء

آقازاده حاج محمد رحیم خان بن حاج محمد کریم خان کرمانی (۱۲۴۸-۱۳۰۷)، در آداب و حکایات، او واعظ و شاعر بوده است در دو زبان عربی و فارسی
(رجال ایران ۳: ۳۹۷ - فرهنگ ایران زمین ۱۲: ۱۴۵ و ۳۱: ۸۰۴ و ۴۸)
آغاز: بسم الله. حمد المن بسط الاحسان للشکران وعممه وشکر المن ربط الشکران بالرضوان واسهمه ... خداوندی که یگانه بی‌مانند است

انجام: و عارض مقصود نامشهود و ذیل مراد لایزال
 * (۷۵۱) نستعلیق سده ۱۳، ۴۸۵ گ ۱۵ س ۱۶۴ × ۲۲۳، کاغذ فرنگی، جلد
 میشن سرخ.

روضه‌المحبین

ابن عماد خراسانی شیرازی در گذشته ۸۰۰ که در ۷۹۴ ر ۱۴ در ۸۶۰ بیت ساخته
 است، در نسخه ش ۳۳۲۳۲ آمده است «رفته بدازو چهار و هشتصد» و نباید درست
 باشد (منزوی ۲۸۴۵ - ذریعه ۸: ۲۸۳ و ۹: ۲۷ و ۱۱: ۳۰۳ و ۱۹: ۱۹۲ - فرهنگ
 سخنوران ۱۴. دانشگاه ۱۹۵۵ ر ۳۳۲۳۲ - مشار ۸۵۹ - ریو ذیل ص ۲۱۷ س ۳۴۸ ر ۲ -
 هینتس ش ۲۴ - آته ش ۳ - ۱۸۵۲ - بلوشه ش ۱۵۷۰ - تاشکند ش ۶۰۳ فهرست نامهای ج
 ۸ - تاجیکستان ۲: ۱۹۲ - قاهره ش ۱۵۶ - آتش ش ۴۷۷)

آغاز:

والشکر لـواهب العطایا الحمد للهـ الخالق البرایا
 آرایش فصل هر خطابی ای نام تو صدر هر کتابی

انجام:

القصه ربیع ربیع اول این نظم بدیع شد مشکل

.....

منظوم به سال عقد پروین موسوم به روضه‌المحبین
 از مدت هجرت محمد رفته نود و چهار و هفتصد
 * (۴۹۸۱) نستعلیق محمد امین عبدالله سعیدی در ۹۷۹، جدول زرین، خاتمه به شکل
 گل و مرغ تذهیب شده، ۳۱ گ ۱۲ س ۱۵ × ۲۳۵، کاغذ متن سمرقندی زرد حاشیه
 هنایی بنفش.
 آغاز افتاده:

سبحان الله زهی خداوند بی شبه و شریک و مثل و مانند
 * (۵۰۹۹) نستعلیق خوش سده ۱۱ و ۱۲، عنوان لاجورد، باسراوح زرین، جدول

زرد لاجورد شنکرف، ۳۷ گ. ۱۰ س ۱۴ ر ۱ × ۲۹، کاغذمتن ترمه حاشیه فرنگی
آهارمهره، جلدمیشن پادزهری مغزی میشن زرد.

روضه المنجمین

شهر دان بن ابی الخیر مستوفی رازی
(فهرست نسخه های خطی فارسی ۲۹۴-مجلس ۱۷: ۴۹۸- رضوی ۴۳۹: ۷-راهنمای
کتاب ۱۹: ۶۲۵ و ۸۹۶)
* (۳۳۶۴) نستعلیق ۱۷ ج ۹۹۳، جدول و عنوان و نشان شنکرف، باچندین عرض
با تاریخ سالهای الهی بامهرهای پادشاهان هند، ۲۲۱ گ ۱۷ س ۱۶ ر ۶ × ۲۶،
جلدمیشن سیاه ضربی
* (۳۶۰۵) نسخ رمضان ۶۱۶ از بهرام، عنوان و نشان شنکرف، از آن محمد رشید
قاضی قدس شریف در ۱۲۰۷ سالک الدین محمد مهدی طبیب در کرمان در ۱۰۱۴، ۲۴۲ گ
۱۹ ر ۳ × ۲۶، کاغذ دولت آبادی، جلدمیشن سیاه ضربی

رونق انجمن

صحبت لاری محمد باقر بن محمد علی بن عبدالصمد بن شاه منصور (۱۱۶۲-۱۲۵۱)
در شهر لار بنام حاجی علی اکبر شیرازی سروده و منظومه ایست مذهبی درباره مختار ثقفی
(ذریعه ۵۹۹: ۹-فرهنگ سخنوران ۳۳۳)

آغاز:

به نام نگارنده ماه و مهر گذارنده نه رواق سپهر

.....

توما رالقب گردانی و نام بدانی چو دانی ز پنجم امام

انجام:

نخستین حسین لؤلؤ جان شکست کنون پورمرجانہ مرجان شکست

* (۴۷۴۴) نستعلیق خوش فضل اله بن محمد یوسف مذهب به دستور محمد صادق
خان در ذیح ۱۳۰۰، بایک سرلوح زرین، جدول به طلا، ۷۱ گ ۱۴ س ۱۷ ر ۸ × ۲۵
کاغذ ترمه سپاهانی، جلدمیشن سیاه

ریاض‌الابرار

تاریخ عمومی است و نسخه ما جلد یکم و میرسد به پادشاهی یزدگرد

آغاز: زیب فهرست نسخه مفاخر انبیای عالی مکان.. شکرمنعمی است

انجام: و بعد از این شروع در قسم دوم در کتاب و ایراد بندی از حکایات رسول و آل و اصحاب ... با سوانح حسن قبول خاطر فیاض مقرب حضرت سلطانی مسؤل .. قدیر ..
اتباع الهدی

* (۴۱۲۵) نستعلیق ۱۴۳/۱۰۰۵، عنوان و نشان شنگرف، جدول زرین، میان
ص ۲۰۱ در خطبه افتاده، ۲۷۵ گ ۲۵ س ۱۸۶ × ۳۰٫۵، کاغذ ترمه، جلد میشن
یشمی ضربی نو

ریاض‌الانشاء

عمادالدین محمود بن محمد گیلانی

(ذریعه ۱۱: ۳۲۰- دانشگاه ۹۸:۲- ش ۳۸۱۲۱ همینجا)

* (۳۸۴۹) : نستعلیق سده ۱۰، با جدول، عنوان شنگرف، ۱۹۶ گ ۱۹ س ۱۴۶
۸ × ۲۴، کاغذ ترمه، جلد روغنی

آغاز افتاده پیش از نامه به جامی

انجام افتاده در «مما کتب الی بعض افاضالا وزراء»

ریاض‌الشعراء

میرزا علی‌قلی خان واله لکزی داغستانی (۱۱۲۴-۱۱۷۰) که در ۱۱۶۱ ساخته
است.

(تاریخ تذکرها فی فارسی ۶۵۰- ذریعه ۱۱: ۳۲۷)

* (۴۳۰۱) شکسته نستعلیق گلزار سنگه در شاه جهان آباد از روی اصل، از سده ۱۲

عنوان و نشان شنگرف، ۳۴۴ گ ۲۵ س ۱۹۴۴ X ۳۰ ر ۶، کاغذ ترمه، جلد میشن تریاکی

ضربی

* (۴۳۰۴) شکسته نستعلیق محمد عمر بن محمد بخش خان متخلص به آشوب شاه

جهان آبادی در یک شنبه ۲۵ ذح ۱۲۰۱، با جدول عنوان و نشان شنگرف، ۵۰۲ گ

۲۳ س، ۲۲ س ۶ ر ۳۰، کاغذ ترمه: جلد میشن قهوه ای

ریاض الشهادة فی مصائب السادة

محمد بن حسن بن معصوم قزوینی شیرازی اصولی در گذشته ۱۲۴۰ درسی مجلس در

سرگندت پیشوایان شیعی و مصائب آن ها بنام حسن علی میرزا فرمان فرما

(منزوی ۴۴۷۸ - ذریعه ۱۱: ۳۲۸ - نشریه ۱: ۱۷۸ - مشار ۸۶۷)

* (۵۳۳۷) نستعلیق محمد رفیع بن حاجی محمد ابراهیم شیرازی در پنجشنبه ۱۷ رمضان

۱۲۵۹، عنوان و نشان با جوهر سرخ، عبارت های عربی زیر خط سرخ، ص ۱ نونویس،

ج ۳، ۲۴۴ گ ۲۰ س ۱۱ ر ۳ X ۳۰ ر ۵، کاغذ فستقی، جلد رویه میشن سیاه

ریاض العابدین فی شرح صحیفه زین العابدین

بدیع الزمان کهپایی هرندی

(ذریعه ۱۱: ۳۲۹ - سپه ۵: ۷۷) - فهرست آستانه قم ص ۱۲۴)

* ۲۷۰۵ نسخ صدرالدین بن ملاحسین بن ملاروح الله سالک دهی لاهیجانی در صفر

۱۰۸۷، با جدول، عنوان و نشان شنگرف ۱۹۶ گ ۲۵ س ۱۳ ر ۸ X ۲۲ ر ۱، کاغذ

فستقی، جلد میشن قهوه ای ضربی کاغذ فرنگی

* (۲۸۹۳) شکسته نستعلیق محرم ۱۲۷۴، عنوان و نشان شنگرف، ۲۵۷ گ ۱۸

س ۱۳ ر ۵ X ۲۱ ر ۵، کاغذ رنگارنگ، جلد میشن قهوه ای.

ریاض الفتیان

نظام بن کمال بن جمال حسام هروی، گزارشی بر نصاب صبیان ابو نصر فراهی در ۷۸۵ یا

۷۹۰ ر ۲ ع ۳

فرهنگنامه ۱۵۶-منزوی ۱۹۸۶- ذریعه ۱۱: ۳۳۳ - ادبیات ۱: ۳۰۲ - دانشگاه
ش ۴۴۰۱- سپه ۵: ۷۷)
آغاز: بسمله. سپاس بی‌قیاس مرقداری را که آسایش حیات اناس بر علم و معرفت
نهاد.. بعد بدانکه نصاب صبیان

انجام: وعلیقه توپره است و خرکه از برای کاری فرستد. والله اعلم
* (۵۵۰۱) نستعلیق ۱۴ رمضان ۸۹۴ اربع و تسعین ثمانمائه، عنوان و نشان و
شعرها شنگرف، برگهای آغاز و صالی شده ولی کتاب سالم است، ۱۵۴ گ ۱۵ س،
کاغذ ترمه سمرقندی جلد رویه میشن آلبالویی ضربی لایی

ریاض المتعجدين

رضی الدین میرزا محمد بن محمد شفیع تبریزی مستوفی خاصه شاه عباس دوم و
مولف ربیع المنجمین والمطلع که دریک مقدمه و چهار شمیمه و پنج روضه هر یک چند نهر یا
شجره یاقطعه یا خیابان یا گلبن در بامداد روز یکشنبه ۲۷ ج ۲۷۹۲ در اصفهان ساخته و در
نمازهای شب و عبادت‌های نهانی است.

(ذریعه ۱۰: ۷۷ و ۱۱: ۳۳۵- سپه ۵: ۵۹- دانشگاه س ۱۸۷۷)
آغاز: بسمله. لوا مع سواطع حمد و ثنائی که در مصباح سویدای معارف نما از زجاجه
دل حق بین... مشعل افروزان شبتسان ایمان اما بعد محراب قلوب شب زنده داران حریم
عبادت را به نور این سخن که در مصباح خامه سخن

انجام ناتمام: و سنت است که در هر یک از دو سجده بگویند آنچه در
* (۵۶۷۹) نستعلیق سده ۱۲، عنوان و نشان شنگرف: ۱۰۰ گ ۱۸ س ۱۴۸ × ۲۰۴،
کاغذ سپاهانی آب دیده، جلد رویه میشن تریاکی لایه فرموده.

ریاض المعصومین فی مدح النبی وائمة الدین

محمد امین بن محمد شریعت مدار دریک مقدمه و پنج محبت، ساخته در دوشنبه ۱۰

ج ۱۳۰۹۲

آغاز: حمد و ثنای لایحصى پروردگاری را رواست

انجام: سنه ۱۳۰۹

* (۲۶۷۵) شکسته نستعلیق محمد حسن عراقی گرکانی در ۲۱ رجب ۱۳۲۱ در سنندج، در پایان خطبه علی ع در صفت شیعیان است مورخ ۱۲ شعبان ۱۳۲۱ بهمان خط، ۱۵۴ گ ۱۵ س ۱۵۴ × ۲۱۶، کاغذ فرنگی، جلد میشن سیاه

ریاض الملوك فی ریاضات السلوك

نظام شامی

(فهرست فیلمها ۱: ۱۱۳ - منزوی ۳۵۷۷)

* (۴۰۲۱) نستعلیق سده ۱۰، ارملاخورد کاتب درهرات (بیانی ۱۸۲) باسرلوح، ستون بندی و جدول زرین، عنوان و نشان شنگرف، ۲۳۸ گ ۱۴ س ۱۱۶ × ۲۰، کاغذ ترمه، جلد میشن سیاه

* (۴۰۲۳) نسخ محمد کاغم بن حسین قلی دلال کاشانی در ۱۷ شوال ۱۰۲۸ ی، عنوان و نشان شنگرف، با جدول و ستون بندی زرین، ۲۵۹ گ ۱۲ س ۱۲۵ × ۱۹۴، کاغذ ترمه، جلد میشن یشمی ضربی.

ز-

زادالمسافرین

امیرحسینی غوری

(ادبیات ۱: ۳۰۴- منزوی ۲۸۴۹)

آغاز:

ای برتر از آن همه که گفتند آنسان که پدید یا نهفتند

آنجا که تویی چو من نیاید کس محرم این سخن نیاید

انجام:

گر از دل و جان خبر نیایی از شاخ امید بر نیایی

* (۲۹۲۳) نستعلیق و نسخ، درویش محمود بن عبدالله نقاش، از سده ۹، با دویشانی

مذهب، بایک تصویر درص ۱، جدول زرین، باشعراهای صبری و سعدی و یک مثنوی

در حکایات گوناگون

۸۴ گ ۱۵ و ۲۰ س ۹۶ ر ۷۱۵، کاغذ ترمه، جلد میشن سرخ لایی نو.

* (۴۵۹۱) نستعلیق سده ۱۰، جدول زر و لاجورد، با سرلوح کوچک و دوترنج

درص ۱ و پایان نسخه، ۵۰ گ ۱۲ س ۱۰۳ ر ۱۶۷، کاغذ ترمه، جلد میشن سرخ لایی

زادالمسافرین

محمد مهدی بن علی نقی شریف شیرازی که در همانجا در ۱۰ صفر ۱۱۵۱ به خواهش
میرزا محمد اسماعیل در دو مطلب ساخته است

(فهرست نسخه های خطی فارسی ۵۴۶)

* (۴۴۰۶) نستعلیق سده ۱۳، عنوان شنگرف، ۹۶ گ ۱۴ س ۱۳۴۴ X ۱۹۴۴،
کاغذ فستقی، جلد میشن سیاه لایی

* (۴۴۱۷) شکسته نستعلیق ج ۱۲۳۴۲، عنوان و نشان شنگرف، ۹۶ گ ۱۵ س
۱۴۶۶ X ۲۱، کاغذ فستقی، جلد میشن قهوه ای لایی

زادالمعاد

محمد باقر مجلسی، در ۱۴ باب و خاتمه بنام شاه سلطان حسین در ۱۱۰۷ (ذریعه

(۱۱۱۲)

* (۱۴۴) نسخ سده ۱۳، ص ۲۰۱ مذهب، دوجدولی، میان سطرها خط کشی سده
باترجمه دعاها به نستعلیق و شنگرف، انجام نانوشتنه مانده، خریداری حسین قلی
حادی اردلان پسر امان الله والی کردستان از آخوند ملا محمد دیرآمدی پسر مراد حاصل
کلهر در ۱۲۵۹: ۳۰۶ گ ۱۲ س ۱۴ X ۲۱، کاغذ فستقی، جلد سرخ زرکوب.

* (۱۱۹) نسخ محمد جعفر خطیب سرکار فیض آثار در محرم ۱۲۲۹ برای میرزا
محمد خادم باشی آستانه، دوجدولی، عنوان و نشان شنگرف، نخستین برگ افتاده، در
انجام چند دعا آمده است، ۳۳۸ گ ۱۸ س ۹۹ X ۱۹۴۴، کاغذ ترمه، جلد روغنی
زمینه مشکی با چدول درون هم روغنی زمینه نارنجی.

* (۱۲۲) نسخ، ترجمه نستعلیق، دوجدولی بزر، میان سطرها ستون بندی شده
بزر، ص ۲۰۱ به زرو لاجورد و شنگرف آراسته و نقاشی شده، ۳۲۱ گ ۱۴ س ۱۱۷ X
۱۹۸، کاغذ ترمه، جلد روغنی کشمیری با گل و بوته و فرسوده

* (۱۳۲) نسخ ناسم بن کاظم در ۱۲۴۹، با سر لوح و جدول میان سطرها طلائندازی
شده، ۲۴۳ گ ۱۱ س ۱۴ X ۲۴، کاغذ ترمه، جلد روغنی کشمیری با گل و بوته در

درون و بیرون.

- * (۱۳۷) نسخ وصال شیرازی در ۱۲۶۷ برای میرزا حسین خان سپهسالار، میان سطرها طلااندازی شده، ص ۲۰۱ مذهب، آغاز هرماه همه صفحه به زر و لاجورد، حاشیه سازی شده، ۳۰۸ گ ۱۹ س ۱۸۱ X ۲۷۹، کاغذ ترمه، جلد روغنی مذهب
- * (۱۴۱) نسخ، ص ۲۰۱ مذهب، خریداری میرزا علی اصغر خان صدراعظم و او آثرابه سید مهدی خراسانی بخشیده است، ۲۹۷ گ ۲۸ س ۱۵۵ X ۲۵۳، کاغذ رنگی آهار مهره، جلد روغنی با گل و بوته
- * (۱۹۸۶) نسخ پنجشنبه ۲۸ رجب ۲۱۰۱، ترجمه شنکرف، با سر لوح و جدول زرین، ۲۶۷ گ ۲۲ س ۱۳۷ X ۲۰۵، کاغذ ترمه. جلد روغنی با گل و بوته فرسوده
- * (۲۲۱۷) نسخ ۱۲۲۳۱۴ د عنوان شنکرف، ۳۰۹ گ ۱۵ س ۲۰/۵ X ۳۰۱، کاغذ فستقی، جلد میشن سیاه
- * (۲۲۷۸) نسخ شکسته نستعلیق سید احمد بن علی در ۲۳ رمضان ۱۱۲۰، با سر لوح، جدول زرین، تنها باب دهم است، ۱۲۹ گ ۹ س ۱۰ X ۱۷۱، کاغذ ترمه
- سمرقندی متن زرافشان حاشیه ترمه سرخ افشان، جلد میشن قهوه ای ضربی
- * (۲۹۴۹) نستعلیق سده ۱۲، عنوان و نشان شنکرف، انجام افتاده، ۳۱۳ گ ۱۴ س ۱۹ X ۲۲۸، کاغذ فستقی، جلد میشن سیاه

زایجه الغبیک

(۷۹۶-۸۵۳)

آغاز آن با آغاز زایجه ناصرالدوله سلطان ابوتراب (زاده ۸۷۱) یکی است (سپه ۵):

۸۲- فهرست نسخه‌های خطی فارسی (۲۹۵)

آغاز: حمد موفور و ستایش نامحصور حضرت سلطانی را که درجات ارتفاع آفتاب عزت و کبر پایش به علاقه اسطرلاب فکر به مقیاس حواس بی شبهه و التباس معلوم نشود

انجام: ایزد... ذات بزرگ این شاه زاده جهانیان را در پناه حفظ خویش

سالهای نامتناهی زیور تخت شاهی و شکوه اورنگ پادشاهی دارد بخق محمد و آله و اصحابه الطاهرین

۳۳۹۹) نسخ و نستعلیق سده ۹، عنوان و رقم و جدول شنکرف، ۸۹ گ ۳۷ س

۲۶۶۶، کاغذ ترمه، جلد میشن آلبالویی ضربی طلایی

زایجه خواجه شهاب الدین بن عماد الدین وزیر

که در شب دوشنبه ۱۲ صفر ۸۹۸ (۲۱ فروردین ۸۶۲) متولد شده است. در آن از خواجه طوسی یاد شده است.

زایجه خواجه عماد الدین محمود بن نور الدین حسن بن عماد الدین محمود وزیر در ۲۶ شوال ۸۳۷ نزد دکتر حسین مفتاح (ش ۴۳۷ نشریه ۱۷۴: ۷) هست.

آغاز: الحمد لله الذی جعل الشمس ضیاء ... سزاوارترین کلامی که زبان گویندگان حقایق بدان مشعوف باشد، حمد و ثنای آفریدگاری است...

انجام: از اقوال بزرگان این فن به قدر الوسع والامکان کتابت کرده شد. الحمد لله رب العالمین.. وسلم تسلیماً

* (۳۲۸۲) نستعلیق سده ۱۰، جدول و عنوان شنکرف، ۱۰۶ گ ۱۱ س ۱۲ X ۲۰۱، کاغذ ترمه، جلد میشن سرخ لایی.

زایجه تاج الدین محمد شاه

که در آدینه ۲۹ ع ۸۷۷ متولد شده است، در پایان هم یادداشتی است درباره تاریخ تولد غیاث الدین محمد پسر همین تاج الدین محمد شاه در ۲۸ رمضان ۸۹۸ به خط محمد صیدنانی و تاریخ تولد سراج الدین حسن پسر همین خواجه تاج الدین محمد شاه در دوم رمضان ۹۰۱.

آغاز: ان اعز المبادی ما ارتفعت به اعلام السنی لرافع القبة الخضراء ...
انجام: این بود کلمه ای چند از دلائل اقوال و احکام این طالع همایون که عجلاله الوقت را در قلم آمد... و کرم تکریم.

* (۳۴۰۰) نسخ و نستعلیق سده ۹، عنوان و نشان شنکرف، ۱۳۶ گ ۱۹ س ۱۷۹ X ۲۳۶، کاغذ ترمه، جلد میشن لایی سیاه.

زایجه نامعلوم

در سال چهل و هفتم عمر صاحب زایجه در سه شنبه ۲۷ شعبان ۸۵۹ ساخته شده و او هم در سمرقند متولد شده بود.

حز طالع میلاد و زایجه ضیاء الدین محمد بن مسعود بن محمد امیر شاه بن ابی المکارم علمی تمیمی متولد در ۸۳۲ که در قاهره هست (طرازی ش ۱۶۱۶)

آغاز: سپاس بسیار و ستایش بی شمار که باز بلند پرواز عقل کل... در هوای تعداد آن طیران نماید...

انجام: افتاده: و يمكن که مزاج مبارك انحراف تمام يابد و به خطر انجامد.
 * (۳۵۱۰) نستعلیق سده ۱۰، مانند جزوه‌های امروزی به شنگرف خط کشی شده،
 ۱۳۷ گ ۱۱ س ۱۷۷۷ × ۲۴۶۶، کاغذ ترمه، جلد میشن سرخ لایی.

زبدۃ الادوار

از عبدالقادر بن غیبی مراغی
 در شرح ادوار ارموی در موسیقی، با افزوده‌هایی از خود مراغی، در یک مقدمه در
 سه فصل و یک مقاله در دو فصل و خاتمه در فواید، نام کتاب و شارح و فهرست مطلب‌ها در
 دیباچه دیده می‌شود. (فهرست موسیقی ۱۳۸)
آغاز: بسمله.. حمد بی عنایت و شکر بی نهایت قادری را که انواع موجودات را به
 کمال قدرت و تمام حکمت از عدم به وجود آورد و دیباچه دلگشای... اما بعد چنین گوید محرر
 این کتاب.. عبدالقادر بن غیبی الحافظ المراغی

انجام: به یمن و همت مبارك او چنانکه دلخواه بود. الحمد لله علی نعمائه.
 * (۱۴۷۶) نسخ ۱۶ صفر ۱۲۸۳ در نجف در قزاقچای تهران، جدول و کمند به طلا و
 سیاهی، عنوان شنگرف، ۷۳ گ ۲۳ س ۱۹۲۲ × ۲۹، کاغذ فرنگی آهار مهره، جلد
 میشن قهوه‌ای.

* (۶۲۹۵) نسخ ۱۶ شوال، آغاز سده ۱۴، از روی نسخه نوشته فتح الله بن ابی زید
 (یزید) شایرانی از روی خط شارح که در مشهد (مدرسۀ) ناصری است (ش ۵۶۵
 سپهسالار) چنانکه در یادداشت مورخ ۱۳۳۷ در همین نسخه آمده است و باید همین
 تاریخ تحریر باشد، ۲۹۰ گ ۱۵ س ۱۲ × ۲۰، کاغذ فرنگی، جلد رویه کاغذی.

زبدۃ التصانیف

از حیدر بن محمد خوانساری، در ۱۰۳۸ بنام شاه عباس (شارع ۸۷۶- منزوی ۹۵۲ و
 ۳۵۳۰- آتابای ۶۰۹)

* (۱۵۹) نسخ سده ۱۱، ص ۲۰۱ با گل و بوته زر و لاجورد حاشیه سازی شده،

با یک سر لوح و جدول، ۴۷۳ گ ۲۲ س ۱۶۸۸ × ۱۴۷، کاغذ ترمه سمرقندی، جلد میشن قهوه‌ای سر ضربی.

* (۱۳۸۵) نسخ رجب ۱۲۶۲ به دستور میرزا محمد رضی، عنوان نشان شنگرف، ۲۸۹ گ ۲۷ س ۲۱۴ × ۳۳۹، کاغذ فرنگی آهار مهره، جلد روغنی ریخته درون گل نرگس.

زبدۃ التصانیف

در قصص و تواریخ ملوک است در پنج صحیفه: نخستین در یک مقدمه و چهار باب، مقدمه در مناجات باب یکم در سیرت امیر المؤمنین، دومی احوال صحابه، سوم قصص و حکایات دانشمندان، چهارم وزراء و خاصان درگاه فتح علی شاه صحیفه دوم در شجاعت، صحیفه سوم در غنت، صحیفه چهارم در عدالت، صحیفه پنجم افسانه‌های ظریف و طویل

بنام فتح علی شاه ساخته و در آن از معتمد الدوله و ملک الشعراء صبا ستایش شده است. آغاز: ستایش و سپاس آن را که به ستودن سزا است و بر بخشیدن و بخشودن توانا... انجام: تا چون دگران رخت ازین ورطه بدر برد.

* (۴۳۵۴) نستعلیق سده ۱۳، ۳۲۰ گ ۲۳ س ۲۵۴ × ۴۰۸، کاغذ فستقی، جلد روغنی تباه شده.

زبدۃ التواریخ

به ترتیب سیاق و صورتی است مبسوط از سیاق التواریخ و آخرین تاریخ مندرج در آن سال ۱۱۳۴ است، (منزوی ۴۱۰۷)

آغاز: زبدۃ التواریخ در کیفیت انساب و احوال انبیاء و اوصیاء و پادشاهان و سلاطین زمان...

* (۴۱۴۴) نستعلیق سده ۱۲، ۲۶۸ گ ۲۴ س ۲۱۵ × ۳۰۹، کاغذ فستقی، جلد میشن قرمز.

زبدۃ الحکمة

از حکیم دکتر ادوارد ژزف پولاک نمساوی اطریشی

ترجمه حکم‌الملک میرزا علی نقی بن حاج آقا محمد اسماعیل جدیدالاسلام
پیش‌خدمت باشی در یک مقدمه و دو جمله بنام اعتمادالدوله معتمدالسلطنه صدراعظم در
۱۲۷۲ که در همین سال چاپ شده است. (استوری ۲: ۲۸۴- فهرست نسخه‌های خطی فارسی
۵۴۸- مشار ۸۷۷- فهرست کتابهای چاپی فارسی طبی ۴۴۲- رجال ایران: ۲۱۷)

* (۴۱۹۹) شکسته نستعلیق نصرالله-میرزا در ۱۳۰۸، ۱۱۱ گ ۱۷ س ۱۷×۲۲ (کاغذ
فرنگی، جلد میشن سیاه).

* (۴۲۰۹) شکسته نستعلیق ۱۲ صفر ۱۲۸۶، ۱۲۱ گ ۱۴ س ۱۶/۷×۲۳/۸، کاغذ
فرنگی آهار مهره، جلد میشن یشمی لایی.

زبدۃ الرمل

مولوی سید روشن علی

با عنوانهای فصل (ذریعه ۱۲: ۲۸- مشار ۸۷۷- شگوا ۱۹۱۱)

آغاز: هذا کتاب زبدۃ الرمل، بسمله بدانکه این علم را علم دانیال و علم نمو و
علم باطن و علم وفا نامند. اینها گویند به سبب آنکه حروف اسماء هر يك به حساب
جمل نودوشش است موافق سخنهاى اشكال این علم.

انجام: و بد ملول است. تمام شد.

(سپس یازده برگ جدول است)

* (۳۴۴۳) نستعلیق میرعلی در ۱۲۸۴، جدول و عنوان جوهر سرخ، ۹۴ گ ۱۲ س
۱۵/۹×۲۱/۷، کاغذ فرنگی، جلد رویه میشن قهوه‌ای لایی.

زبدة المعارف

علی اکبر اصفهانی اثره‌ای که بنام فتح‌علی شاه در چند مطلب در کلام شیعی ساخته و در ۲۸ شعبان ۱۲۲۴ بانجام رسانده است، در ۱۲۶۷ چاپ سنگی شده است.

(ذریعه ۱۲: ۳۲ - فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۹۵۳).

آغاز: نیکوترین کلامی که گلی از جان گلچینان حق شناسی را از خار شبهه و شک بهر ایش تواند نمود.

انجام: بمواعظ الله و لاحول ولا قوة الا بالله العلی العظیم.

* (۳۰۱۸) شیخ شعبان ۱۲۳۲، عنوان و نشان شنگرف، ۴۷۱ گ ۲۹ س ۲۰۶ × ۳۰۷، کاغذ فستقی، جلد میشن سیاه.

* (۵۷۳۳) نستعلیق محمد محسن در روز آدینه ۲۸ شوال ۱۲۲۵، عنوان و نشان شنگرف، با یادداشت مؤلف در ۲۸ صفر ۱۲۲۴ در کنار صفحه آخر، ۴۰۲ گ ۱۸ س ۱۶۳ × ۲۱۵، کاغذ فستقی آبی، جلد میشن سیاه.

آغاز: (افتاده): و حال اینکه او بر حق و مردم بر باطل باشند و شایسته است در راه خدا با این گروه جهاد کردن اگر توانند...

انجام: اگر معصوم از خطا مانند که خدا محافظت ایشان نمود.

زبدة نادری

شهاب‌الدین علی علوی حسینی وزیر

تحریر تازه‌ایست از زبدة التواریخ میرزا محمد محسن بن عبدالکریم مستوفی سرکار فیض آثار در زمان نادرشاه که در ۱۱۵۴ بنام رضاقلی میرزا و به دستور نادر ساخته بوده است (استوری: ۱۳۶-منزوی ۱۸۳ و ۴۳۳۵-دیباجه مجمل التواریخ چاپ مدرسه صنه)، بنام سلطان نادر میرزا در دو مقصد و یک خاتمه در تاریخ عمومی ایران و اسلام.

آغاز: جواهر زواهر نیایش بی‌حد و لثالی متلالی ستایش لاتحصی و لاتعد... نثار

سرای کبریای مالک الملکی.

انجام: بیست و سه هزار نفر به قلم آمده بود. و این کتاب... به تاریخ ۱۸ شهر محرم سنه ۱۱۹۴ به اتمام رسید.

* (۴۳۰۷) نستعلیق ۱۱۹۴، عنوان و نشان شنگرف، ۱۹۶ گ ۳۰، ۳۲/۸ × ۱۹/۶، کاغذ فستقی، جلد میشن قهوه‌ای ضربی.

زبور آل داود

از سلطان محمد هاشم بن سید محمد میرزا شاه سلیمان دوم که در شب شنبه ۲۰ صفر ۱۱۶۵ در مشهد زاده و در اصفهان بسال ۱۲۲۸ این کتاب را نگاشته و پس از این هم بر آن میافزوده و تا سال ۱۲۲۸ زنده بوده است. نام دیگر آن تذکره آل داود است و آن در یک مقدمه است و دو باب و یک خاتمه در احوال سادات و سرگذشت شاه اسماعیل دوم و خاندان او، آن را چنانکه دیده‌ایم زبور آل داود هم خوانده‌اند.

مقدمه در در بیان امیر قوام الدین صادق و فرزندان او و نیاکان میرزا محمد داود. مقاله یا باب یکم در سرگذشت میرزا محمد داود حسینی و فرزندان. مقاله یا باب دوم در سرگذشت سید محمد میرزا شاه سلیمان دوم که جوان‌ترین فرزند او بوده و او در اصفهان بسال ۱۱۲۶ زاده و در ۵ صفر ۱۱۶۳ بر تخت نشست و در ۶ ذی قعد ۱۱۷۶ درگذشت. خاتمه در بیان و توضیح و ثبت و ضبط سواد قبایجات و وقف نامجات و ارقام و فتاوی و نوشتجات کهنه که تا حال موجود و از غایت اندراس در شرف تلف و بر طرف شده است.

مؤلف در این کتاب از مجمع التواریخ خلیل میرزا بهره برده یا هر دو از یک منبع گرفته‌اند. فوائد الصفویة ابوالحسن بن ابراهیم قزوینی و مجمع التواریخ گلستانه هم با این کتاب ما پیوستگی دارد.

(ذریعه ۱۲: ۳۶-منزوی ۴۳۳۵-دیباجه مدرّس رضوی بر مجمع التواریخ گلستانه ص ۱۹-۳۴ و ۳۲۰-۱۲۸۲-ریو: ۱۰۱ و ذیل ش ۶۴-ایوانف ۱: ۳۱-فهرست فیلمها ۱: ۱۱۵ و ۷۹۲).

آغاز: حمد و ثنای بی‌منتها مبدعی را سزا است که به نیروی قدرت کامله آبای علوی و امهات سفلی را با هم مربوط نموده.

انجام: (در خاتمه افتاده): بهیچ وجه من الوجوه از (در عنوان «سواد فرمان سیوغال قریه قاسم آباد»).

* (۳۸۱۵) نستعلیق محمد معصوم بن رحمت علی در ۱۲۹۶ با جدول و سرلوح زرین، شنکرف، ۸ گ ۱۹ س ۱۳۸۸ × ۲۲۱، کاغذ فرنگی آهار مهره شده، جلد روغنی زمینه مرغش.

زیج سلطانی گورگانی

الغ بیك (۷۹۶-۸۵۳) که با همکاری قاضی زاده رومی (در گذشته ۱۹ رمضان ۸۳۲ در بیرون سمرقند) و غیاث الدین جمشید کاشانی (در گذشته میان ۸۳۰ و ۸۴۱) و علاء الدین علی قوشچی (در گذشته ۸۷۹) در چهارمقاله گویا پس از ۸۴۱ ساخته است. او باید در آن، از زیج خاقانی در تکمیل زیج ایاخانی غیاث الدین جمشید کاشانی که در شش مقاله بنام الغ بیك و در ۸۱۶ ساخته است گرفته باشد.

آغاز: بسملة تبارك الذی جعل فی السماء بروجاً و جعل فیها سراجاً و قمرآ منیراً... مالک الملکی که مصباح صباح «و جعلنا سراجاً و هاجاً» افروخته حکمت اوست... اما بعد چنین گوید... الغ بیك بن شاه رخ بن تیمور گورکان

انجام: چون این مدت بگذرد باز نوبت آفتاب برسد و در مبدأ تاریخ ملکی پانصد و هشتاد سال از سالها آفتاب گذشته بوده است (پس از این جدولهای نجومی است). (استوری ۲: ۶۷) - فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۳۰۱ و ۳۰۳ - قاهره ش ۱۲۸۶ و (۱۲۹۹)

* (۳۳۳۹) نستعلیق سده ۱۱، عنوان و جدول شنکرف، ۱۸۹ گ ۲۰ س ۱۸/۴ × ۲۴/۱، کاغذ ترمه، جلد میشن قهوه‌ای لایی.

- * (۳۴۰۱) نسخ و نستعلیق سده ۱۱، عنوان و نشان و جدول ششگرف، ۲۰۴ گ
 ۲۵ س ۱۸/۹ × ۲۴/۳، کاغذ ترمه، جلد میشن آلبالویی لایی.
- * (۳۵۷۸) نستعلیق ۸۸۶/۱۴، عنوان و رقم و جدول ششگرف، با یادداشت فرهاد
 میرزا مورخ، ۲ شعبان ۱۲۵۶، از آن عبدالباقی بن امیر عبدالغفار رضوی در محرم ۱۱۷۳
 و عبدالحی بن عبدالرزاق و محمدیوسف بن زین العابدین رضوی و دیگری گویا عبدالله
 در ۱۲۳۰ با خط مهر اینها، ۱۹۸ گ ۱۹ س ۱۸/۲ × ۲۴/۶، کاغذ ترمه، جلد میشن
 سیاه لبه دار.
- * (۳۵۹۳) نستعلیق محمد منجم گیلانی در ۶ محرم ۹۰۳، عنوان و نشان و جدول
 و رقم ششگرف، با یک سر لوح زرین، محشی، ۲۴۰ گ ۱۹ س، ۱۷/۹ × ۲۴/۶، کاغذ
 ترمه جلد میشن سرخ نو.
- * (۳۶۳۹) نسخ سده ۱۱، عنوان و جدول ششگرف، ۲۰۹ گ ۲۲ س ۱۸/۹ × ۳۰/۵،
 کاغذ ترمه، جلد میشن سیاه.
- * (۵۸۹۸) نسخ سده ۱۰، عنوان و نشان و جدول و رقم ششگرف، برخی از عنوانها
 لاجورد و یا سبز هم هست، با سر لوح زرین، جدول زرد و لاجورد و مشکی و ششگرف،
 از آن محمدرضا بن معصوم حسینی رضوی با مهر چهار گوشه اومورخ ۱۱۱۵، از آن
 علی رضا بن عبدالواحد در ۱۶/۱۱۶۳، ۲۱۴ گ ۱۹ س ۱۷ × ۲۵/۷، کاغذ سمرقندی،
 جلد میشن آلبالویی.

زیج محمد شاهی

- از سیوایی چنکجه (راجه جای سینگه سوایی Jai Singh Swai) که در سه مقاله
 بنام محمد شاه غازی در گذشته ۱۱۶۱ با کسک سید نعمه الله بن نورالدین بن نعمه الله
 جزایری در گذشته ۱۵۱۱ ساخته و در دوشنبه ۱۱۴۰/۲ بانجام رسانده است
 (استوری ۹۴:۲-ذریعه ۸۸:۱۲-فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۳۰۱)
- * (۳۶۱۸) نستعلیق سده ۱۲، عنوان و نشان ششگرف، با جدول، ۱۶۷ گ ۲۰ س
 ۲۰/۷ × ۳۰/۵، کاغذ فستقی آب دیده، جلد میشن قهوه‌ای.

زینة التواریخ

از میرزا محمدرضی بنده مستوفی پسر محمد شفیع سرخابی تبریزی وزیر فتح علی شاه

در آذربایجان. او در ۶۵ سالگی در ۱۲۲۲ یا ۱۲۲۳ یا ۱۲۳۳ در گذشته است و با همکاری عبدالکریم بن رضای اشتهاردی در ۱۲۱۸-۱۲۲۱ این تاریخ را نگاشته است بنام فتح علی شاه است و در تاریخ عمومی در دو مجلد:

آغاز: در آفرینش آسمان و زمین

پیرایه نخستین در دو وجه:

- ۱- در دو گونه: پیامبران پیشین، حکیمان پیشین
- ۲- در دو گونه: پیامبر ما و امامان، علما و حکماء که

می‌رسد به حسن کاشی

پیرایه دوم در دو وجه:

- ۱- در دو گونه: پادشاهان پیش از بعثت، پادشاهان پس

از آن

- ۲- در دو گونه: پادشاهان قاجار فتح علی شاه

انجام: در باره شاعران روزگار قاجار

(منزوی ۴۱۷۵-ذریعه ۹: ۱۴۲ و ۱۲: ۹۱-دیباجه مجمل التواریخ ص ۳۲-فرهنگ

سخنوران ۸۹-استوری ۱: ۱۴۷-رجال ایران ۲: ۴۲)

آغاز: اول دفتر بنام ایزد دانا

از همگان بی نیاز و بر همه مشفق

صانع و پروردگار وحی توانا

بهار رخسار شاهدان نو و کهن حکایت ستایش خداوند جان بخش جهان آفرین است...

* (۴۱۷۳) نستعلیق سده ۱۳، عنوان و نشان شنگرف، باسرلوح و جدول زرین، ازان

صنیع الدوله، ۲۹۵ گ ۲۱ س ۶/۲۶ × ۴۰/۲، کاغذ فستقی، جلد روغنی با گل و بوته.

انجام: و هفت بندی به آن حسن تألیف نگفته اند الحمد لله وحده... احسن ختامه.

* (۴۳۴۴) شکسته نستعلیق ۱۲ ج ۱۲۸۸/۲، عنوان سیاه درشت، ۴۷ گ ۴۴ س

۸/۲۲ × ۴۶/۵، کاغذ فرنگی آهار مهره، جلد میشن قهوه ای روشن.

* (۴۷۹۸) شکسته نستعلیق در بمبئی در ۱۲۶۲ (پایان وجه یکم) عنوان سرخ، دو وجه

در این مجلد است و از کیومرث آغاز شده و می‌رسد به حکومت ابوالفیض خان،

۴۴۷ گ ۲۵ س ۴/۲۲ × ۳۲، کاغذ فرنگی آهار مهره، جلد میشن سرخ سیر.

زينة المجالس

منسوب به میر مجدی امیر مجدالدین محمد حسینی کاشانی (ذریعه ۱۲: ۹۴-منزوی

(۴۱۷۷ و ۶۷۰)

* (۲۴۳۰) نستعلیق سده ۱۲، عنوان و نشان شنگرف، آغاز و انجام افتاده، ۲۲۶ گ

۱۸ س ۱۷/۷ X ۲۵/۳، کاغذ ختایی، جلد میشن میاه.

زينة المدايح

از محمد صادق وقایع نگارهای مروزی که در آدینه ۱۳۲۳/۲۴۳ ساخته است و تکمله‌ای

است بر اصل همین کتاب که خود او که ۱۲۱۸ نگاشته بوده است، در آن يك مینو است و

يك غرفه و دو روضه و يك حدیقه. (تاریخ تذکره‌های فارسی ۶۹۴-ذریعه ۱۲: ۹۵)

* (۴۷۱۵) نستعلیق سده ۱۳، عنوان و نشان شنگرف، جدول زرین، باسرلوح، ۲۵ گ

۱۵ س ۱۸/۷ X ۲۸/۱، کاغذ فستقی، جلد دروغنی زمینه مرغش ترنج دار با گل و بوته.

ژ

ژولیوس قیصر

از میرزا ابراهیم مترجم، گویا محمد ابراهیم شیرازی مترجم تاریخ دولت روم (مجلس ۲۳) که به نوشته فرهاد میرزا به فرمان محمدشاه ترجمه شده است.

در کتابخانه ملی تاریخ ژول سزار ترجمه محسن بن حاجی شیخ کاظم بنام محمدشاه قاجار هست (ش ۸۹۹) و او همان حاج شیخ میرزا محسن خان مشیرالدوله پسر کاظم تاجر (۱۲۳۵-۱۳۱۷) باید باشد.

تاریخ قیصر ترجمه محمد ابراهیم شیرازی و میرزا رضا مهندس باشی نسخه ش ۴۱۶۲ همین کتابخانه (ص ۸۹ فهرست فارسی) باید جلد یکم همین نسخه باشد (استوری ۱ : ۴۳۰ - فهرست انوار ۲: ۴۳۵ - مجلس ۲: ۱۲۸ - رجال ایران رجال ۳: ۲۰۴) آغاز (اقتاده): که در شهر گذشته بوده بدیشان رسانیدند.

انجام: به دام عشق خود درآورده.

* (۳۸۷۷) نستعلیق خود مترجم، از سده ۱۳، از آن فرهاد میرزا در ذق ۱۲۷۶، ج ۲،

از ص ۳۳۷ است تا ۶۲۹، گ ۱۳ س ۶//۱۶ × ۲۲/۳، کاغذ فرنگی آهار مهره، جلد
میشن یشمی مغزی دار.

ژیل بلاس (سرگذشت):

باید از میرزا حبیب نبی لاری شهرکردی اصفهانی مشهور به داستان در گذشته
۱۳۱۱ باشد. مانا همانکه دکتر میرزا محمدخان کفری کرمانشاهی تهرانی (۱۲۴۵-۱۳۲۶)
در ۱۳۲۳ چاپ کرده است، او گویا در نسخه خود نام مترجم را ندیده بوده و در دیباچه از
دو مترجم دیگر این کتاب بنام محمد طاهر میرزا و حاج شیخ میرزا محسن خان مشیرالدوله
پسر شیخ کاظم تاجر (۱۲۳۵-۱۳۱۷) هم یاد میکند. مؤلف اصل حکیم لوساژ
است.

(منزوی ۳۷۲۰ - فهرست فیلمها ۱: ۱۱۸ - مشار ۹۰۷ - ذریعه ۱۲: ۹۸ - فهرست
ملی ۱: ۴۲۴ - پانزده گفتار مینوی در فهرست نامها - رجال ایران ۱: ۳۱۳ و ۳: ۲۰۴ و ۲۷۵)
* (۱۵۳۷) شکسته نستعلیق سده ۱۳، دوجلدی، آغاز افتاده، ۲۴۰ گ ۱۳ س
۸/۱ × ۲۲/۸، کاغذ فرنگی آهار مهره، جلد میشن سیاه.

ژیمناستیک نظام

از مشین E. Meechine

آغاز: بسله. دانا و توانا پروردگاری را حمد و است.

انجام: علی رغم یک دیگر معمول می دارند.

* (۲۹۲۳) نستعلیق سده ۱۳، برای ناصرالدین شاه نوشته شده و خط مؤلف به فرانسه در

آغاز آن هست که تقدیم به او شده است، بخشیده میرزا محمدتقی پسر متولی مسجد جامع مشهد به کتابخانه در ۱۳۳۹، ۱۳۸ گ ۱۵ س ۳/۱۳ × ۴/۲۰، کاغذ فرنگی، جلد میشن قهوه‌ای زرکوب.

س

«سالار نامه» یا «سالاریه»

از شیخ احمد بن ملا حافظ عقیلی کرمانی ادیب شاعر و خوشنویس در گذشته ۱۲۲۹ (ذریعه ۶۵:۹، فرهنگ سخنوران ۳۵) به نظم در سه طبقه در تاریخ ایران تا مظفرالدین شاه (ذریعه ۱۱۹:۱۲ - مشار ۹۱۴). در تاریخ کرمان چاپ آقای باستانی پاریزی (ص ۴۳) از این کتاب یادی شده و در آن آمده که نیمه نخستین آن نامه باستان میرزا آقاخان کرمانی بردسیری (۱۲۷۰-۱۳۱۴) است و ادیب پس از اسلام آن را به فرمان فرمانفرما سالار لشکر سروده است.

در پایان نسخه آمده «چنین گوید یحیی بن احمد کرمانی که کتاب را خواندم معلوم شد که از سلطنت قاجاریه و فتح کرمان به دست آقامحمدخان رامؤلف نگاشته و کتاب با انقراض زندیه ختم میشده است و آنچه در دولت قاجاریه نگاشته شده از افادات دیگران است.»

دو نسخه دیگر هم داریم بنام سالاریه (ش ۳۸۲۷ ص ۸۹ فهرست فارسی و ش ۴۲۵۹/۲) که جز این کتاب و به نثر فارسی است (منزوی ۳۹۴۰)

* (۶۲۱۷) شکسته نستعلیق محمدیزدی پسر حاجی محمدحسین محمدآبادی در ۱۸ نوروز ۲۶ ذق ۱۳۱۶ برای معتمدالتجار، از آغاز در کیومرث افتاده، ۲۲۳ گ ۱۱ س ۱۳/۷×۲۱، کاغذ فرنگی، جلد رویه ابری فرنگی.

السامی فی الاسامی

از احمد میدانی (منزوی ۱۹۸۸)

ترجمه محمدحسن اعتماد السلطنه، در چهارده قسم به ترتیب موضوعی با فهرست الفبائی کلمات عربی در آغاز
* (۳۶۵۹) نسخ سده ۱۳، عنوان و جدول شنگرف و لاجورد، ۱۲۶ گ ۲۱ س،
۲۱/۴ × ۳۴/۶، کاغذ فرنگی آهارمهره، جلد میشن سبز.

سبحه الابرار

از جامی (ذریعه ۱۲: ۱۲۶- مشار ۹۳۳)

* (۴۸۳۰) نستعلیق هدایه الله کاتب، سده ۱۰، عنوان و جدول زرین، از آغاز افتاده،
۱۲۸ گ ۱۲ س ۱۱/۶ × ۱۹/۴، کاغذ ترمه، جلد میشن سرخ لایی نو.
* (۴۸۶۶) نستعلیق خوش شیخ محمد کاتب، سده ۱۰، با سرلوح، جدول زرین،
باتشعیر درد و صفحه آخر، ۱۳۳ گ ۱۲ س ۱۱/۶ × ۱۸/۲، کاغذ ترمه، جلد رویه ضربی
مغزی دار، پشت معرق بوده.

* (۵۳۵۸) نسخ محمود قلاعی در ۲۲ ربیع الثانی ۹۷۸، عنوان و جدول شنگرف، با پیشانی
زرین، برگ یکم و صالی شده، ۹۲ گ ۱۷ س ۱۱/۸ × ۱۷/۷، کاغذ ترمه، جلد رویه
میشن قهوه ای.

سبحه صفا

از صفا علی شاه ظهیر الدوله (مصباح الولاية ظهیر الدوله علی خان) پسر محمد ناصر خان
دولوی قاجار (۱۲۸۱-۱۳۴۲)
مثنوی عرفانی است و در پایان ده بندی که در کنگره کلاه انوشیروان نوشته بوده است
آمده است.

(ذریعه ۱۲: ۱۲۶- مشار ۹۳۳ - طریق ۴۴۷: ۳- رجال ایران ۳۶۷: ۲- منزوی

۲۸۹۹).

آغاز

حمد بی حد ذات پاکی را سزا است کو خلاق را به نیکی رهنما است
خاک را جان داد و ادراک و بیان تا شناسد داده خلاق جان

انجام

شکر حق را که به نامت ای غلام ختم شد «سبحه صفا» گو و السلام
* (۵۵۱۵) نسخ خوش شمس‌الذکرین در ۲۰ ذق ۱۳۰۸ به دستور ظهیرالدوله ،
جدول اکلیل و سبزو مشکی، سرلوح به اکلیل، ۵۲ گ ۱۴ س کاغذ فرنگی آهار مهره، جلد
رویه ابری عطف میشن .

سبع المثانی

از نجیب‌الدین رضای تبریزی اصفهانی در گذشته ۱۰۷۵ یا ۱۰۸۰، با دیباچه منشور
خود او که در آن نام خود او و نام کتاب آمده و اینکه آن مجلد هفتم مشنوی معنوی خواهد بود.
(ذریعه ۱۲: ۱۳۰ - منزوی ۲۹۰۱ - مشار ۹۳۴) در ۲۸۵ مقاله است و یک خاتمه.

آغاز

ای احد فرد به ذات قدیم بر تو گریزم زدو رجیم
جز تو نبود و نبود هیچ کس آنچه بود از تو بود ای نعیم
... حمد و ثنا و ستایش بی حد و نهایت و سپاس بی قیاس بی عد و غایت مر خداوندی را
... اما بعد بدانکه این خاک روب آستان ... علی بن موسی الرضا... نجیب‌الدین رضا...
حبذا آنکو که رست از گرم و سرد او ثنا اول به بسم الله کرد

انجام

حشر او با چهارده معصوم کن با مجبانش تمام از بیخ و بن
* (۵۲۳۹) نستعلیق ریز سده ۱۲، جدول زرین و رنگارنگ، عنوان و سربندهای نثری
به شنگرف، ۱۵۳ گ ۲۵ س، شش ستونی، ۱۸/۲ × ۲۵/۴، کاغذ ترمه سمرقندی، جلد رویه
ساغری تازه.

سبع المثنائی یا سبعة ابجر یا مظفر نامه

از میرزا محمد ابراهیم ساغر اصفهانی در گذشته ۱۳۰۲.

در پایان آمده که این چهارده دفتر در هفت مجلد خواهد بود و از این روی سبع المثنائی یا سبعة ابجر نامیده میشود. (ذریعه ۹: ۱۵- فرهنگ سخنوران ۲۵۴- منزوی ۳۲۱۵).
آغاز: دفتر سوم از چهارده دفتر... سبع المثنائی و سبعة ابجر در احوال صدیقه طاهره مشتمل است بر صدوده مجلس و چهار آغاز و سرانجام در بحر سریع مطوی موقوف... در توحید...

بار خدایا تو از آن برتری کت صفت آرند به صورت گری

انجام:

خواستم از ساغر تاریخ آن گفت دو افزا به سر ارمغان

(۱۲۹۴)

* (۵۴۱۵) شکسته نستعلیق خود ساغر در اواخر ۱۲۹۴/۲ برای صاحب دیوان، این عنوان در آغاز میان سرلوحی زرین و در پایان دیده می شود، جدول و کمندزر و شنکرف و لاجورد و مشکی، ۱۳۲ گ ۲۱ س ۱۳/۳ × ۲۲/۴، کاغذ ترمه، جلد رویه میشن لاجوردی ضربی.

سبیل النجاة

از آقا محمود بن محمد علی بن محمد باقر بهبهانی کرمانشاهی در گذشته ۱۲۶۹ که در ۱۲۵۷/۱۴۲۶ ساخته است (ذریعه ۱۲: ۱۴۱- فهرست های خطی فارسی ۹۵۴- سرگذشت بهبهانی ص ۴۷۲).

آغاز: بسمله... بنده عاصی... محمود بن محمد علی... به عرض برادران ایمانی میرساند که این مختصری است مسمی به سبیل النجاة... در باب ائمه اثنی عشر...

انجام: و تحقیق و تحصیل طریق الرشاد... والامان... و ظاهر آ و باطناً.

* (۲۱۴۱) نسخ محمد باقر بن عبدالعلی بیدگسی در ۱۲۵۷/۲۴، ۷۸ گ ۱۵ س

۱۷/۵ × ۱۱/۴، کاغذ فرنکی آهار مهره، جلد میشن لاک‌ی لایی.

سته ضروریه

گوبا از حکیم ولی گیلانی و تحریری دیگر، بنام سلطان محمد قطب شاه در چند فصل (حقوق ۱۳۵ - منزوی ۵۵۰).

فصل ۱ در تدبیر هوا.

فصل ۳ احکام هریک.

فصل ۱۶ احکام ترکیب فضله‌ها.

آغاز: سپاس بی‌قیاس خداوندی را که حکمت نامتناهی از اساس است...

انجام (افتاده): در کلام در سبب استفراغ چیزهایی که واجب است... ماسکه که غذا را (در فصل شانزدهم در احتباس فضول و استفراغ).

* (۴۴۳۱) نسخ آغاز سده ۱۱، با جدول، عنوان و نشان شنگرف، ۶۶ گ ۱۴ س ۱۳/۶ × ۲۱/۱، کاغذ ترمه، سه برگ نخستین پارگی و بریدگی دارد، جلد میشن قهوه‌ای لایی.

الستین الجامع للطائف البساتین

از تاج‌الدین ابوبکر محمد بن احمد بن زید طوسی، در تفسیر سوره یوسف (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۳۸) چاپ شده توسط محمد روشن.

* (۱۸۹) نستعلیق سده ۱۳، ۱۲۴ گ ۲۳ س، ۱۷ ر ۳ × ۲۵ ر ۵، کاغذ فرنکی آهار مهره، جلد میشن قهوه‌ای نو.

سحر جلال

از صدرالدین کربالی شیرازی که در ادب و اخلاق «هدیه شاه عادل سلطان سکندر»

بسال ۹۱۸ ساخته و در دنبال آن سه حکایت آورده است.

آغاز: بسمله. رب یسر.

ایک والا لاتساق الـرکائب و منک والا لاتسرام الموهاب

و فیک والا فالـرجاء مخیب و عنک والا فالـمحدث کاذب

بعد حمد الله السلطان المنان علی آلائه الذاکرة الفاخرة...

انجام (افتاده): مرآت مبصرات صور نفوس علوم معقول و منقول مطانعه نماید.

(* ۹۱۰) نسخ سده ۱۲، با جدول، عنوان شنکرف، از آن فرهاد میرزا در ۲۲

ذح ۱۲۸۴، ۱۳۳ گ ۱۹ س ۱۳۴ × ۲۲۷، کاغذ ترمه، جلد میشن مغزی دار.

سدرة المنتهی

از شیخ الاسلام حسن بن حاج شیخ مرتضی حلی رشتی مشهدی، دارای سی پرسش و پاسخ کلامی و فقهی شیعی، هریک با دیباچه‌ای و رساله مانند و آن را بنام ناصرالدین شاه و علی قلی خان اعتضاد السلطنه وزیر علوم پس از شجره طوبی خود ساخته است و ذیل هم دارد در همین زمینه (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۹۵۵ - فهرست انوار ۱: ۲۱۴ و ۲: ۳۵۹).

آغاز: بسمله... الحمد... اولاً و آخراً و ظاهراً و باطناً لله رب العالمین و اله الخلق و خالقهم... و بعد این بنده راجی حسن بن مرحوم مغفور حاج شیخ مرتضی حلی معروف به رشتی گوید بعد از فراغ از تصنیف... کتاب عربی شجره طوبی...

انجام (ش ۲۴۰۵): و تفضل التیابا اکرم الاکرمین، **انجام** (ش ۳۱۱۶): لا شریک لک

یا قدیم یا منان. سلامه الانمان فی حفظ اللسان. بلاء الانسان من اللسان.

(* ۲۴۰۵) نسخ ۱۵ رجب ۱۳۱۴، یک خطبه عربی و یک فائده در تصوف به

حضور محمود خان ناصر الملک فرمان فرما و والی خراسان به فارسی و سه مطلب نقل

از کتابها بران افزوده شده است، ۱۸۳ گ ۲۰ س ۱۴۷ × ۲۴۸، کاغذ ترمه، جلد میشن

قرمز.

(* ۶۳۱۱) نسخ چهارشنبه ۴ ع ۱۲۹۹، ۱۴۷ گ ۱۳ س ۱۳۵ × ۲۲۲، کاغذ

فرنگی نازک، جلد رویه میشن سرمه‌ای ضربی.

سراج الانساب

از احمد بن محمد بن عبدالرحمان نسابه‌کیای گیلانی نجفی استاد سراج الدین قاسم نسابه حسینی عبیدلی مختاری سبزواری که به درخواست همو بنام شاه تهماسب بسال ۹۷۶ در يك مقدمه و چند مصباح و يك خاتمه ساخته و در مقدمه آن مناقب سلاطین صفویه را گذارده است (ذریعه ۱۲: ۱۵۶ - جامع الانساب ۶۷).

آغاز: بسمله... اما بعد بدان که ظاهر و باهر است که ... محبت آل عبا و ذریه ایشان از جمله مشوباتی است عظیم ... لهذا غریق بحار عصیان ... احمد بن محمد بن عبدالرحمان کیا مولود جیلان ساکن روضه جنان اعنی مشهد امیرمؤمنان... مدت مدید... از این عتبه... تقدیر خود را صرف علم کلام... و بحث و تفتیش انساب سادات نمود تا به حدی که نسب داخلین از خارجین و منقرضین از لاحقین... جدا گردانید... تا درین اوان... سراج الدین قاسم المختاری العبیدلی الحسینی... بعد از مذاکره و مباحثه اکثر کتب انساب نزد فقیر خواهش داشت که تفحص و تجسس جمعی از ذریه طاهره که بعد از ازمنه تألیف کتب سلف به هم رسیده اند یا از اوطان خود... به بلاد دیگر ارتحال فرموده اند نماید. لهذا در وقت وداع ازین بی بضاعت التماس نمود که خلاصه ای... در رساله ای جمع نماید و مسمی به **سراج الانساب** نماید و به نزد آن عالی جناب فرستد... و این رساله را مرتب ساخت بر مقدمه و چند مصباح و خاتمه...

انجام: شاهزاده حسین که در قزوین مدفون است. حسین ثائر بن علی داود بن... جعفر طیار رضی الله عنه.

* (۳۵۳۳) نسخ سده ۱۲، ۸۹ گ ۱۴ س ۱۸۳ × ۲۳۸، کاغذ ترمه، جلد رویه کاغذ ابری.

سراج السائرین

از شیخ الاسلام ژنده پیل ابونصر احمد بن ابی الحسن نامقی جامی (۴۴۰-۵۳۶) در

اصول و مبادی تصوف، در آن از مفتاح القلوب و مفتاح النجاة و انس التائبین و فتوح الروح و خود سراج السائرین یاد شده است، در سه جلد در بیست و چهار باب است:

۱- فرق میان حال و محال

۲- فرق میان آسایش و هوی پرستی

۲۳- فرق میان نیت نیک و نیت بد

۲۴- فرق میان احسان و قرض

در دیباچه آمده که بیست و دو ساله بودم که توبه کردم و در هفتاد و دو سالگی است که این کتاب را می نویسم و آن در هفتاد و سه سالگی من پایان رسیده است و پنجاه و دو سال است که از توبه من میگذرد، پس آن را در ۵۱۲ و ۵۱۳ ساخته است. این کتاب هم مانند دیگر آثار او باید املاء باشد.

در اثبات بزرگی احمد جام از فرزندش شهاب الدین اسماعیل آمده که «شصت و دو ساله بودم که این کتاب به فرمان جمع کنم»، ولی گویا درست نباشد (مقامات زنده پیل ص ۳۲۵-روزبهان نامه ص ۶۱ دیباچه - فرهنگ ایران زمین ۱۶: ۲۲۵-ذریعه ۲: ۱۶۷- فهرست نسخه های خطی فارسی ۱۱۹۰).

آغاز: کسی که این کتاب خواهد نگریست که ازین بهره یابد به چشم حقیقت و حرمت و تعظیم باید نگریست...

انجام: و جای وی دوزخ باشد بی هیچ شکی، والله الموفق الصواب.

* (۴۲۶۵) نستعلیق سده ۱۰، با پیشانی زرین، عنوان و نشان و عربیها شنگرف، ۲۱۸ گ ۱۵ س ۱۴۷ × ۲۴۶، کاغذ ترمه، جلد میشن آلبالویی.

سراج منیر

از قاضی محمد شریف بن شمس الدین محمد کاشف شیرازی در اخلاق که در ۱۰۳۰ و ۱۰۳۲ ساخته است. (ذریعه ۱۲: ۱۶۱- فهرست نسخه های خطی فارسی ۱۶۲۸).

* (۱۶۴۰) نستعلیق ۱۳۰۲، عنوان شنگرف، ۷۰ گ ۱۲ س ۱۳/۲ × ۲۰/۸، کاغذ فرنگی اهار مهره، جلد رویه کاغذ سفید.

* (۲۰۷۷) شکسته سده ۱۳، بایک سرلوح ص ۱ و ۲ زرین، جدول به طلا، میان
سطرها طلااندازی شده ولاجوردی، عنوان و نشان شنگرف، ۹۱ گ ۱۲ س ۸/۳ X
۱۳/۴، کاغذ ترمه سپاهانی، جلد میشن سرخ.
* (۶۰۹۷) شکسته نستعلیق نصرالله بن محمد ولی میرزا درآدینه ۲۶ محرم ۱۲۶۰ در
شهر جهرم، عنوان و نشان شنگرف، ۲۹ گ ۱۵ س ۴/۱۵ X ۲۱/۵، کاغذ اصفهانی،
جلدمیشن زرد لایی:

سراج الولاية

برای سراج الکتاب ملقب به سراج العارفين در زمان مجدالاشراف ذهبی ساخته شده
است.

آغاز: بسمله، سبحانك سبحانك جل ثنائك و عظم شانك...

انجام: مهر کردند و زبانش دوختند... اتبع الهدی.

* (۷۳۷) شکسته نستعلیق ۷۰۱۳۱۷ گ ۱۴ س ۳/۱۲ X ۱۹/۷، کاغذ فرنگی، جلد
میشن قرمز.

سرگذشت اسکندر مقدونی

از رضاقلی بن مهدی قلی شقاقی سرابی تبریزی تاریخ نویس نایب اول وزارت خارجه که
بنام صدراعظم ختم کرده است، اصل از جمرکمل (James Cambel) به انگلیسی و
ترجمه از موسی جبرئیل و انشاء از رضاقلی است، همین متن را محمدحسین ذکاءالملک
فروغی و محمدعلی فروغی هم ترجمه کرده اند. (مؤلفین مشار ۳: ۳۱۲- دانشمندان آذربایجان
۱۵۹- ذریعه ۳: ۲۳۱- فارسی مشار ۲۹۶- استوری ۱: ۴۳۰- مقدمه خاطرات ممتحن الدوله).
آغاز: فصل اول در بیان تولد اسکندر و آتش گرفتن بقعه خدای دیانا.
انجام: بعد از آن تسامیم اجل محتوم گردید وفوت او در وسط بهار سال ۳۲۱ پیش از
عیسی علیه السلام.

* (۴۱۲۴) نستعلیق ۱۲۷۴، جدول زرین، عنوان و نشان شنکرف، ۷۶ گ ۱۷ س
۱۹/۷ × ۳۰، کاغذ فرنگی آهارمهره، جلد میشن سیاه.

سرگذشت ناپلئون

از رضاقلی بن مهدی قلی شقاقی سرابی تبریزی تاریخ نویس نایب اول وزارت خارجه.
سرگذشت و جنگها و پیروزیهای ناپلئون است با این عنوانها: صورت اول جنگ پاریس،
صورت دوم جنگ ایتالیا، صورت سوم رسیدن به شهر میلان، تا صورت نودم. (فهرست
انوار: ۷- دانشگاه ۲۶۰۰ و ۵۱۳۰ و ۵۱۵۷-مقدمه خاطرات ممتحن الدوله-مؤلفین شاه
۲۱۳:۳).

آغاز: تاریخ ناپلئون بوجه مختصر که تصویر بعضی از حرکات و کارهای او را
کشیده اند... در باب تولد و اصل و نسب و نجابت ناپلئون اختلاف و گفتگویی بسیار داشت...
انجام: صورت نودم نشان گاه دیگر است که در میلان مقبره ناپلئون ساخته اند و اسم
جنگهای معتبر ناپلئون را در روی آن نوشته اند.

* (۵۷۹۲) نستعلیق سده ۱۳ از دو نویسنده، نیمه دوم نسخه قواعد نظام ناپلئون
است (چاپی)، ۵۷ گ ۱۴ س ۱۴/۴ × ۲۱، کاغذ فرنگی، جلد کاغذ سیاه.

سرمایه ایمان

عبدالرزاق لاهیجی (فهرست نسخه های خطی فارسی ۸۰۱ و ۹۵۵).

* (۴۹۶) نستعلیق ۱۲۳۹، عنوان شنکرف، جدول زر و شنکرف، ۱۴۹ گ ۱۳ س
۱۰/۳ × ۱۷/۵، کاغذ ترجمه، جلد میشن قهوه ای لایی.

* (۲۸۷۴) نستعلیق سده ۱۲، عنوان و نشان شنکرف، ۱۰۱ گ ۱۵ س ۱۲/۲ × ۲۰/۹،
کاغذ ترمه، جلد میشن آلبالویی.

سرمة سلیمانی

از سید امیر تقی‌الدین محمد بن معین‌الدین محمد بن سعدالدین محمد واعظ حسینی دقاق
اوحدی بلیانی کازرونی در گذشته ۱۰۳۰.
در لغات مشکل غیر متعارف فرس به ترتیب حروف اول و آخر درسی و دو باب
دانشگاه ۳۹۷:۲- ذریعه ۱۷۳:۱۲- منزوی ۱۹۲۹).
* (۴۰۴) نستعلیق سده ۱۲، لغتها شنگرف، آغاز و انجام افتاده، ۱۸۵ گ ۱۶ س
۱۶×۸، کاغذ ترمه، جلد میشن مشکی.

سرور المؤمنین در مناقب امیر المؤمنین

از سید احمد بن محمد حسینی یزدی اردکانی، در چهارده مجلد بایستی باشد. (ذریعه
۱۷۶:۲- حقوق ۱۳۶- منزوی ۹۵۶ و ۴۴۸۴).
* (۲۱۰۴) نستعلیق ۱۲۸۰، عنوان و نشان شنگرف، جلد چهارم در آنچه پس از مرگ
پیامبر بر سر حضرت امیر آمده است در چند باب، ۱۳۰ گ ۱۵ س ۱۶/۴×۲۲، کاغذ فرنگی
آهار مهره، جلد میشن سرخ ضربی.

سرو و گل

مثنوی بزمی وعاشقانه با نامهای سرو و گل، فلک ناز، خورشید آفرین و جنگ و
سحر و جادوی میان آنان، به جز سرو و گل یا فلک ناز نامه تسکین (ذریعه ۲۰۴:۱۹ و ۲۵۹
- منزوی ۲۹۰۹).

آغاز: هذا کتاب سرو گل. بسمله،

بده توفیق ما را اندرین کار
سخاوت پیشه تاج مسروت

به نام پادشاه فرد جبار
به حق مصطفی کان فتوت

انجام:

مزرع نو تخم نیکویی بکار که نیکی غیر نیکی ناورد بار
 * (۵۳۹۴) نستعلیق روز ۱۶ ربیع‌الثانی ۱۲۳۴، با یادداشتهایی از همین تاریخها،
 ۱۱۷ گ ۱۵/۶/۱۴/۵۰، کاغذ فستقی، جلد کاغذ سیاه.

سرودهای هندی

بنام پورپ ورام کلی، کاموژ، سریراکه، ساموژی، کاپائیتی، آنا، بلاول و صبحی،
 منمل و ران، کیشارد، (مرثیه امام حسین)، باعنوانهای بیت.
 آغاز: بسمله، یرتو وپنوهجو جرجی جالاژی.
 انجام: امیر ارواح بی‌پسندی پنی. قعام شد.
 * (۶۱۹۲) نستعلیق معرب سده ۱۳، عنوان و نشان و جدول شنگرف. ۱۶۲ گ
 ۱۲/۵/۱۵/۲۰/۱۹، کاغذ فستقی، جلد رویه‌بری فرنگی عطف میشن مشکی.

سطر معرفت

ازبیدل عظیم‌آماری لاهوری (۱۰۵۴-۱۱۳۰) به نظم فارسی در شکل مثنوی در وصف
 طبیعت، در پایان رباعیات به ترتیب تهجی در قافیه و مستزاد است، (همین فهرست ۲۶۸-
 ذریعه ۹: ۱۵۲).

آغاز: بسمله

آغاز بیان سیر مرآت	تحقیق سواد قدرت آیات
طیش فرسوده شوق ناله تمثال	ز تحریک نفس را میکند بال

انجام:

بهار لفظ وقف مدحتش باد	گل معنی نثار فطرتش باد
یعنی چه روند به خاک یکسان باشند	معذورانند.
انجام مستزاد: و آن فرقه که بی‌وجود اسباب غرور	سازند به عجز.

* (۶۴۳۳) نستعلیق محمد ابراهیم گوهری در شب آدینه ۸ شوال ۱۲۹۰، عنوان

شنکرف، ۸۲ گ ۱۲ س ۱۳/۵ × ۲۰، کاغذ فرنکی آبی، جلد میشن سرخ لایی.

سفاین النجاة

از محمد علی بن حسین علی زنگنه.

آغاز: بسمله. وبه ثقتی. از حضرت امیران مؤمنین ع منقول است که فرمود من...

انجام: هر کدام که مردند دیگری بجای او قطب میشود. باقی واللہ یعلم.

* (۱۳۵) نسخ، با سر لوح و حاشیه سازی زر و لاجورد در آغاز، انجام افتاده، ۲۳۵

گ ۳۰ س ۹ × ۲۸/۴، کاغذ ترمه اصفهانی، جلد میشن یشمی لایی.

سفر جنگی

ژنرال اسکوبلف به ترکستان و ترکمنستان در ۱-۱۸۸۰ از امان الله میرزا ضیاء الدوله در ۱۳۰۳، اصل از کرو دکف است. امان الله میرزا در ۳-۱۳۰۱ در دارالترجمه دولتی مترجم روسی بوده و در ۱۳۳۰ قمری در گذشته است. (انوار: ۱۳۱: ۲ و ۱۶۷-دانشگاه ۲۷۴۹-منزوی ۳۹۹۷-حقوق ۹۱-مجلس ۲: ۴۴۱-فهرست فیلمها ۱: ۱۱۹-رجال ایران ۱: ۱۶۴) **آغاز:** جنگ در ترکستان سفر اسکوبلف از سنه ۱۸۸۰ الی ۱۸۸۱. باب اول شرح مختصری از مملکت ماوراء الخزر قطعه مملکت وسیعی که واقع است مابین بحر خزر و دریاچه آرال معروف است به ماوراء الخزر.

انجام: واگر صدو پنجاه کپک بیاورد از قرار بیست کپک حساب شود.

* (۳۶۲۹) نستعلیق شعبان ۱۳۰۴ برای مشیرالدوله، عنوان شنکرف، جدول

اکلیل، ج ۱، ۲۶۲ گ ۱۱ س ۱۸۸۸ × ۲۹، کاغذ فرنکی آبی، جلد روبه مخمل بنفش.

* (۶۲۳۸) نستعلیق سده ۱۳، جدول و کمند شنکرف و لاجورد و زرد و قهوه‌ای،

۱۹ × ۲۷۷، کاغذ فرنکی آبی، جلد روبه مخمل.

سفرنامه آجودان باشی یا چهار فصل

از عبدالفتاح تبریزی کرم رودی منشی و نایب سفارت نظام الدوله صاحب اختیار حسین

خان مقدم مراغه‌ای آجودان‌باشی تبریزی در گذشته ۱۲۸۲ که از طرف دولت در ۵-۱۲۵۳ به فرنگستان رفته بود و منشی او همان گرم رودی این سفرنامه را در یک مقدمه و چهار فصل نگاشته و نام آن «چهار فصل» است.

(همین فهرست ۲۰۲- فهرست فیلمها: ۱۲۲- مجلس ۶: ۲۷۴- منزوی ۴۰۳۵- رجال ایران ۱: ۴۲۶- اعلان صفحه آخر رستم‌التواریخ چاپ محمد مشیری - وحید ۱: ۹ ص ۶۵- نشریه وزارت خارجه ۱: ۳ ص ۲۶-۳۷).

* (۳۸۲۸) نستعلیق عبدالله بن محمد جعفر فسایی مسکین در ۱۲۶۶، جدول اکیلی، عنوان سرخ، ۱۳۸ گ ۱۷ س ۱۳۷ × ۲۱، کاغذ فرنگی آثار مهره، جلد میشن سرخ نو.

سفرنامه بنژامین امریکایی

که در زمستان سال ۱۸۸۲ و ۱۸۸۳ به رأی مجلس شورای ممالک متحده امریکا به عنوان وزیر مختار به دربار ایران آمده و پس از آن از کار دولتی کناره گرفت و باتجاری که در این سفر بدست آورد به نگارش این کتاب به پرداخت. برخی از فصلهای آن هم در روزنامه‌های امریکا به چاپ رسیده و دوباره نیز با افزودن مؤلف مطالبی بر آن و تغییر و تبدیل در آن در ۱۷ فصل در ۱۸۸۷ چاپ شده است (فهرست انگلیسی صبا ۶: ۲۰- فهرست اصفهان دانشگاه ۶۴۸۲- نشریه ۵: ۶۳۰- منزوی ۴۰۱۵- سفرنامه‌های انگلیسی جکتاجی ش ۱۹) آغاز: بسمله. در زمستان سنه ۱۸۸۲ و سنه ۱۸۸۳ بر طبق مصلحت و صواب دید مجلس و کلاهی ملی ممالک متحده امریکا لازم دانستند سفارتی در پایتخت ایران داشته باشند... انجام: ولی بهمان درجه آرزو مند هستند که آن شوکت اقبال عنصر صلح و وجود یک ملت قدیمی ملت ایران نباشد.

* (۹۴۷) نستعلیق، ۲۵۱ گ ۱۴ س ۱۷۳ × ۲۲۳، کاغذ فرنگی، جلد رویه ساغری کاغذی سیاه، در دفتر «سفرنامه آرتور» گویا خوانده شده است از نام رئیس جمهور امریکا در آن زمان.

* (۳۷۰۷) نستعلیق سده ۱۳، عنوان شنگرف، جسدول زریسن، ۲۴۷ گ ۱۴ س ۲۱۷ × ۵۳۹، کاغذ فرنگی، جلد میشن سرخ.

سفرنامهٔ آذربایجان

از میرزا عبدالحسین سر رشته‌دار، رویدادهای روزانهٔ سفر او است از ۱۴ ج ۱۳۰۳ ر ۲ تا رمضان همان سال، آنچه در هر روز رخ داده در بالا و پایین نوشته شده و میانهٔ آن در صفحه از اشعار پر شده است.

* (۴۹۱۶) شکسته نستعلیق مؤلف در ۱۳۰۳، بسا مهرثقة السلطنة، ۱۷۸ گ ۱۷۷ ر ۱۷۹ ر ۲۱۹، کاغذ فرنگی جلد میشن قهوه‌ای.

سفرنامهٔ استرآباد

C. Bedesford Lovett در ۱۲۹۸-۹.

از کلنل لوات (ترجمهٔ رحیم بن حکیم العمالك) که نامش در فهرست انوار (۱: ۱۳۵ و ۱۷۳ و ۲۰۰ و ۲۰۶) و ترجمه‌های انگلیسی او یساده شده و او در ۱۲۹۹ - ۱۳۰۲ سدهٔ بوره است.

(دانشگاه ۴۹۱۰ - استرآباد نامه ۲۱۵ - ۲۶۳ - فهرست کتابهای انگلیسی محسن صبا ص ۱۹۵)

* (۴۰۸۶) نسخ ذ ۱۳۰۰، جدول اکلیل، ۴۹ گ ۱۲ س ۱۶۵ ر ۲۴۴، کاغذ فرنگی، جلد میشن سرخ.

این نسخه از فصل یازدهم در احوال تهران آغاز میشود و در زمان وزارت خارجهٔ قوام‌الدوله نوشته شده و از کتاب سرجان ملکم در آن نام برده شده است. فصل دوازدهم آن در بیان ممالك شمالی ایران، فصل سیزدهم در بیان شرح احوال شاه و خانوادهٔ سلطنت و وزراء، فصل چهاردهم در بیان وضع حکومت ایران و فصل پانزدهم در بیان تعلیم و تربیت ایران است.

نزدیک به سفرنامه ایست که در نشریهٔ کتابخانه مرکزی (۵: ۶۳۰) شناسانده ایم و نزدیک به کتابچهٔ قانون محمدشفیع قزوینی (ش ۶۲۲۷).

آغاز: طهران که حالیه پای تخت مملکت ایران است شهر یست بسیار نیکو...
انجام: در ایران به صلیب آویخته میشود.

سفرنامه حبشه

(فهرست فیلمها ۱: ۱۱۹ - منزوی ۴۰۱۹)

آغاز: اسرار تهود و روبرحسب روایت و تقریر مسیو دکتر بلانک از سنه ۱۸۶۶
 الی سنه ۱۸۶۷.

انجام: پاکت خوب بزرگی گذاشته و به واسطه بافته‌های سراو را می‌بست معمول
 میداشت.

* (۴۱۷۰) شکسته نستعلیق سده ۱۳، عنوان و نشان سنگرف، ۲۵۰ گ ۱۵ س
 ۲۳ × ۳۶٫۵ کاغذ فرنگی، جلد میشن پرتقالی میر.

سفرنامه خراسان

از حاج محمد میرزای مهندس در ۱۲۹۶، او مؤلف جغرافیای رودبار قصران (انوار
 ۳۳۴:۲) است، گویا در ۱۲۹۳ و بنام سپهسالار اعظم.

* (۶۹۹) شکسته نستعلیق مؤلف در ۱۲۹۶، ۲۱۳ گ ۸ س ۱۰٫۳ × ۱۶٫۶، کاغذ
 فرنگی آبی، جلد میشن شیمی لایی.

سفرنامه خواف و باخرز

از حاتم بن حسن بن محمد خان خویی، به نظم فارسی با یک دیباچه منثور که در آن
 سرگذشت خود را آورده و نوشته که اکنون که سال ۱۳۱۱ هجری است از عمر این خانه
 زاد چهل و اندی گذشته است و از حوادث روزگار این مختصر را از مفصل به عرض
 خردمندان میرسانم (ذریعه ۹: ۲۰۶ - منزوی ۴۰۳۳).

آغاز: ستایش و سپاس حضرت معبودی را سزااست که از قدرت کامله تمام موجودات ...

نخستین چو هنگام دفتر کنم بنام خدا خامه را سرکنم
بنان خامه گیرد بنامش نخست که از نام او نامه گردد درست

انجام:

سرایم کتابی به شرح و بیان که عبرت‌پگیرند خلق جهان
بدار از ناری به سر عقل و هوش بهر پست در راه چاپار گوش
* (۵۴۱۴) نستعلیق سراینده در ۱۳۱۱، ۴۱ گ ۱۴ س ۸/۱۳ × ۶/۲۴، کاغذ
فرنگی آهار مهره، جلد رویه میشن قهوه‌ای.

سفرنامه خیه

از ماگهان امریکایی (ماغان‌ینگی‌دنیایی) درباره لشکرکشی‌روسها به‌خیوه در ۱۸۷۳،
ترجمه حاج محمد عارف بن حاج محمد شریف بیک ارز رومی اسپناچی پاشا زاده منشی ترکی
به‌دستور محمد حسن صنیع‌الدوله در ۱۳۰۷، او مؤلف جغرافیای عالم اسلام (انوار: ۱)
و تاریخ کاشغر مورخ ۱۳۱۰ (مجلس ش ۲۳۲ - استوری ۱: ۳۹۳) است (فهرست فیلمها
۱۱۹: ۱ - مجلس ۲: ۴۴۲ - منزوی ۴۰۲۰).
* (۴۰۸۵) نستعلیق سده ۱۴، با سرلوح عنوان و نشان شنکرف، جدول اکیلل،
۳۸۳ گ ۱۶ س ۵/۱۷ × ۴/۲۲، کاغذ فرنگی آهار مهر، جلد میشن پرتقالی.

سفرنامه رضاقلی میرزا

رضاقلی میرزا یا «رموزالسیاحه» از نجف‌قلی میرزا پسر حسین‌قلی میرزای فرمان‌فرما
در ۱۲۵۲-۲۵۰ که در دانشگاه بسال ۱۳۴۶ ج چاپ شده است. (منزوی ۴۰۰۱ - فیلمها ۱:
۱۱۹ - مجلس ۲: ۴۹۳ - الهیات ۱: ۶۸. انوار ۱: ۸۱ - مردیت اونس ۱۶ - نشریه ۴: ۵۱۱-۶۵۱-
استوری ۱: ۳۳۸ و ۱۱۵۳ - وحید ۲: ۷ ص ۵-۱۰ و ۸: ۱۳ ص ۱۳-۱۵).

* (۳۷۴۸) نسخ ۲۴ صفر ۱۳۲۲ از روی نسخه میرزا مصطفی پسر حاجی میرزا
محمدرضای حکیم الهی شیرازی از روی نسخه نایب‌الایاله مورخ ۱۳۱۱، ۳۶۲
گ ۱۴ س ۱۶۲۲ × ۲۲، کاغذ فرنگی، جلد میشن قرمز.

سفرنامه شیراز به هند

از محمد کاظم الفت پسر زین‌العابدین بیک نوری اصفهانی (نزدیک ۱۲۵۳ - میان
۲۰۹۹ و ۱۳۰۶) که از اصفهان به شیراز و سپس به هندوستان رفته بود با گزارش پاره‌ای
از خبرهای ۱۲۸۶، به نظم.
(فرهنگ سخنوران ۵۳ - ذریعه ۹: ۹۰ - مجلس ۳: ۲۲۳ - دانشگاه ۳۰۸۳).

آغاز افتاده:

خضم تو به تو چنان ستیزد از دولتشکسته خود چه خیزد

انجام:

یعنی که چو دیدش این مراتب با آب زرش نوشت کاتب
* (۴۹۲۳) شکسته نستعلیق سده ۱۳، ۳۱ گ ۱۱ س ۱۰/۳ × ۱۷، کاغذ فرنگی
آبی، جلد میشن آلبالویی.

سفرنامه شیراز

از محمدتقی میرزا رکن‌الدوله (۱۲۶۲-۱۳۱۸) دریک مقدمه و دو باب و یک خاتمه
در وضع طبیعی و مصنوعی خط راه تهران به شیراز بدصورت منزل به منزل (رجال ایران
۳۱۲: ۳ - ملی ۲۵۶: ۲ و ۵۲۰).

آغاز: الحمد لله الذي قرد من العقل السليم للانسان دليلا... و بعد بر حسب اشاره
همایونی.

انجام: به همین چند بقعه اکتفاء رفت.

* (۳۷۶۹) نستعلیق محرم ۱۳۱۰، جدول وستون بندی به طلا، ۴۹ گ ۱۴ س ۱۵/۸
 ۲۲/۸ X، کاغذ فرنگی، جلد رویه کاغذ سبز.

سفرنامه کرمان

از میرزا رضاخان سرباز مهندس که از تهران به کرمان بدستور دوات به چاپاری برای معیشت و امنیت مسیون تجارتی هندوستان که در خطوط مختلفه ایران برای تحقیق تجارت و رواج مال التجاره هندوستان به ایران میآمدند حرکت نموده است و در آن پس از تعیین اعضای مسیون به جغرافیای طبیعی و انسانی و اقتصادی آن جا هم تعرض شده است. (منزوی ۴۰۰۴).

آغاز: بسمله. به تاریخ ۲۱ رجب ۱۳۲۲ بر حسب اظهار مشیرالدوله وزیر امور خارجه و به انتخاب مرحوم امیرخان سردار سپه سالار و دستور العمل عین الدوله صدراعظم این کمترین رضا سرباز مهندس.

انجام: که به چه حدود و پایه خواهد بود. مطالب سرحدی و کیفیات پولیتکی مسیون در جزوه دیگری محرمانه همراه آوردم تقدیم میشود.

* (۶۲۸۹) شکسته نستعلیق سده ۱۴، عنوان و نشان شنگرف، ۱۸ گ ۱۶ X ۲۲، کاغذ فرنگی، جلد رویه محل آبی سبز.

سفرنامه مسیو اولیه

از G. A. Dbruier، ترجمه محمد طاهر میرزا پسر اسکندر میرزا پسر ولی عهد و مؤلف. مقدمه ژاولوژی (انوار ۲: ۱۵۳). اصل بنام:

Voyage dans l'Empire Ottoman, l'Egypte et la Perse, fait par Ordre du Gouvernement pendant les six premières années de la République, 6 Vol. Paris, 1807.

است و این ترجمه از همین چاپ ۱۸۰۷ شده است. (فهرست کتابهای فرانسوی محسن صباحی ۱۸۲- کتابشناسی تمدن ایرانی در زبان فرانسه ۷۶:۳).
 * (۳۷۶۳) شکسته نستعلیق کاظم آشتیانی در تبریز در ۲۸ رجب، سده ۱۳ با جدول ۸۶ گ ۱۵ س ۱۶/۶ × ۲۱/۴، کاغذ فرنگی آهارمهره، جلد میشن قهوه‌ای.

سفرنامه مکه

نگارنده آن از همراهان ضیاء السلطنه [دختر سوم ناصرالدین شاه و مادر سید جواد ظهیرالاسلام] (رجال ایران ۷۵:۱) است و در سال ۱۲۶۱ به این سفر رفته بودند. در فهرست انوار (۱۸۴۰۱) هم به همین نام برمیخوریم.
 آغاز: قربان خاک پای مبارک شوم. حسب الحکم محکم مفصل اوضاع راه را به خاک پای مبارک عرض کردم.
 انجام: بعدشافعی بعدمالکی یا حنبلی.

* (۳۷۳۲) نسخ ۱۲۶۱، عنوان و نشان شنگرف، از آن محمد علی تربیت، ۵۶ گ ۱۳ س ۱۱ × ۱۷/۵، کاغذ فرنگی، جلد میشن سیاه مغزی میشن قهوه‌ای.

سفرنامه مکه

از محمد رضا بن عبد الجلیل حسنی حسینی طباطبائی تبریزی از راه روسیه از شعبان ۱۲۹۶ تا آدینه ۴ شعبان ۱۲۹۷.
 آغاز: بسم الله الحمد لله علی ما هدانا الی اوضح السبل... و بعد چنین گوید... که چون ذره بی مقدار را هادی توفیق رهبر آمد.
 انجام: تا قیام قیامت محفوظ و محروس داشته در امن و امان خود مصون نماید، بحق محمد.

* (۲۳۵۷) نستعلیق ۱۲۹۷، با جدول، ۱۵۷ گ ۱۵ س، ۱۷/۷ × ۲۲/۶، کاغذ
فرنگی آهارمهره، جلد میشن قهوه‌ای.

سفرنامه مکه

از مدیرالدوله.

از ۲۲ شعبان ۱۳۲۱ تا صفر ۱۳۲۲.

* (۳۸۹۹) شکسته نستعلیق صفر ۱۳۲۲، با جدول، مرقع مانند، باشش قطعه مرقع
خط نستعلیق درشت مورخ ۱۳۲۱ و ۱۳۲۲ از همان کس، ۲۳ س ۸/۱۶ / ۲۴/۹ × کاغذ
فرنگی، جلد میشن سرخ.

سفرنامه مکه

از حاج میرزا ابراهیم مشتری خراسانی طوسی حسام الشعراء (ذریعه ۲۰۸: ۱۹-مجلس
۴۱۵: ۳-دانشگاه ۳۸۰۶/۵-آستان قدس ۵۱۱: ۷).

آغاز: نیمه شعبان مه از توفیق بی پایان رب سوی مکه باربستم بی غم ورنج و تعب
انجام: جواب داد که ای مشتری تو نشنیدی هزار وعده خوابان یکی وفا نکند!
* (۴۸۳۴) نستعلیق ع ۲/ ۱۳۰۰ از خود مشتری برای احتشام الملك، عنوان سرخ،
۳۱ گ ۱۰ س ۸/ ۱۷ × کاغذ فرنگی آهارمهره جلد میشن سبز لایی.

سفرنامه موسیهوك

به تاتار و ثبت از ۱۸۴۴ تا ۱۷۴۶.

آغاز: سفارت خانه‌های فرانسه در پمکن که زیر حکم پادشاه اول بود.

انجام: وقتی که راحت میکنند در چادرهای مونگول.

* (۳۷۳۸) شکسته نستعلیق سده ۱۳، عنوان و نشان شنکرف، ۱۱۲ ک ۱۲ س
۱۲/۸ × ۱۹/۶، کاغذ فرنگی، جلد میشن لایی سرخ.

سفرنامه وامبری

آرمینیوس وامبری A. Vambery مجارستانی، ترجمه آوانس Avanes خان
مساعدا السلطنه مسیحی مترجم پسر استاد ابراهیم زرگر باشی (۱۲۸۰ - ۱۳۱۰) در ۱۳۰۲.
بنام سیاحت درویشی دروغین در خانات آسیای میانه در ۱۳۳۷ خ ترجمه و
چاپ شده است. در نسخه ما آن را سیاحت نامه رشدی افندی در مملکت آسیا خوانده اند
(ادبیات ۱: ۳۱۶ و ۲: ۲۳ - مجلس ۲: ۴۴۳ - استوری ۱: ۱۱۶۱ - رجال ایران ۱: ۱۷۳ -
فهرست فرانسه صبا ۱۹۱ - منزوی ۴۰۱۲).

آغاز: از دارالخلافه طهران در صحرای ترکمان تا خیوی و بخارا و سمرقند
نموده در سال عیسوی ۱۸۶۳ ارمینیوس وامبری از شهر پست در ولایت هنگری.

انجام: که مثل درویش در آن ولایات سفر کردم.

* (۴۱۳۶) شکسته نستعلیق سده ۱۳، ۹۸ گ ۱۹ س ۱۹۴ × ۳۰۷، کاغذ فرنگی،
جلد میشن قرمز لایی.

سفرنامه یزد

کسی در زمان فرمانروایی ظل السلطان در اصفهان از تهران به یزد رفته و روز به
روز آنچه میان راه دیده و منزلها که بریده است و فاصله میان آنها را یاد کرده و از روستاها و
شهرهای میان آن دو نام برده و از وضع اجتماعی آنها و وصف کرده است (منزوی ۴۰۳۸).
آغاز: بر حسب امر قدر قدر اعلی حضرت همایون ... روز شانزدهم ژانویه از
دارالخلافه طهران بیرون آمده هوا به شدت سرد و نهرهای دور شهر تماماً یخ بسته بود. راه

طهران الی قم و کاشان لازم به شرح و تفصیل نیست.
انجام: با اسب چاپارخانه مراجعت به دارالخلافه نمودیم از راه کهرود و کاشان
 و قم. بعد از سفر یازده ماه چند روز کم وارد طهران شدیم.
 * (۶۲۸۷) نستعلیق سده ۱۲، گ ۱۶ س ۱۳/۵ × ۲۰/۷، کاغذ فرنگی، جلد میشن
 سرخ.

سفینه الانشاء

از میرزا محمد علی نایینی (۱۱۷۴-۱۲۶۱) که در روزگار فتح علی شاه میزیسته
 است، درشش فصل:

- ۱- بعضی وقایع که به طرز تاریخ نوشته میشود.
 - ۲- نامه‌ها که از جانب پادشاهان و اولیای دولت نوشته میشود.
 - ۳- قبالات و دیباچه شروعی چند که در عنوان کتابها نوشته میشود.
 - ۴- فرمانها.
 - ۵- مراسلات و عریضه‌ها
 - ۶- اشعار
- گردآورنده این منشآت و نویسنده دیباچه میرزا اسدالله منشی نایینی است و
 بدستور او. (ذریعه ۸۲۶: ۹ و ۱۹۳: ۱۲ و ۱۸۵: ۱۶ - مهسالار ۲۸: ۲ - و ۱۰۹: ۵ -
 مجلس ۶: ۲۱۳ - نشریه ۵: ۶۳۱).
- آغاز:** بسمله. منشیان فصیح‌اللسان را فروغ انجمن بر بیان ستایش فرماندهی است
 که دبیران فتوت...

و بعد چون سرکار مقرب‌الخاقان... آقامیرزا محمد نایینی دام‌ظله.
انجام: به اعطای يك نشان مرصع مكلل به الماس و مروارید مزین و موشع به
 تصویر.

* (۳۸۴۳) نستعلیق سده ۱۳، عنوانها به جوهر سرخ. ۱۳۱ گ ۱۶ س ۱۶/۶ ×
 ۲۷/۳، کاغذ فرنگی آبی آهار مهره، جلد رویه میشن قهوه‌ای روشن.

سفینه سلیمانی

از محمد ربیع بن محمد ابراهیم محرر سرکار تفنگچیان که از همراهان محمد حسین بیگ غلام سرکار خاصه شریفه شاه سلیمان صفوی و سفیر او در دربار پادشاه سیام در سالهای ۱۰۹۳-۱۰۹۶ بوده و واقعه نویسی این سفر باو برگزار شده بود. این سفارت در پاسخ سفارت حاجی سلیم مازندرانی بوده است از طرف پادشاه سیام بسال ۱۰۹۳ (ایت ثیل).

آغاز: سفینه سلیمانی که سیاحان محیط عبودت را از تصادم تلاطم افواج امواج بی کران سرگشتگی به ساحل نجات تواند رسانید ستایش و حمد و شکر بی انتهای پادشاهیست که فلك قدرتش مجموع موحدات را از دریای بی پایان عدم به کنار عرصه وجود کشانیده... اما بعد بر صفحه عرض می انگارد. بنده رضیع ابن محمد ابراهیم محمد ربیع محرر سرکار تفنگچیان که در زمان... شاه سلیمان الصفوی... (گفتار سهیلی خوانساری در مجله دانش ۳: ۴۳۲-۴۳۷ تاریخ ۴-۱۳۳۱ و سالنامه کشور ایران ۱۸: ۹۹-۱۰۵ تاریخ ۴-۱۳۲۴-مجله وحیدش ۵۱: ۲۳۷ و ۲: ۳۹۶- علی مشیری در مجله کاوه جدید ۲: ۴۹-۵۲- عباس فاروقی در مرزهای دانش- نشریه ۴: ۶۷۳- فهرست مردیت اونس ص ۴۸ ش Or 6942 موزه بریتانیا - منزوی ۴۳۸). این کتاب اخیراً به انگلیسی ترجمه و نشر شده است.

* (۳۹۹۶) نستعلیق سده ۱۲، با جدول ۱۱۱ گ ۱۵ س ۱۲/۶/۱۰۱۸، کاغذ ترمه،

جلدمیشن قهوه‌ای.

آغاز افتاده: نهرهای عظیم و جنگل پر بیم است.

انجام افتاده: ارباب ایقان را باعث ازدیاد.

سفینه النجاة

از محمد مقیم بن محمد علی بن قاسم علی بن اسماعیل بن تاج الدین یزدی، تفسیری است شیعی و ترجمه مانند از قرآن و در پایان آن زیر عنوان خاتمه و وصیت از نام مؤلف و تفسیر

یاد شده است، تاریخ آن ۱۰۷۲ است. پیش از تفسیر مقدمه‌ایست در فضل قرآن و خوانندگان آن و ثواب خواندن آن. (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۵۲- نشریه ۴: ۴۵۸- سپه ۵: ۱۱۰ - جامع مفیدی ۳: ۳۱۰-۳۱۵).

* (۲۱۲) نسخ محمدتقی فرزند مفسر در ۱۰۷۷، آیتها شنگرف، ۳۶۸ گ ۳۵ س ۲۵×۳۸۳، کاغذ ترمه، جلد میشن مشکی با عطف جداگانه.
آغاز (افتاده) و جلد دوم در سوره مریم: از عقب خود و هست زن من زائیده پس بخش مرا از نزد خود ولی و فرزند.. برثنی ویرث آل یعقوب و اجعله رضیا.

انجام: می‌گفت لاله‌الله لاله‌الله لاله‌الله تا فارغ شد از تحریر سفینه النجاة ابن مؤلفه.. محمدتقی بلغه‌الله برحمته.. فی شهر رجب المرجب لسنة سبع و سبعین والف.
* (۲۱۳) نسخ همان نویسنده شماره پیش آیتها شنگرف، ۳۸۰ گ ۳۵ س ۲۵×۳۸۶، کاغذ ترمه، جلد میشن قهوه‌ای عطف جداگانه و نو.

آغاز (افتاده) و جلد یکم: ائمه‌هدی را علیهم التحية والثناء سفینه نجات عذاب الیم و ایصال نعیم مقیم گرداند.
انجام: عنا یاذا القرنین اما ان تعذب.. گفتیم که ای ذوالقرنین یا آنست که عذاب می‌کنی این قوم مغرب را.. ایمان نیاورند.

* (۲۷۵) نسخ سده ۱۲، عنوان و نشان شنگرف، ۲۰۱ گ ۳۷ س ۱۸۵×۲۹۲، کاغذ ترمه بخارایی، جلد میشن آلبالویی مغزی میشن قهوه‌ای.
بخش دوم است از سوره نحل تا پایان قرآن و از آغاز هم افتادگی دارد:

سفینه النجاة

از علی اصغر بن محمد یوسف بن پهلوان صفر قزوینی در یک مقدمه و پنج مقاله و در دعا است (ذریعه ۱۰: ۹ و ۱۲: ۱۹۹ - مشار ۲۳۹۲ - دانشگاه ۱: ۱۲۸ ش ۸۲ و ۱۵۷۴- سپه ۵: ۱۱۱).

* (۲۹۱۸) نسخ سده ۱۲، عنوان و نشان شنگرف، ۱۱۱ گ ۲۰۹ س ۱۲۸×۲۰۹، کاغذ فستقی، جلد میشن سیاه.

سلامان و ابسال

از عبدالرحمان جامی، گویا تألیف ۸۸۵. (ذریعه ۱۲: ۲۱۳ و ۱۹۰: ۲۱۰-جامی حکمت ۱۸۹ - منزوی ۲۹۱۲- مشاو ۹۷۰).

* (۵۳۷۹) شکسته نستعلیق حیدرعلی بن عبدالرحیم در ج ۱۳۰۹۱ بنام ناصرالدین شاه، عنوان شنگرف، بایک سرلوح زرین زیبا، جدول و کمند زرین و رنگین، نسب نویسنده نسخه تا علی ع در پایان آمده است، ۴۰ گ ۱۵ س ۱۳۲×۲۱۴، کاغذ ترمه اصفهانی، جلد رویه مخمل بنفش مغزی میشن قهوه‌ای.

سلسله الذهب

از عبدالرحمن جامی که از ۸۷۳ تا ۸۹۰ بدان می‌پرداخته است. (ذریعه ۱۲: ۲۱۶ و ۲۹۰: ۲۱۰ - جامی حکمت ۱۸۵ - منزوی ۲۹۱۴ - مشار ۹۷۲).

* (۴۸۸۴) نستعلیق اسماعیل ذبیح‌العرفاء در ع ۱۲۸۵۱، عنوان شنگرف، ۱۹۷ گ ۱۴ س ۱۰۹×۱۷۶، کاغذ فرنگی آهار مهره، جلد میشن زرد لایی.

* (۵۲۱۹) نستعلیق ۱۱۵۰، عنوان و عبارتهای منثور شنگرف، ۲۰۳ گ ۱۷ س ۱۵×۲۱، کاغذ فستقی، جلد رویه ابری فرنگی عطف و گوشه‌ها پارچه.

* (۵۳۵۶) نستعلیق عبدالله کاتب بخارایی در ۱۰۲۰، با سرلوح زرین، جدول زرین و رنگارنگ، ۱۷۹ گ ۱۵ س ۱۳۴×۲۳۹، کاغذ ترمه ختایی متن و حاشیه، جلد رویه میشن سیاه با جدول.

* (۵۶۲۰) نستعلیق سده ۱۰، عنوان شنگرف، با سرلوح زرین، جدول زر و شنگرف با تاریخ دست خورده ۸۹۵ پس از شش بیت از خود نویسنده نسخه، ۱۵ س ۱۱۶×۱۶۸، کاغذ ترمه، جلد میشن سیاه زرکوب.

سلطان‌التواریخ

ازهامر پورگشتال (Hammer Purgstal) (۱۷۷۴-۱۸۵۶) ترجمه مسیو دوشز Dochez فرانسوی از آلمانی به فرانسه، ترجمه میرزا محمد زکی خان پسر حاج میرزا مقیم مستوفی علی‌آبادی مازندرانی طبری یاور و سرهنگ و سرتیب توپخانه و ژنرال آجودان مخصوص همایونی که از شاگردان اعزامی زمان محمدشاه قاجار به اروپا بوده و پس از باز شدن دارالفنون مترجم کربیشیش اطیشی شده بود و سپس سرهنگ یکی از فوجهای تهران. برادرش میرزا رضای دکتر درپاریس درس خوانده و زنی فرانسوی داشته بنام مارگریت که معلم ظل‌السلطان بوده است (گفته‌آقای حسین محبوبی اردکانی از تاریخ مسعودی و جزآن) از فرانسه به فارسی به دستور ناصرالدین شاه در سالهای ۱۲۷۷-۱۳۱۳ در تهران با افزودن ترجمه فارسی تاریخ هانری ماتیه، روهم ۷ مجلد.

کتابهای دیگری هم در این زمینه هست:

- ۱- تاریخ جودت احمد افندی ترجمه محمدحسین در ۱۲۷۴ (انوار ۲: ۴۶ و ۴۷).
- ۲- تاریخ سلاطین عثمانی ترجمه محمد حسن مترجم مشهور به اعتمادالسلطنه در ۱۲۹۳ برای ناصرالدین شاه از عثمان یکم (۷۲۳) تا مراد پنجم (انوار ۱: ۴۲۹- نشریه ۴: ۱ - بریگل ۱۲۷۲).
- ۳- تاریخ سلاطین عثمانی ترجمه از فرانسه و انگلیسی از عثمان یکم (۷۲۳) تا مصطفی چهارم (۱۲۳۱) (مجلس ۲: ۳۸۱ ش ۶۲۲/۳).
- ۴- ترجمه احوالات سلاطین روم از فرانسه به فارسی در ۱۲۵۵ به دستور میرزا محمدخان امیر برای محمدشاه قاجار (آستان قدس ۳: ۱۰۱ ش ۸۳۵- استوری ۱: ۴۲۲).
- ۵- سلسله سلاطین عثمانی: خیرالله افندی (نشریه ۴: ۵۴ - اونس ۱۹).
- ۶- تاریخ دولت علیه عثمانی از خیرالله افندی به ترکی ترجمه میرزا محمودخان افشارکنگاور مترجم زبانهای انگلیسی و ترکی ظل‌السلطان و مدیر روزنامه «فرهنگ» و به دستور او در هجده دفتر از عثمان خان تا سال ۱۰۸۵، در ۱۳۰۲.
- ۷- شرح حال مختصر هفت تن از سلاطین عثمانی (سلیم - عبدالحمید دوم) (فهرست

اصفهان ۱: ۲۵-۲۹ و ۱۲۲).

۸- تاریخ سلاطین عثمانی از سال ۷۲۳ تا ۱۲۳۸ از عثمان خان یکم تا محمودخان غازی ثانی (انوار ۳: ۹۶ ش ۱۰۷۶۲) که شاید همان چهارمی باشد.
از مترجم است:

۱- کتاب در تشریح و توضیح علم جراثقال و علم حکمت طبیعی با چهارده نقشه، ۱۲۷۴ تهران.

۲- علم توپخانه کرشیش فرانسوی Krziz اطریشی معلم دارالفنون (۱۸۵۱ - ۱۸۵۹)، ترجمه، ۱۲۷۵ تهران.

۳- علم مساحت کرشیش فرانسوی، ترجمه، ۱۲۷۴ تهران.

۴- میزان الحساب کرشیش فرانسوی، ترجمه، ۱۲۷۴ تهران (درجبر و مقابله است).

۵- کتاب حساب با علم هندسه کرشیش فرانسوی، ترجمه، ۱۲۷۴ تهران.

۶- شرح ده صفحه نقشه فرنگی (ترجمه) (ش ۶۱۰ سپهسالار).

(فارسی مشار ۴۸۱ و ۱۱۲۸ و ۱۱۳۱ و ۱۵۳۸ و ۱۶۶۱ - مؤلفین مشار ۳: ۲۴۵ - استوری ۲: ۲۲ - منزوی ۳۱۶ - سپه ۵: ۱۸۳).

در مجلس (۱۳۵: ۶) از همین کتاب سلطان التواریخ يك دوره هست بدینگونه:

ج ۱ از آغاز تا باب ۲۶ مورخ صفر ۱۳۰۷ (ش ۲۲۸۱)

ج ۲ از باب ۲۷ تا بخشی از باب ۴۰ مورخ صفر ۱۳۰۷ (ش ۲۲۸۲)

ج ۳ از بخش اخیر باب ۴۰ تا باب ۵۱ مورخ صفر ۱۳۰۷ (ش ۲۲۸۳)

ج ۴ از باب ۵۲ تا باب ۶۰ (ش ۲۲۸۴)

ج ۵ باز از باب ۶۰ تا پایان کتاب مورخ ۱۳۱۳ در دنبال آن تاریخ هانری

ماتیه فرانسوی است (ش ۲۲۷۵)

در کتابخانه فرخ هم نسخه‌ای از آن هست (نشریه ۳: ۸۷ ش ۱۵۱)

در کتابخانه ملی هم چهار نسخه از این سلطان التواریخ هست، شماره‌های ۱۵۴۷ و

۱۶۲۲ و ۱۶۳۰ و ۲۱۸۶ (۴: ۳۹ و ۱۰۵ و ۱۱۳ و ۵: ۲۶۸) (بریگل ۲ - ۱۲۷۱).

* (۴۱۴۸) نستعلیق ۱۲۷۷، عنوان و نشان شنگرف، انجام نانویس، ۷۹ گ ۲۳

س ۲۲ X ۲۵/۹، کاغذ فرنگی آبی آهار مهره، جلد کاغذ ساغری سیاه.

ج ۱: در هفت باب از باب یکم و آغاز کتاب.

آغاز: باب اول در ذکر انساب اترک و بیان اجداد ابن طایفه و مجملی از حالات سلاطین آل عثمان. طایفه ترک از طوایف قدیمه‌اند و از آن منشعب شده است شعبه سلاطین عثمانلو.

انجام: از شدت نومیدی چنان دست از جان شیرین شستند که به دست خود خانه‌ها را آتش زدند دست عیال و اطفال خود را گرفتند و زنده در میان آتش رفتند... قلعه را آتش زده ویران نمودند.

* (۴۱۶۸) نستعلیق مترجم در ۱۳۰۰ و اصل، ۴۶۸ گ ۲۰ س ۲۲/۲ × ۳۳/۷،

کاغذ فستقی آب دیده، جلد میشن سبز.

جلد یکم و در ۲۶ باب (مانند س ۲۲۸۱).

آغاز: جلد اول ترجمه تاریخ دولت عثمانی که سلطان التواریخ نامیده شده بسمله. باب اول در اصل و مملکت اترک و تاریخ طوایف ترک. طایفه ترک از طوایف قدیمه‌اند و از آن منشعب شده است شعبه سلاطین عثمانلو و ترکی که عثمانلوها اصل خود را بدو منسوب میدارند.

انجام: از برخوردن به برج و باره وین درهم شکستند. تمام شد جلد اول تاریخ دولت عثمانی بتاریخ مهر صفر ۱۳۰۰ ترجمه بنده درگاه میرزا زکی خان سرتیپ علی آبادی.

* (۴۱۶۹) نستعلیق آغاز سده ۱۴، ۹۰۱ گ ۲۰ س ۲۳/۹ × ۳۵، کاغذ فرنگی فلفل نمکی آبی.

جلد سوم (تا پنجم). در پایان آن مانند نسخه متن ۲۲۸۵ مجلس ۹۱ صفحه از تاریخ هازی ماتیه در احوالات پنج سلطان عثمانی اخیر را افزوده‌اند.

* (۴۳۴۹) نستعلیق مترجم در صفر ۱۳۰۷، ۶۵۷ گ ۱۳۱۲ ص ۱۹ س ۲۳/۷ ×

۳۴/۹، کاغذ فرنگی آبی و سفید، جلد میشن هرتقالی.

جلد دوم از باب بیست و هفتم تا باب پنجاه و یکم.

آغاز: ترجمه جلد دوم تاریخ دولت عثمانی موسوم به سلطان التواریخ. باب بیست و هفتم. فرستادن مأمور به دولت وندیک.

انجام: در این وقت عنان اختیار دولت به دست رذل‌ترین و بی‌رتبه‌ترین موجود است که خواجه‌های سفید و سیاه باشند در افتاده و نتایج و عواقب امور و اعمال آنها

در جلد سیم ان شاء الله تعالی مذکور خواهد شد.

سلطانیه

از سلطان علی خان مینای شیرازی در گذشته ۱۳۰۲ در ستایش شاهزاده حسام السلطنه سلطان مراد میرزا (۱۲۳۳-۱۳۰۰) که آن را پس از سرودن مرادیه و حسامیه ساخته و آن قصیده ایست دارای ۲۷۱ بیت با چند گونه صنعت در مدح حسام السلطنه بادیباچه ای در شش شکل در بحور و اوزان شعری، شعرهای دیگری هم به وزنهای مختلف از سراینده در آن هست. (منزوی ۲۹۲۰- نشریه ۲۵۷:۷)

آغاز: شکر و سپاس بی قیاس خداوندی را سزا است که فرد و بی همتا است... اما بعد در زمان دولت شاهنشاه جهان خسر و کشورشان.

انجام:

در مدحت شه به اول فروردین کردم غزلی ز خواجه حافظ تضمین
چون دست رسم به حضرت شاه نبود دادم به یکی ز پرده داران امین
* (۵۵۹۸) نستعلیق سده ۱۳، بایک پیشانی و یک سرلوح و جلد زرین، عنوان و
نشان شنگرف، ۱۸ گ ۱۱ س ۱۶/۸ × ۲۶، کاغذ فرنگی آهار مهره، جلد میشن
سرخ لایی مغزی میشن، انجام ناتمام، با غزلهایی از سراینده.
* (۵۵۹۹) نستعلیق سده ۱۳، بایک سرلوح و جدول زرین، عنوان و نشان شنگرف
ولاجورد، ۶۰ گ ۱۵ س ۱۶/۸ × ۲۵/۸، کاغذ فرنگی نخودی آهار مهره، جلد
میشن سرخ.

سلطنت ناصرالدین شاه (رساله دروجوب-)

از حاج میرزا محمد نائینی، در تأیید پادشاهی ناصرالدین شاه قاجار و وجوب شرکت
در کارهای دولتی او، بایک دیباچه جداگانه از کسی که به «تحریرات مجلس تحقیق مظالم

به‌یمن معدلت شاه مشغول گشته بود» بدستور مؤلف (فهرست نسخه‌های خطی فارسی، ص ۱۷۱۲).
او مؤلف تفسیر آیت نور (انوار ۲: ۳۱۴) است (فهرست نسخه‌های خطی فارسی
ص ۲۶)

آغاز: بسمله. رساله‌ایست که در وجوب سلطنت بر سرکار اعلی حضرت قدر قدرت
کیهان بسطت کیوان رفعت شاهنشاه.

بسمله. الحمد لله وسلامه علی عباده الدین اصطفی. و بعد چون از جانب امنای دولت...
* (۵۲۵۶) نستعلیق خوش علی نایینی درج ۱/۱۳۰۱، با یک سرلوح، ص ۲۰۱
زرین، جدول و کمندزرین رنگین، عنوان و نشان شنگرف، ۳۳ گ ۱۳/۸۸ × ۲۲،
کاغذ فرنکی آهار مهره، جلد رویه میشن آلبالویی با جدول.

سلك السلوك

از ضیاء نخشبى بدایونی دهلوی هندی در گذشته ۷۵۱ در ۱۶۱ مسلك در تصوف.
(فهرست برون ص ۴۱ - بلوشه ش ۱۱۰ - قاهره ش ۱۳۵۱ - مشار ۲۳۹۷ - فهرست
نسخه‌های خطی فارسی ۱۱۹۹ - ایوانف ۵۷۲:۱ - لنینگراد ص ۳۱۴ - ریو ص ۴۱ -
تاشکند ۲۳۰۶ و ۵۹۳۶ - اته ۱۸۳۸ - افغانستان ۱۴۰).

* (۳۵۲۷) نستعلیق مدۀ ۱۳، عنوان و نشان شنگرف، از نسخه‌های محمد علی
تربیت، ۱۵۸ گ ۱۱ س ۱۳۸۸ × ۲۱۶، کاغذ فرنکی، جلد رویه پارچه سرخ.

سلم درجات الجنة فی معرفة فضائل ابی الائمة

از میرزا محمد بن محمد رضا بن اسماعیل بن جمال الدین قمی مجاز از مجلسی و مؤلف
کنز الدقائق، بنام شاه سلطان حسین در یک مقدمه و چهل حدیث با شرح آنها به عنوان
پیش از ۱۱۱۷ (ذریعه ۱۲: ۲۲۰ - منزوی ۴۴۹۰).

آغاز: حمد و سپاس کسی را سزا است که به استحقاق غیر او احدی نیست محمود
و شکر کسی را رواست که هیچ لغتی نیست.

و بعد چنین گوید... میرزا محمد بن محمد رضا بن اسماعیل بن جمال الدین قمی.
انجام: در کنز گفته که طالع به معنی سخت ترش روی دندان واگشوده لبها
 برجسته شده.

* (۵۹۲۰) نسخ خوش میرزا احمد تبریزی در ۱۰۵۴، بسایک سرلوح و جدول
 زرین، ص ۱ و ۲ با ترنج زرین، ص ۳ و ۴ مذهب، میان سطرها طلااندازی، ۸۶
 گ ۱۴ س ۱۲۸ × ۲۲، کاغذ ترمه، جلد میشن سفید ترنج دار مغزی سرخ.

سلوک ابناء الملوك

از عبدالوهاب بن علی قلی نواده آقارضا قزوینی در هشت باب هریک چهار فصل و یک
 خاتمه در هشت فصل و در امثال است و بنام فتح علی شاه در ۱۲ رجب ۱۲۲۳ (فهرست
 نسخه های خطی فارسی ۱۶۳۳ - نشریه ۵: ۶۳۱).

* (۱۵۰۰) نستعلیق مؤلف، عنوان شنکرف، آغاز افتاده، ۸۸ گ ۱۶ س ۲۱۷ × ۳۰۷،
 کاغذ فستقی، جلد میشن مشکی ضربی.

سلیمانیه

از فخرالدین محمد بن طی که بنام سلطان سلیمان میرزا «مروج اثنی عشری» در یک
 مقدمه و پنج فصل در اصول پنجگانه دین، با ماده تاریخ در پایان:

شاید این بس که گشت تاریخش سخن اهل حق بین ازو

(۹۷۰) (ذریعه ۱۲: ۲۲۸).

آغاز: زینت فاتحه کتاب و زیور گوش هوش اولی الافهام جواهر حمد و ثنای ...
 اما بعد اقل العباد .. محمد المشهور بفخرالدین ابن طی.

* (۴۵۹) نسخ و نستعلیق ۹۷۰، با سرلوح، جدول و کمند بزر و لاجورد، آیتها و
 عنوانها زرین، ۹۰ گ ۱۲ س ۱۱ × ۱۸، کاغذ ترجمه، جلد رویه مرغش.

سماء الاسماء

از مهدی قلی خان صفای بن علی قلی خان بن قرچقای خان که برای شاه سلطان حسین ساخته است، فرهنگ عربی به فارسی است. (فرهنگنامه‌ها ۲۳۸ - ذریعه ۱۲: ۲۲۸).
 * (۳۱۰) نسخ سده ۱۲، عنوانها ولغت‌ها شنگرف، انجام در حرف الف فصل ضاد افتاده، ۲۰۶ گ ۲۱ س ۱۷۵ X ۲۴۳، کاغذ سپاهانی، جلد میشن لاجوردی ضربی.

سنة الهدایة لهداية السنة

از آقا محمد علی بن محمد باقر بهبهانی (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۹۵۹).
 * (۱۶۷۰) نستعلیق محمد عیسی بن محمد جعفر در ۱۲۲۵، عنوان شنگرف، باحواشی، ۹۷ گ ۱۹ س ۱۳۸ X ۲۰، کاغذ ترمه، جلد میشن تریاکی لایی مغزی سرخ.

سؤال و جواب

از سید محمد باقر شفتی اصفهانی. (ذریعه ۱۲: ۲۴۳ - مشار ۹۰۹ - سپه ۵: ۱۲۰).
 * (۱۵۳۲) نسخ علی اکبر بن محمد باقر حسنی ترشیزی در ۲۸ رمضان ۱۲۴۲ در اصفهان، عنوان شنگرف، از کتاب الوصایا تا خاتمه در متفرقات، ۲۳۴ گ ۲۳ س ۱۴۹ X ۲۱، کاغذ فستقی، جلد میشن سیاه.

سؤال و جواب

از میرزا ابوالقاسم گیلانی قمی، همان «جامع الشتات فی اجوبة السؤالات» اوست (ذریعه ۱۲: ۲۴۲).
 * (۲۴۲: ۱۲)

* (۱۴۴۶) نستعلیق عبدالمطلب عرب در ۱۲۴۵، ۲۹۳ گ ۲۳ س ۱۶ر۵ X ۲۵ر۶، کاغذ فستقی آبی، جلد میشن ضربی زرد.

سوانح الافکار رشیدی

از محمد ابرقوهی، مجموعه کتبات منسوب به رشیدالدین فضل الله است (یادنامه رشیدالدین فضل الله، گفتار دانش پژوه سال ۱۳۴۸).

آغاز: حمدی که نهایت فهم به هدایت آن نرسد...

انجام: بماند چو مانم کرم پایدار.

* (۳۷۰۲) نسخ عبدالعلی بن گشایش رستماری در ذق ۹۲۸، مقابله کننده مسعود بن عبدالله در همین تاریخ، عنوان و نشان شنگرف، از آن همین مسعود بن عبدالله و محمد تقی بن محمد رضای رازی در اصفهان در ۱۰۴۸، ۱۴۹ گ ۱۷ س ۱۷ر۸ X ۱۲ر۶، کاغذ ترمه، جلد میشن قهوه ای ضربی.

سی فصل در معرفت تقویم

از خواجه طوسی (استوری ۵۷:۲ - فهرست نسخه های خطی فارسی ۳۰۹).

* (۳۰۹۴) نستعلیق محمد ربیع رئیس بن برخوردار اصفهانی در اواخر شعبان ۱۰۹۷، عنوان و نشان شنگرف، ۲۶ گ ۱۵ س ۱۲ر۶ X ۱۸ر۶، کاغذ ترمه، جلد میشن آلبالویی لایی.

* (۳۱۹۷) نسخ آقا جان بن عبدالشکور تبریزی در ۲۳ رجب ۱۱۹۳، عنوان و شکل و جدول شنگرف، ۳۴ گ ۱۷ س ۱۴ر۵ X ۲۰ر۵، کاغذ فستقی، جلد میشن قهوه ای لایی.

* (۳۲۳۵) شکسته نستعلیق جعفر در ۱۲۷۱ر۱۴۲۸، سپس پراکنده ها است در پزشکی و طلسم و دعا، ۶۳ گ ۱۲ س ۱۱ر۳ X ۱۷ر۳، کاغذ فرنگی، جلد رویه میشن سیاه لایی ساده.

* (۳۳۶۶) نستعلیق عبدالله موچینانی در ۱۲۸۳، عنوان و جدول شنکرف، ۲۶ گ ۱۴ س ۱۴۷۷ X ۲۴۶۶، کاغذ ترمه، جلد میشن آلبالویی لایی.

سیاست (رساله در -)

از علی بن محمد تبریزی که بنام ناصرالدین شاه در ۱۲۸۳ ساخته در تطبیق اوضاع ممالك اروپا و راههای اصلاح و تقویت امور سیاسی و از آنها است ایجاد مدارس نظامی و عدالت‌خانه. گویا پاسخ به رساله فراموش‌خانه ملکم (منزوی ۱۵۵۱) از همو باشد. **آغاز:** لفظ دولت با علم فیزیک و ژغرافیا عبارت از قسمتی از روی کره است که با علامات مختلفه از کوه و دریا و شهر محدود نموده.

انجام: عمله و عرادکش نظامی یک دسته.

* (۲۳۴۹) شکسته نستعلیق فرج الله در ذق ۱۲۸۷، ۲۲ گ ۱۴ س ۱۵۸۹ X ۲۱۸۸، کاغذ فرنگی آبی، جلد میشن سورمه‌ای ضربی لایی.

سیاست نامه

از نظام‌الملک، در پنجاه فصل است و درص ۴ نسخه ما بنام تحفة الملوك و درخاتمه آن بنام سیرالملوك و فصل سوم آن بجای فصل دوم چاپی آمده است. در پایان آن قصیده ستایش سلطان سعید بن ملک شاه نیست (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۱۴۸۶). **آغاز:** بسم الله الحمد لله رب العالمین والصلاة والسلام علی خیر خلقه محمد و آله و صحبه اجمعین. اما بعد این کتاب را پنجاه فصل نظام‌الملک بعنایة الله بسر بدیبه سی‌ونه باب گفته بود مختصر، بعد از آن تمیز کرده به سبب رنجی که بردل او بود از جهت مخالفان این دولت پانزده باب و فصلی در افزود.

انجام: و با این درازی مختصر است و شایسته پادشاه دادگر است. هر که بدین کار کند بر همه عالم پادشاه است و هر که نکند بدان که دور از درگاه است. تم کتاب سیرالملوك بعون الملك المعبود فی سلخ شهر صفر ۱۲۷۰ علی ید... ابن رحمت پناه ملا

محمد مهدی آقا بابا الشهمیر رادی .

* (۶۰۸۵) نسخ آقا بابا پسر ملامحمد مهدی شهمیر زادی در صفر ۱۲۷۰، عنوان و نشان شنکرف، در ۱۲۶۹ در کتابخانه بهمن میرزا پسر فتح علی شاه بوده است با مهر او، ۱۴۹ گ ۱۸ س ۱۳۸۸ × ۲۱، کاغذ فرنگی، جلد تیماج.

سیاست و کشورداری

در آداب مملکت داری بر اساس قوانین و تمدن اروپائی و تشکیل مجالس مشورت. گویا بنام کلمه نصیحه و شاید از عباس افندی و یا سید جمال افغانی است (منزوی ۱۶۱۲- مجله تاریخ: ۲: ۲۲۱- مجلس ش ۹۷۱۹).
آغاز: بسمله. بدایع حمد و ثنا و جوامع شکر و سپس درگاه احدیت پروردگاری را مزاست.

انجام (در نسخه که جلدیکم است): و اثمار سعادت مقدمه سرسبز و خرم نماید.
* (۷۳۲) نسخ سده ۱۳، با جدول، ۶۵ گ ۱۷ س ۱۰۸۸ × ۱۷۲، کاغذ فرنگی آمار مهره، جلد ..

سیاق التواریخ

از محمد ابراهیم که به خواش محمد امین خان از صورت سیاقی به طریق واضحی در رشته تحریر کشیده است. از کیو مرث است تا شاه عباس دوم در دو مقدمه. صدو شصت و شش نفر در ۵۰۳۵ سال پادشاه شده اند با فهرستی از امیران قزلباش در آخر. (استوری ۱۲۷۱: ۱ - منزوی ۴۱۰۷ - ادبیات ۱: ۳۲۰ - حقوق ۱۴۲ - مشار ۳۰۵).

آغاز: لثالی حمد بی منتها و ثنای لایحصى نثار بارگاه کبریای مالک الملکی است.
انجام: مدت سلطنت او سیزده سال و شش ماه است (سال ۱۰۵۱).
* (۴۱۰۷) نستعلیق سده ۱۱، با جدول، عنوان و نشان شنکرف، ۲۰۶ گ ۱۱ س ۲۰۳ × ۲۶۸، کاغذ ترمه ختایی، جلد میشن آلبالویی.

سیاهه موقوفات ارض اقدس

از مدارس و مساجد و تکایا و مقابر و وجوه بردیگر بجز اوقاف آستان قدس رضوی و مسجد گوهرشاد، تدوین محمد شفیع اعتمادالتولیه آستان قدس رضوی به دستور آصف-الدوله فرمان فرمای خراسان و سیستان و نایب التولیه آستان قدس رضوی در صفر ۱۳۰۳. **آغاز:** بسمله. صورت موقوفات واقعه در ارض اقدس اعم از مدارس و مساجد و تکایا و سایر وجوهات بروخیرات و مقابر محترمه سوی موقوفات سرکار فیض آثار و مسجد گوهرشاد که هر یک دفاتر مضبوطه دارد.

انجام: آنچه اقل بندگان محمد شفیع توانست معلوم کرد این است که عرضه داده شد شهر صفر المظفر ۱۳۰۳.

* (۶۱۷۱) نستعلیق، رقمها به سیاق، با مهر آصف الدوله، ۱۹ برگ ۲۱×۱۵٫۲، کاغذ فرنکی، میشن لایی.

سیرت امیر المؤمنین علی ع

آخرین عنوان در نسخه ما «خاتمه در ذکر شهادت مقتدای انام و انتقال آن حضرت به ریاض دارالسلام... شرح بعضی از کلمات هدایت آیات...» است.

آغاز (افتاده): آن حضرت مقتول شد... ذکر غزوه خندق... در کتب سیر مسطور است که چون سید رسل ع یهود بنی النضیر را از حوالی مدینه اخراج نموده.

انجام (افتاده): ذیل در دعای ذات قدسی سمات... شهشاه سلیمان نشان چون کلمات قدسیه میداولیاء.. کیمیای تأثیر است... (پس ازدو صفحه) فلك همرازش - وی نطق تو عیسی و بیان اعزازش.

* (۴۱۰۰) نستعلیق سده ۱۱، آیات و عنوان و نشان شنگرف و زر، ۲۵۴ گ ۱۷ س ۲۶×۱۵٫۸، کاغذ ترمه، جلد میشن قهوه‌ای نو.

سیرت پیامبر

در یازده باب و خاتمه است.

آغاز (افتاده) : گلیم را ببنداخت و مرتب بر آن گذر کردند... (پس از دو صفحه و نیم) فصل علماء اختلاف کردند که اول کسی که مسلمان شد که بوده... باب سوم در بیان آنچه در سال چهارم و پنجم از نبوت حضرت رسالت بود.

انجام (در فصل ششم خاتمه کتاب افتاده) : در بیان آنچه در بیان در حق حضرت رسالت سب و نقص بود و تکفیر غایب... (پس از شش بزرگ) به فضل خود آنان محفوظ دارد.

* (۴۰۷۳) نستعلیق سده ۱۰، جدول لاجورد، ۱۸۰ گ ۳۳ س ۱۵۵ × ۲۳، کاغذ ترمه موش خورده، جلد میشن آلبالویی ضربی گره دار.

سیر یا مولودیۀ نوریه

از نورالدین محمد کارکیای صفوی متخلص به نوری در سیرت و سرگذشت پیامبر و معجزات او، در پایان نسخه ها مثنوی است در نعت پیامبر با رباعیات همین نوری. در آن آمده است:

رفته بود از هجرت صدر کیا (؟) هشتصد و هشتاد و هفت ای مرد کار (؟)

در هامش نسخه آمده است «هشتصد و هفتاد و پنج ای مرد کار» نظم متنی است جامع اخبار صحیح، بنام سلطان یعقوب آق قوینلو (۸۸۳-۸۹۶).

این مثنوی در فهرست آتش (ش ۵۷۸، کتابخانه دانشگاه Fy1236 مورخ ۱۲۹۰) بنام مولدالنبی و از نوری خراسانی دانسته شده و انجام یافته در نیم شب برات ۱۵ شعبان ۸۸۷ و آغاز شده در ۸۸۵.

فلیکس تاور سه نسخه از آن نشان داده :

۱- حکیم اوغلو علی پاشا ۸۱۲ بنام «کتاب مولود حضرت رسالت پناه محمدی

نظم حاج نورالدین کازرونی، از سده ۱۰

۲- هدائی افندی ش ۹۷۱ از نیمه سده ۱۰

۳- ییلدیز کوشکو خصوصی ش ۳۹ از سده ۱۰

در نسخه ما چنانکه می‌بینیم از نورالدین محمد کارکیای صفوی نوری دانسته شده با همین تاریخ ۸۷۵ در پایان . گویا «کارکیا» را «کازرونی» خوانده‌اند.

این مثنوی بگواهی فهرست مطالب آن با آنچه در فهرست تاور (ش ۱۸۴) در باره المجتبی من کتاب المجتبی فی سیره المصطفی (شهیدعلی پاشا ۱۸۹۷ از سده ۱۱) از اصیل‌الدین ابوالمفاخر عبدالله بن عبدالرحمن حسینی دشتکی شیرازی هروی در گذشته ۸۸۳ که در یک مقدمه و سه اصل و خاتمه در ۸۳۰ ساخته است آمده است (استوری ۱۸۴:۱) بسیار نزدیک است.

سعیدبن مسعود کازرونی «المنتقى فی سیره المصطفی» دارد و بهاء‌الدین کازرونی هم سیره‌النبی دارد (تاور ش ۱۷۴ و ۱۸۰ - استوری ۱: ۱۷۹ و ۱۸۳) .

نمیدانیم این منظومه با آنها چه پیوندی دارد .

در چهار قسم است:

۱- در بیان آنچه اول خلق نور نبوت تا زمان ولادت آن حضرت ص س بوده است، در هشت باب .

۲- در بیان آنچه از اول ولادت تا زمان نبوت آن حضرت ص س جاری شده است، در نه باب.

۳- در بیان آنچه در زمان نبوت بوده و مدت اقامت آن حضرت ص س در مکه، در نه باب.

۴- در بیان آنچه در مدت سالهای هجرت حضرت رسالت ص س جاری شده ، در یازده باب.

سپس خاتمه است.

(استوری ۱: ۱۸۶ - فلیکس تاور ش ۱۸۸ تا ۱۹۰ - فرهنگ سخنوران ۶۲۱ -

منزوی ۴۵۵۶) .

بریکل (۵۵۹) آن را از نورالدین محمد کازرونی دانسته است.

آغاز: بسمله. تألیف الفقیر نورالدین محمد الکار کیا صوفی.

نسیم مضطرب آمد که یار می آید چراغ خلوت شبهای تار می آید

.....

همین کتاب سیر را که در نظرداری نگاه دار که دایم بکار می آید
هذا کتاب سیر ...

شاه نقش مهجۀ لوح قدیم هست بسم الله الرحمن الرحیم

پسر که کرده است این دل آشفته حال مشق نقش حمد بر لوح خیال

انجام

تا جهانست قوت دین تو باد آیینۀ جانم بر آیین تو باد

* (۵۰۷۳) نستعلیق روز پنجشنبه ۱۸ ع ۱۰۸۹۱، عنوان شنگرف با سرلوح،

جدول زر و لاجورد، ۶۴۴ گ ۲۵ س ۱۹۲ × ۳۰۲، کاغذ ترمه، جلد میشن سیاه

ضربی لبه دار.

سیروسلوک

از رحیم خان والی زاده، به نظم.

آغاز

دوره شاه ناصرالدین آمده ملک و ملت روبه آیین آمده

انجام

منم روسیاهم تو کریمی ببخشا تو گناهم چون رحیمی

* (۱۴۵۸) پنجشنبه ۱۶ ع ۱۲۶۷۱، عنوانها سفید مانده است، ۱۳۲ گ ۱۲ س

۱۵۵ × ۲۱۴، کاغذ فستقی، جلد میشن سبز رنگ پریده .

سیف الشیعة

از آقا جانی محمد علی بن رجب علی کاشانی تهرانی متخلص به مجرم، در رد بریهود و

نصارا در ۵۲ فصل در زمان ناصرالدین شاه .

آغاز: بسمله. الحمد لله الذي جعلنا من امة اشرف الانبياء و خاتسم المرسلين... اما بعد در بهترین نغمه‌ای که عندلیب زبان در بوستان زندگانی بآن ترنم تواند نمود... و بعد چنین گوید محمد علی بن رجب علی.

انجام: این سرمایه‌های ضلالت را در داخل این کتاب کرده است لعنة الله عليه و عليهم اجمعين الى يوم الدين.. من هجرته النبوية وآله .

* (۱۵۰۹) شکسته نستعلیق مؤلف در دوشنبه ۱۲۹۶، ۱۳۴ گ عنوان شنکرف ، ۱۳۴ گ ۲۷ س ۳۳۸×۲۱۳ ، کاغذ فرنگی آهار مهره، جلد میشن قهوه‌ای. در پایان سرگذشت مؤلف آمده است مورخ ۱۲ شعبان ۱۳۰۱ از عباسقلی سپهر.

ش

شامل

از شرف‌الدین علی یزدی، در وفق اعداد است (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۱۷۹).
آغاز: حمد بی حد که ارقام اعدادش ضربه کلك تخمین... نتوان نگاشت.
انجام: استکمال یابد بفضل الله‌المنان... کل تال.
* (۳۰۹۷) نستعلیق موسی بن جعفر در ۳ ع ۱۲۰۳۲، عنوان و نشان شنگرف،
۷۰ گ ۱۶ س ۱۱ X ۱۷۳، کاغذ فستقی آبی، جلد میشن قهوه‌یی لایی.

شاه‌بازنامه

جمال‌الدین میرزا محمدرضا میرزا، بدستور ناصرالدین‌شاه و اعتضادالسلطنه و
بنام تیمورمیرزا در ۱۲۸۵ آغاز شده و ماده تاریخ آن «این شاه‌بازنامه زیبای ناصراست»
(برابر با ۱۳۰۵).
(فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۴۲۶ - دانشگاه ۲۴۳۶).

آغاز

صیدشهان جمله وحش و طیر بود لیک صید شده مامت جمله شیر نر آید
 این شاه بازنامه زیبای ناصری چون شد تمام رشک ادیبان ماهر است
 تاریخ جستم از خرد اندر جواب گفت این شاه بازنامه زیبای ناصر است
 نحمدک اللهم یا من هو المقدس عن مخالطة الاجزاء .. و بعد زهی خداوندی که شهباز
 عقل از صید مرغ کنه ذات لایزالش به کمال عجز و ناتوانی اندر است.
انجام: پس باید دانست که در «قوش» هم خوش بختی و بدبختی هست.
 * (۹۳۶) نستعلیق آغاز سده ۱۴، ۱۵۲ گ ۱۷ س ۲۲۲×۴، کاغذ فرنگی،
 جلد میشن سرخ ضربی.

شاهد صادق

از میرزا صادق بن محمد صالح مینای صفاهانی که در ۹-۱۰۵۴ ساخته است. (فهرست
 نسخه‌های خطی فارسی ۶۷۳).
 * (۲۲۳۲) نسخ حسین بن محمد حسن موسوی درب امامی اصفهانی در اصفهان در
 ذح ۱۲۶۹، عنوان و نشان سنگرف، آغاز نانویس مسانده، ۲۹۶ گ ۲۵ س
 ۲۱۵×۳۱۱، کاغذ فستقی، جلد میشن سیاه.

شاهراه نجات

از شرف‌الدین میرزا محمد بن محمد رضای مجذوب تبریزی که به وزن مثنوی در
 اخلاق دینی و عرفان شیعی در سه هزار بیت به سال ۱۰۶۸ سروده است (ذریعه ۱۳: ۱۵
 و ۱۹: ۲۱۷ - منزوی ۲۹۳۴ - دانشگاه ۴۱۱۸۵ - سنا ۱۴۹۸۸ - مجلس ش ۵۲۱۶).
آغاز:

یار آئینه خانه‌ای میخواست التفاتش بهانه‌ای میخواست
 چون ثباتی نداشت خانه گل دوستی برد پی به خانه دل

انجام:

این کتاب از توجه حضرات
 فیض یابی تو هم ازین ساغر
 شد مسمی به «شاهراه نجات»
 از دم گرم ساقی کوشر
 راه این منزل و این نامه تمام
 گفتمت والسلام والا کرام
 * (۵۰۰۲) نستعلیق خوش ۱۰۸۴، با یک سرلوح زرین آراسته، جدول زرین، ص
 ۲۰۱ میان سطرها زراندوز، عنوان زرین، ۷۰ گ س ۱۲۳ × ۱۹۲، کاغذ فستقی،
 جلد میشن قهوه‌ای روشن.

شاهنامه

از فردوسی.

* (۵۰۵۵) نستعلیق سده ۱۲ و ۱۳، عنوان شنگرف، جدول سرخ و آبی، ۲۱۴ گ
 ۲۵ س ۲۱۵ × ۲۹۵، کاغذ فرنگی، جلد میشن سیاه ضربی.
 * (۵۹۸۶) نستعلیق سده ۱۰، جدول و دوپیشانی و دو ترنج زرین، با ۲۶ مجلس
 تصویر، عنوان شنگرف و لاجورد، چند برگ در میانه نو نویس، ۴۷۰ گ ۲۵ س
 ۲۰۲ × ۳۳۲، کاغذ ترمه، جلد میشن قهوه‌ای سیر پشت معرق لبه فرسوده.
 با دیباچه ابوالمنصور معمری که در آن فهرست پادشاهان ایران باستان و مدت
 پادشاهی آنها و داستان فردوسی و محمود غزنوی آمده است.
 آغاز: حمد و سپاس و ستایش مرخدای را که این جهان را به قدرت بالغ پدید آورد...
 اما بعد در شاه‌نامه چنین آورده است ابومنصور المعمری.

انجام

هر آنکس که دارد هش و رای و دین پس از سرگ بر من کند آفرین
 * (۵۹۹۴) نستعلیق محمود بن میران بن ابراهیم، از سده هشتم، با تاریخ ساختگی
 ۶۰۰، در چهار ستون، عنوان و جدول شنگرف، ج ۱ کاغذ ترمه.
 * (۶۳۸۲) نستعلیق سده ۱۰، عنوان شنگرف، جدول زرین، نزدیک ۲۰۸۵ بیت،

آغاز در دیباچه نثری و انجام در تاریخ سرودن شاه‌نامه و شکایت از احوال خود
افتاده، ۲۱۱ گ ۵۲ بیت در چهار ستون ۱۶۵ × ۲۵، کاغذ ترمه چندبار وصالی
شده، جلد رویه قهوه‌ای تازه.

شاهنامه

از آقامیرزا محمدصادق تفرشی متخلص به صادق در گذشته در شهری بسال ۱۱۶۰،
در ۷۰۰ بیت (ادبیات ۳۲۳ - مجلس ۳: ۴۵۰ - سنا ۱۴۹۶۴۱ - سچه ۵: ۱۳۲ -
ذریعه ۹: ۵۷۸ - منزوی ۲۹۵۸ - آستان قدس ۷: ۲۲۲ - دانشگاه ۳۱۶۵۶ و
(۴۹۲۴).

آغاز

چرخ لوائی که نخستین گشود بر سر اکلیل کیومرث بود
باغ سیامک چو خزان رنگ شد جای پدر منصب هوشنگ شد

انجام

برد چو حجاج ازین جنگ کام کوکب او یافت عروجی تمام
* (۵۳۸۰) شکسته نستعلیق یکشنبه ۴ ذح ۱۲۹۳ در تهران، جدول جوهر سرخ،
۳۰ گ ۱۳ س ۱۵۶ × ۲۱، کاغذ فرنگی آهار مهره، جلد رویه ساغری یشمی.

شاهنامه قاسمی

از میرزا قاسم گونابادی (ذریعه ۱۳: ۲۰ و ۲۲ - منزوی ۲۹۵۶).
* (۴۹۸۵) نستعلیق سده ۱۳، ۱۱۰ گ ۱۶ س ۱۵۳ × ۱۹۹، کاغذ فستقی، جلد
میشن قهوه‌ای روشن لایی.

شاهنامه نادری

از میرزا محمدعلی طوسی خراسانی فردوسی ثانی که بنام نادرشاه در ۵۳۱۳ بیت مروده است. نام آن در متن شهنشاه نامه و شهنامه نادری است. (چاپ احمد سهیلی خوانساری) در مجمل التواریخ گلستانه (ص ۱۷ و ۳۸۷ بنام نادرشاه نامه) و عالم آرای نادری میرزا کاظم مروی (۲۲۳ ر و پ) از او یاد شده و در تاریخ جهانگشای استرآبادی (بنوشته آقای سهیلی) شعری از او آمده است (دیباجه چاپ انجمن آثار ملی در ۱۳۳۹ - ذریعه ۱۰۰۱:۹ - فرهنگ سخنوران ۴۴۰ - منزوی ۲۹۵۹).

* (۳۹۱۶) شکسته نستعلیق ۲۴ رجب ۱۲۳۵، عنوان سرخ، محشی، از آن محمدعلی تربیت، ۸۰ گ ۱۶ س ۲۰ ر ۲۴، کاغذ فستقی، ساغری کاغذی، فرنگی سیاه.

شاهنامه نادری

از شاهزاده امیر الشعراء محمدحسین میرزا ابن ابوالقاسم میرزا افشارعلی شاهی نادری مشهدی (۱۲۹۹ - ۱۳۶۴) پس از تسو حید و نعمت پیامبر و پادشاه از حاج آقا حسین ملک التجار در آن ستایش شده است، ۱۱۱۸۲ بیت است، در تاریخ نادرشاه و زندیان و قاجاریان و سرگذشت بهائیان، سروده نزدیک ۱۳۴۷ در دو جلد، نام دیگرش ظفر نامه است. (چاپ عبدالجواد طالقانی در ۱۳۴۶ - ذریعه ۱۵:۱۹۹ - فرهنگ سخنوران ۵۸۵ - منزوی ۲۹۵۹).

* (۶۳۳۲) نستعلیق ۱۳۴۷، با يك مجلس آب و رنگ از پس داد آن نادر تاج را به محمدشاه افشار، با سه قطعه عکس خود سراینده، با ستایش حاج میرزا شکور اشراق و میرزا محمدحسین ادیب التجار و تیمور تاش والله وردی شرر و هاشم آقای شالچی و شیخ علی اصغر نقطه نقندری و شاهزاده احمد میرزا امین الدوله و محمدحسین

ادیب آزاد و وداد بجنوردی و واصل بخارایی و آقا میرزا محمدعلی آقای غروی اردوبادی و دکتر قوام‌الدین و میرزا عبدالرزاق خان و سالار مؤید و آذرشیبانی، از این کتاب بنام تاریخ نادری یا ظفرنامه نادری... کاغذفرنگی.

شاه و درویش یا شاه و گدا

از هلالی جغتایی استرآبادی کشته در هرات در ۹۳۶ (ذریعه ۱۲۹۴:۹ و ۲۳:۱۳- منزوی ۱۹۶۰ - مجمع الفصحاء ۵۵:۲- مشار ۱۰۰۴).

* (۴۸۴۶) نستعلیق ۱۵ع ۹۵۳/۱، عنوان و نشان شنگرف، ۴۱گ ۱۳س ۱۱/۸ × ۱۸/۳، کاغذ ترمه، جلد میشن بادنجانی.

* (۳۵۸۸) نستعلیق ۱۲۵۹، از آن کریم بن حاجی میرزا امان‌الله ویران بکوف تاجر قره‌باغی در ۱۳۱۹، ۴۶گ ۱۲س ۱۱/۳ × ۱۸/۱، کاغذ فرنگی، جلد میشن قهوه‌ای مغزی سیاه.

شبستان نکات و گلستان لغات

از یحیی شیبک فتاحی خراسانی در گذشته ۸۵۲ و ساخته در ۸۴۳ در هشت باب با حکایات و با عنوانهای «ای درویش» در آغاز، جز «شبستان خیال» او که دیوان شعر او است و خود این راهم «شبستان خیال» خوانده‌اند، شرحی دارد بفارسی از حاجی محمد بهرام بن آخوند ملازاده جز شرح ترکی ش ۶۳۳۷ که گویا از سروری باشد چنانکه در فهرست قاهره (۱۴۸۷) آمده است. (منزوی ۳۵۸ دانشگاه ش ۲۵۳۳/۹- فهرست فیلمها: ۱۲۸- ذریعه ۵۰۶: ۱۳-۲۴- فرهنگ سخن-وران ۲۸۱- نیکولسون ص ۲۹۶- سپه ۱۳۳:۵- ایوانف ۱۵:۲- سمنوف ۳۵۳:۶- دیوان هند ۱۰۴).

* (۸۹۸) نستعلیق شعبان ۱۲۶۱، عنوان شنگرف، ۷۵گ ۱۳س ۱۲/۹ × ۲۰/۲،

کاغذ فرنگی، جلد میشن سیاه.

* (۱۶۷۸) نستعلیق سده ۱۱، عنوان شنگرف، آغاز و انجام افتاده از «فصل فی ذکر الزکاة و ما یناسبها» تا «فصل فی خاتمة الکتاب نکته بنده فتاحی اگرچه در افتتاح این نسخه آفت و تفرقه بسیار کشیده».

* (۶۳۳۷) نستعلیق ترکی چهارشنبه صفر ۹۶۱، عنوان و خط روی متن شنگرف، با یادداشت مورخ ۹۸۰ به ترکی، ۲۲۹ گ ۲۳ س ۴/۱۴ × ۲۰/۳، کاغذ فستقی کلفت، جلد رویه میشن تازه. با شرح ترکی است آغازش افتاده: قیامتده عین غناسز دایم اولوپ اول صاحب.
انجام: رحمتین حق ایده نثار.

شرح احادیث اسم اعظم

از عبدالکریم بن محمد یحیی قزوینی مؤلف نظم الغرر و تضاد الدرر و اصداف الدرر (دانشگاه ۱۳۹۰: ۲ و ش ۲۶۶۵ - سپه ۱۵۵: ۲ و ۷۱۹: ۵ آستان قدس ش ۳۰۸ اخبار - مجلس ۱۶: ۶ - یزد: ۲: ۴۹۳ ش ۵۸۹ - منزوی ۱۷۰۹) از اصداف الدرر خود او گرفته شده است.
آغاز: بسمله. اللهم یا ذا الجلال والاكرام. وبعد طالب عرفان عبدالکریم قزوینی به عرض برادران دینی می‌رساند که این کلمه چندیست کم لفظ پرمعنی.

انجام: بعد از آن حاجت آن به طلب که روامیشود ان شاء الله تعالی. (تمت ۱۱۱۸).
* (۵۷۸۴) نستعلیق و نسخ خوش ۱۱۱۸، عنوان و نشان شنگرف، با یک سر لوح و جدول زرین، میان سطرها در عبارتهایی که به نسخ نوشته شده طلائندازی است، ۱۳۳ گ ۹ س ۱۱/۱ × ۱۸۱۴، کاغذ ترمه، جلد میشن قهوه‌ای ضربی.

شرح الادوار

از لطف الله بن محمد بن محمود بن محمد بن اسعد سمرقندی که در ۷۹۸ بنام امیرزاده

سیدی ساخته است. (نشریه ۲۹۳- فهرست موسیقی ۹۰ و ۲۰۰- هنرو مردم ۳۳:۹۴- دانشمندان آذربایجان ۲۳۶- فهرست الهیات مشهد ۳۳۷- مجله آنجا ۲: ۲۳۲).
 * (۱۶۴۷) نستعلیق سده ۱۴، عنوان و نشان شنگرف، آغاز و انجام افتاده، ۲۰ گ
 ۱۷ س ۱۱/۹ × ۱۷/۹، کاغذ فرنگی، جلد رویه کاغذی.

شرح اسماء الله

در دیباچه آن از شیخ برهان‌الدین علی بن یوسف کرکهری ونجم‌الدین عبدالمجید مغربی یاد شده است.
 آغاز: بدان اهل تحقیق این اسم اعظم گفته‌اند جهت آنکه اسمی است که حرف و نقطه ندارد.

انجام: و در حق یکدیگر دعا کردن عبادت است.

* (۵۷۶) نستعلیق ۱۲ ذح ۱۲۴۹، عنوان و جدول ورقم شنگرف، با مهر علی بن باقر حسینی، ۸۶ گ ۱۶ س ۱۰/۴ × ۱۵/۵، کاغذ فستقی، جلد میشن لایی سیاه.

شرح اسماء الله

منسوب به شیخ شهاب‌الدین سهروردی که به درخواست دو شاگردش جمال‌الدین حسین سمغانی و فخرالدین ابی‌المکارم ساخته است بنام «دعوات الاسماء» (ش ۶۲۲۳ همین کتابخانه) و شرح چهل نام خدا (دانشگاه ۴۸۵۷). (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۱۱۴۶- فهرست فارسی همین کتابخانه ص ۲۵۰- قاهره ۱۳۸۱).

* (۳۲۴۷) میان‌نسخ و نستعلیق از محمد بن محمد بن محمد ابی‌المحامد کیدری بیهقی در ۹۹۱ دراصفهان، عنوان و نشان شنگرف، ۱۱۴ گ ۱۴ س ۱۲/۱ × ۱۸/۱، کاغذ ترمه، جلد میشن سیاه لایی.

شرح الاشارات والتنبیها

تنها شرح مقامات العارفين است و در آن از امام زين العابدين و غزالي و ابويوسف همدانی نام رفته است با تاريخ روز چهارشنبه ۲۳ رمضان ۸۸۴ (دانشگاه ۷: ۲۷۴۳- فهرست نسخه های خطی فارسی ۱۴۱۱).

آغاز: بسمله و به نستعلیق . الحمد لله الذي جعل مقامات العارفين مناهج جنانه فكشف عن ابصارهم في مدارج... لو امع حجابهم... وبعد اين سطرى چنداست در شرح عبارات ومعاني اصحاب عرفان و كشف اشارات ومباني ارباب ذوق و وجدان كه در آخر كتاب اشارات للشيخ... ابي علي الحسين بن عبد الله بن سينا البخاري... به اشارت بعضی كبرای دين... كه با ایشان معاصر بوده و بعد از تكميل علوم و رسيدن به غايات ومواجيد اذواق ایشان بانصيب شده صفت الحاق یافته.

انجام: و اذامروا باللغو مروا كراما. وقع الفراغ عن تسويد يوم الاربعاء الثالث و العشرين من شهر رمضان ستة اربع وثمانين وثمانمائة... الخاتمة.

* (۴۶۵۴) شكسته نستعلیق سده ۱۱، عنوان و نشان شنكرف، ازان رضى الدين محمد بن جمال الدين احمد لنگرودی گيلانی، ۸۳ گ ۱۵ س ۱۲/۵/۱۸، كاغذ فستقی، جلد ميشن آلبالویی لایي.

شرح امثله

گويا از مير سيد شريف علی گرگانی، صيغه سازی از «ضرب» تا «مضروبات» با يك ديباچه (منزوی ۲۰۵۹).

* (۲۰۰۵) شكسته نستعلیق ۱۲۲۹، عنوان و نشان شنكرف، ۳۸ گ ۱۵ س ۷/۱۰/۱۷/۴X، كاغذ فستقی آبی، جلد ميشن سیاه لایي.

شرح بیست باب بیر جندی

از مظفر گونا بادی، متن درج ۸۸۳/۱ و شرح در ۱۰۰۵ نگارش یافته است (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۳۱۴).

* (۳۰۶۲) شکسته نستعلیق ۲۶ع/۱۱۷۵، عنوان و نشان و شکل شنگرف، ۱۲۷ گ/۱۹س ۱۳/۲ × ۲۰/۲، کاغذ فستقی، جلد میشن قهوه‌ای لایی.
* (۳۵۹۲) نستعلیق سده ۱۱، باجدول، عنوان و نشان شنگرف، گ/۱۹س ۱۶/۶ × ۲۳/۹، کاغذ ترمه، جلد میشن سرخ.

شرح بیست باب طوسی

از عبدالعلی بیر جندی که در ۸۸۹ ساخته است (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۳۱۲).
* (۲۰۶۶) نستعلیق روز سه‌شنبه ۲۲ شوال ۱۰۲۵، عنوان و نشان و شکل شنگرف، متن زیر خط سرخ، با حواشی، دو فایده ریاضی از خفری در ص ۱ هست، گ/۱۱۳ س ۱۸ × ۱۳/۷، کاغذ ترمه، جلد میشن سیاه لایی.
* (۲۰۸۵) نستعلیق سده ۱۲، عنوان و نشان و رقم شنگرف، ۷۳ گ/۲۳ س ۱۵/۲ × ۲۰/۹، کاغذ فستقی، جلد میشن سرخ لایی.
* (۳۰۶۳) شکسته نستعلیق محمد هاشم، سده ۱۳، عنوان و نشان شنگرف، گ/۸۳ س ۱۸ × ۱۵/۸، کاغذ فستقی، جلد میشن مشکی لایی.
* (۳۳۵۷) شکسته نستعلیق ۲۰ رمضان ۱۲۳۱، عنوان و نشان شنگرف، گ/۶۱ س ۱۹ × ۱۸/۴، کاغذ فستقی، جلد میشن سیاه.

شرح تهذیب منطق

از جمال‌الدین محمد بن محمود حسینی شهرستانی که در هنگام خواندن متن مطالبی را

فراهم آورده و در این کتاب گذارده است. آن را در نسخه‌ها به ملا عبدالله بهابادی یزدی هم نسبت داده‌اند و نیز به مولی عنایت الله هندی (دانشگاه ۳۲۱۱/۲ و ۴۴۹۷ و ۴۵۵۹ و ۵۲۷۱/۱) و جز شرح محمودنیریزی است که به عربی (دانشگاه ۷۰۵۱) است (ذریعه ۱۳: ۴-۱۶۳- فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۹-۱۴۹۸- آستان قدس ۱۲۷ و ۱۲۵ منطق- مشار ۱۰۱۳).

آغاز: بسمله. سپاس بی حد و قیاس حکیمی را سزد که زبان را منطق فصیح و دل را طریق تصور حق و تصدیق صحیح کرامت فرمود... اما بعد نموده میشود که افقر العباد الی الله الغنی جمال الدین محمد بن... در اثناء اشتغال به تحصیل.

انجام: و هذا بالمقاصد اشبه یعنی آنچه مذکور شد از ثامن الرؤس ثمانية اشبه است و این ظاهر شد از بیان مذکور (تمام شد این کتاب...) (تاریخ تحریر ش ۶۴۱۱).
* (۲۲۷۲) نستعلیق سده ۱۱، ۹۰ گ ۱۷ س ۱۲/۳ × ۱۸/۲، کاغذ ترمه، جلد میشن قهوه‌ای لایی.

آغاز: بسمله. الحمد در لغت وصفی است به جمیل اختیاری بر جهت تعظیم و تمجید.
انجام: و این ظاهر شد از بیان مذکور، والله اعلم بالصواب.

* (۶۴۱۱) نسخ روز ۱۲ رمضان ۱۲۳۲، متن شنکرف، از آن حاجی آقا فرزند حاج محمد شفیع، ۲۶۱ گ ۱۰ س ۹/۵ × ۱۵/۲، کاغذ فستقی، جلد میشن سبز مقوایی نو.

شرح تهذیب منطق

از میر فخرالدین محمد بن حسین استرآبادی که در ۱۰ ذق ۹۶۹ بانجام رسانده است. گویا همان میر فخرالدین محمد بن حسین حسینی سماکی استرآبادی شاگرد غیاث الدین منصور دشتکی در گذشته ۹۷۰ یا ۹۸۴ که از او در فهرست آستان قدس (فهرست نامها) یاد شده است. (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۱۴۹۹).

آغاز: بسمله. التصدیقات. اینست منتخب تصدیقات. و چون از موصل به تصور بامقدمات فارغ شد اراده کرده که شروع نماید در موصل [به تصدیق].

انجام: احتیاج مایل به این. به اتمام رسید جنبش قلم... در شرح علم منطق از کتاب

تهذیب المنطق ذی قعدة سنه ۹۶۹... الحمد لله على الانعام... حرره مؤلفه... محمد بن حسین الشهير به فخرالدين حسينی.

* (۵۸۴۶) شکسته نستعلیق مؤلف در ۱۰ ذق ۹۶۹، بامهر بیضی محمد مهدی، ۷۱ گ ۱۸ س ۵/۱۰ × ۱۸/۳، ترمه، جلد رویه میشن قرمز لایی.

شرح تهذیب منطق

از عبدالرزاق لاهیجی که در بامداد روز آدینه ۱۰ رمضان ۱۰۴۳ ساخته است. (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۱۴۹۸ - دانشگاه ۶۰:۳).

آغاز: بسمله. و ثقتی بفضلہ العظیم. الحمد للمهم الصواب... و بعد فیقول... عبدالرزاق بن علی بن حسین لاهیجی... این کلمه چند است در شرح تهذیب منطق که نوشته میشود به التماس بعضی از اعزه اخوان... قال المصنف الحمد لله الذي هدانا لهذا الطريق حمد ذكر کردن صفت‌های نیک است.

انجام: یعنی ذکرش در مقاصد مناسب است از ذکرش در مقدمه... هذا آخر ما اردنا ايراد فی شرح هذا المختصر والحمد لله الذي وفقنا لتمام... برحمتك يا احم الرحمين. قد وقع الفراغ من تأليفه صبيحة يوم الجمعة عاشر شهر رمضان المبارك سنة ۱۰۴۳... مسغراً * (۲۲۴) شکسته نستعلیق علی بن حمد الله بن علی حسین گیلانی در آدینه ۱۸ ج ۲/۱۰۵۵۸، عنوان و نشان شنگرف، ۷۱ گ ۱۵ س ۳/۱۰ × ۱۶/۸، کاغذ ترمه، جلد میشن آلبالویی لایی.

شرح ثمره

از خواجه طوسی، متن صد کلمه یا انظر و مطای قلو ذیوس بطلمیوس است (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۲۷۸ - فهرست فارسی همین کتابخانه ص ۱۳۰ بنام ترجمه ثمره ش ۱۵۵۸ و ۲۲۴۶).

* (۵۹۱۹) نستعلیق و نسخ عین علی در ۲۰ ع ۲/۱۰۵۳، عنوان و نشان شنگرف،

بامهر محمد بن جعفر راحتی در ۱۲۱۷. ۶۴گ ۱۴س ۱۲/۸، کاغذ فستقی،
جلدمیشن تریاکی لایی.

شرح جامع عباسی

در آن از محشی جامع عباسی بسیار یاد شده است. محمد بن خاتون عاملی دکنی در گذشته ۱۰۵۷ مؤلف ترجمه قطب شاهی و شاگرد بهائی (ذریعه ۱۳: ۱۷۲- آستان قدس ۳۹۲: ۵) بر آن شرحی دارد و آن حواشی او بوده و با صواب دید او برهان تبریزی آنها را در اواخر ۱۰۵۴ گرد آورده است (ابوانف ۴: ۵۲- کشف الحجب ص ۱۷۲). حسین علی بن نوروز علی ملایری تویسرکانی اصفهانی در گذشته ۱۲۸۶ هم بر آن حواشی دارد (ذریعه ۵۳: ۵ و ۶: ۶۵) دو نسخه ما گویا شرح ابن خاتون باشد.

* (۱۴۳۴) نستعلیق سده ۱۲، عنوان و نشان شنکرف، ۱۴۲گ ۱۷س ۱۵/۱۵ × ۲۵/۵ کاغذ ترمه، جلد میشن سیاه ضربی.

آغاز افتاده: به یگانگی پروردگار گفت راست گفتم ای ابو حازم چیست فرض و چیست فرض الفرض.

انجام (در فصل چهارم در بیان قرائت افتاده): و در آن سه مبحث است مبحث اول در احکام قرائت فاتحه و سوره در نماز یومیه... و هیچ کس از علمای ما خلاف نکرده است.

* (۵۸۷۸) نستعلیق اوایل سده ۱۱، عنوان و نشان شنکرف، جدول زرین، ۳۰۵گ ۲۰س ۱۶ × ۲۸/۲، کاغذ ترمه، جلد میشن سبز.

آغاز (افتاده): آنکه عقل را پیوسته اما حواس را از کار باز ندارد و جنون آنکه عقل را زایل کند.

انجام: اگر بعد از دخول حمام فوت شود مستحق کل اجرت میشود و الامستحق آن قدر مسافت که طی شده باشد.

شرح حدیث کمیل

از میرزا محمد تقی مظفر علی شاه کرمانی، به نظم بادیاچه ای به نثر و جزوی از

بحرالاسرار او است (ذریعه ۱۳: ۱۹۷ - فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۱۳۳۳).

آغاز: بسمله. در حدیث معتبر وارد شده است که شبی جناب امیرالمؤمنین میرفتند.

مرتضی آن پادشاه پاک ذیل رشفه فیض حقیقت بر کمیل
گفت با او آن کمیل پاک‌دین ما الحقیقة یا امیرالمؤمنین

انجام

خود بود معروف و خود عارف بود خود بود مکشوف و خود کاشف بود

* (۵۱۸۱) نستعلیق خاندربین احمدمازندرانی در دوشنبه ۳ شعبان ۱۲۷۰. با یک
سر لوح زرین، میان‌سطرهای دو صفحه آغاز طلاندازی، عنوان و نشان شنکرف، جدول
زرین، ۱۹ گ ۱۰ س ۱۰/۳ × ۱۷/۲، کاغذ ترمه اصفهانی، جلد رویه ساغری مغزی‌دار.

شرح حدیث لاجبر و لاتفویض

از محمد باقر بن محمد جعفر قهی (کوهی) اصفهانی که در لنگر در شنبه ۱۶ ع ۱۱۸۱/۱
در چند فصل ساخته است، نام آن رساله جبر و تفویض است (اعلام الشیعة ۲: ۱۷۶ - ذریعه
۵: ۸۴).

آغاز: بسمله. بی‌نهایت حمدی که بر عارفان عالم امکان لازم است مخصوص ذات
پاکی است.

انجام: حامد امصلیاً مستغفراً.

* (۷۳۸) نستعلیق محمد رضا بن محمد صادق بروجردی در ۱۴ رجب ۱۲۸۶ در
تهران برای حاج ابوالقاسم نراقی. ۸۱ گ ۱۴ س ۱۰/۸ × ۱۷/۳، کاغذ فرنگی آهار
مهره، جلد میشن قهوه‌ای.

شرح خطبة البیان

از محمد تقی مجلسی که بنام شاه‌عباس ساخته و در دیباچه آن از خود نام برده است.
آغاز: سبحان من تقدس بجلال عظمته.

انجام: واین مقام کنجایش آنها ندارد. تمام شد بتوفیق الله تعالی.
 * (۱۵۷۳) نسخ سده ۱۳، آیه ها و خبرها زیر خط شنکرف، ۱۲۵ گ ۱۴ س ۱۳/۶ X
 ۲۰/۸، کاغذ فرنگی آهار مهره، جلد میشن شیمی ضربی.

شرح خلاصه الحساب

از شرف الدین علی بن صدر الدین محمد حسینی گرگانی استرآبادی که در کشمیر در
 خانه میرزا محمد هاشم در ع ۱۰۷۹/۱ این نسخه را نوشته است.
آغاز: شکر و سپاس واجب الوجودی را لایق و سزاوار است.
انجام: سبب رفع تقصیرات شده مستحق رحمت الهی گردد.
 * (۳۰۸۱) نستعلیق مؤلف. ۶۹ گ ۱۹ س ۱۳/۳ X ۲۰/۸، کاغذ ترمه، جلد میشن
 قهوه ای لایی.

شرح خلاصه الحساب

از محمد صادق بن حاجی عبدالعلی ترشیزی یا تبریزی (فهرست نسخه های خطی
 فارسی ۱۸۰- استوری ۲: ۱۲).
آغاز: حمد نامحدود واحدی را که آحاد مفردات مجرد را مبدء تکون مرکبات
 مادیه گردانید.
انجام: دزدی او را ظاهر کند. انتهى فتأمل... انما هو لصيانة الاحوال.
 * (۳۴۱۹) نسخ ۱۲۷۰، عنوان و نشان شنکرف، ۴۳ گ ۳۳ س ۱۴/۴ X ۲۰/۴،
 کاغذ فستقی، جلد رویه پارچه سبز.

شرح خلاصه الحساب

از حسین بن حاجی ابراهیم شریفی شاهرودی بسطامی که برای مولانا ادریس کجوری

رستم‌داری مازندرانی دبیر قطب شاه آن را به فارسی برگردانده است. باید همان «تحفه قطب» باشد که بنام عبدالله قطب شاه (۱۰۲۰-۱۰۸۳) ساخته شده است. همانکه در فهرست موصل بنام خلاصة الحساب آمده است (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۱۴۶ و ۱۷۰ و ۱۸۱- ذریعه ۱۳: ۲۲۹).

آغاز: [حمد بی‌غایت و ثنای بلانهایت خدای واحدی را سزااست]... فرخنده اعمالش که متمسک ذیل ولای ایشان از نعم.

انجام: و خدای تعالی بر تو از مکاره حافظ باد بحق‌النبی والوصی والهم الامجاد:
 * (۳۳۷۶) شکسته نستعلیق ۱۰ شوال ۱۰۴۳ در تلنگانه حیدرآباد دکن، عنوان و نشان شنکرف، در ۱۳۰۴ از آن فرهاد میرزا بوده است، ۱۰۱ گ ۱۵ س ۱۳/۴ X
 ۲۲/۷، کاغذ ترمه، جلد میشن سرخ لبه‌دار.

شرح دستور معمای نیشابوری

از حسن بن عبدالشکور رومی که در چهارشنبه ۲۹ رمضان ۹۵۳ در مکه ساخته و در پایان از خود نام برده و از همین تاریخ یاد کرده است. متن از میر حسین بن محمد معمائی نیشابوری در گذشته ۹۰۴ است.

آغاز: باسمه‌الابتداء یا فتاح. این عبارت از رساله میر است و درین لفظ اسم و اسم فتاح براءت استهلال باشد.

انجام: و رضی الله عن اصحاب رسول الله اجمعین.
 * (۵۵۲) نستعلیق مصطفی بن حسن سلانیکی در اواخر صفر ۹۶۳، ۱۲۷ گ ۲۱ س.
 کاغذ فستقی استامبولی، جلد میشن مشکی نو.

شرح دستور معمای نیشابوری

از صادق رکنی عاشق نیشابوری، متن از میر حسین بن محمد معمائی نیشابوری استاد او است که در ۹۰۴ در گذشته است (ذریعه ۹: ۳۸۴- منزوی ۲۱۹۳).

* (۸۴۸) نستعلیق سده ۱۱، عنوان شنگرف، انجام افتاده، ۱۲۷ گ ۱۷ س ۱۰ × ۱۸، کاغذ ترمه، جلد میشن سیاه لایی.

* (۲۵۴۷) نسخ و نستعلیق شمس الدین علی بن شرف الدین حسن حسینی مازندرانی مرعشی در ۹۹۴، عنوان و نشان شنگرف، ۱۵۶ گ ۱۴ س ۱۲/۳ × ۲۱/۵، کاغذ ترمه، جلد میشن قهوه ای سبز.

شرح دستور معمای نیشابوری

از محمد بن علی نونداکی، بنام سلطان عبدالعزیز بهادر. متن از میر حسین بن محمد معمانی نیشابوری در گذشته ۹۰۴ است. (دانشگاه ۳: ۳۹۴ و ۴۰۱ - مجلس ۳: ۱۲۹ ش ۸۸۱ - منزوی ۲۱۹۳).

آغاز نسخه مانند دستور معمای حقیری است که در فهرست سپه (۵: ۶۰۸ ش ۲۸۷۸/۵) یاد شده است.

آغاز: بعد از تنصیص تسمیه و تخصیص اثنیه به مالک الملکی که ذات بی مثالش از شوایب تمثیل و تشبیه معری است.

انجام: واستخراج حرف اول از مصراع آخر ظاهر است.

* (۹۲۵) نستعلیق سده ۱۱، عنوان شنگرف، انجام در معمای میر افتاده، ۱۷۳ گ ۱۵ س ۱۲/۳ × ۲۱/۴، کاغذ ترمه حنائی، جلد رویه کاغذ کهن.

* (۲۳۳۹) نسخ محمد کریم بن نعمة الله در ۸ ذق ۱۰۷۳، عنوان و نشان شنگرف، در آغاز معميات است با نام اشخاص بخط دیگر در سه برگ، ۱۸۶ گ ۱۶ س ۱۴/۷ × ۲۰/۹، کاغذ فستقی، جلد میشن سورمه ای.

شرح دعاء السمات

از محمد تقی بن محمد مقیم سمنانی بنام نورالله خان.

آغاز: بسمله حمد و ثنای بیرون از حد و شکر و ستایش لایحصى ولایعد شایسته

معبودی است.

انجام: من مالک الارض والسماء.

* (۲۴۹۸) نسخ سده ۱۲، عنوان و نشان شنکرف، جدول زر ولاجورد، ۹۸ ک ۱۲
س. ۵۰ × ۱۶/۴، کاغذ ترمه، جلد میشن سیاه ضربی.

شرح دیوان انوری

از میرزا ابوالحسن حسینی فراهانی کشته در ۱۰۳۹ (ذریعه ۱۳: ۱۶۵- ادبیات ۵: ۳۳۲-
دانشگاه ۲: ۱۲۵ - منزوی ۳۴۵۹).

* (۵۶۰) نستعلیق محمد صادق بن میرزا محمد جعفر آشتیانی در پنجشنبه ۱۲۵۴/۲۴،
عنوان شنکرف، ۱۷۳ گ ۱۵ س ۱۴/۷ × ۲۲/۵، کاغذ فرنگی آهار مهره، جلد
میشن قهوه‌ای لایی.

* (۲۵۵۴) نستعلیق محمد کاظم نصیری طوسی در ۱۰۴۰، عنوان و نشان شنکرف،
مجنسی، از برگ یکم اندکی رفته، ۱۵۵ گ ۱۱ س ۱۲/۷ × ۱۹/۶، کاغذ ترمه،
جلد میشن تریاکی.

* (۵۸۲۰) نسخ سده ۱۲، شعرها زیر خط سرخ، با مهر هادی، ۱۲۳ گ ۱۸ س
۱۲/۲ × ۱۵/۵، کاغذ فستقی، جلد رویه میشن سفید لایی مغزی دار.

شرح دیوان خاقان

همان فتح علی شاه قاجار در گذشته ۱۱۸۳ که در دیباچه نامش آمده است ولی در ص ع
نسخه مایادداشتی است که دور است این شعرها از او باشد. چه او را آن اندازه پایه و مایه
علمی نبوده است که بتواند آنها را بسراید. در آن قصاید است و رباعی‌ها با تخلص «خاقان».
آغاز: بسمله. اما بعد در این نسخه که یکی از جواهرات بی‌قیمت و بی‌نظیر دنیا
... و از کلام انوشیروان عادل است.

انجام:

باز سوی منزل آغاز رفت از همان رادی که آمد باز رفت
تمام شد کتاب مختصر و پر معانی... بتاريخ دوازدهم شهر شوال ۱۱۱۲.

* (۵۶۰۹) نستعلیق عبدالله شیرازی در ۱۲ شوال ۱۱۱۲، جدول زر و شنکرف، ۲۱ ک ۲۱ س ۱۵/۸×۲۴، کاغذ ترمه اصفهانی، جلد میشن سرخ لایی.

شرح دیوان خاقانی

از این دیوان چندین شرح است:

۱- در فهرست آصفیه (۲: ۱۲۵۲ ش ۹۳) آمده است که جامی بر دیوان خاقانی شرحی دارد (منزوی ۳۴۶۴).

۲- دولتشاه می نویسد که آذری در جواهرالامرار بر آن شرح نوشته است.

۳- بنوشته ذریعه (۹: ۲۹۰) هدایت هم بر آن شرحی بنام مفتاح الكنوز نوشته است (مجمع الفصحاء ۱: ۲۰۰).

۴- علوی لاهیجی از درباریان جهانگیر نیر شرح دیوان خاقانی دارد که پس از مقدمه همان شرح شادی آبادی است با اندک تغییراتی (ریو ۶۵۲، Aod 27315) (منزوی ۳۴۶۵).

۵- نسخه ای بشماره ۳۰۸۰/۱۳۴۸ در کتابخانه ملی هست که شرح غنائی و شادی آبادی نیست (فهرست ۱: ۱۳۱). ولی پس از تطبیق با نسخه دانشگاه آشکار شد که همان شرح شادی آبادی است با تغییراتی که باید از نویسندگان نسخه ها باشد یا همان شرح علوی لاهیجی است. (ملی ۱: ۱۴ ش ۲۰ - منزوی ۳۴۶۷)
دو شرح دیگر که معروف است:

۱- شرح محمد بن داود بن محمد بن محمود علوی شادی آبادی مالوهی مندوی معاصر ناصر الدین خلجی (۹۰۶-۹۱۴) و شارح دیوان انوری و مترجم جبرالاقال (سپه ۳۵۶: ۴- فهرست نسخه های خطی فارسی ۱۴۸)، نسخه ها: دانشگاه ۲۴۶۱، ادبیات ۳۱ ج، آستان قدس ۶۶۱ و ۶۶۲، مجلس ۴۱۲ و ۱۱۱۳، سپه ۲۶۹ و ۲۷۰ و ۲۷۱ و ۲۹۴ و ۴۲۲.

نیز اسپرنگر ص ۴۶۲ و ۴۶۳، ایوانف ۱: ۳۰۲ ش ۴۵۹ و ۲۶۰، بادلیان ش ۵۷۲ و ۵۷۳، بانکپورش ۳۴ و ۳۵، بهار ش ۲۹۳، دیوان هند ش ۹۶۸-۹۷۰، ریو ص ۴۶۱ (منزوی ۳۴۶۵).

آغاز: جواهر زواهر سپاس بی‌قیاس نثار حضرت صمدیت جلت قدرته سزاوار است. دل من پیر تعلیم است و من طفل زبان دانش دم تسلیم سرعشر و سر زانو دبستانش. بدان که دل نفس ناطقه را گویند که روح انسانی و آن لطیفه ایست روحانی که تعلق به ارواح اخوانی دارد.

انجام: آن خبر سر کند و نابینای که فرومایه، والله اعلم و الحمد لله علی الاتمام والصلاة والسلام علی افضل الانام (ادبیات)

۲- شرح عبدالوهاب بن محمد حسینی حسنی معموری غنایی تبریزی هندی برای پسر بزرگش صدرالدین محمد در ۱۰۱۸ (منزوی ۳۴۶۴)

۱- دانشگاه ۲۱۶ مورخ ۱۰۳۷.

۲- سه سالار ۲۹۲ از سده ۱۱.

۳- ملی ۱۰۶۴ مورخ ۴ ج ۱۳۳۲/۲ و ۲۰۳۲ مورخ ۱۱۲۳.

۴- مجلس ۴۱۱.

۵- کتابخانه دانشگاه استانبول ۴۸۹ فارسی مورخ ۲۲ شوال ۱۰۲۵.

۶- نور عثمانیه ۳۹۷۲ مورخ ۵۲ محرم ۱۰۴۱ (آتش ص ۵۶)

۷- امانت خزینه ۸۸۳ مورخ ۱۰۶۰ (طوقی و سرای ش ۳۹۸)

آغاز: خاقانی کشور سحنوری و سلطانی ملک بلاغت سزاوار اقلیم گیر بلاغت و براعت است که تیغ بی‌دریغ زبان را از نیام.

انجام: و در این مقام ثانی مراد است (دانشگاه)

بنگريد به:

فهرست فیلمها: ۱۳۱ - دانشمندان آذربایجان ص ۱۳۰ - فرهنگ ایران زمین

۱۱۴:۱ - منزوی ۳۴۶۷ - دانشگاه ۱۲۹:۲ - ۱۳۵ و ش ۲۴۶۱ - ملی ۱:۱۴ -

مجلس ۲:۲۳۹ و ۳:۴۹۲ آستان قدس ۷:۶۰۹ - ادبیات ۱:۳۳۳ - سپه ۵:۱۸۷ - ذریعه

۲۸۰:۹ و ۷۹۲.

* (۶۰۵۹) نستعلیق سده ۱۱، عنوان و نشان شنگرف، ۱۱۹ گ س ۱۱/۷ X ۲۳/۳

کاغذ ترمه، جلد تازه.

در این نسخه آغاز قصیده یا غزل آمده و سپس شرح آنست و پس از آوردن چند بیتی از آنها سبب سرودن و وزن شعری آنها یاد میشود.

آغاز (افتاده): دریا صفت است بازین از غم مژگان درد آمیخته اند یعنی خاک در ممدوح را دریاوار تأثیری است که اشک دادخواهان چون بران زمین می افتد مبدل به در می شود.

انجام (افتاده): دست توشمس و خط توخط استواست کاقلم شرک را تبعیدی برافکند نزاکت درین بیت درلفظ تربت یعنی همچنانکه خط استوا اطراف شمالی و جنوبی کره ارض را.

شرح دیوان علی (ع)

ازقاضی میرکمال الدین حسین منطقی میبیدی که در صفر ۸۹۰ ساخته است (ذریعه ۱۳: ۲۶۶ - منزوی ۳۴۶۹).

* (۴۸۶) نسخ شهاب بن محمد بن حسین بن ابی بکر بیضاوی در ذح ۸۹۳ با یادداشت مورخ ۹۹۴ در بقعه ذاعویه، جدول زرین، عنوانها و شعرهای عربی شنگرف، باترنج و سرلوح، باحاشیه محمد بن موسی بستوی برمسأله جذر اصم میبیدی، بامهر محمد حسینی مورخ ۱۲۴۳/۲۴۴ گ ۲۵ س ۵/۱۲ X ۲۱، کاغذ ترمه، جلد میشن مشگی.

* (۷۶۴) نستعلیق ۱۰۳۴، عنوان و نشان شنگرف، با سرلوح، جدول و کمند زرین، ۱۴ X ۲۲، کاغذ ترمه، جلد ساغری مغزی میشن طلاکوب.

* (۴۷۲۶) نستعلیق سده ۱۰، با جدول، عنوان و نشان شنگرف با سرلوح زرین، انجام در دو عنوان مفاخرت فاطمه و حسین و حسن (ع) افتاده، با چندین مهر تملک درص ۴، با عرضهای ۱۱ رمضان ۱۰۲۹ تحویل به عبدالسلام و ۲۶ جمادی الاول ۱۰۲۸ تحویل به سهیل و آخر ۱۴/۱۰۲۸ و ۲۷ ج ۲/۱۰۳۰، معزالدین محمد بن شکرالله حسینی خضرشاهی ایزدی آن را در محرم ۱۰۲۳ از نوایی گرفته است، از آن محمد بن افضل الدین اصفهانی در ۱۰۲۵، ۳۳۸ گ ۱۷ س ۵/۱۷ X ۲۷، کاغذ ترمه، جلد میشن آلبالویی.

شرح دیوان علی (ع)

شعرها در آن به ترتیب قافیه شرح و ترجمه شده است.

* (۵۷۳۵) نستعلیق سده ۱۰، شعرها زیر خط سرخ، ۷۶ گ ۲۲ س ۳/۱۳ × ۲۰/۸، کاغذ ترمه، جلد رویه کاغذ سرمی مغزی دار. آغاز (در حرف باء افتاده):

صبور علی ریب الزمان صلیب، می فرماید اگر پرسی [مردی] را که چگونه ای تو.
حریص علی ان لتری به کاتبه، پس بدرستی که من صبوری بر بدبختی روزگار.
انجام در حرف یاء افتاده: بزرگوار سخت سینه اوشیر بود حمله کرده.

شرح زبدة الاصول

از محمد علی کربلایی

اوشاگردابن خاتون است و مؤلف هادیة قطب شاهی (حقوق ۲۲۵ - دانشگاه ۳۴۹۰/۱ - استوری ۵۱: ۱ و ۱۲۲۵) و گویا شارح شافیه (آستان قدس ۳: ۱۷ ش ۵۸).
تهرانی در ذریعه (۳۰۱: ۱۳) می نویسد که این شرح در ۸ محرم ۱۱۹۶ بانجام رسیده است.
گویا او نسخه‌ای را دیده بود که در این تاریخ نوشته شده است.

آغاز: بسمله شکر و سپاس بر پروردگاری را که گردانید این امت را امت زبده پیغمبران و سرور عالمان... اما بعد چون فقیر حقیر راجی محمد علی کربلایی دید که زبده علماء متقدمین و قدوة فضلاء متأخرین.

انجام: پس عمل کن به آنچه مفید نجات است و اگر چه خلاف اصل است زیرا که تقوی در اینست و خدای تعالی جل شأنه.

* (۵۷۴۱) شکسته نستعلیق ابراهیم بن رحمة الله حسینی در ۸ ذح ۱۰۸۳، جدول و نشان شنکرف، متن نسخ زیر خط سرخ، با سر لوح زرین، ۱۶۰ گ ۱۷ س ۵/۱۴ × ۲۴، کاغذ ترمه، جلد میشتن سرخ.

شرح زیج سلطانی گورکانی

از عبدالعلی بیرجندی که در ۹۲۹ ساخته است (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۳۱۷-استوری ۷۰:۲ - فهرست فیلمها ۱:۱۳۱).
 * (۳۳۸۱) شکسته نستعلیق سده ۱۲، عنوان و نشان و شکل شنگرف، ۲۴۱ ک ۱۹
 س ۳/۱۵ X ۲۴/۳، کاغذ فستقی، جلد میشن قهوه‌ای لایی.
 * (۳۴۰۵) شکسته نستعلیق دهه دوم شعبان ۱۰۵۷، عنوان و نشان شنگرف، ۱۸۴
 ک ۱۸ و ۳۴ س ۲۰/۵ X ۲۵/۹، کاغذ ترمه، جلد رویه کاغذ.
 * (۳۴۱۰) نسخ سده ۱۱، عنوان و نشان شنگرف، ۳۱۹ ک ۲۱ س ۱۸/۱ X ۲۵/۸
 کاغذ ترمه، جلد میشن آلبالویی.

شرح زیج سلطانی گورکانی

از علاءالدین علی قوشچی در گذشته ۸۷۹ (استوری ۷۰:۲ - فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۳۱۸-مجلس ۲۸۸:۱۱ - فاضلیه ۲۶۱-نشریه ۳۹:۵).
 آغاز: بسمله (متن) مقاله اول در معرفت تواریخ و آن مشتمل است بر مقدمه و هفت باب. مقدمه در معرفت معنی تاریخ و سال و ماه و چون از همه اجرام ظاهر تر آفتاب و ماه است... (شرح) دوازده دور ماه سیصد و پنجاه روز است و کسری.
 انجام (نسخه افتاده): مقاله چهارم در باره اعمال نجومی و آن مشتمل است بر دو باب... متن فصل سیم در معرفت مطالع صحیح کواکب... شرح دایره الف بر افق فرض کنیم... و آنچه در عبارت مصنف واقع شده.
 * (۳۴۲۰) شکسته نستعلیق سده ۱۰، عنوان و نشان شنگرف، ۱۶۹ ک ۱۶ س ۱۲/۶ X ۱۸/۸، کاغذ ترمه، جلد میشن سرخ لبه دار.

شرح سی فصل طوسی

گویا در ۷۲۷/۱ع ۱۸ ساخته شده است (فهرست نسخه‌های خطی ۳۰۹ - استوری ۵۸:۲ - دانشگاه ۹۱۶:۴ - آستان قدس ۳۳۷:۳ - مدرس ۲۲۷).

آغاز: بسملة الاحمده على نعمائه واشكره على آلائه... اما بعد چون از تقدیر باری عزاسمه تأثیر اجرام و تربیت ابویسن و تعلیم استادان قابلیت مطالعه کتب استادان حاصل شد.

انجام: اگر کسی خواهد زیاده ازین بادیگر کتب این فن رجوع باید کرد، والحمد لله رب العالمین.

* (۲۴۹۷) نستعلیق ابوالقاسم در ۸ ربیع الثانی ۹۳۷ در ساوه، عنوان و نشان و شکل شنگرف، ۳۴ گ ۱۵ س ۹/۱۰×۵۵، کاغذ ترمه، جلد میشن سیاه لایی.

شرح سی فصل طوسی

از بدرطبری که در روز دوشنبه ۷ع ۸۳۵/۱ بانجام رسانده است (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۳۱۹ - استوری ۵۸:۲ - ذریعه ۳۱۱:۱۳ - دانشگاه ۹۱۶:۴ - مدرس ۲۲۷ - مشار ۱۰۲۲).

آغاز: حمد نامعدود ومدح نامحدود حضرت واجب الوجود قدیمی را که عقل کل به بارگاه قدمش قدمی فرایش نهد.

انجام: برای مثال مصنف پدسهم را آورد و سخن به اینجا قطع کردیم، والله اعلم واحکم بالصواب.

* (۳۱۴۶) نستعلیق ۲۳ ج ۸۸۶/۱، عنوان و شکل شنگرف، دو برگ نخستین نو نویس، ۱۵۹ گ ۱۵ س ۹/۶×۱۶/۲، کاغذ ترمه، جلد میشن سیاه لایی.

* (۳۳۹۱) نسخ سده ۹، عنوان و نشان شنگرف، ۸۸ گ ۱۷ س ۱۷/۲×۲۵، کاغذ دولت آبادی، جلد میشن یشمی.

شرح سی فصل طوسی

از حاج علی اکبر نواب بسمعل شیرازی (۱۱۸۷ - ۱۲۶۳) که به نام فتح علی شاه در سال ۱۲۳۰ ساخته است (مدرس ۲۲۸ - فهرست نسخه های خطی فارسی ۳۲۰ - نشریه ۶۵۶:۴ - فهرست مردیت اونس ۲۶ - ذریعه ۳۱۱:۱۳).

آغاز: حمد خداوندی را سزا است که چشم نجوم در مطالعه مطالع عظمت و جلالش متحیر... و بعد چنین گوید... این علی اکبر شیرازی.

انجام: در نسخه ۳۱۹۳ ما و دو نسخه ۴۱۹۲ و ۲۹۹۹۲ دانشگاه: و گویند این درجه صورت عشرات دارد والله اعلم.

* (۳۱۹۳) نستعلیق عبدالله محجوب فسایی، سده ۱۳، ۱۲۲ گ ۱۱ س ۱۳ × ۲۰٫۷۷ کاغذ فرنکی آهار مهره، جلد میشن سرخ.

* (۶۰۹۲) نسخ محمد رحیم، سده ۱۳، متن زیر خط سرخ، برخی از شکلها سفید مانده، ۱۲۴ گ ۲۲ س ۱۵٫۵ × ۲۰٫۶ کاغذ فرنکی، جلد میشن سیاه لایی.

انجام (نسخه): اینجا کافی است و زیاده از این به تطویل انجامد والله خیر المواقین قد تمت و کملت تشریح هذه الابواب بعون الملك... فی خامس شهر ربیع الاول، به خط حقیر... محمد رحیم ورستگار باشیم، ان الله لایضیع اجر المحسنین.

شرح کافیه

از محمد هادی بن محمد صالح مازندرانی مترجم (کشته در ۱۱۲۰) که در ۱۰۹۶ برای حسین علی خاں ساخته است (ذریعه ۳۱۴:۱۳ - منزوی ۲۰۶۰ - مشار ۱۰۲۲ - دانشگاه ۴۰۷:۲ و ش ۳۲۰۹).

* (۲۴۱۲) نسخ سده ۱۲، عنوان و نشان شنگرف، متن زیر خط سرخ، مقابله شده، ۳۹۳ گ ۱۷ س ۱۵ × ۲۳/۷، کاغذ ترمه، جلد میشن سیاه.

شرح دستور معمای نیشابوری

از نظام بن ملااسلام به نام ابوالغازی عبدالله بهادر خان و قلیاشاکو کلتاش، متن از میرحسین معمای نیشابوری است.

آغاز: بسمله سبحانه و تعالی سبب نظام ابواب تحصیل و باعث انتظام اسباب تکمیل تنصیف حمد و ثنای بی حساب از ارباب طبع و ادراک برسبیل ترادف و اشتراک برحضرت رب الاربابی است.

انجام: به انتقال لفظ از جانب سفلی به جانب علوی. تم کلامه.

* (۷۷۹) نستعلیق سده ۱۱، عنوان و نشان سنگرف، ۱۸۹ گ ۱۹ س ۱۲/۸ × ۱۸/۸. کاغذ ترمه، جلد رویه کاغذ عطف میشن قهوه‌ای.

شرح شواهد الهجة المرضیة

از نظام الدین بن احمد اردبیلی، ترجمه ایست از شواهد عینی (الفرائد) (منزوی ۲۰۶۱ - ذریعه ۱۳: ۳۳۸ - آستان قدس ۳: ۳۰ - مشار ۱۰۴۷).

آغاز: بسمله. این کلمات چندی است که نوشته میشود در توضیح شعرهایی که که در شرح میوطی است.

انجام: یعنی میان الف وهمزه.

* (۷۳۵) شکسته نستعلیق ۱۲۷۶، ۴۰ گ ۱۹ س ۱۰/۸ × ۱۷/۳، کاغذ فرنگی، جلد رویه پارچه سبز.

* (۱۹۸۱) نسخ و نستعلیق ۵ ذح ۱۲۲۷، ۵۸ گ ۱۳ س ۱۰/۸ × ۱۵/۲، کاغذ فستقی سفید و آبی، جلد میشن سیاه لایی.

* (۲۵۰۷) نستعلیق محمدعلی قاینی غفوری در روز آدینه جمادی الثانی ۱۲۵۳ در مشهد، ۵۰ گ ۱۵ س ۱۰/۸ × ۱۵، کاغذ فستقی، جلد میشن لاک لایی.

شرح صحیفه سجادیه

گویا از میرهاشم مجاز از مجلسی و ساخته در ۱۱۴۸، در آن درسیار از جاها از نسخه مشهد یاد شده است (دانشگاه ۱۴۶:۲ - ذریعه ۱۱۱:۴ و ۳۴۶:۱۳ - آستان قدس ۲:۲۵۱ و ۲۵۷ و ۲۷۲ ش ۴۱ و ۱۱۳).

آغاز: بسمله. و کان من دعائه اذا ابتداء بالدعاء بدأ بالتحمید عزوجل والثناء علیه الحمد لله الاول کان قبله میاس مر خدایی راست که اول و ابتداء او را احدی فرض نکرده و نمی تواند کرد.

انجام: و آنکه ملا جلال در حاشیه قدیمه تجرید گفته که فصل نکنند به علی به مقتضای حدیث «من فصل بینی و بین آلی بعلی لم یفل شفاعتی» اصلی ندارد و حدیث منقول نیست.

* (۹۹) نسخ سده ۱۲ و ۱۳، عنوان شنگرف، متن زیر خط سرخ، جدول زر و لاجورد، ص ۱ و ۲ بزر حاشیه سازی شده، حواشی نستعلیق، با خط صدرالافاضل مورخ ۱۳۳۳ در آغاز و انجام، ۲۵۲ گ ۱۵ س ۱۲ ر ۲ × ۲۰ ر ۲، کاغذ فستقی، جلد روغنی باشاخ و برگ زرین و با جدول درون تیماج عنابی.

شرح صحیفه سجادیه

از عبدالرحیم بن سید محمد موسوی شهرستانی.

آغاز: بسمله و به ثقتی، حمد مر خدایی را که جاری شده است به امر او قلم و تعلیم کرده ایشان را... اما بعد چنین گوید... عبدالرحیم بن سید محمد موسوی شهرستانی... که بعد از اتمام مجلد اول از شرح صحیفه سجادیه جمعی... التماس نمودند که به اتمام آن کوشیم.

انجام: مشغول خواهد شد... فی البدایة والنهاية... والتحیة.

* (۴۰۶۰) نستعلیق مؤلف در ۲۲ ربیع الثانی ۱۱۱۷، عنوان و نشان شنگرف، ۲۹۹ گ

۲۱ س ۱۵ × ۲۳۹، کاغذ ترمه، جلد میشن قرمز لبه‌دار.

شرح صرف میر

(منزوی ۲۰۶۳).

آغاز: (افتاده): را بوده تغییر هیأت در اول به حرکت شد که را را مفتوح گردانیدند

ضرب شد.

انجام: این شخص را با این چیز را تم. والحمدلله رب العالمین... الطاهرین.

* (۲۶۲۱) نسخ اقبال بن عبدالله، متن و نشان شنگرف، ۱۸۱ گ ۱۹ س ۱۲۴ × ۱۹۷،

کاغذ ترمه، جلد میشن قهوه‌ای.

شرح فصول اکبری

از علاءالدین احمد بن عارف، در شرح فصول اکبری علی اکبر الله آبادی در گذشته

۱۰۹۱، متن در علم صرف عربی بفارسی و از کتابهای درسی هند که چندین بار و گاهی با شرح

چاپ شده است (مشار ۲۵۵۷ - ذریعه ۲۳۷: ۱۶ - ایوانف ۹۵: ۴ - ریو ۵۲۲).

آغاز: بسمله. حمدله... اما بعد می‌گوید... علاءالدین احمد بن عارف...

انوار الحق والدین.

انجام: و نوشته نمی‌شود دال رجل.

* (۳۰۲۱) نستعلیق ۱۰ رجب ۱۲۵۳، عنوان و نشان شنگرف، ۱۱۶ گ ۲۱ س

۱۹ × ۳۰۵، کاغذ فستقی، جلد میشن سرخ.

شرح الفوائد الصمدية

از میرزا محمد بن سلیمان تنکابنی، متن از شیخ بهائی است (ذریعه ۱۳: ۱۳۶۳ -

منزوی ۲۰۶۵ - سرگذشت بهائی از نفیسی ص ۱۰۶).

آغاز: بسمله. یعنی ابتدا میکنم بنام پاک.

* (۱۰۹۷) شکسته نستعلیق شیخ نصر طالقانی در تهران (سرچشمه خانه میرزا محمودخان) در شوال ۱۳۰۵، ۹۶ گ ۱۹ س ۱۷ × ۲۱۵، کاغذ رنگی آهار مهره، جلد میشن قهوه‌ای.

شرح قصیده برده

آغاز: بسمله. بدان ایدک الله تعالی که قصیده برده که مشتمل است بر صد و شصت بیت غرا در مدح سید المرسلین و میان خلائق مشهور .
انجام: و ریختن و روان شد از ابر.

* (۲۷۹۴) نسخ سده دهم، عنوان و نشان شنکرف، برگ آغازنو نویس و برگهای آخر نوشته ۱۲۱۶، میانه کهن نویس، گ ۱۵ س ۱۱۷ × ۱۷۴، کاغذ ترمه، جلد میشن سیاه لایی.

شرح قصیده برده

از عصام الدین ابراهیم بن محمد بن عرب شاه اسفراینی (منزوی ۳۴۸۲).
آغاز: بدان که ناظم این قصیده سعیده که چشم بلاغت و لطافت چون او ندیده و در بلاغت به اعلی علین رسیده ...

انجام: مفعول الاصبح بحذف المضاف.

* (۱۸۳۲) شکسته نستعلیق محمد نوری در ۱۲۲۹، عنوان شنکرف، ۷۶ گ ۱۷ س ۱۳۵ × ۲۰۹، کاغذ ترمه، جلد میشن قهوه‌ای لایی.

شرح کافی

از محمد مهدی بن علی اصغر قزوینی که در آغاز شوال ۱۰۶۴ نگاشته است. شرح

روضه است.

آغاز: بسمله. الحمد لله جامع الشتات مؤلف المتفرقات ... و بعد فبقول ... ابن علی اصغر محمد المدعو بمهدی القزوینی.

انجام: به انجام رسید کتاب الروضة وسپاس الله راست ... فی اوائل شوال سنة اربع وستین والفاء الهجرية.

* (۱۹۴۶) نستعلیق ۲ ربیع الثانی ۱۰۸۴ در قزوین، مقابلہ کردہ محمد حسین بن افضل بیک در ۱۹ شوال ۱۱۲۴، عنوان و نشان شنگرف، ۵۸۲ گ ۲۵ س ۱۵۲۲ × ۲۷۵، کاغذ فستقی، جلد میشن سرخ.

شرح گلشن راز

از احمد بن موسی که در ۸۴۴ ساخته است. (نشریه ۵۹۵۸:۴ - فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۱۲۴۸ - فهرست فیلمها ۱: ۶۶۰).

آغاز: بسمله و به ثقتی تیمنا و تبرکاً بذکره، صلوته علی حبیبه و رسوله... اما بعد توحید حق سبحانه و تعالی بروفق سئوالات.

انجام:

نوشتم شرح گلشن در حضورش	که بودم از حضورش غرق نورش
ز هجرت بود اینجا هشتصد و چهار	چهل سالش دگر با او به هم یار
بگفتم شرح و تاریخش بیک بار	که هستم احمد موسی به گفتار
به ختم انبیا و ختم قرآن	که ختم کار ما با خیر گردان

* (۲۲۵۷) نستعلیق جمادی الثانیه ۹۸۴، عنوان و نشان شنگرف، ۱۴۶ گ ۱۵ س ۱۳ × ۱۷۶، کاغذ فستقی استامبولی، جلد میشن آلبالویی.

شرح مثنوی

از مصطفی بن شعبان سروری گلیبولی در گذشته ۹۶۲ (مجلس ۵۰۳:۳ - آنش ص ۱۴۹ -

قاهره، ش ۱۵۵۶ - طوپقوسرای ص ۱۸۳ - فهرست نسخه‌های خطی فارسی (۱۲۶۵).
 * (۱۱۵۴) نسخ مصطفی بن محمد قونوی در ۹۹۲، ۳۸۹ گ ۲۱، ۲۸×۱۸، کاغذ
 فستقی استامبولی، جلد میشن آلبایوی سیر ضربی لبه دار.

شرح معیار الاشعار

متن از طوسی است و شرح آن در سده ۱۱ زمان شاه عباس ساخته شده است و جز
 میزان الافکار فی شرح معیار الاشعار مفتی محمد سعدالله مرادآبادی و شرح معیار الاشعار
 مولوی مهدی علی زکی می باشد (مدرس ۲۹۲ - ذریعه ۷۳: ۱۴ - مشار ۲۸۵۶ - منزوی
 ۲۱۴۱).

آغاز (افتاده): نیز نام کرده و آن اینست فاعل فعولن و... این کلمات را ارکان
 شعر ساخته و جمیع بحور ازین کلمات استخراج نموده.

انجام: این است حاصل کلام خواجه علیه الرحمة و بحمدالله که آنچه درخاطر فاتر
 مخطور بود به ظهور آمد و شرحی شد معیار اشعار را. امید که به نظر قبولی حضرتی که
 علت غائی این تألیف است درآید. و من الله التوفیق و علیه التکلیل، بحمدالله ثم حمدالله.
 * (۲۹۸۸) شکسته نستعلیق سده ۱۲، عنوان و نشان شنگرف، ۸۰ گ ۱۴ س
 ۱۵۷×۲۱۵، کاغذ فستقی، جلد میشن قهوه‌ای لابی.

شرح نصاب

دارای چهل و سه بند است.

آغاز: بدان که جناب استادی و من علیه اعتمادی بیتی چند مشتمل بر لغات مهمه
 که درین کتاب نبود به قطعه‌های آن الحاق کردند.

انجام: و حواء مادر انسان را گویند.

* (۲۶۳۶) نستعلیق سده ۱۳، عنوان و نشان شنگرف، ۱۱۱ گ ۱۵ س ۱۳/۹×۳۰/۹،
 کاغذ فستقی، جلد میشن قهوه‌ای.

شرح نهج البلاغة

آغاز (افتاده): پس اگر شما از برای من در این کار استقامت بکنید و اطاعت امر نمایید...

انجام (افتاده): وقال عليه السلام في كلام غير هذا مجزئ مجزئ فمنهم المنكر للمنكر... و نیز آن حضرت در کلامی دیگر هم در معنی امر به معروف و نهی منکر فرموده‌اند که بعضی از مردم... انکار بدست خود و اینها اند.

* (۶۴۸۱) نسخ در متن و نستعلیق در ترجمه و شرح فارسی، سده ۱۲/۱۱، ۱۲۰ گ ۱۵ س ۱۱ X ۱۷، کاغذ فرنگی نخودی، جلد میشن سیاه ضربی مقوایی.

شرف نامه

از شرف الدین خان کرهرودی قمی بدلیسی. (استوری: ۳۶۶)
* (۳۹۳۴) نسخ اسدالله آصفی شوشتری در ۱۱ شعبان ۱۳۱۴ در شوشتر، عنوان و نشان شنکرف، با جدول و سرلوح، ۲۰۵ ک ۲۳ س ۵/۲۱ X ۳۱/۴، کاغذ فرنگی آهار مهره، جلد میشن سیاه زرکوب.

شرف نامه

از روح الله فتوحی شیرازی لاری زنده در ۱۰۲۷ که در يك مقدمه در معنی انشاء و آداب مکاتبات و پنج مقاله، ۱) عریضه‌ها ۲) خطاب و جواب سلاطین و حکام ۳) مکاتبات اعیان ۴) اخوانیات ۵) احکام و اوامر سلاطین، سپس خاتمه برای پسر خود علی ملقب به شرف ساخته است (منزوی: ۲۱۰۹).
آغاز: بسم الله... انشاء حمد و ثناء منشی الممالك و خالق البرایا و الملائک تعالی... حمد منشیان خطه دانش و بینش نیست.

انجام

زویافت شرف، نامه نامی وجود آری شرف نامه ز خاتم آمد
 * (۳۹۰۸) نستعلیق خوش ۱۰۳۱، ص ۲۱ و ۲۰ مذهب، جدول زرین، عنوان و نشان
 شنکرف، ۹۲ گ ۱۲ س ۱۸/۶ ۲۹/۲۷، کاغذ فستقی، جلد میشن قرمز مغزی میشن سبز.

شرف نامه

از خواجه شهاب الدین عبدالله مروارید بیانی کرمانی (۸۶۵-۹۳۲) دریک مقدمه
 و چند مقاله (چاپ پرفسور رویمر در ویسپادن ۱۹۵۹-منزوی ۲۱۱۰)
 * (۳۷۹۸) نستعلیق ملک محمد کاتب تبریزی در ۹۸۰، عنوان و نشان شنکرف، جدول
 زرین، با سرلوح زرین، ۱۳۹ گ ۱۴ س ۱۴/۸ ۱۳۷/۱۴، کاغذ ختایی، جلد میشن
 پازهری ضربی.

شرف نامه منیری (یا فرهنگ ابراهیمی یا فرهنگ فاروقی)

از شیخ ابراهیم قوام فاروقی منیری بهاری مرید شیخ شرف الدین احمد بن یحیی منیری
 (۶۶۲-۷۸۲) مؤلف معدن المعانی (بازلین ۱۲۶۳) و مکاتیب (دانشگاه ۱۷۶۱ - مجلس
 ۴۲۴:۸ - بورکوی ص ۱۱۴ ش ۱۶۳) که بنام او در روزگار ابوالمظفر رکن الدین باریک
 شاه بن ناصر الدین محمود شاه فرمانروای بنگاله (۸۶۴-۸۷۹) گویا در ۸۷۹ ساخته است.
 فاروقی خود از صوفیان است و مرید مخدوم جهانیان و در لکهنو به خاک سپرده شده است.
 کتاب نزدیک به ۱۶۸۰۰ بیت است و پس از خطبه منظوم در توحید و نعت و ستایش
 منیری مقدمه ایست روان به نثر در معانی حروف مفرد و مرکب فارسی و ترکی با شواهد،
 پس از آن معانی عربی و فارسی به فارسی، پس از آن لغات ترکی به فارسی به ترتیب تهجی.
 حرفهای آغاز کلمات که باب است هر یک چند فصل به ترتیب تهجی حرفهای آخر کلمات
 و پیش از هر باب قصیده ایست مربوط بآن. میرزا ابراهیم اصفهانی فرهنگ خویش را از
 روی آن ساخته است (سپه ۲: ۲۳۰).

حاجی خلیفه از «دبیاج الاسماء للشیخ الامام موسی الادیب الفاروقی» یاد میکند که جز

این خواهد بود. یگفته ایرج افشار فرهنگی بنام دیباج الاسماء نزد آقای احمدسهیلی هست. بنگرید به:

فرهنگ سخنوران ۴۲۷- ذریعه ۹: ۱۶: ۸۰۱- ۲۸۹: ۵ و ۲۵۱: ۵- فرهنگ نویسی فارسی در هند ص ۶۲- دانشگاه ۲۹۰۶- سنا ش ۵۰۵- آصفیه ۳۸۷: ۲ ش ۴۹۳- فهرست بایوسکی ش ۴-۸- فهرست لنینگراد ص ۳۵۲ ش ۳۱۲ و ۳۱۱ و ۳۱۰- ریو ص ۴۹۲ و ۹۹۶- مونیخ (اومر) ۱۰۳- مدراس ۸-۱۴۷- بلوشه ۲: ۱۹۶- س ۸-۹۷۴- دیوان هند ۲۴۵۷ و ۳۰۵۲- بادلیان ۹-۱۷۱۸- بانکیپور ۹: ۱۷ ش ۲-۷۹۱- پرچ ص ۱۹۵ ش ۱۹ و ص ۲۲۶ ش ۱۷۱ (در این دوجا تنها از آن یساده شده است) - ایوانف ۱: ۶۷۳ ش ۱۴۱۴ - منزوی (۱۹۹۷)

آغاز نسخه: بسمله، چون بفضل الله تقدس و تعالی و حسن تیسیره کمترین تلامذه اساتذه خداوندان معانی و فضائل ابراهیم قوام فاروقی را برکت رغام اقدام زوار روضه مته، رکه حضرت مخدوم جهانیان...

انجام: اعتدال مصراعین مفقود بود.

* (۳۵۹) نستعلیق شیخ علی بن ابی سعید اویسی در ۷ رمضان ۱۰۴۶، عنوان و نشان شنکرف، وقف با تولیت حاج محمد ابراهیم در آغاز رجب ۱۲۳۵، ۲۶۴ گ ۱۹ س ۱۴/۶X۲۲، کاغذ ترمه، جلد میشن قهوه‌ای ضربی.

شطاریه

از بهاءالدین ابراهیم انصاری قادری حسینی چشتی که در سده دهم در گجرات میزیسته است. در اصول تصوف شطاری قادری است در چهار فصل. نخستین کیفیت سلوک، دوم در شرف (شروط) ذکر و اسناد ذکر، سوم در بیان کلمات مراقبه، چهارم در بیان اذکار متفرقه عربی و فارسی و هندوی (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۱۲۶۱ - ایوانف ۱: ۶۲۵ و ۲: ۳۰۲ - دیوان هند ۱۹۱۳)

آغاز: الحمد لله رب العالمین... بعد از حمد و الصلاة می گوید بنده درویشان بلکه خالکروب آستانه ایشان...

انجام: از دزد و غرق و احراق ایمن باشد. والله اعلم بالصواب.

* (۳۹۹۸) نسخ. علاءالدین شیخ عبدالرحمان بن نورالله در ۱۵ رمضان ۹۸۲، عنوان

و جدول شنکرف، ۴۲ گ ۱۱ س ۱۸×۱۲/۷، کاغذ ترمه، جلد رویه کاغذ ابری.

شفاء القلوب

از نظام العلماء حاجی محمود بن محمد تبریزی در گذشته ۱۲۷۲ که در اصول دین و کلام شیعی در ۷ رمضان ۱۲۵۶ در یک مقدمه و شش باب و خاتمه بنام ناصرالدین ولیعهد و محمد شاه ساخته است (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۹۶۶ - رجال ایران ۵۹۰۴)
آغاز: الحمد لله الواحد الاحد الفرد الصمد... اما بعد چنین گوید... محمد بن محمد تبریزی... در عهد محمد شاه غازی...

انجام: وصحت صحبت را معاینه دیدم. رحم الله شیعة امیر المؤمنین... اجمعین... علیه السلام... ۷ رمضان ۱۲۵۶.

* (۲۹۱۵) شکسته نستعلیق مؤلف در ربیع الثانی ۱۲۵۸، عنوان و نشان شنکرف، ۱۱۴ گ ۱۶ س ۲۱/۴×۱۴، کاغذ فستقی، جلد میشن سیاه.

شکارنامه ایلخانی

از علی بن منصور حلوانی یا خوافی که بنام طغا تیمور خان (۷۳۹-۷۵۲) ساخته و در ۷۰۵ از درباریان او بوده است. در آن از کتاب صیدنامه ملک شاهی تألیف خواجه علی بن محمد نیشابوری نام برده و نوشته که «چند او یماق را به بنده سفارش کرد».

در دیباچه آمده که بیست و یک باب در آن هست با فهرست آنها ولی در خودش بیست و دو است و مطالب آنها هم با آنچه در فهرست آمده است نمی‌خواند. در نسخه مجلس (۱۰: ۵۰۷) دو مقدمه است. دوازده باب. در نسخه بنگال (ایوانف ۲: ۴۲۲) دو مقدمه است و رویهم دارای ۳۷ باب. نسخه ۲۹۷۹ دیوان هند پاره‌ایست از آن (نیز فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۴۲۸- ذریعه ۱۴: ۲۱۴ و ۱۵: ۱۰۷) از نسخه‌ای از آن دو فهرست تاشکند (۱: ۳۲۱) یاد شده است.

* (۱۶۸۱) نستعلیق ۸۲۷، عنوان شنکرف، ۷۱ گ ۱۵ س ۱۲/۲×۱۷/۴، کاغذ ترمه، جلد میشن سیاه ضربی گره.

از آغاز افتاده و مطالب هم درمیانه هم افتادگی دارد و آشفتگی هم در آن هست. در پایان سه باب از خیل نامه (سنا ۱/۱۴۷۸۳) با عنوان باب چهارم بدان پیوسته است.

شکرستان

از اثیرالدین علی محمد حکیم منشی که در روزگار ناصرالدین شاه و بنام او و میرزا علی اصغر امین السلطان ساخته است (گویا در ۱۲۹۰)، به نظم و نثر در چهار جزو. (انوار ۴۰۰:۱ - ۴۵۷ - منزوی ۳۸۵۲ - آستان قدس ۷: ۶۲۹ و ۶۴۴)
آغاز: خداوندی را شکرومنت که مذاق جان و خرد به شکرش خرد شیرین کرد.
انجام: این فاعل و فعل و ماضی و مستقبل کفاره فعلهای ماشی نشود.
* (۴۹۳۳) شکسته نستعلیق سده ۱۳، عنوان و نشان، ۳۶ گ س ۷/۱۳ × ۲۱/۲، کاغذ فرنگی آغار مهره، جلد مخمل بنفش.

شمس اللثالی

از شمس الدین محمد بن احمد حسینی موسوی ابهری.
آغاز: بسملة الحمد لله الذي سعدنا بالقرآن الى معارج الكمال... و بعد فيقول...
ابن احمد شمس الدین محمد حسین موسوی ابهری... قدسألونی بعض المبتدین بعلم العربیة ان ابدأ بتألیف کتاب مختصر بلفظ الفارسیة علی طریق تلخیص المفتاح... اسیه... شمس اللثالی... مقدمه در بیان معنی فصاحت و بلاغت است. بدان که فصاحت وصف کرده میشود باو لفظ مفرد و کلام و متکلم.

انجام (افتاده): به دلیل استعاره مجاز.

* (۱۲۱۲) نستعلیق سده ۱۲، عنوان شنگرف، باحواشی «منه»، ۱۱۲ گ ۲۰ س ۱۱/۳، کاغذ ۴/۲۴، جلد میشن قرمز ضربی.

شمع و پروانه

از اعلی شیرازی (ذریعه ۲۳۲: ۱۴ و ۲۲۶: ۱۹ - منزوی ۲۹۷۰).
 * (۴۹۷۶) نستعلیق خوش ۹۵۳، عنوان و جدول زرین، دو صفحه آغاز و چهار صفحه آخر مذهب، ۵۲ گ ۲۰ س ۱۱/۸ × ۱۷/۶، کاغذ ختایی حنایی، جلد میشن آلبالویی.

شمع الیقین

از حسن بن عبدالرزاق لاهیجانی قمی در گذشته ۱۱۲۱ که در ۱۵ شوال ۱۰۹۲ بانجام رسانده است (فهرست نسخه های خطی فارسی ۹۶۷ - سپه ۲۵۶: ۵ - ذریعه ۲۳۳: ۱۴).
 * (۴۷۵۸) شکسته نستعلیق محمدرضا بن محمد علی سمسار در ۱۲۲۴، عنوان و نشان شنکرف، ۱۹۰ گ ۲۳ س ۲۰ × ۲۸/۳، کاغذ سپاهانی، جلد میشن یشمی ضربی.

شواهد ضیائیه

از محمد باقر بن حسین بفرویی یزدی زنده در ۱۲۵۱ که هنگام تدریس بسال ۱۲۳۲ ساخته و شرح ایبات البهجة المرضیة است (ذریعه ۲۴۳: ۱۴ - منزوی ۲۰۶۸).
 * (۲۰۸۹) نسخ ابوطالب موسوی، سده ۱۳، ۱۴ س ۱۵/۵ × ۲۱/۷، کاغذ فستقی، جلد میشن قهوه ای لایی.

الشهاب الثاقب فی رجم الشیاطین

در دیباچه آمده که تفسیر سورة الکوثر میرزا علی محمد باب شیرازی و پس از آن نوشته های دیگر گروه بایان و بهائیان را خواندم و به روش آنان این کتاب را در رد آنها ساختم

(فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۹۶۸) سید عبدالحسین هاشمی همدانی الشهاب الثاقب فی فضح (تفضیح) الکاذب دارد که در ۱۳۳۳ در همدان چاپ شده است (ذریعه ۲۵۱:۱۴- مشار ۲۴۵۶)

آغاز: (دیباچه) ... حمدله. صلاة. وبعداقل خاکپای اقدام...

آغاز(متن): حمدله. والعاقبة للمتقين والجنة للموحدين... پس انگی شبهه ای داری در مفردات حروفات هر دو را ملاحظه کن

انجام: که شهادت و تصدیق ورع و تقوی او فرمایند. اللهم بلغ سلامی علی المؤمنین. * (۹۱۴۴) نستعلیق جواد بن محمد علی دل خون در ۱۳۴۸، ۲۱۴ گ ۲۷ س ۱۳/۲، کاغذ فرنگی.

در پایان نسخه منظومه ایست از مؤلف در باره همین کتاب.

شهنشاه‌نامه

از فتح حلی خان صبای کاشانی در گذشته در ۱۲۳۸ (سپه ۲۶۹:۵- ذریعه ۲۶۲:۱۴- منزوی ۲۹۷۵)

* (۵۰۶۳) نستعلیق سده ۱۳، عنوان شنگرف، جدول زر و لاجورد، ۴۵۸ گ ۱۸ س ۳۱/۳، کاغذ فستقی، جلد ساغری سیاه.

* (۵۹۹۸) شکسته نستعلیق سده ۱۳، بادو سرلوح، با ۱۸ مجلس مینیاتور، جدول و کمند مشکی وزر و لاجورد، ۴۳۷ گ ۲۰ س ۲۵/۸ × ۴۰/۸، کاغذ فستقی. جلد روغنی زرین، بادیباجه منشور.

شیخ و شوخ

یاروای صادق: از بها سکر اچرچ دکنی

گفتگوی است در مباحث اجتماعی به شوخی و هزل مانند خواب‌نامه اعتماد - السلطنه (ذریعه ۷: ۲۶۷) انتقاد اجتماعی است. در ذریعه از رؤیای صادق حاج محمد حسن کاشانی که آن هم انتقاد است یاد شده است (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۱۶۴۰- الهیات ۱: ۸۹- مفتاح ۱۲۳۷، نشر ۱۸۹:۷)

آغاز: ای کریمی که از خزانه غیب... کتابچه شیخ و شوخ لب اصطخر نشسته
حالتی دارم درشکه امین حضور پیدا شد.

انجام: من غضب الجبار. تمام شد در ساعت چهل پنجم از روز ده شنبه سی و هفتم
ماه ذی‌حجه در سال مبلغی از تاریخ گذشته العبد الراجی مارتو الکر جی فی دار السلطنه جزیره
واق سنه پانزده هزار و هفتصد و شصت و چهار قبل از هجرت.

* (۹۱۲) نستعلیق محمد تقی بن آقا علی نقی معروف به میرزاهدایت‌الله شیرازی در
۱۳۱۱، باس‌لوح، کمند و جدول، ۷۰ گ ۱۴ س ۱۴/۲ × ۲۲/۵، کاغذ فرنگی خیامی،
جلد ساغری سیاه.

شیخ صنعان و دختر ترسا

از شیخ محمد وحدت‌هندی کلکته‌ای (ذریعه ۹: ۱۲۶۲ و ۱۵: ۹۰ و ۱۹: ۲۳۰ -
فرهنگ سخنوران ۶۴۵ - طرایق الحقایق ۳: ۲۷۲ - منزوی ۲۹۷۸).

آغاز

بنام آنکه بی‌انجام مبدأ بود در عین کثرت فرد و یکتا

انجام

زان بیش‌کوش به‌قیل و قال من جای‌رحم است آن‌زمان بر حال من
* (۴۹۸۰) نستعلیق ۱۲۶۲، عنوان شنگرف، جدول زرین، ۱۰۴ گ ۱۵ س
۲۱/۶ × ۱۱/۸، کاغذ فرنگی آهار مهره، جلد روغنی مشکی.

شیر و شکر

از شیخ بهائی (ذریعه ۱۹: ۲۳۱ - ادبیات ۱: ۱۶۳ - منزوی ۲۹۷۸).
* (۵۹۱۱) شکسته زیبای سده ۱۲ برای میرزا ابوتراب و منسوب به شفیعا و بی
رقم، باس‌لوح و جدول زرین، حاشیه سازی شده به زر، میان سطرها زرباشی شده،
زمینه عنوانها زرین. ۲۴ گ ۱۲ س ۱۴ × ۸/۸، کاغذ متن‌ترمه سفید، حاشیه‌ترمه

لاجوردی، جلدروغنی باگل و بوته درون گل نرگس.

شیراز نامه

از ابن زركوب ابوالعباس معین‌الدین احمد بن شهاب‌الدین ابی‌الخیر حمزة بن ابی‌الفضل حسن بن مودود زركوب ذهبی اصفهانی شیرازی در گذشته ۷۸۹ که در هفت طبقه و يك خاتمه بنام حاجی قوام‌الدین حسن به روش «بغدادنامه» دانشمندی همدانی گویادر ۷۵۷- ۷۶۳ ساخته است (ذریعه ۱۴: ۲۶۷ - منزوی ۴۳۴۴ - روزبهان نامه ص ۵۷ دیباچه).

* (۳۷۱۷) نستعلیق مصطفی بن میرزا احمد مذهب درع ۱۳۱۴/۲، عنوان و نشان شنگرف، ۹۴ گ ۱۴ س ۲۲×۱۴/۳، کاغذ فرنگی آهار مهره، جلد میشن سرخ.

* (۳۷۷۰) شکسته نستعلیق حسین ملک و دیگران از روی نسخه هدایت‌الله محمد هادی مروودشتی مورخ ۲۰ شعبان ۱۳۰۰، ۶۵ گ ۱۳/۷×۲۱/۷، کاغذ فرنگی، جلد رویه ساغری کاغذ فرنگی.

* (۳۹۵۳) نستعلیق رجب ۱۲۸۲، باجدول، عنوان و نشان شنگرف، ۷۷ گ ۱۵ س ۲۷×۱۷، کاغذ فرنگی آهار مهره، جلد مشین سرخ لایی.

شیرین و فرهاد

از عبدالله هاتفی (ذریعه ۷: ۱۶۱ و ۱۴: ۲۷۰ و ۱۹: ۱۶۹ - منزوی ۲۹۸۳).

آغاز

بنام آنکه ما را زندگی داد وزان پس مژده پایندگی داد

انجام

سرو سر خیل خیل انبیا را سپه سالار ختم انبیا را

* (۴۹۶۹) نستعلیق سده ۱۰، باشش مجلس نقاشی و يك سرلوح مذهب، جدول زرین، باتملك ۱۱۵۱، ۸۶ گ ۱۱ س، ۲۷۲×۱۳/۷، کاغذ ترمه ختایی، جلد مشین سیاه لایی.

شیمی و داروسازی

ترجمه ایست از کتابهای خارجی. نسخه از فصل دوم آغاز میشود.
* (۴۶۳۴) شکسته نستعلیق شوال ۱۳۰۱، ۷۰ گ ۱۵ س، ۱۱/۲ × ۱۷/۵، کاغذ
فرنکی، جلد میشن زر ولایی.

ص

صاحب نامه

از محمود میرزی قاجار (۱۲۱۴-۱۲۷۱). مثنوی است در چهارده مقاله بادیباچه‌ای به نثر که در آن از خود سراینده و کتاب نام برده و از حسام السلطنه و والده امیرزاده که بدستور او این مثنوی سروده شده یاد شده است. (ذریعه ۹: ۱۰۱۱ و ۱۹: ۲۳۳ - رجال ایران ۴: ۱۵).

آغاز:

هرسخن را بیان خدا باشد	جز خدا دیگری چرا باشد
جان و نطق و بقا بما او داد	سر و چشمان و دست و پا او داد

انجام:

یاد من پیش صاحبش تو بکن
من همه از شما، شما از من

* (۵۱۷۱) نستعلیق سده ۱۳، عنوان سرخ، ۱۸ گ ۱۲ س ۱۳ × ۱۹، کاغذ فستقی، جلد روبه میشن لایی.

صافی

از خلیل قزوینی، شرح کافی کلینی است بنام شاه عباس دوم (ذریعه ۱۵: ۴ و ۱۳: ۶- روضات ۱۶۷- مشار ۱۰۶۱)

* (۹۷۴) نستعلیق لطف الله بن درویش اشرف نوری لنگرودی در ۱۰۶۸، عنوان و نشان شنکرف، ۲۳ س ۱۹ × ۲۴، کاغذ ترمه، جلد میشن قهوه ای. ایمان و کفر است ساخته ج ۱۰۶۸/۲.

* (۱۳۱۶) نسخ سده ۱۱، عنوان و نشان شنکرف، متن زیر خط سرخ، ۲۱۴ گ ۲۶ س ۱۸/۳ × ۲۹/۵، کاغذ ترمه، جلد میشن سرخ.

از عنوان «باب المریض یقر لوارث بدین» تا باب شصتم «انه لایمنیه فی حد».

* (۲۷۴۲) نستعلیق سلمان علی بن عشور ساوجبلاعی در ۱۰۸۷/۲ ج ۱۶، عنوان و نشان شنکرف، مقابله شده در دوشنبه آغاز دهه یکم ماه یازدهم ۱۰۹۷، بامهر محمد تقی بن علی نقی، ۴۱۳ گ ۲۹ ش ۳۱ × ۳۱، کاغذ ترمه، جلد میشن سرخ ضربی مغزی دار. الروضة است که در ۱۰۶۴ آغاز و در ۱۰۸۴ پایان رسیده است.

* (۲۷۴۹) نستعلیق ۱۵۸۴/۱۴ در قزوین، با سرلوح زرین، جدول زر، عنوان و نشان شنکرف، بامهر تملك محمد مهدی و چند مهر دیگر، ۵۱ گ ۲۳ س ۱۹ × ۳۱، کاغذ ترمه نازک، جلد میشن سیاه ترنج دار. الروضة است.

* (۲۷۵۵) نسخ شوال ۱۰۷۴، عنوان و نشان شنکرف، بابلاغ، ۳۲۸ گ ۳۱ س ۲۰ × ۳۱، کاغذ ترمه، جلد میشن سرخ ضربی.

از حج تا جهاد.

* (۲۷۶۲) نسخ سده ۱۱، عنوان و نشان شنکرف، آغاز افتاده، ۱۹۶ گ ۳۰ س ۳۰ × ۳۱، کاغذ ترمه، جلد میشن سرخ.

المعیشه است ساخته ۱۷ ذق ۱۰۵۷.

* (۲۷۷۹) نسخ سده ۱۱، عنوان و نشان شنکرف، با سرلوح، جدول زرین، انجام افتاده، ۳۳۴ گ ۲۱ س ۱۸/۶ × ۲۹، کاغذ ترمه، جلد میشن آلبالویی لبه دار. ایمان و کفر است.

- * (۳۰۳۴) نسخ سده ۱۱، عنوان و نشان شنگرف، بساجدول، بادو سرلوح زرین.
 ۲۰۳ گ ۳۰ س ۲۱/۹ X ۳۳/۴، کاغذ ترمه، جلد میشن سرخ نو.
 العتق است و میرسد به الطلاق که در دوشنبه ۲۱ ج ۱۰۷۷ ساخته شده است.
 * (۳۰۳۷) نسخ سده ۱۲، عنوان و نشان شنگرف، بساجدول.
 ۲۰۳ گ ۳۰ س ۲۲/۸۸ X ۳۲، کاغذ ترمه، جلد میشن سرخ ضربی.
 اندکی پیش از باب سوم اصل «باب الماء الذی فیہ قلة» تا باب نوزدهم اصل «باب الصلاة من اراد ان یدخل باهله».
- * (۳۰۴۵) نسخ سده ۱۱، عنوان و نشان شنگرف، از کتابخانه صدیق الملک با سه مهر او، ۳۸۸ گ ۲۱ س ۲۳/۷ X ۳۶/۷، کاغذ ترمه، جلد میشن سیاه ضربی.
 حج است و مزار.
- * (۵۳۴۴) نستعلیق سده ۱۱، عنوان و نشان شنگرف، خریداری عبدالحسین از حاج ملاهاشم مقدس به دو تومان و پنجهزار، ۲۰۴ گ ۲۲ س ۱۹ X ۳۲/۹، کاغذ ترمه، جلد رویه میشن قهوه‌ای ضربی.
 آغاز و انجام افتاده: از باب اول اصل «باب الاضرار الی الحجة» تا میانه باب ۱۰۸ اصل «مولد ابی جعفر محمد بن علی».
- * (۵۴۹۷) نستعلیق مرتضی بن حسین حسینی در شوال ۱۰۶۸، و مقابله شده در محرم ۱۰۶۹ و ۶ ع ۱۰۷۲/۲، عنوان و نشان شنگرف، با خط خوردگیها، با عبارت «قوبل مع ام النسخ» از آن محمد حسین بن ملا علی اکبر، ۲۹۲ گ ۳۱ س ۱۶/۳ X ۲۴/۶، کاغذ ترمه، جلد رویه تریاکی مغزی میشن سرخ.
 از آغاز تا توحید مورخ روز چهارشنبه ۲۴ ... سال ۱۰۶۶ (العقل، التوحید).
- * (۵۵۸۳) نستعلیق سده ۱۱، عنوان و نشان شنگرف، با فهرست در آغاز، ۲۳۸ گ ۷۶ س ۱۹/۶ X ۲۵/۳، کاغذ ترمه، جلد میشن سبز.
 زکات است تا صوم مورخ روز آدینه ۱۰ شعبان ۱۰۷۲.
- * (۵۵۸۴) نستعلیق سده ۱۱، گویا از نویسنده ش ۵۵۸۶، عنوان و نشان شنگرف، با مهر محمد علی، ۵۸۵ گ ۲۱ س ۱۶/۷ X ۲۵/۷، کاغذ ترمه، جلد رویه میشن آلبالویی ضربی.
 از وصایا است تا نذور.
- * (۵۵۸۵) نسخ در متن و نستعلیق در شرح از ابراهیم درقزوین در روز دوشنبه ۲۲

ج ۱۰۷۹/۱، با فهرست در آغاز ۲۲۳ گ ۲۱/۵ س ۱۷/۶ × ۲۵/۶، کاغذ ترمه، جلد میشن تریاکی.

از حدود و آغاز افتاده تا ایمان و ندور و کفارات.

* (۵۵۸۶) نسخ در متن و نستعلیق در شرح از ملا جلال بن نورالدین محمد بافقی در شعبان ۱۰۸۱، عنوان و نشان شنکرف، ۳۹۹ گ ۱۸/۴ س ۱۸/۷ × ۲۴/۷، کاغذ ترمه، جلد میشن آلبالویی.

عقل است و توحید.

* (۵۵۸۷) نستعلیق همان بافقی، سده ۱۱، عنوان و نشان شنکرف، خریداری محمد صادق موسوی در اصفهان در ۱۰ ع ۱۲۳۱/۱، ۳۳۱ گ ۲۱/۳ س ۱۷/۳ × ۲۶، کاغذ ترمه کلفت و نمازک، جلد رویه میشن آلبالویی ضربی. از طلاق است تا اشربه مورخ ۲۰ صفر ۱۰۷۸.

* (۵۵۸۸) نستعلیق چهارشنبه محرم ۱۰۷۴، عنوان و نشان شنکرف، متن زیر خط سرخ، با مهر صدیق الملک مورخ ۱۲۹۵، از آن محمد بن عبدالله نوری شیرازی تهرانی در صفر ۱۲۸۵ با مهر بیضی «محمد بن عبدالله ۱۲» و مهر چهار گوش «صدیق الملک... وزارت خارجه، ۲۱۰ گ ۲۰/۷ س ۲۰/۸ × ۲۶، کاغذ ترمه، جلد رویه میشن سیاه نو.

کتاب سیم کتاب الحجة مورخ ۲۷ محرم ۱۰۶۷ جزو دوم کافی.

* (۵۵۸۹) نسخ در متن و نستعلیق در شرح از شرف الدین حسین بن جلال الدین محمد حسینی در ۲۶ رمضان ۱۰۹۳، ۳۲۳ گ ۲۱/۵ س ۱۷/۶ × ۲۵/۶، کاغذ ترمه، جلد میشن تریاکی.

کتاب الحجة مورخ روز چهارشنبه ۲۷ محرم ۱۰۶۷، تا شرح جزو نخستین از جزو دوم کافی.

صحیفه شاهی

از حسین واعظ کاشفی که بنام ابوالحسن میرزا و سلطان حسین میرزای بایقرا در یک عنوان و شش صحیفه در چند سطر و نوع و کلمه و حرف و طبقه و قسم و خاتمه ساخته و از مخزن الانشاء خود برگزیده است (ذریعه ۲۱: ۱۵ - مشار ۱۰۶۴ و ۲۴۶۹ - منزوی ۲۱۱۱).

- * ۳۹۸۸) نستعلیق سده ۱۱، عنوان و نشان شنگرف، ۱۱۴ گ ۱۸ س ۱۰/۴ X
۱۶/۱، کاغذ ترمه، جلد میشن قهوه‌ای روشن.
این شماره درص ۱۴۸ به عنوان «ترسل» یاد شده و درست نیست.
* ۴۱۲۲) نسخ سده ۱۲، عنوان و نشان و جدول شنگرف و زنگار، ۱۲۹ گ ۱۸/۶ X
۲۷/۶ X، کاغذ فستقی، جلد میشن پرتقالی ضربی.

صد خطابه

از میرزا آقاخان کرمانی.

آغاز: بنام ایزدیکتا. بسمله. دهلوی که پدرش در زمان شاه تیمور از ایران به مرز و بوم هندوستان هجرت کرده به دوست محترم خود نواب جلال الدوله شاهزاده ایران نوشته است و شرح خرابی ایران را نگاشته. خطابه اولی. دوست عزیز من جلال الدوله عاقبت سخن.

انجام: اسباب تمدن در ایشان بیشتر جمع بوده است. ن ش. خطابه سی و نهم ای جلال الدوله.

- * ۶۲۹۶) نستعلیق سده ۱۳، بابرگ سفید در میانه، ۱۸۹ گ ۱۳ س ۱۵ X ۲۲،
کاغذ فرنگی، جلد رویه پارچه قهوه‌ای.

صدریه (رساله -)

از سید حسین بن روح الله حسینی طبسی دکنی لسان صدر جهان زنده در ۹۷۴ که بدستور قطب شاه در يك مقدمه و ده باب و يك خاتمه بروش فقهی شیعی و منی حنفی و حنبلی نگاشته و از خواص طبی جانوران هم یاد کرده است (ذریعه ۱۰۵:۵ - فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۴۳۰).

آغاز: بسمله سپاس بی قیاس و شکر محمدرت اساس پادشاهی را سزاوار است که مرغابیان دل عارفان آگاه شکار باز بلند پرواز اویند.

انجام (افتاده): حکمت. هر جا هدهد باشد هیچ يك هوام ارضی آنجا قرار نگیرد... دشمن بر او ظفر نباید دلش باشد.

- * ۱۶۴۴) نسخ سده ۱۲، عنوان شنگرف، ۱۲۷ گ ۱۴ س ۱۲۴ X ۲۱۲۲، کاغذ

ترمه، جلد میشن قهوه‌ای لایی.

صراط مستقیم

از محمد بن عبدالله قاجار به نام عباس میرزا (۱۲۱۲-۱۲۵۰) در دوازده باب:

- ۱- اصول دین و مذهب
 - ۲- وصیت اولیا
 - ۳- شریعت و بدعت و سعادت و شقاوت
 - ۳- جبر و تفویض و امر بین امرین
 - ۵- غیبت
 - ۶- توحید افعال
 - ۷- طریقه سلوک
 - ۸- توبه و شرح معاصی
 - ۹- تعریف علم و طلب آن
 - ۱۰- حقایق خلقت و نور ایمان و عدل و ظلم
 - ۱۱- نور و ظلمت و عبودیت و ربوبیت
 - ۱۲- شرح نعمت
- ساخته است (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۹۶۹ - ذریعه ۱۹: ۲۳۵).

آغاز: بسمله. حمد بیرون از حد و ذکر افزون از حد خدای بیچون را که ازهر جهت عین وحدت است... اما بعد چنین گوید... محمد بن عبدالله که سالها طریقه انیقه شیعه اثنا عشریه.

بنامی گر بنامی نامها را مفصل کرده اندر گنج اسما

انجام:

بود تاریخ این از جانب حق صراط مستقیم حق مطلب (۱۲۳۷)
 * (۵۵۱۷) نستعلیق خوش محمد جعفر طباطبائی نایینی در رمضان ۱۲۴۱، عنوان
 و نشان شنگرف، جصول و کمند زر و لاجورد و مشکی، از آن محمد حسین حسینی
 در صفر ۱۳۲۱ و حاج سلطان القرائی در ۱۳۴۳، ۸۶ گ س ۱۲۵ × ۲۰، کاغذ
 فرنگی مغزپسته‌ای، جلد رویه میشن ماده مغزی دار ضربی.

صرف (رساله در -)

در علم صرف عربی.

آغاز: بسمله. حمدله. والصلاة والسلام على خير خلقه محمد وآله اجمعين...
اما بعد بدانکه افعال بر دو گونه است ثلاثی ورباعی.

انجام: لم يطمأن الى آخره.

* (۵۳۵۴) نسخ خوش محمد قاسم کاتب سلطانی در ۱۱۲۲، عنوان زر و شنکرف
ولاجورد وزنگار، سرلوح بریده شده، باکمند وجدول، ۴۴ گ، س ۲۵ × ۳۸٫۳،
کاغذ ترمه، آغاز و انجام وصالی شده، جلد رویه میشن سیاه با جدول زرین.

صرف (رساله در -)

یادداشت‌های نامبوب یکی از طالب علمان است.

* (۶۳۴۲) نستعلیق سده ۱۳ و ۱۴، ۳۶ گ ۱۴۲ × ۱۸۶، کاغذ فرنگی، جلد
رویه ابری.

صفات الحيوان

از غیاث‌الدین منصور بن حسن بن ابراهیم ایجی شبانکاره‌ای که در ۹۰۳ ساخته است
(فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۴۲۹ - ذریعه ۴۴:۱۵)

* (۲۹۴۵) نسخ ابوالقاسم بن ملاعلی ایزی النجانی در ۲۸ دح ۱۲۷۹، جدول
لاجورد و شنکرف، ۱۳۴ گ ۱۹ س ۲/۱۶ × ۲۲/۳، کاغذ فرنگی آهارمهره، جلد
میشن قهوه‌ای ضربی.

صفات العاشقين

از هلالی جغتائی (کشته شده در ۹۳۶ درهرات) مثنوی است در بیست باب و خاتمه
(ذریعه ۴۵:۱۵ و ۲۳۵:۱۴ - منزوی ۲۹۸۹).

* (۵۱۲۳) نستعلیق سده ۱۱، بایک‌نشانی وجدول زرین، عنوان شنکرف، درخاتمه

انجام افتاده:

خطا افتاد و خط خانه من

الهی گرمیه شد نامه من

۷۴ گ ۹ س ۱۱/۴ × ۱۶/۹، کاغذ ترمه، جلد رویه میشن قهوه‌ای مغزی‌دار.

صفحة الميراث من عديم الاثاث

از عبدالعلی هرندی، در میراث دریک مقدمه و دوازده باب و فاتحه، در صفر ۱۲۶۸.
آغاز: بسمله. الحمد لله الملك العجبار... وبعد بنده بی مقدار... عبدالعلی شهیر به
 هرندی گوید که چون عهدی رسید...
انجام: و از ایام سال جمله چهار روز است که چون روز قیامت شود... و سامع-
 المناجات و رافع الکربات... مادامت الارض والسماء.
 * (۶۰۹۸) شکسته نستعلیق، عنوان و نشان شنگرف، ۸۰ گ ۱۵ س ۴/۱۵ × ۲۱/۵،
 کاغذ ترمه.

صفوة الدين

در حل مسائل فقهی در دوازده حجت
آغاز: بسمله. حمد له... غرض اروضع این رساله شریفه موسومه به صفوة الدين
 آنکه حقیر... مشاهده نمودم که درین اعصار تفرق کثیر و اختلال عظیم در امور معاش و
 معاد اهالی شریعت مقدمه اسلام به هم رسید...
انجام: انه سمیع علیهم... الی یوم الدین
 * (۲۲۴۸) نسخ سده ۱۳، ۵۰ گ ۱۳ س ۷/۱۰ × ۱۶/۶، کاغذ فرنگی آهار مهره،
 جلد میشن سیاه لایبی.

صفوة الصفاء فی مناقب الاولیاء و معارج الاصفیاء

از ابن بزاز درویش توکلی بن اسماعیل بن حاجی اردبیلی، در یک مقدمه و دوازده
 باب هر یک چند فصل و یک خاتمه در پایان شعبان ۷۵۹ در سرگذشت و سخنان شیخ صفی الدین

اسحاق اردبیلی کرد سنجانی شافعی (زاده ۵۰۰ در اردبیل و در گذشته دوشنبه ۱۲ محرم ۷۳۵) نیای فرمان‌روایان صفوی (فهرست فیلمها ص ۸-۱۳۷ - ذریعه ۴۹:۱۵ - فهرست نامهای مجلد ۸ فهرست تاشکند ش ۱۱۹۲ - انوار ۴۸۸:۲ - ملی ۲۰۰۷ ف مورخ ۱۰۲۰ - حکیم اوغلو علی پاشا ۷۷۵ - ادبیات کتب خانه سی ۴۶۷۵ - تذکره شیخ صفی به ترکی جغتایی در کتابخانه سلطنتی - چنانکه در ذریعه آمده در کتابخانه سلطنتی نسخه ایست مورخ ۹۵۸ و در خزانه غروی نجف نسخه ایست مورخ ج ۷۵۷/ که به خط مؤلف است - سپه ۸:۵-۲۸۶ - نسخه ای که در طومار گنجینه شیخ صفی (ص ۲۳) بنام «مقالات حضرت شیخ» یاد شده است باید همین کتاب باشد همانکه درن به شماره ۳۰۰ شناسانده است)

* (۳۸۹۴) نسخ سده ۱۲، عنوان و نشان شنکرف، با جدول، نسخه در حکایت پیره امین الدین و پیره امیر شاه افتاده، ۳۱۸ گ ۱۵ س ۱۸/۸ × ۳۴/۵، کاغذ ترمه، جلد میشن سرخ.

* (۴۸۱۳) نستعلیق غیب علی حافظ اردبیلی در ذق ۱۰۸۴، جدول سیاه و رنگین، با یادداشت عرض مورخ ۱۱۰۵، ۴۹۴ گ ۱۹ س ۱۹/۲ × ۲۸/۷، کاغذ فستقی، جلد روغنی با گل و بوته.

الصلصلة الامة فی البسملة الالهية

از میرزا محسن امام جمعه بجنورد، به نظم با دیباچه کوتاهی به نثر، در توحید و اخلاق دینی

آغاز: تبارک الله صانع واجبی که دیوان ممکنات رابه رشته سخن «و هو اقرب الیه من حبل الوريد» شیرازه بسته.

انجام:

بو که پذیرفته شود والسلام

* (۴۹۰۴) نستعلیق محمدرضای سلطان الکتاب محلاتی در شعبان ۱۳۱۲ در زمان ناصرالدین شاه، جدول و کمند، ۱۷ گ ۱۳ س ۱۳/۲ × ۱۰/۸، کاغذ فرنگی، جلد رویه مخمل بنفش.

صید و ذباجه

آغاز: حمد و سپاس پادشاهی را که مرغ... اما بعد این رساله ایست مختصر در بیان انواع و آداب صید و ذبح.... مرتب بر سه باب و خاتمه است.

* (۵۲۲) نستعلیق سده ۱۱، با جدول، عنوان و نشان شنگرف، ۲۵ گ ۱۵ س ۱۷/۸×۹، کاغذ ترمه سمرقندی، جلد میشن قهوه‌ای مغزی‌دار.

ض

ضیاء العیون

از ابوالمفاخر نظام الدین محمد هادی شاه میرزا بن میر مهدی خان حسینی صفوی مؤلف جدول پادشاهان تیموری از تیمور تا شاه عالم (۱۱۱۹-۱۱۲۴) که در فهرست ایوانف (۱: ۵۱ ش ۱۶۷) یاد شده است، در حیدرآباد در آغاز رمضان ۱۱۱۴، در خواص قرآن و مهر نبوت، در جداول و دوائر، در يك فاتحه در بیان صورت مهر نبوت و دو منظر: نخستین در تکسیرات بعضی از صور و آیات قرآن دومی در نقش معظم ایام هفته و ذوالکتابه مخصوص هر روز. باقرآن بارها چاپ شده است (مشار ۱۰۸۳ و ۲۴۸۳- مؤلفین مشار ۶: ۷۳۷ - ذریعه ۱۵: ۱۲۶ - استوری ۱: ۵۴ و ۱۲۲۷ - ایوانف ۳: ۱۱۰ ش ۹۱۱ و ۴: ۱۰۲ س ۱۰۹۶ - بریگل ۲۶۴ - اونس ۲۹).

آغاز: بسمله. بعد از حمد بی حد و صلوات بی عد چنین گوید ... ابن میر مهدی خان ... ابوالمفاخر نظام الدین محمد هادی حسینی صفوی الملقب شاه میرزا والمخاطب بمیرزا مهدی خان صفوی.

انجام: کفو آحد.

* (۱۴۴۲) نسخ آغاز رمضان ۱۱۱۴، جدول وعنوان شنکرف، ۳۳ گ ۱۴۴۴ X
۶۳۶، کاغذ ترمه هندی، جلد میشن سرخ.

ضیاء نور العیون

گزیده‌ایست از نورالعیون ابوروح محمد بن منصور گرگانی زرین دست که در ده
مقاله است (ایوانف ۱: ۷۱۳ - فونان ۳۸ - استوری ۲: ۲۰۵ - بادلیان ۱۵۷۵ - منزوی
۶۰۷) در دوازده باب در بیماریهای چشم: باب یکم در تشریح پلك چشم، دوم در تشریح
چشم، یازدهم تدبیر ادویه عین، دوازدهم ادویه مرکبه.

آغاز (افتاده): این فن شریف اطلاع یافته.

انجام: و بجوشانند در چشم ضما دکنند. والله اعلم بحقائق الامور... کثیرا کثیرا.
* (۴۳۹۰) نستعلیق غیاث الدین علی بن محمد طاهر کمال کاشانی در ۱۶ رمضان
۱۰۵۵، عنوان و نشان شنکرف، ۲۴۲ گ ۱۲ س ۱۰ X ۱۶۵، کاغذ ترمه و
فستقی، جلد میشن آلبالویی.

ضیاء المصباح

از یحیی بن محسن بن حسن بن جعفر بن صالح در شرح مصباح الشریعة به مال

۱۲۷۴.

در دیباچه آمده که در جلد یکم بحار یاد شده است که ابوالحسن سلیمان مهرشتی
در قس المصباح و ابن طاوس از این کتاب یاد کرده اند. شرح دیگری بهمین نام از اسماعیل بن
محمد علی رضوی در مجلس (۵۶: ۱۰) است ساخته پیش از ۱۱۱۷ (فهرست نسخه‌های
خطی فارسی ۱۲۷۴). شرح ماگویا تنها نسخه باشد.

آغاز: حمد و ثنا و ستایش و سپاس بی حد و قیاس سزاوار و مختص مرذات هستی

را که هستی همه هستیها از هستی او هستی یافته .

انجام : این بنده و والدین و ارحام و دوستان بنده .

* (۲۸۰۳) نستعلیق مؤلف در ۱۲۷۴، ۱۹۳ گ ۱۲ س ۱۱ X ۱۷۳، کاغذ فرنگی
آهار مهره، جلد میشن قهوه‌ای.

ط

طاقدیس

از ملا احمد صفائی نراقی در گذشته ۱۲۴۴، مثنوی عرفانی اخلاقی با چندین حکایت نزدیک به هزار و پانصد بیت و در چهار صنفه باید باشد. خود اوتا صنفه دوم را سروده و در گذشته و پسرش محمد جواد صفائی صنفه سوم را سروده است (ش ۴۲۰۱ دانشگاه) و آن نزدیک به هزار بیت است (ذریعه ۶۱۲.۹ و ۱۳۴:۱۵ و ۹۰:۱۹ و ۲۳۸-آستان قدس ۶۴۵:۷ - مشار ۱۳۳۷-منزوی ۲۹۹۳).

آغاز:

ای رفیقان بشنوید این داستان	بشنوید این داستان از راستان
پادشاهی بود در ملک جهان	مالك ملك جهان و ملك جان

انجام:

ای امیران بنگرید این شاه کیست	شاه چیرد آیت الله کیست
-------------------------------	------------------------

* (۱۵۸۵) نستعلیق ۲۷ ع ۲۵/۱۲۶۰، عنوان شنکرف.
 ۳۴۶ گ ۱۵ س ۷/۱۴/۲۲۵، کاغذ فستقی، جلد میشن تهوه ای.

* (۴۹۹۸) شکسته نستعلیق میرزا اسدالله با اصلاحات شاعر در ۱۲۹۰، بایاداشت عباس‌قلی سپهر که حاج ملا محمد نسخه را در روستای اسحاق آباد در ۱۲۹۰ باو داده است، ۸۳ گ ۱۴ س ۱۳/۸ × ۲۱/۳، کاغذ فرنگی آهار مهره، جلد میشن قهوه‌ای روشن لابی، مثنوی محمد شفائی است.

* (۵۳۰۹) نستعلیق ریز محمد علی حسینی در یکشنبه خ ۱۲۵۵/۱ بفرموده آقا میرزا ابوتراب، عنوان نسخ و شنکرف، چهارستونی، ۱۰۶ گ ۲۵ س ۲۱۷ × ۳۲، کاغذ فستقی، جلد رویه مرغش زمینه زرد ترنج دارد وبا نرگس.

طب

رساله در چهارده باب:

۱- امراض سر، مشتمل بر نوزده فصل.

۱۴- در طر در اندن هوا از خانه و مسکن و تدبیر گزیدن آنها... و باد مشتمل بر شش فصل.

* (۴۲۰۴) شکسته نستعلیق ج ۱۲۶۱/۱، عنوان و نشان سرخ، ۱۷۶ گ ۱۶ س ۱۶/۸ × ۲۱، کاغذ فرنگی، جلد میشن سیاه.

طب

رساله ایست در بیست و هشت باب و با عنوانهای فصل، پس از یاد کردن هر بیماری و نشانه‌های آن درمان آمده است، در آن پس از چند فصل باب چهارم دارد در تدبیر آنچه به زینت بدن متعلق است، باب ۵ در اقسام مرض و امتلاآت، ۶ حمیات و اسباب و علامات و معالجات، ۷ حصیه و جدول، ۸ در بعضی الفاظ عربیه که متعارف اطباء است و اوزان پزشکی، ۹ حفظ الصحه، ۱۰ تدبیر اطفال... (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۵۶۲).

آغاز: بسمله در صداع است یعنی در تمام سر بیاید که سبب صداع اگر باشد بادی یعنی ساده بی مشارکت اخلاط.

انجام: ضما د نمود، مدت یک ساعت و نیم نمود بود شسته که معرب و صحیح است.

* (۵۳۱۶) شکسته نستعلیق سده ۱۳، با یادداشت مورخ ۱۲۶۴، عنوان و نشان

شنکرف، بانسخه‌های پزشکی درهامش. ۳۶۵ گ ۲۴ س ۲۱/۶×۳۰، کاغذ فستقی، رویه میشن قهوه‌یی مغزی‌دار.

طب اکبری

از حکیم شاه محمد اکبرین میرحاجی مقیم ارزانی، ترجمه شرح الاسباب و العلامات است در ۲۸ باب هریک در چند فصل و خاتمه برای اورنگ زیب عالم گیر (۱۰۶۹-۱۱۱۹) بسال ۱۱۱۲ (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۵۵۸-نجم آبادی ۵۲۱-استوری ۲: ۲۷۵). * (۴۵۸۲) نستعلیق شده ۱۲، عنوان شنکرف، از آن فرهاد میرزا در ۱۳۰۴، انجام افتاده، ۲۱۳ گ ۳۰ س ۲۳/۸×۳۸، کاغذ ترمه، جلد میشن سیاه. (۶۴۵۹) شکسته نستعلیق محمدعلی بن عبدالکریم در روز آدینه ۱۷ شوال ۱۲۳۳، عنوان و نشان شنکرف، باپراکنده‌هایی در پایان در دو صفحه، از آن میرزا علی اکبر. س ۱۶×۲۷/۷، کاغذ فستقی، جلد میشن سیاه.

طب جدید

اثری است مبتنی بر کتابهای اروپایی. نسخه از جنس ششم در سمومات آغاز میشود و عنوانهای جنس هفتم در تغییرات تغذیه بدن و هشتم امراض حاصله از تبدیل آلات و محصولات غیرطبیعی و مرض در آن است. * (۴۲۲۸) نسخ سده ۱۳، ۲۵۷ گ ۱۷ س ۱۷×۲۲، کاغذ فرنگی آثار مهره، جلد میشن یرتقالی.

طراز العارفین

مثنوی عرفانی است با دیباچه‌ای به نثر و نظم بنام ناصرالدین شاه قاجار با تصدیقه‌ای در ستایش امین السلطان در پایان آن. (منزوی ۲۹۹۴)
آغاز: بسم الله الحمد لله ولله والصلاة والسلام علی نبیه و خاتمه رسله... مقدمة الكتاب

نـسـد ارد عشق ای معشوق زیبا نباشد غیر تو کس در دل ما

.....

میگشایم خوش دهان بسمله یاری از الله جویم یک دله

انجام:

نیستم مجنون نیم دیوانه وار خوش مذاق از غیر گفتم آشکار

شعرم از حکمت است چون... است نظم لغو است شغل صبیانی است

* (۵۳۲۰) نسخ سده ۱۳، عنوان و نشان شنکرف، ۴۴۴ گ ۲۲ س ۲۲ × ۳۷، کاغذ فرنگی، جلد روغنی ساده زمینه مشکی با کناره بوتله‌های زرین.

طریق النجاة

از حاج میرزا مسیح بن محمد سعید امیرآبادی (۱۱۹۳-۱۲۶۳) (استرabadنامه ۱۷۵-رجال ایران ۴: ۱۰۰).

آغاز: بسمله... اما بعد پس این مختصری است در بیان مسائل مهمه طهارت و صلاة و صوم که این عبدقاصر مسیح بن محمد سعیدالاسترآبادی به تکمیل تمام بیرون آوردم از کشف الاستار و او شرحی است که بر متن لمعه نوشته‌ام و از شرحی که بر بعضی توابع صلوٰه مختصر نوشته‌ام و از نورالابصار و او شرحی است که بر قواعد علامه... می‌نویسم از بعضی مسائل سانحه و مسمی گردانیدم به طریق النجاة و مشتمل است بر سه مقدمه.

انجام: هرگاه ترك کند نماز را

* (۲۳۲۱) شکسته نستعلیق محمد محسن مازندرانی در ۱۲۳۵، عنوان و نشان شنکرف ۹۳ گ ۱۴ س ۱۴/۴ × ۲۰/۳، کاغذ فستقی، جلد رویه ابری عطف و گوشه میشن.

طغیان شیخ عبدالله کرد

از علی افشار درباره آنکه، شیخ عبیدالله کرد پسر شیخ طه نقشبندی در ۱۲۹۷ در آذربایجان و کردستان شورش کرده و دولت آنرا خوابانده بود (رجال ایران فهرست نامها).

آغاز: الحمد لله رب العالمین... اما بعد بنده حقیر که در ایام محاصره ارومیه از جمله

محصولین شب وروز در برج و باره و دروب و دروازه از جمله ناظرین بود.

انجام: شنیدن کی بود مانند دیدن. غره شوال ۱۳۰۶.

* (۳۸۷۲) شکسته نستعلیق مرتضی قلی بن محمد ابراهیم در شعبان ۱۳۱۲، عنوان

سرخ، ۸۸ گ ۱۲ س، ۲۴×۱۹/۷، کاغذ فرنکی، جلد میشن سیاه.

طغیان البکاء

از محمد ابراهیم گوهری (جوهری) مروزی هروی در گذشته ۱۲۵۲، در مناجات و مدح و منقبت و سوگواری و نوحه و رثاء خاندان پیامبر و توسل بآنها، به ساخت قصیده و ترجیع بند و ترکیب بند و تخمیس در جز و رباعی.

در آن از مرگ فرزند خود نیز نالیده است. (ذریعه ۲۱۱:۹- فرهنگ سخنوران ۱۴۱)

این یکی جز طوفان البکاء (منزوی ۴۵۰۳ و ذریعه ۱۸۲:۱۵) او است

* (۶۴۵۰) نستعلیق خودسراینده، جدول و عنوان و نشان سرخ، با افزوده هایی در

هامش و اصلاحاتی در متن، با فهرست در آغاز به سیاق، ۱۸۶ گ ۱۵ س، ۲۱/۸×۱۴/۵،

کاغذ فرنکی، رویه میشن سرخ ضربی.

قصیده ها است در ستایش پیامبر و امامان و سوگواری و استقبال از انوری و

دیباچه هایی و تضمین دوازده بند محتشم و چهارده بند صباحی و ترجیع بند و

رباعیات.

آغاز:

حمد سزد مرترا که جمله اشیا ذکر ترا میکنند در دل شبها

انجام:

من زنده به پیری و تو مردی به شباب عید است به من اگر بمیرم بابا

* (۶۴۵۱) نستعلیق چلیپای خود سراینده عنوان و نشان شنکرف، با فهرست در آغاز

با سرگذشت او، ۴۳۴ گ ۱۳×۲۱/۴، کاغذ فرنکی، جلد رویه کاغذ سبز ضربی

مقوایی، دفتر نخستین است در مرثیاتی

* (۶۴۵۴) نستعلیق گویا از خود سراینده، عنوان و نشان و جدول شنکرف، با فهرست

در آغاز، با تاریخ نوشتن آن در ۱۳۱۷ در پایان آن.

۳۲۷ گ ۱۵ س ۲۲/۵، کاغذ فرنگی.

دفتر نخستین است دارای قصاید به ترتیب تهجی قافیه و ترجیع‌بند دارای دوازده بند و دوازده ترکیب بند و هشت بند با دوازده بند محتشم باچند مخمس و حکایات و مثنویات و رجزها درمرثیه و مدح.

آغاز: بسمله. از محمد حضرت رب العالمین و نعت سید المرسلین، خاتمه به ذکر مصیبت سلطان دین.

انجام:

بجز گوهری چهارده نور پاک که مارا کشد زین مغاک هلاک
* (۶۴۵۵) نستعلیق سده ۱۴، عنوان و نشان و جدول شنگرف، با فهرست نوشته
پایان ع ۱۳۱۸/۱، ۳۱۸ گ ۱۶ س ۱۶/۲، کاغذ فرنگی، جلد رویه کاغذ
ضربی.

دفتر دوم است بادیباچه منظوم و زبان حال و تضمین. دوازده بند محتشم و چهارده بند
صبحی و بندهای وصال و دیباچه میرزا ابوطالب و شش غزل خواجه، بارباعیات در مناجات
و مناقب فاطمه زهراء ع و امام حسن ع و بارباعیاتی به ترتیب الفبائی قافیه در سوگواری
حسین ع و نوحه، با چهار مناجات و توصل به خامس آل عباء. آغاز در مصیبت مولای
متقیان امام الانس و الجان امیر مؤمنان

تا شه دلدل سوار از خون محاسن تر نکرد

امتان را سرخ رو در عرصه محشر نکرد

انجام:

بود گوهری راهم این آرزو که حشرش نمایی به مولای او

طلسم و تسخیر

از محمد بن سراج الدین سکاکی (زنده در ۷۹۰) در فن تسخیر کواکب و جن، با عنوانهای
تسخیر: آفتاب، مشتری، زحل، مریخ، زهره، ... هیطاش.

او باید جز احمد بن حاجی محمد سکاکی طبسی زنده در ۹۲۶ مترجم الدر المنظیم

(مجلس ۳: ۱۴ و ۶: ۱۰۵) باشد (ریحانة الادب ۲: ۲۰۴ - فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۲۶۲)

انجام: شکر و سپاس و ستایش مرخدای راکه آفریدگار طبایع و ارکان است... اما بعد چنین گوید مؤلف این کتاب محمد بن سراج الدین سکاکی
انجام: در «تسخیر هیطاش» افتاده: و خوش آواز در پیش تو در آیند و پروند بانگ‌های خوش.
* (۶۵۰۰) نسخ سده ۱۱، عنوان و نشان و جدول طلسمات ششگرف، ۲۷ گ ۱۶ س، کاغذ ترمه، بی‌جلد

طور سینا یا شجر طور

از حاج میرزا محمد قایض مجتهد پسر محمد هادی راثی نایینی و در گذشته ۱۳۰۵، مشنوی عرفانی است با عنوانهای جلوه، دومین جلوه آن درباره حادثه کربلا و شهادت حسین ع است. سومین آن در سر اختلاف مذاهب، چهارم در اثبات عقل و نفس و حرکت جوهری و جزاینها.

اوراست الرجال که در ۱۲۶۵ ساخته است و ترجمان الحق و لسان الصدق در ترجمه احقاق الحق شوشتری (ذریعه ۸۰۶: ۹ و ۱۴۸: ۱۰ و ۱۹: ۲۴۱ - مصفی ۴۴۹ - تاریخ نایین ۱۲۷ و ۱۷۵ - انساب خاندانها مردم نایین ص ۳۷) و وجوب سلطنت (منزوی ۸۷۰ و ۱۷۱۲).

آغاز:

ای نهان در ذات وای پیدا وهست جلوه گر رویت زهر بالا و پست
عکسی از قدرت به دهر انداختی کین زمین و آسمانها را ساختی
انجام نسخه:

فکرت افتاد از ره و نتوان کشاند ناچه دیوان دید و از رفتار ماند
* (۵۲۷۴) نسخ سده ۱۳، عنوانها و برخی از عبارتها ششگرف، انجام نمانوشته مانده، ۱۹۱ گ ۱۵ س ۷/۱۳ X ۲۱/۸، کاغذ فرنگی آهار مهره، جلد رویه میشن تریاکی با جدول.

طینت (رساله در تحقیق -)

از جمال الدین محمد خوانساری که در آن ده حدیث شیعی درباره طینت شرح شده

بنام شاه سلطان حسین. يك مقدمه دارد (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۷۱۷ و ۹۷۱).
از آن در ترجمه غررالحکم و درر الکلم او (حدیث ۱۰۰۹ و ۳۶۰۴) یاد شده و خود آن در
پایان مجلد ششم آن (چاپ دانشگاه بکوشش محدث ارموی) نشر شده است (۶ : ۳۹۴-).

(۵۵۶)

* (۲۰۰۲) نسخ محمدعلی بن محمد صادق سمنانی در نجف در ۱۱۵۰، ۲۰ گ ۲۵
س ۱۲/۵ × ۱۹/۲، کاغذ ترمه حنایی، جلد میشن آلبالویی ضربی.

ظ

ظفر نامه

از شرف‌الدین علی یزدی که در ۸۲۸ ساخته است (استوری ۱: ۲۸۴ و ۱۱۷۴ - ذریعه ۱۵: ۲۰۰ - منزوی ۴۳۴۶ - بریگل ۷۹۷).

* (۳۹۰۲) نستعلیق شمس‌الدین بن کمال‌الدین در پایان محرم ۸۹۰ با پیشانی زرین و جدول، عنوان و نشان شنگرف، ۳۸۳ گ ۲۱ س ۲۵/۳/۱۶، کاغذترمه، جلد میشن سیاه.

* (۳۹۱۷) نستعلیق محمدیوسف‌واله، سده ۱۱، با سرلوح زرین، عنوان و نشان شنگرف، برگهای آخر پاره شده. ۳۲۶ گ ۲۷ س ۳۰/۲ X ۱۷/۳، کاغذترمه، جلد میشن قهوه‌ای.

* (۴۰۶۸) نستعلیق سده ۱۰، عنوان و نشان شنگرف، انجام در «خصائصی که صاحب قرآن در آن منفرد بوده»، پس از:

«چگونگی که احوال آن تاجور برون است از ادراك نوع بشر»
 افتاده، ۵۱۶ گ ۱۹ س ۲۵×۱۸، کاغذ ترمه، جلد میشن آلبالویی سیر.
 (۵۹۷۳) نحتعلیق سده ۱، عنوان و جدول و سرلوح زرین، بایک مجلس تصویر
 در آغاز که در بالای آن آیت «تؤتی الملك من تشاء» با سفیداب در زمینه طلایی نوشته
 شده، ص ۱ و ۲ طلا کاری شده با گل و بوته ریز با شنگرف و لاجورد، عنوانها
 در زمینه زر و لاجورد و با سفیداب است. چهار صفحه پایان نسخه چلیپا و راسته
 است. میان ستونهای زرو لاجورد و مشکی در بالا و پایین حواشی گل و بوته با
 شنگرف و زر نقاشی شده است، در بالای صفحه نخستین نام «تاریخ جهانگشایی
 تیمور» نوشته شده است، ۱۴ گ ۲۰ س ۱۸/۴×۲۶/۳، کاغذ سمرقندی، جلد رویه
 معرق پشت میشن عنابی.
 متن به نثر و درهامش وقایع تاریخی به نظم آمده است که همان شرف نامه تیموری است
 (منزوی ۲۹۹۷ - همدان ۳۵).

آغاز:

بنام خدایسی که از نام اوست	که ما را توانایی گفتگو است
خداوند کل آشکار و نهان	نهان آشکارا به نزدش عیان

انجام:

که جاوید این شاه پاک اعتقاد	بماناد اقبال بر ازدیاد
خلایق مرفه ز احسان او	زمین و زمان تحت فرمان او

ظهور الحق

از محمد بن محمد نصیر گیلانی که بنام محمد شاه قاجار (۱۲۵۰-۱۲۶۴) در اصول
 دین و کلام شیعی ساخته است. (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۹۷۲ - ذریعه ۱۵:
 ۲۰۳).

آغاز: ظواهر رموز حمد و جواهر کنوز شکر به وجود ذی جودی رواست..

انجام: من شرور الشیاطین در دارالخلافة تحریر شد، ۱۲۵۵.
* (۲۹۴۳) نستعلیق ۱۴ شوال ۱۲۵۵ در تهران، ص ۲۰۱ به طلای فرنگی آراسته،
جدول و عنوان و نشان شنکرف، ۸۶ گ ۱۲ س ۱۵/۷×۲۴، کاغذ ترمه اصفهانی،
جلد میشن لایی قهوه‌ای.

ع

عالم آرای عباسی (تاریخ -)

از اسکندر بیک منشی (۹۶۸ - ۱۰۴۳) (ذریعه ۲۰۶: ۱۵ - استوری ۳۰۹: ۱ و ۳۱۴ و ۱۲۸۱ - بریگل ۸۷۳ - منزوی ۴۳۵۵ - میکلیخوماکلا یا ۳۳۹).

* (۳۸۰۵) نسخ محمدباقر خوانساری در ۱۲۸۰ در همدان برای اردشیر میرزای رکن الدوله، با جدول، عنوان شنکرف، ۱۰۸ گ ۱۵ س ۱۲۶ × ۱۹۳، کاغذ فرنگی آهار مهره، جلد میشن یشمی لایی مغزی دار.

این نسخه ذیل است و ساخته برای «بعضی از اعزّه خلان الوفاء» (ص الف چاپ سهیلی خوانساری). نسخه دیگری از این ذیل را درن (۳۰۳) نشان داده است. نسخه ش ۲۶۳۷ لیدن (۲۳۰: ۵) هم باید همین باشد و گویا نسخه مونیخ هم (۳۱ اوامر). نام آن گویا «خلاصه السیر» باشد و فصلهایی در این نسخه‌ها هست در باره خود مؤلف و خاندان مرتضی قلی خان زیاد اوغلی فرمانروای گنجه که با یاری او اسکندر منشی این کتاب را نگاشته است و در باره شهر گنجه. نسخه

مونیخ تاریخ شاه صفی است از جلوس او در ۲۴ ذح ۱۰۳۷ (۴) تا جلوس شاه عباس دوم در ۱۶ صفر ۱۰۵۲ با این آغاز «ستایش و نیایش رحیمی را سزا است» و نسخه درن تاریخ شاه صفی است از ۱۰۳۸ و جلوس عباس دوم در ۱۶ صفر ۱۰۵۲ و آغاز آن مانند چاپ شده است.

* (۳۸۹۸) نستعلیق سده ۱۱، عنوان و نشان شنگرف، آغاز نه برگ پیش از «مکتوب علماء ماوراءالنهر در جواب صحیفه خدمه و نقباء مشهد مقدس» و انجام در «شرح مراجعت سردار روم و گفتگوی صلح به میان آوردن و باقی حالات» افتاده، ۳۴۶ گ ۱۶ س ۱۷۶×۲۴، کاغذ ترمه، جلد میشن سرخ نو.

* (۳۹۰۴) نستعلیق سده ۱۱، عنوان و نشان شنگرف، با عبارت «قابل کتابخانه شهریار همایون»، آغاز شش برگ پیش از «ذکر احوال امراء خراسان و بعضی حالات که بعد از مراجعت و آیات نصرت آیات وقت دارد» و انجام در عنوان «فقره ای چند در ختم کتاب و دعاء دولت نواب کامیاب» افتاده، ۳۲۸ گ ۲۵ س ۱۶۶×۲۸، کاغذ ترمه، جلد میشن سبز.

* (۴۱۶۰) نستعلیق هدایت بن شکرالله اعوری در اصفهان در ۲۰ صفر ۱۰۷۵ به دستور ابدال بیک ایشیک آقاسی باشی (پایان جلد اول) با جدول، عنوان و نشان شنگرف، دارای شش صفحه تذهیب در آغاز سه جلد هر یک دو صفحه، آغاز و انجام افتاده، ۳۹۲ گ ۲۷ س ۲۳۲×۳۸، کاغذ ترمه، جلد میشن آلبالویی.

* (۴۳۷۴) نستعلیق محمد یحیی بن رستم کیا در رجب ۱۰۴۴ (پایان صحیفه یکم) عنوان زرین، جدول طلای اشرفی، با سه سرلوح، ۷۷۴ گ ۱۹ س ۱۹۵×۳۲۵، کاغذ ترمه، جلد روغنی با گل و بوته.

عالمگیرنامه

از محمد کاظم بن محمد امین منشی قزوینی در گذشته ۱۰۹۲، در تساریخ اورنگ زیب (ذریعه ۲۰۶: ۱۵ - استوری ۵۸۶: ۱ و ۱۳۱۷ - مشار ۱۱۰۲ - منزوی ۴۶۷۳).

* (۴۰۶۵) نستعلیق سده ۱۲، پایان نانویس مانده است، ۵۰۳ گ ۱۱ س ۱۲۳×۲۲۲،

کاغذ ترمه، جلد میشن سرخ ضربی.

عبادات (رساله در -)

نخست احکام عبادی است، سپس اسرار عرفانی و اخلاقی آنها .
آغاز (افتاده) : بدانکه معتبر در تکلیف بلوغ و عقل . و دانسته می‌شود بلوغ به یکی از سه چیز خروج منی در بیداری .
انجام (افتاده) : صوم با معرفت از اقوای مکملات نفوس نطقیه است و موجب ارتقاء ... (پس از دو برگ) که عرصه را بر نفس اماره و مسولۀ خود تنگ گرفته‌اند و اکتفاء بقدر الحاجة .
 * (۶۴۸۰) شکسته نستعلیق سده ۱۳، ۱۲ س ۱۱×۱۸، کاغذ فرنکی، جلد میشن مشکی لایی.

عباس نامه

از عمادالدوله میرزا محمد طاهر وحید قزوینی (استوری ۱: ۳۱۵ و ۱۲۸۲-ذریعه ۱۵: ۲۱۰ - لنیگراد ص ۹۳ - ادبیات ۱: ۳۵۴- نشریه ۷: ۷۲۴ - ش ۷۸۴۱ دانشگاه- مشار ۱۱۰۳ - منزوی ۴۳۶۱ - بریگل ۸۸۸- مکیلیخوماکلا یا (۳۴۹)).
 * (۳۹۲۹) نستعلیق سده ۱۲، عنوان و نشان شنگرف، ۱۴۷ گ ۱۹ س ۱۶× ۵، کاغذ ترمه، جلد میشن قهوه‌ای.
آغاز (۱۱ سطر افتاده) : چمن پیرای الفتش ... مشغولی ... از دیده بیدار به شوق تماشای گلزار.
انجام (افتاده) :
 الهی تا نشان باشد ز ایام فلک گردان به کامش باد چون جام
 خدمت سگالان (س ۱۶ ص ۲۸۵ چاپی).

عبرت نامه

از کروسینسکی، ترجمه میرزا عبدالرزاق بیک مفتون دنبلی از روی ترجمه ترکی ابراهیم از اصل لاتینی آن (مؤلفین مشار ۸۴۶۰۳ - فهرست فارسی مشار ۱۱۰۴ - ذریعه ۲۱۳:۱۵ - ادبیات ۱۲۴:۱ - سپه ۴۱۹:۳ - دانشگاه ۲۷۵۱ - مجلس ۱۷۵:۳ - انوار ۳۴۵:۱ و ۲۵۴:۲ - منزوی ۴۳۶۲).

* (۳۷۱۶) نستعلیق سده ۱۳، عنوان و نشان شنگرف، ۷۹ گ ۱۲ س ۱۳/۹ X ۱۹/۸، کاغذ فرنگی، جلد میشن سیاه لایی.

* (۳۷۴۹) شکسته نستعلیق زین العابدین شیرازی در ۱۴ شعبان ۱۲۸۱، ۱۱۴ گ ۱۶ س، کاغذ فرنگی آهار مهره، ۱۱/۳ X ۱۷/۶. جلد میشن سیاه لائی.

عتاب الغافلین

از میرزا غلام رضای قاصر، گویا مؤلف صحیفه قاصریه (منزوی ۲۹۸۷) باشد.

آغاز:

ثنا چون حق ذات بی مثال است ستایم آنکه الحق بی همال است.

انجام:

به برزخ اگر در غذا بند ساز ز راه کرم عفوای بی نیاز
* (۴۸۲۴) نسخ سده ۱۳، جدول شنگرف، ۱۵۵ گ ۱۵ س ۱۳/۵ X ۱۸/۶، کاغذ
فرنگی، جلد میشن جگری ضربی.

عجایب و غرائب ربع مسکون

با عنوانهای «صفت قلم... گفتار در عجائب و غرائب ربع مسکون».

آغاز: بسمله بر رأی ارباب خبرت واصحاب بصیرت پوشیده نماند که بعضی از

علماء تاریخ چنین گفته اند که باری از برخی اقسام نور محمدی... جوهری بیافرید.

انجام (اقتاده): جزیره سرندیدب معظم است... دیگر عجائب و غرائب.

* (۳۹۷۴) نستعلیق سده ۱۱، عنوان و نشان شنگرف، ۴۰ گ ۱۵ س ۱۰/۳ X ۱۷/۲، کاغذ ترمه، جلد میشن سیاه لایی.

عجایب نامه یا عجایب المخلوقات و غرایب الموجودات

از محمد بن محمود بن احمد طوسی سلمانی همدانی، در ۵۵۵-۵۶۲ (چاپ منوچهر ستوده در ۱۳۴۵- فهرست فیلمها ۶۲ و ۵۸۸-منزوی ۴۳۳).
 * (۵۹۵۹) نستعلیق سده ۱۱. جدول زرین با میزده مجلس تصویر، با مهر محمد حسین، ۲۲۹ گ ۱۵ س ۱۵/۳ X ۲۴/۲، کاغذ ترمه، جلد ساغری ضربی سیاه پشت معرق.

آغاز (افتاده): عظیم است که همه کنجهای عالم... قل هل یتوی الذین یعلمون والدین لایعلمون (س ۴ ص ۸ چاپی).
 انجام: بالها و نیش خرطوم ر دست و سر و دو گوش و دو چشم و نیشتر.... والله اعلم بالصواب (پایان چاپی).

عرفات العاشقین

از تقی الدین محمد بن معین الدین بن سعد الدین حسینی اوحدی دقاقی بلیانی اصفهانی (۹۷۳-۱۰۳۰) که در ۱۰۲۲-۱۰۲۴ ساخته است (استوری ۱: ۸۱۰-مجله دانشکده ادبیات مشهد ۱۲: ۳۳۲-ذریعه ۵: ۲۴۶- تذکره نویسی فارسی ۱۵۱-تاریخ تذکره‌های فارسی ۲: ۳).
 آغاز: بسمله.

ای آنکه ترادر حرم دل باراست گربا حجر الاسود عشقت کاراست
 ... تیمنا و تبرکاً افتتاح کلا در این مقام به نام احدى است قدیم صمدی واجب التعظیم.
 ... در درج سخندانى تقى الدین اوحدى الحسینى الدقاق البلیانى.
 ... (متن) عرفه استاد الشعراء امیرالبلغاء امام الفصحاء اعجوبه.
 انجام: عرفه. عمدة الامراء والنقباء میرزا یوسف خان در کمال جلالت و عظمت نشان مدتها در هندوستان به امارت ممتاز بود. در جواب رباعی مولانا عرفی گفته، حسن ارتجال وی، رباعی.

عرفی رفتی به دوست پیوستی وزکش مکش زمانه وارستی

فردا غم دوست مایه دست تهی است خوش باش کزین حبس خانه و ارستی
 * (۳۸۸۷) شکسته نستعلیق هندی، مجدول، عناوین به شنکرف. ۲/۱۳ × ۴/۲۲.
 کاغذ ترمه. جلد میشن سیاه ضربی.
 آغاز (افتاده):

* (۵۳۲۴) نستعلیق سده ۱۱، در چهارستون راسته و یک ستون چلیپا، عنوان و نشان
 شنکرف، با مهر گرد «عنایت شاه جهانی ۱۰۶۸» و «محمد امین محمد اعظم شاهی
 ۱۱۱۰» و «العبده محمد جعفر الحسینی ۱۰۵۵» و «عبده محمد هاشم» بایادداشتی مورخ
 ۱۰۶۹ از آن سیف خان در ذق ۱۴ با مهر مورخ ۱۰۳۲ او، بایادداشت جلوس مورخ ۱۰۲۱
 و عرض، ۶۰۸ گ ۲۳ س ۲۲/۲ × ۸/۳۴، کاغذ ترمه، جلد روبه میشن پشمی ضربی.

عرفات العاشقین (کعبه طرفان)

از تقی الدین محمد حسینی اوحدی دقاق بلیانی اصفهانی، گزیده خود اوست در ۴ ع
 ۱۱۷۱، این نسخه چنانکه آقای گلچین معانی نوشته است «کعبه عرفان» او (گزیده عرفات
 العاشقین (ش ۵۳۲۴) ساخته در احمد آباد گجرات (در ۱۰۳۶) نیست. اگرچه تربیت در
 ص ع نسخه چنین نوشته است (ذریعه ۸۵: ۱۸- تذکره نویسی فارسی ۱۵۴ و ۲۶۴ -
 استوری ۱: ۸۱۱- تاریخ تذکره های فارسی ۱۲: ۲ و ۳۵).
 * (۳۸۸۷) نستعلیق ۱۱۷۲/۱ ع ۴، جدول، عنوان شنکرف، آغاز افتاده، ۲۲۳ گ
 ۲/۱۳ × ۴/۲۲ کاغذ ترمه، جلد میشن سیاه ضربی.

عشرة کامله

از میرزا احمد و قارپسرو صال شیرازی (۱۲۳۲-۱۲۹۸) که درسو گواری حضرت حسین ع
 و خاندان او برای مؤید الدوله تهماسب میرزا در یک مقدمه دارای دو باب و دوم مجلس و یک
 خاتمه دارای دو باب ساخته است.

باب اول خاتمه در ذکر شهدا و اسامی ایشان در سه طبقه.

۱- شهدائی که پیش از ورود آن حضرت به کربلا شهید شدند گ ۱۱۱-۱۲۴.

- ۲- آنانکه در رکاب آن حضرت به شهادت رسیدند، گ ۱۲۴-۱۶۶.
- ۳- آنانکه پس از آن حضرت شهید شدند، گ ۱۶۶-۱۷۱.
- باب دوم خاتمه در خطب و اشعار خود امام و اهل بیت او ۱۷۱-۲۰۰ (ذریعه ۱۲۷۶:۹- فرهنگ سخنوران ۲۵۲-سنا ۲۱۷۸۲).
- آغاز: بسمله، سپاس بی قیاس خداوندی را جل ذکره که در پیشگاه قربتش هر که را جابگاه پیش است رنج و ابتلاء از همه بیش، هر که رادعوی والا افزون است محنت و بلا از حد و حصر بیرون.
- انجام: و این خود باعث مباحثات دنیویه و اخرویه مؤلف گردد و کل الی کل مضاف و منسوب، وقع الفراغ فی عاشر شهر رجب المرجب سنة ۱۲۷۲.
- * (۹۴۴) نسخ گویا از خود وقار در ۱۰ رجب ۱۲۷۲، عنوان و نشان شنکرف، ترجمه شعرها و عبارتهای عربی به شنکرف، در ۱۶۲-۱۶۴ مرثیه ایست از وقار شکسته نستعلیق ۱۸ س، با فهرست کتاب در ۲۱۰ پ، ۲۰۲ گ ۱۵ س ۸/۲۲ کاغذ فستقی، جلد میشن سیاه.

عقاید السالکین

- از محمد حسن بن محمد صادق هروی، درباره اختلاف سنی و شیعه در وضو و اثبات خلافت و نبوت.
- آغاز: بسمله. حمدله... اما بعد چنین گوید... محمد حسن بن محمد صادق هروی.
- انجام: به ازان که گفتمی نماید... لکن دو کلمه مختصر آ عرض شد.
- * (۱۵۵۳) نسخ شیخ عبدالرزاق در ذح ۱۳۲۱ برای آقا حاجی حسن فاضل، عنوان و شنکرف، ۹۳ گ ۱۵ س ۱۱/۱۷، کاغذ فرنگی، جلد میشن سرخ لایی.

عقد العلی للموقف الاعلی

- از افضل الدین ابو حامد احمد بن حامد کرمانی منشی (ذریعه ۱۵: ۲۹۰ - منزوی ۴۳۶۳ - استوری ۳۵۷ - بریگل ۱۰۵۵ - میکلیخوما کلا یا ۳۷۸).

- * (۳۷۲۵) نسخ حسین بن عبدالحسین، سده ۱۳، باجدول، عنوان و نشان شنکرف، ۸۱ گ ۱۴ س ۲۰/۶ × ۱۴/۳، کاغذ فرنگی، جلد میشن سرخ مغزی میشن سیاه.
- * (۳۷۵۳) شکسته نستعلیق میرزا اسماعیل پسر میرزا آقای مداح تهرانی در اول رجب ۱۳۲۶، ۸۱ گ ۱۲ س ۱۳ × ۱۹/۷، کاغذ فرنگی، جلد میشن لاکه.
- * (۳۷۶۴) نستعلیق محمد ابراهیم بن محمد حسین حسینی شیرازی در شوال ۱۲۷۸ برای مؤیدالدوله، جدول زرین، عنوان و نشان شنکرف، ۳۴ گ ۱۱ س ۱۵/۷ × ۲۱/۳، کاغذ فرنگی، جلد میشن سرخ لایی.
- * (۳۸۰۴) نستعلیق سده ۱۳ از روی نسخه مورخ ۶۴۹، عنوان و نشان شنکرف، ۵۷ گ ۱۵ س ۲۱ × ۱۳، کاغذ فرنگی آهار مهره، جلد میشن سرخ لایی.

عکاسی

از نواب محسن میرزا بن شمس الشعراء که برای میرزا اسماعیل خان آجودان باشی توپخانه و امیر تومان ترجمه کرده است (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۴۳۷).

آغاز: هوالمصوّر الموجدات. بسمله. مختصر رساله طریقه کامل يك دوره عمل عکاسی به واسطه طریقه استعمال کلديون خشك.

انجام: ثبوت شیشه به واسطه محلول اشباع شده هیپو سولفیت دوسود میشود.

* (۶۲۶۶) نسخ ابراهیم توپچی به میرزا علی اکبر تهرانی در ۱۴ شوال ۱۳۱۷، با یادداشت او و مهر عبدالحسین بن اسماعیل، ۴۹ گ ۹ س ۶/۳ × ۹/۵، کاغذ فرنگی، جلد.

طلاجات دارا شکوهی

از نورالدین محمد بن عبدالله حکیم عین‌الملک شیرازی که بنام محمد دارا شکوه بسال ۱۰۵۶ در يك مفتاح دارای چهل و دومقاله و ده گفتار دارای چندین اسرار و اظهار و خاتمه در قراپادین ساخته و بروش یونانی و ایرانی و هندی است (فهرست نسخه‌های

خطی فارسی ۵۶۸ - فهرست فیلمها ۱۴۲ - ایوانف ۷۲۴:۱ و ۷۳۸ ش ۱۵۵۶ و ۱۵۹۳
(G 33,34) - فونان ش ۱۴۰ ص ۶۴ - پزشکان نامی پارس ۱۳۴ و ۲۰۸ - استوری ۲: ۲۵۷.
* (۴۴۹۰) نستعلیق سنتوگدای، سده ۱۱، در اکبرآباد، عنوان و نشان شنگرف،
۳۳۰ گ ۲۰ س ۱۶/۲ X ۲۵/۴، کاغذ ترمه، جلد میشن آلبالویی سیر ضربی.

علم الاشیا

ازخلیل بن عبدالباقی ثقفی اعلم الدوله اعتضادالاطباء در گذشته ۱۳۲۳ شمسی نزدیک
به نود سالگی (۱۲۷۶-۱۳۶۴). مطالب آن ترجمه است از فرنگی و از زنبور عسل آغاز
و به فطیر پایان مییابد، عنوانهای فرانسوی آن هم به فرانسه نوشته شده است (مؤلفین
مشار ۴:۲ - رجال ایران ۱: ۴۸۷).

* (۴۲۲۵) نستعلیق مؤلف در ۱۲۹۸، عنوان شنگرف، اهداء به حاج معین الدوله
وزیر بقایا، ۷۹ گ ۱۴ س ۱۳/۷ X ۲۲، کاغذ فرنگی آبی، جلد میشن زرد.

علم کاف (رساله در -)

در کیمیا است.

آغاز (در خطبه افتاده) : خود را تباه دیده و مسافر در دریاها بی پایان گردید...
رساله اول اظهار فن اول است که رهنمای راه معیشت و زندگانی است... اما بعد چنین
گوید خادم فقراء... که این علم موسوم به علم کاف و او را اخت النبوة دانسته اند...
۱۵ باب است.

انجام (در باب بانزدهم اظهار عین الحکمة افتاده) : یا نبات یا حیوان که مواد از آنها.
* (۳۴۵۸) شکسته نستعلیق سده ۱۳، عنوان و نشان شنگرف، ۸۱ گ ۲۰ س ۱۵ X
۲۰/۶، کاغذ فرنگی، جلد رویه ابری فرنگی.

علم المحجة اتماماً للحجة لمن انکر

از حجة الاسلام حسين بن محمد تبریزی ممقانی که در سه مقاله و يك خاتمه در اثبات مذهب شیخیه در برابر متشرع بنام ناصرالدین شاه در نهم رجب سال ۱۲۸۵ ساخته است و نخستین تحریر آن روز مبعث ۱۲۸۰ است (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۹۷۶ - مجلس ۱۲: ۲۶۹ ش ۴۵۷۰).

آغاز: الحمد لله الذي لم يجعلنا من المعاندين المنكرين ولا من الغلاة.

انجام: دست قدرت از کار رفته قلم سرکشی کرده... و قد فرغ من تسويده... حسين بن محمد التبريزي... خمسة وثمانين ومائتين بعد الف من الهجرة النبوية.

* (۱۰۵۹) نسخ مؤلف در روز مبعث ۱۲۸۰، با جدول، ۱۰۴ گ ۱۴ س ۱۰۷۷ × ۱۷۲، کاغذ فرنکی آهار مهره، جلد میشن سرخ مغزی دار.

* (۲۰۱۰) نسخ احمد بن اسماعیل حسینی در پایان ذق ۱۲۹۵، عنوان و نشان شنگرف، با جدول، ۵۹ گ ۱۵ س ۱۱/۹ × ۲۰، کاغذ فرنکی آبی، جلد میشن قهوه‌ای مغزی سیاه.

علوم غریبه

از علی قلی بن میرزا علی چوله جانی قربانی که برای بزرگی ساخته و در آن از استخاره و مشاوره و ابطال سحر و تأثیر جن و کهانت و عین و طیره و دفع علل و اسقام گفتگو داشته است، از روی قرآن و اخبار و شکایات است در سه مقاله و خاتمه.

آغاز: بسم الله. الحمد لله الذي يخلق ما يشاء ويختار والصلاة على النبي المختار وصيه الكرار... اما بعد بدان ای سالک مسالك حق و ناهج مناهج نبی مطلق.

انجام (افتاده): و این رساله نیز در دست این بنده درگاه غلام زاده بسی اشتباه ابن میرزا علی قلی بن چوله جانی قربانی... رجاء واثق است و امل صادق که چون برادران دینی در این رساله...

* (۶۴۰۲) نسخ سده ۱۱ / ۱۲، عنوان شنگرف، سرلوح باگل و بوته‌های رنگین با جدول مشکی وزرین، برگ دوم وانجام افتاده، ۲۹۱ گ ۱۲ س ۱۳/۲ × ۲۲/۳، کاغذ ترمه سمرقندی، جلد میشن قهوه‌ای ضربی مقوایی.

عمده ایلخانیه

از علاءالدین علی‌شاه خوارزمی بخاری، در دو اصل و هراصلی چند باب هریک در چند فصل. گزیده‌ایست از زریح ایلخانی طوسی و بنام محمد بن احمد بن علی تبریزی وزیر، وزیج شاهی هم خوانده می‌شود (استوری ۵۹:۲).

آغاز: بسمله. حمد بی قیاس و انتها صانعی را که نقاش قدرت او به پرگار تصویر و دبیر بی نظیر فطرت او به قلم تقدیر صفحات افلاک را با غشای دری نقطهای سیمین کواکب ثوابت و سیار بیاراست.

انجام: جدول ایام الرجوع.

* (۳۳۶۷) نسخ سده ۸، عنوان و نشان شنگرف، از آن محمود بن عبدالله کاشی و شعیب بن محمود و نصرالله متطبب، ۱۱۲ گ ۲۵ س ۱۸/۶ × ۲۶/۳، کاغذ دولت‌آبادی، جلد رویه ابری کهنه مغزی میشن قهوه‌ای.

عیار دانش

از ابوالفضل بن مبارک ناگوری که کلیله و دمنه را بنام محمد اکبر شاه و به فرمان و به دستور او از روی متن انوار سهیلی کاشفی در ۱۶ باب و ساده‌تر از آن در ۱۵ شعبان ۹۹۶ به تحریر درآورده است (دیوان هند ۷۶۷-ذریعه ۱۵: ۳۶۳-مشار ۱۱۳۸ و ۲۵۲۲-منزوی ۳۷۳۲).

* (۱۹۱۴) نستعلیق سده ۱۱ و ۱۲، عنوان و نشان شنگرف، ۲۸۴ گ ۱۹ س ۱۶/۹ × ۲۵، کاغذ ترمه، جلد میشن سرخ نو.

آغاز (افتاده): دیگر رقم زده کلك حکمت باشد (دیباچه).

انجام (افتاده): از قسمت بندگی و شاهی دولت.

* (۴۶۶۳) نستعلیق سده ۱۱، عنوان و نشان شنگرف، با سرلوح زرین، ص ۲۹۱
مذهب، ۲۹۱ گ ۱۷ س ۱۴/۸ X ۲۴/۴، کاغذ ترمه، جلد میشن سرخ نو.

عین الحیاة

از مجلسی دوم که در ۱۰۷۳ ساخته است (ذریعه ۱۵: ۳۷۰- ادبیات ۱: ۳۶۱- منزوی
۱۶۴۹).

* (۱۴۲۴) شکسته نستعلیق محمد بوسف بن علی اکبر در ۱۲۶۳، ۲۲۸ گ ۲۴ س ۲۰/۷
۲۹/۴ X، کاغذ فستقی، جلد تیماج سرخ.
* (۲۱۸۷) نسخ محسن بن محمد تقی در ۱۲ ح ۱۰۸۲/۲، عنوان و نشان شنگرف،
۳۳۸ گ ۲۵ س ۱۴/۸ X ۲۷/۷، کاغذ ترمه، جلد میشن قهوه‌ای نو.

عین الغموم

از مطلع مازندرانی که پس از ستایش خداوند و پیامبر در آن میرزا اسماعیل خان را
ستوده و سپس از آنچه که در سال ۱۰۶۰ ه در کر بلا گذشته است یاد کرده است، نزدیک به سه
هزار بیت است.

در ذریعه (۹: ۱۰۵۸) و فرهنگ سخنوران (۵۴۷) و فهرست ایوانف (۱: ۳۷۴) س
۸۲۴) از چند «مطلع» یاد شده که هیچک شاید شاعر ما نباشند.
آغاز: بسمله. در ستایش حضرت باری.

بنام فروزنده شید و ماه	نگارنده هر سپید و سیاه
خداوند دارنده هفت فرش	فرازنده آسمانها و عرش
انجام (افتاده):	

شیر قطب گردون جاه و جلال	شیر محور آسمان جلال
--------------------------	---------------------

* (۵۳۶۲) نستعلیق سده ۱۲، عنوان سرخ، با مهر هادی و یادداشت ۲۲ شعبان
۱۲۹۷، ۸۸ گ ۱۸ س ۱۴/۸ X ۲۱/۸، کاغذ فستقی، جلد رویه کاغذ بنفش.

عین المعانی

از ابوالبرکه یوسف بن رکن الدین بن معروف بن شهاب الدین معروفی شهابی جندی سندی
 هندی براری معروف به عشقی شطاری قادری ملقب به عین العرفاء که در ۹۹۷ در برهان-
 پور ساخته و تحریر دیگر است از روضة الحسنی فی شرح اسماء الله الحسنی خود او.
آغاز: بسمله. حمدله. .. انبعث تعین تعین حب مطلقه غیر متعینه مبرا از شائبه
 ثنویه یعنی منزله از تعدد عاشق و معشوق به کثرت حقیقی و اعتباری... شیخ لشکر محمد
 عارف.

انجام

در آینه گرچه خود نمایی باشد پیوسته ز خویشتن جدایی باشد
 خود را به مثال غیر دیدن عجب است این بلعجبی کار خدایی باشد
 والحمد للملهم بالصواب والصلاة علی من اوتی الحکمة و فصل الخطاب.
 * (۳۵۲۲) نسخه سده ۱۱، عنوان و نشان شنگرف، ۱۹۶ گ ۱۹/۲ ی ۱۴/۸ × ۲۲،
 کاغذ ترمه، جلد میشن سیاه.

غ

غایة الاختصار

از احمد بن ابراهیم آمدی لازیقی در رمل و ترجمه رساله محقق طوسی نصیرالدین محمد، چنانکه در این رساله آمده است. ولی از طوسی رساله فارسی هم یاد کرده اند و هم عربی و هم ترکی (قاہرہ ش ۳۵۳-دانشگاه ۳۵۲۹/۶ و ۲۹۵۰/۷۸-مدرس ۲۹۵ و ۳۰۹)
آغاز: حمد بی حد و ثنای بی عدد مخصوص است به پروردگار خدای متعال را...
پس چنین گوید... محمد بن ابراهیم الامدی وطناً لازیقی نزولاً و قناکہ رساله غایة-
الاختصار در فن رملی للمحقق الطوسی قواعد مفیدہ... داشت مراد کردیم کہ مهما ممکن
اورا در حجاب نگذاریم.

انجام: و توفیق سهل است... مفخر الانام.

* (۲۹۳۹) نسخ سده ۱۲، ۲۰ گ ۲۳ س ۱۷/۲۴ کاغذ فستقی، بی جلد.

غرایب هدی

از خان جهان بهادرزاد که در ۱۲۲۳ ساخته است، در چهار قسم ولغت دستگاهی است.

آغاز: فرخنده‌ترین کلامی هر لفظش سرمایه ده فطنت و ذكاء.

انجام: کشتی حاجات من باد روان، والسلام.

* (۳۳۵) نستعلیق محمد خان در شهر میسور هند در ذح ۱۲۲۳، عنوانها و لغتها و نشانه‌ها شنکرف، ۳۰۱ ک ۱۳ س ۲۱ × ۳۱/۳، کاغذ فستقی، جلد میشن آلبالویی ضربی. یادداشتی در آن هست به خط فرهاد میرزا که کتاب را ارزشی نیست، نسخه را وقار خوانده است.

غوامض الصلاه

از محمد عبد الحبيب بن سيد احمد حسینی علوی عاملی اصفهانی در گذشته ۱۱۲۱ که در بیان اسرار و غوامض نماز به طریق عرفانی در رمضان سال ۱۰۶۱ ساخته است (دیباجه لطائف غیبیه چاپ ۱۳۹۶ ص ۱۹ و ۴۰)

آغاز: بسملة... صانع الموجودات... و بعد چنین گوید... ابن سید احمد العلوی.

انجام: وصلى الله على محمد... اجمعين... العالمين.

* (۴۰۳۷) نستعلیق سده ۱۳، عنوان و نشان شنکرف، ۹۴ ک ۱۷ س ۱۱/۶ × ۲۱/۲ کاغذ فرنگی آهار مهره، جلد میشن آلبالویی ضربی.

ف

فارسنامه

از ابن البلخی که بنام غیاث الدین امیرشجاع محمد بن ملک‌شاه ساخته و در جغرافیا و احوال مردم آن سامان و خراج آنجا است (۱ ستوری ۱: ۳۵۰ - ذریعه ۱۶: ۹۳).
* (۴۰۶۴) نستعلیق خوش ۱۲۸۲، عنوان و نشان شنکرف، جدول زرین با کمند، ۶۱ گ ۱۴ س ۱۶ × ۲۴، کاغذحنایی آهارمهره، جلد میشن سرخ لایی.
* (۶۲۹۸) نسخ سده ۱۳، عنوان شنکرف، با جدول و کمند، در شعبان ۱۲۷۴ در کتابخانه بهمن میرزا پسر فتح علی شاه بوده است، کاغذ فرنگی، جلد میشن سرخ لایی مغزی دار.

فارسنامه ناصری

از حاج میرزا حسن فسایی شیرازی در گذشته رجب ۱۳۱۶ (ذریعه ۱۶-۹۴- استوری ۱: ۳۵۳).

* (۴۳۶۲) نسخ ابوالقاسم بن محمد رضای اصفهانی در شعبان ۱۳۰۶، عنوان و نشان شنکرف، جلد دوم است، ۲۶۳ گ ۲۷ س ۲۲ × ۳۴/۸، کاغذ فرنگی آهار مهره، جلد میشن قهوه‌ای روشن.

فارغ‌نامه

از فارغ‌گیلانی حسین بن حسن (ذریعه ۹: ۷۹۹ و ۱۶: ۹۶-مشار ۲۶۱۵-منزوی ۲۴۵۸ و ۳۰۱۰).
آغاز

ابتدای سخن بنام خدا	آنکه یکدم زبنده نیست جدا
مظهر نور ذات انسانی	شاه عباس ظل سبحانسی
سال تاریخ این خجسته خطاب	سنه الف است از طریق صواب

انجام

یا علی فارغم نهادی نام	فارغم از غم ایام
شیعیان ترا بهر دو جهان	باش غم ساز از غم ایام

* (۴۸۳۹) شکسته نستعلیق زین العابدین بن قاسم در شوال ۱۲۵۷، عنوان و نشان شنکرف ۱۱۴ گ ۱۸ س ۱۴/۶ × ۲۱/۲، کاغذ فستقی، جلد رویه کاغذ فرنگی.

فال‌نامه

دربست و شش بند و هریک بنام یکی از مردان نامی و یایکی از پادشاهان گذشته است مانند شاه تهماسب، پادشاه کیومرث، بهرام پسر شاه پور و جز اینها.

آغاز: شاه طهماسب.

ای آنکه به عشرت دل شادی داری	در طالع و بخت اعتمادی داری
در چنگ تو آید آنچه داری طلبش	معلوم چنین شد که مرادی داری
ای خداوند فال‌بدان و آگاه باش که این نیت که کرده‌ای بسیار خوب است.	
انجام: تا که به منزل آسایش و راحتی برسی ان شاء الله تعالی.	

* (۵۸۶۴) نسخ سده ۱۳، ۲۲ گ ۱۳ س ۱۰/۸ × ۱۷/۴، کاغذ فرنگی، جلد میشن سیاه لایی.

فتاوی علیه

از علی بن محمد [بن] علی خوارزمی که به امارت سلطان ابوالغازی عبدالله بهادر شیبانی خان (۹۰۵-۲۱۶) نوشته است. در دیباچه از او و از نام کتاب و فهرست فتاوی و کسانی که فتواهای آنها در آن آمده یاد شده است. از پاکی آغاز می شود و میرسد به وقف. او مؤلف فتاوی الشیبانی است و نامش در فهرست تاشکند علی بن محمد علی بن علی بن محمود مختاری خوارزمی کبروی آمده است. در نسخه ما هم میان «محمد علی» کلمه «ابن» ندارد (فهرست نامهای ۱۶ فهرست تاشکند ص ۷۰۶ نیز ص ۲۹۰ و ۳۰۹ همین مجلد)

* (۵۷۷۶) شکسته نستعلیق سده ۱۳، عنوان و نشان شنگرف ۱۶۴ گ ۱۷ س ۱۲/۲ × ۱۸/۸، کاغذ، جلد میشن سرخ و صالی شده.
آغاز (افتاده): غنی که کیمیاء سعادت قناعت عبادش کنز لایفنی و جواهر احکام نعمتش لایعد و لایحصی است....
انجام (افتاده): ذراع قریه وقف که در قدیم الایام...

فتوت نامه سلطانی

از کمال الدین حسین کاشفی و در درویشی است. در نسب نامه منظوم فارسی ش ۳۴۲۷ دانشگاه (نسخه نوشته پیش از ۱۱۶۰) هم درباره تاج پستی و دیگر لوازم درویشی گفتگو شده است (نشریه ۵: ۶۶۳- سخن رانی آقای محبوب در کنگره نخستین ایران شناسی-منزوی ۱۲۹۵)
* (۳۹۷۹) شکسته نستعلیق چهارشنبه شوال ۱۲۵۹، عنوان و نشان شنگرف، ۴۶ گ ۱۹ س ۲۵/۷ × ۲۳/۶، کاغذ فرنگی آهار مهره، جلد میشن قهوه ای روشن لایی.
در این نسخه «فصل سوم باب یکم در بیان معنی فتوت و طریقت» است با عنوان باب سپس عنوان بابهای ۱ و ۴ (دوبار) و باب ۳ و ۲ (بی شماره)

آغاز: بدانکه چون خواهند که کسوت رسانند اول کسوت را بر روی دست گیرند...
انجام: پس میان بستن را از حضرت رسالت در حق امیرالمومنان گرفته اند و السلام
(قد تمت).

فتوح الحرمین

از محیی‌لاری در گذشته ۹۳۳ و شاگرد محقق دوانی که بنام سلطان مظفر بن محمود
شاه (۷۱۷-۹۳۲) در ۹۱۴ یا ۹۱۱ سروده است (ذریعه ۱۶: ۱۱۹ - نشریه ۵۴۱: ۵ -
تاشکند ۷: ۷۰۷ - منزوی ۳۰۱۶)

آغاز

ای دو جهان غرقه آلائی تو کون و مکان قطره دریای تو

انجام

دست بر آرم به دعا هر نفس نیست مرا جز به دعا دسترس
صلی علی روضه خیر الانام خاتمه نسخه بر این شد تمام
* (۵۳۵۷) شکسته نستعلیق سده ۱۳، بایک سرلوح اکلیلی، جدول اکلیل، بانقشه‌ها
و تصویرهای مزارها و مسجدهای مدینه و مکه، ۵۷ گ ۱۳ س ۱۵۵ X ۲۰۵، کاغذ
فستقی، جلد رویه میشن سیاه لایبی مغزی قهوه‌ای.

فتوحات امیریه

از میر محمد در سرگذشت و فتوحات سردار محمد یعقوب خان فرمان‌روای هرات و
فرزندان او و تیره و خاندان محمدزایی.

آغاز: بسمله، زیباتر شکوفه‌ای که از ریاض گلستان تحقیق لایح و رعنا ترغیچه‌ای
که از حدیقه بوستان تدقیق فایح گردد سپاس بی‌قیاس حکمی است... (پس از دو برگ)
چنین نماید این حقیر سراپا تقصیر... میر محمد که چون در شهر سنه ۱۲۹۶ سته و تسعین
و مائین بعد الالف به واسطه انقلابات و گردش لیل و نهار و عوارضات و سوانحات... واقسام
حادثات یه اهالی هرات رخ نمود...

انجام (افتاده): رفتن شهزاده کامکار سردار دین ابوالغازی بهادر محمدایوب خان به عنوان غزا باطایفه کفار به سمت قندهار و منهزم ساختن آن گروه اشرار مکار راغواص بحرین تواریخ... (پس از شش برگ) بلکه در این هنگام به جهت رونق و استرواح کار لشکر و مقاومت خصم.

* (۶۴۲۹) شکسته نستعلیق سده ۱۳ و ۱۴، عنوان و نشان شنکرف، ۱۹۷ گ ۱۳ س ۱۴ X ۲۱۵، کاغذ ترمه، جلد رویه کاغذ سبز ضربی مقوایی.

فتوحات دارالمرز یا تاریخ گیلان یا تاریخ احمدخانی

از عبدالفتاح قومنی رشتی، از ۹۲۳ تا ۱۰۳۸، تحریر دیگر است از تاریخ گیلان (ش ۳۷۷۷ ص ۹۱ همین فهرست - منزوی ۴۲۶۸) در پایان خطبه آمده که: به «فتوحات» موسوم ساخت مرتب بر دو فصل و چهار مقاله.

چاپ منوچهر ستوده در ۱۳۴۹ (فهرست لنینگراد ص ۹۶ ش D95 - دانشگاه ۴۰۶۱ - استوری ۱: ۳۶۳ و ۱۲۹۸ - مشار ۳۳۵)

* (۴۱۶۷) نستعلیق معصوم بن ملا آقای مازندرانی در ۸ رمضان ۱۲۳۷، عنوان و نشان شنکرف، ۱۷۰ گ ۱۲ س ۲۱۵ X ۳۳۵، فستقی آبی، جلد رویه کاغذ مغزی قرمز.

فتوحات عباسی

در خواص اسماء الله

آغاز: حاشیه فی بیان سبب تقدیم الاسماء الاربعة المخصوصة علی آیه البسملة و اختیاراتها فی المطلب المطلوب... بدان ای عزیز قابل... که سبب تقدیم بعض اسماء... **انجام:** راحة الانسان فی حفظ اللسان.

* (۹۵۰) نسخ سده ۱۱، دو جدولی، با سرلوح، فهرست در جدول و ستون بندی شنکرف و لاجورد و رنگ وزر، با حواشی «منه دام ظلّه»، با مهرهای کیومرث میرزا

مورخ ۱۲۵۶ و عبدالرحیم و طاهر مورخ ۱۰۶۱ و خلیل بن زین العابدین مورخ ۱۱۶۳ و حمزه بن زین العابدین مورخ ۱۲۱۱ و آقا جانی.
 ۹۴گ ۱۶س ۱۸/۲X ۹/۹، کاغذ ترمه سمرقندی، جلد ساغری مشکی ضربی طلائی.

فرائد السلوك فی فضائل الملوك

در ده باب وساخته شده در يك سال از رجب ۶۰۹ تا رجب ۶۱۰ (فهرست فیلمها ص ۱۴۵-نشریه ۲: ۲۷۷- فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۱۶۵۲).

* (۴۰۱۴) میان نسخ و نستعلیق سده ۸، عنوان وشعرها شنکرف، باترنجی در عنوان که در آن نام «خزانة کتب صاحب معظم ملک الوزراء... الدین عماد الاسلام... ابن عزیز الدین سیف بن الصاحب السعید نظام الدین» دیده میشود.
انجام (افتاده):

نالانم از تغابن عمری که صرف شد جایی کزو نه منفعتی بود نه منال
 ۲۰۵گ ۱۷س ۱۳/۸X ۱۹/۲، کاغذ ختایی، جلد میشن قهوه‌ای روشن.

فرازستان

از میرزا اسماعیل خان تویسرکانی در گذشته نزدیک ۱۳۱۰ که به درخواست مانکجی لیمجی هوشنگ هاتریای درویش فانی ساخته است، در هفت «تابش» هر یک در سه «ارش» به فارسی سره در تاریخ پادشاهان ایران از مهابادیان تا پایان کار ساسانیان از روی شاه نامه فردوسی و چهارچمن و دساتیر (استوری ۱: ۲۴۶- مشار ۳۳۰- ذریعه ۱۶: ۱۵۱- آستان قدس ۷: ۱۴۱- منزوی ۴۳۶۹).

* (۱۷۶۸) نستعلیق آذر ۱۲۵۴ یزدگردی (اپریل ۱۸۸۶ رجب ۱۳۰۳)، عنوان شنکرف، آغاز افتاده، ۸۸گ ۱۲س ۱۳X ۲۱، کاغذ فرنگی، جلد میشن تریاکی.
 * (۴۶۹۹) نستعلیق رجب ۱۳۰۲، ۶۱گ ۱۴س ۱۸/۷X ۲۵/۶، کاغذ فرنگی، جلد میشن سرخ زرکوب.

فرج بعد از شدت

از حسین بن اسعد بن حسین دهستانی مؤیدی که در سیزده باب با عنوانهای حکایت که میان سالهای ۶۴۱ و ۶۵۴ بنام عزالدین طاهر بن زنگی فریومدی وزیر نزدیک بهسی سال پس از سدیدالدین محمد عوفی (ش ۷۳۷ و ۷۳۸ دیوان هند) ساخته است. عوفی اثر خود را بنام پادشاه هند ناصرالدین قباچه (۶۰۷-۶۲۵) درهفته باب نگاشته است. (ذریعه ۱۶: ۱۵۴- انوار: ۵۷- فهرست فیلمها ۱: ۱۴۶- ادبیات ۱: ۳۶۵- نشریه ۱: ۱۷۱ سلطنتی ۲۷۳۳- فهرست لنینگراد ص ۳۹۴- تاشکند ۸: ۷۰۷- ریو ۷۵۲- بادلیان ۷۳۳). * (۱۱۰۹) نستعلیق سلیمان حسینی در ۱ رجب ۱۰۸۳، عنوان و نشان شنکرف، جدول زر و مشکى ولاجورد، باسرلوح، عنوان کتاب باسفیداب در زمینه زرین نوشته شده، با تملك ۱۰۹۰ و ۱۱۴۱، ۲۱۰ گ ۲۳ س ۱۴ X ۲۵، کاغذ ترمه سمرقندی، جلد میشن قهوه‌ای نو.

آغاز: حمد و ثنا قیومی را که عجز عقول دست آدم از ادراک کنه ذات بیچون او چون آیات صنعش در ایجاد عالم ظاهر است (آغاز دونسخه ملی چیزی دیگر است).
انجام: و تمامت این مجموعه تازی و نظم و نثر بر علو مرتبه عقل و رفعت درجه اهل بصیرت دلالت میکند و معلوم میگردد که هر چند نومیدیم رسیده باشد از لطف و فضل ایزد و عنایت بی‌نهایت او امیدوار باید بود، والله اعلم بالصواب.

فرخ کلام

از میرزا محمد مهدی فروغ پسر میر محمد باقر بهجت اصفهانی نایینی و مؤلف فروغستان. در نحو عربی به نظم فارسی بنام فریدون میرزای فرخ قاجار در ۱۱۰۰ (ذریعه ۹: ۸۲۵ و ۱۶: ۱۶۳ و ۱۹: ۲۵۷).

آغاز:

در زمان فرخ فرخنده فام	نظم شد منظومه فرخ کلام
زیب عنوان حرفهای شگرف	نام آموزگار دفتر صرف

انجام

تابجایی است نامه ایام
 با عناوین نامه‌های نام
 * (۵۰۰۱) نستعلیق سده ۱۳، عنوان شنکرف، ۳۱ ک ۱۵ س ۲۰/۲×۱۲/۵، کاغذ فرنگی آهارمهره شده، جلد میشن سیاه لایی.

فرخ نامه جمالی

از ابوبکر مطهر بن محمد بن ابی القاسم جمالی یزدی (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۶۷۶).
 * (۴۹۵۱) نستعلیق بیرم بن صدرالدین محمد نساوری در رمضان ۹۰۷، آغاز افتاده و از «نوع سوم خاصیت کودکان» آغاز میشود، ۱۸۷ ک ۱۵ س ۱۷/۳×۱۲/۶، کاغذ ترمه، جلد میشن قهوه‌ای ضربی مغزی دار.

فردوس التواریخ

از نوروز علی بن حاج محمد باقر فاضل واعظ بسطامی در گذشته ۱۳۰۹، نام مؤلف در نسخه ۳۸۷۲ دانشگاه «حسن بن فخرالدین بن عنایة الله حسینی» است. در تاریخ علماء خراسان در سرگذشت بسطامی یاد از این کتاب نشده. در آن آمده که او در سال ۱۲۹۴ هفتاد و پنج سال داشته است. پس بایستی نود سالی زندگی کرده باشد. در هامش این تاریخ آمده که سرگذشت پیش از هجده تن دانشمند بایک عبارت در این دو کتاب دیده میشود (ذریعه ۱۶: ۱۶۵- آستان قدس ۷: ۱۴۲- تاریخ علماء خراسان ص ۱۳۲- منزوی ۴۳۶۹).
 آغاز: الحمد لله الذی جعلنا من المجاورین للروضه الرضویه ووفقنا لتقبیل العتبة العالیة
 انجام: که هیچ وقت از او سؤالی نکردند که فی الفور حاضر در نظر شریفش نباشد.

خبیر باطراف المسائل کلها بصیر بجزئیاتها کالمراتب

* (۶۱۶۵) نسخ حسن بن احمد حسینی از سده ۱۳، بابرگهایی نوشته شده در میانه نسخه، ۵۶ ک ۱۵ س ۲۵×۱۴/۵، کاغذ ترمه نازک، جلد مقوایی.

فردوس العارفین

از حاج مولی محمد علی بن محمد برغانی قزوینی دریک مقدمه و ده مجلس و خاتمه و ساخته در ۲۷ ج ۱۲۵۲/۱ با شعرهای خود مؤلف، تاریخ آن در ذریعه روز يك شنبه ۱۸ محرم ۱۲۵۱ است (ذریعه ۱۶: ۱۶۶).
 * ۲۶۴۸ نسخ سده ۱۳، عنوان و نشان شنکرف، آغاز افتاده، ۲۲۶ گ ۲۰ س ۱۵ × ۷/۲۰، کاغذ فستقی، جلد میشن قهوه ای ضربی.

فرس نامه

آغاز: و آیات بینات در این باب زیاده از آنست که در مختصر بگنجد.
 * (۴۹۳) نستعلیق سده ۱۳، با جدول و سرلوح به زرد و شنکرف، عنوان شنکرف، ۸۷ گ ۱۵ س ۱۲/۵ × ۱۹/۴، کاغذ ترمه، جلد میشن مشکی.

فرس نامه

از محمد بن محمد واسعی، در دوبخش: نخستین در معرفت اسبان و سال و رنگ و نیک و بد آن در چهل باب، دومی در درمان اسبان درسی و سه فصل.
 در رمضان سال ۷۶۷ و بنام سیف الدین نصره بن ملک شهریار شهید مظفر الدین با کالنجار ساخته شده است (دیباچه).
 نسخه های ش ۳۷۰۵ و ۳۳۵۸ مجلس که در ذریعه (۱۶: ۱۶۹ و ۱۷۰) نشان داده شده و دو نسخه ش ۱۹۶۷ و ۳۰۶۵/۲ دانشگاه تهران باید همین کتاب باشد (فهرست نسخه های خطی فارسی ۲-۴۴۱).
 آغاز: (در دیباچه افتاده): اسجد و الادم. اجناس و انواع حیوان از برای انسان آفرید. ابغال و حمیر ل ترکیبها زینة، و درود بی اندازه.
 انجام: فصل سی و سوم در باب مادیانی که دشوار زاید این آیت از قرآن مجید هفت

نوبت بخوانند که به آسانی بزیاید. تمت بعون الملك الوهاب.
 * (۵۷۵۴) نسخ سده ۱۱، عنوان و نشان شنگرف، بایادداشت آقا محمود طهرانی
 در ذح ۱۲۸۱، ۱۱۶ گ ۱۲ س ۱۰/۵ × ۱۶/۲، کاغذ ترمه، جلد رویه کاغذ قهوه‌ای
 عطف و گوشه‌ها میشن.

فرهاد و شیرین

از میرزا محمد جعفر شعله تبریزی یا تبریزی که آن را خسرو و شیرین هم خوانده‌اند.
 (ذریعه ۱۶۰:۷ و ۱۲۸:۹ و ۱۶۷:۱۹ - فرهنگ سخنوران ۳۰۰ - مشار ۶۰۶ و ۲۱۳۹).
 * (۴۸۲۱) شکسته نستعلیق سید محمد تبریزی در ۱۳۰۷ برای میرزا ابوالحسن خان
 منشی باشی، با سرلوح، ص ۲۱ مذهب و با جدول زرین، ۱۳۰ گ ۱۴ س ۱۲ × ۲۰، کاغذ
 ترمه اصفهانی، جلد روغنی برگ موی مذهب.

فروغستان

از میرزا محمد مهدی بن محمد باقر فروغ اصفهانی (تبریز ۱۲۲۳ - نزدیک ۱۲۹۳) بنام
 محمد شاه قاجار (۱۲۵۰ - ۱۲۶۴) در چهار دفتر هر یک در چند فرد و هر یک چند باب
 در سیاق و حساب دیوانی و ممیزی بسال ۱۲۵۸ (فهرست نسخه‌های خطی فارسی
 ۱۸۵).

* (۲۷۰۴) نستعلیق سده ۱۳، عنوان و نشان شنگرف، با جدول، دو مجلد است و نا
 نوشته مانده، ۱۲۷ گ ۱۳ س ۱۴/۸ × ۲۲، کاغذ فرنگی آهار مهره، جلد میشن مشکی.

فرهاد و شیرین

از وحشی و وصال (ذریعه ۱۶: ۱۸۹ و ۱۹۰ - منزوی ۳۰۲۳)
 * (۵۰۲۱) شکسته نستعلیق خوش سده ۱۳، جدول و ستون بندی بزر و لاجورد،

سفیداب، باسریوح، سرفصلها درزمینه زرین، ۴۳گ ۱۱س ۷/۸X۱۲/۷، کاغذترمه،
جلد میشن آلبالویی.

فرهنگ ابراهیمی

از میرزا ابراهیم اصفهانی که در ۹۸۹ ساخته است، در آغاز آن یازده فصل است در
دستور زبان فارسی (ذریعه ۱۶: ۱۹۱ و ۱۹۷ و ۲۰۱)
آغاز: سمله. و به نستعلیق. اما بعد بدان که عرب به چیم و پاء و گاف و ژاء مثل
چه و پا گردن و گز تنطق ننمایند
انجام: پوسه اره درودگران

* (۴۱۴) نستعلیق روز يكشنبه ۱۷ ع ۱۲۲۸/۲ بفرموده محمدرولی خانا، نشانه
و لغتها و عنوانها شنگرف، با یادداشتی از محمدکریم آقا حسین کرهرودی،
۱۶۸گ ۱۴س ۱۳X۲۰۵ کاغذ فستقی، جلد میشن قهوه‌ای.

فرهنگ جهانگیری

از جمال الدین عضداندوله حسن اینجوی شیرازی (ذریعه ۱۶: ۱۹۷- مقدمه لغت
نامه دهخدا ۱۹۶- منزوی ۱۹۳۳).

* (۳۳۱) نستعلیق و نسخ محمدتقی بن نورمحمد درآدینه ۲۱ج ۲/۱۲۳۷، عنوان و
کلمات شنگرف، ۱۸۷گ ۱۵س ۳/۱۴X۲۰/۵، کاغذ فستقی، جلد میشن سرخ،
خاتمه است.

* (۳۴۱) نستعلیق ۲۰ رجب ۱۱۲۱، لغتها شنگرف، ۷۶۷گ ۱۸س، ۱۸X۲۹/۴،
کاغذ فستقی، جلد میشن مشکی ضربی.

* (۳۷۷) شکسته نستعلیق مهره ۱۲، لغتها و نشانه هاشنگرف، بخشیده فتح الله خان
کاشانی فرزند محمد کاظم در ۸ج ۱/۱۲۷۳ به کسی، آغاز چند برگی افتاده ۱۶۲گ
۱۹س ۱۳/۸X۲۰/۳، کاغذ ترمه، جلد میشن قهوه‌ای،

* (۳۸۱) نسخ مهره ۱۲ و ۱۳، آغاز و انجام افتاده، ۲۳۱ گ ۲۱ س ۵/۱۶ × ۲۲/۳، کاغذ فستقی، جلد میشن سبز.

* (۳۹۰) شکسته نستعلیق سده ۱۱، لغات و عنوان و نشان شنکرف، باجدول، در پایان شش برگ است باجدول و به نستعلیق با عنوان «دوسوم مشتمل است بر لغاتی که یکی از حروف هشتگانه در آن یافت شده است»، دارای مهر عنایه الله و اسماعیل مورخ ۱۲۰۴ و چند مهر دیگر، ۴۳۳ گ ۲۱ س ۲۱ × ۳۱، کاغذ ترمه، جلد میشن مشکی.

* (۳۹۱) شکسته نستعلیق محمد تقی بن فضل الله بورنجی در چهارشنبه ۱۵ ج ۱۱۷۱/۱ در کشتزار بورنج مؤمن آباد قاین، لغتها شنکرف، ۲۸۱ گ ۲۹ س ۵/۲۳ × ۴۱، کاغذ ترمه، جلد میشن قهوه‌ای.

* (۳۹۸) شکسته نستعلیق علی محمد بن ابی الحسن کنی تهرانی در ۱۶۹/۱۲۰۴، لغتها شنکرف، آغاز یک برگ افتاده، ۳۷۹ گ ۲۳ س ۲۲ × ۳۳/۷، کاغذ فستقی، جلد میشن مشکی.

* (۴۴۵) نستعلیق یکشنبه ۲۵ دق ۲۲۲۵، لغتها و نشانه‌ها شنکرف، با مهر عبدالحسین که در ذح ۱۲۴۶ آنرا از حاج عبدالله کتاب‌فروش به دو تومان خریده است، از آن مهدی قلی بن محمد رفیع قندهاری در ۲۸ ج ۱۳۲۹، با مهرهای محمد مهدی و محمد رفیع، ۱۶۱ گ ۲۹ س ۲۰۵ × ۳۰/۲، کاغذ فستقی، جلد میشن سرخ.

* (۴۴۸) نستعلیق مهره ۱۲، لغتها و نشان شنکرف و لاجورد، آخرین صفحه پاره شده، ۶۹۰ گ ۱۹ س ۱۷ × ۲۹، کاغذ ترمه، جلد میشن قهوه‌ای ضربی.

فرهنگ عربی بفارسی

به ترتیب تهجی و در آغاز هر باب يك يا دوبيت شعر حافظ که در قافیه همان باب باشد آورده شده است و گویا در سده ۱۳ بنگارش درآمده است (فرهنگنامه‌ها ص ۲۷۹).
آغاز: مقالید ابواب کلام به اسم شریف حی‌توانا است و مفاتیح کنوز... اما بعد

آنکه لغت کلید سخنها است سيما اشعار از نظم و نثر... الباب الف (چنين):

ساقيا برخيز و در ده جام را خاك بر سر كن غم ايام را
الله واله با خبر از چيزها كه پوشيده باشد انبياء پيغمبران اولياء دوستان
انجام: ضطع تمام كرد.

* (۳۵۳) شكسته نستعليق دوشنبه ۱۵ ج ۲/۱۲۷۷، داراي محمد مصطفى، ۲ گ
۲۲ س ۱۴/۳، كاغذ یرنگی آهارمهره، جلد میشن مشكو لایی.

فرهنگ عربی بفارسی

به ترتیب تهجی و در هر حرفی به شماره حرفهای لغتها از سه حرفی تا پنج حرفی مرتب شده است.

نمونه: باب الباء مع الالف ب مكسوره عربی است كه یکی از حروف سالم است برای معنی می آید اول برای تعدیه.

* (۳۸۴) نستعليق، لغتها شنگرف، آغاز و انجام افتاده، ۴۷۲ گ ۱۹ س ۱۵ × ۲۵،
كاغذ ترمه، جلد میشن سبز.

فريضة عينيه وذريعة حسينية

در امامت در هفت اساس و ساخته ۱۱۱۴ بنام شاه سلطان حسين، اساس نخستين در بيان معنی امامت است.

آغاز افتاده: وتوسلا بالعروج الى معارج حضرة السنية العلية الحسينية اعني خدمة السلطان الاعظم و حضرة خاقان المعظم مركز دایرة دولت... شاه سليمان بارگاه... شاه سلطان حسين.

انجام: تمت الخاتمة و ختم بها الرسالة... وكان الفراغ ارتفاع النهار يوم الخميس السة من شهر ربيع الاول اربع عشر من المائة من الالف بيد مؤلفها... متبرئا من اعدائه الاولين والآخرين.

* (۲۷۶۶) نستعلیق مؤلف، ۱۷۶ گ ۲۲ س ۲۰/۴X۲۸/۸، کاغذ فستقی، جلد میشن سیاه وصالی شده.

فصول الحق

از محشّم بن عمید بن محمد بن شهنشاه در خجی قاینی.
در اثبات حقانیت تشیع در چند فصل بی‌شماره (ذریعه ۱۶: ۲۴۰- دانشگاه ۴۷۶۴
ش ۱۸۶ علمی- فهرست فیلمها، ۷۵- الهیات ۲: ۲۷).
آغاز: سپاس و ثنا معبودی را که واجب‌الوجود است سجودی که (آغاز نسخه
دانشگاه چیزی دیگر است).

انجام: من و دست و دامان آل رسول. اللهم احشرونا... آله الطاهرين.
* (۱۰۹۰) نستعلیق ۲۸ محرم ۱۰۶۱، عنوان شنگرف، ۱۱۵ گ ۱۸ س ۴/۷X
۲۳۹، کاغذ ترمه، جلد میشن سرخ لایی.

فصول الطبری

از محمد کاظم بن رضای طبری (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۳۳۲- ملک ۳۳۱۷/۱-
استوری ۲: ۱۰۰).

آغاز: بسمله... اما بعد پس میگوید محمد بن رضا کاظم الطبری که این رساله است
در بیان صور و اشکال ستارگان مرصوده و مسمی است به فصول الطبری مشتمل است بر
مقدمه و چهار باب و خاتمه.

انجام: کیفیت رصد آنها را در طول و عرض.
* (۳۳۳۳) نستعلیق سده ۱۳، با ۴۱ صور فلکی، و نشان و شکل شنگرف، ۱۳۱
گ ۱۵ س ۱۷/۸X۲۲، کاغذ فرنکی آهار مهره، جلد میشن قهوه‌ای.

فقه (کتاب در -)

با عنوانهای «باب، فصل، مسأله، مطلب».

آغاز در قضاء افتاده: مثل آنکه گوید والله الذی لاله الا هو... و به مکان مثل آنکه در کعبه مبارکه و یا در مشاهد مقدسه و یا در محراب مساجد سوگند خورد.

انجام افتاده: فصل سیم در آداب خوردن سنت است شستن سر و دستها.

* (۵۷۹۳) نسخ خوش، عنوان شنگرف، ۲۵۶ گ ۱۶ س ۱۸ × ۲۳۸، کاغذترمه، جلد روبه‌میشن سیاه شوسته و فرسوده.

فقه شاهی یا ارشاد

که دو تحریر دارد و بایستی پیش از ۹۸۰ بلکه پیش از ۹۶۹ تألیف شده باشد و آن را به کمال‌الدین حسین الهی اردبیلی در گذشته ۹۵۰ و احمد مقدسی اردبیلی در گذشته ۹۹۳ و تاج‌الدین حسن گرگانی و میرابوالفتح حسینی عرب‌شاهی گرگانی در گذشته ۹۷۶ و مجلسی نسبت (مجلس ۲: ۷۱۷ و ۱۳۵ و ۱۳ و ۱۷: ۱۷ و ۲۹: ۲۴۶ - ذریعه ۱۲: ۱۶ و ۱۶ و ۲۹۴ و ۲۹۶ - دانشگاه ۵: ۱۷۶۳ و ۵۷۴۴ س ۲۴۴ نفیسی)

در نسخه ما به کتاب نامی داده نشده و ثی در سرفصل سرلوح نوشته شده «کتاب ارشاد» و درست ما فند نسخه مورخ ۱۰۲۱ شهریزد و نسخه ش ۷۷۱ دانشگاه (۵: ۱۷۴۷) نسخه دیگری هم در مجموعه ۳۰۲۹ ماهست مورخ ۱۰۵۲.

آغاز: بسم الله. و یک نستعلیق یا کریم. الحمد لله العلی الذی اجنبی حبیبه المجتبی.... و بعد پوشیده نماند که بنابر اشارت و اجبه الاطاعة لازمة الانقیاد این اوراق مشتمل بر مسائل امامیه از کتب فقه موقوفه معموله بهامنتخب و مترجم شده.

انجام: لازم بر هر یک کفاره کامله.

* (۲۱۷۰) نسخ علی بن فتح الله شریف در دهه یکم ج ۹۹۴۱، با سرلوح، جدول زرین، با یادداشت تاریخ تولد شمسا محمد معصوم یک حداش پسر کلب علی بی‌کادر

شب شنبه ۱۷ ع ۱۰۶۶۱، وقف امین خزاین السلطان در محرم ۱۱۰۲ به خط ومهر محمد باقر بن محمد تقی باقر العلوم، باحاشیه‌ای از «جعفریه» در آغاز ۱۸۱ گ ۱۸ س ۱۸۳ × ۲۶۸، کاغذ ترمه سمرقندی، جلد میشن سیاه.

فقه فارسی

گویا ناظر به جامع عباسی یا شرح الفیه شهید که در آن ازین دو و از رساله قرائت عمادالدین علی شریف قاری استرآبادی و منتخب التجوید و ترجمه جعفریه و ترجمه مفتاح الفلاح و روضه الابرار و تذکرة الاولیاء و کتاب سی و هفت باب و لباب الاخبار و حسینیة و جعفریه و مکارم اخلاق نقل شده و از ملا عبدالله شوشتری و محشی جامع عباسی و قاضی احسن و شارح قواعد و شیخ شهید یادگشته است.

عنوانها: فصل پنجم در بیان رکوع، فصل ششم در بیان سجود، فصل در بیان ترتیب قضا، فصل دوم در شروط نماز جماعت.

آغاز افتاده: در آنکه خواندن فاتحه در دورکعت اول از نمازهای واجبی یومیة واجبات.

انجام افتاده: به واسطه حدیث دیگر است که به طریق صحیح.

* (۱۹۱۵) نستعلیق مدّه ۱۱، ۲۴۵ گ ۱۷ س ۱۵۲ × ۲۵، کاغذ ترمه، جلد میشن سرخ نو.

فلك السعادة

از علی قلی میرزای قاجار اعتضاد السلطنه فخری (۱۲۳۴-۱۲۹۸) که در زنجان در ۱۲۷۷ ع ساخته و در ۱۲۷۸ چاپ سنگی شده است، در سه برج و یک دقیقه در ابطال احکام نجوم است (ذریعه ۱۶: ۳۱۱- رجال ایران ۲: ۴۴۲- مؤلفین مشار ۴: ۵۶۹- فارسی مشار ۱۱۸۹- استوری ۲: ۱۰۰- گلستان ۲۴۱۴).

* (۳۶۳۵) نستعلیق محمد حسین رئیس الکتاب در ۱۳۰۱، عنوان شنکرف، جدول

زرین، باسارلوح، ۸۲ گ ۱۵ س ۱۹ × ۳۱، کاغذ ترمه، جلد روغنی زمینه سیمی ساخت
علی رضا ۲۳۹ ز در روی آن احادیثی به خط خوش نوشته شده است.

فوائد الحکمة

از حبیب الدین ابویعقوب محمد بن علی اصغر جرفادقانی که برای نجم الدین ابوالقاسم
جرفادقانی در ۱۴ محرم ۱۲۷۹ ساخته و در کلام و فلسفه است با عنوانهای «ایقاظ، فائده،
تنبيه، تحقیق، فصل».

آغاز: وبه ثقتی و علیه تو کلی. بسم الله. حمد لله... اما بعد بر هر خردمندی که اندک
تدبر کند و صورت حال خود و همگنان خود نظری کند نیک روشن می آید.

انجام: ختم بالخیر والظفر سنة ۱۲۷۹ مؤلفه عفی عنه.

* (۶۹۰) نسخ مؤلف در ۲۰ [محرم] ۱۲۷۹، عنوان و نشان شنگرف، ۱۲۲ گ ۲۰
س ۱۵ × ۲۲، کاغذ فرنکی آهار مهره، جلد میشن قهوه ای لابی.

الفوائد الصفویة

از ابوالحسن بن ابراهیم قزوینی و در ۱۲۱۱ (= نام کتاب) در دو مقدمه دومی پنج
مقاله و یک خاتمه در تاریخ صفویان و بنام میرزا سلطان محمد میرزا بهادر خان صفوی ساخته
است (ذریعه ۱۶: ۳۴۵- استوری ۱: ۳۱۹ و ۱۲۸۲- منزوی ۴۳۷۰- بریکل ۹۰۱).

آغاز: جهان پادشاهها خدایی تراست... و جواهر صلوات بی انتها و زواهر تحیات
بی منتها؟

انجام: هم برین نکته ختم کردم و بس.

* (۳۸۷۱) نستعلیق سده ۱۲، عنوان و نشان شنگرف، ۱۵ گ ۲۳ × ۱۳،
کاغذ ترمه، جلد میشن سیاه ضربی.

فهرست کتابخانه آستان قدس رضوی

به ترتیب موضوعی است. جزاین یکی چندین فهرست این کتابخانه پیشها بنکارش درآمده بود:

۱- در ۱۲۹۷ به ترتیب موضوعی بدستور میرزا سعیدخان سوتمن‌الملک وزیر که در ۱۲۹۱-۷ متولی بوده است همانکه در دنبال مجلد دوم مطلع‌الشمس در ۱۳۰۲ و در فردوس‌التواریس در ۱۳۱۵ چاپ شده است و نسخه خطی مورخ ۱۳۰۵ آن در گوهرشاد هست (ص ۱۵۸ فهرست ش ۵۴۵).

۲- به ترتیب موضوعی در ۱۳۰۰ با آگاهی حاجی شیخ‌الرئیس شاه‌زاده ابوالحسن میرزای حیرت (۱۲۶۴-۱۳۳۶) که نسخه آن در کتابخانه دانشکده حقوق است (ص ۱۶۷ س ۳۱۶ ج).

۳- به ترتیب موضوعی در زمان صدیق‌الملک (صدیق‌الدوله ۸-۱۳۱۶) یا اندکی پس از آن که نسخه آن در دانشگاه هست (۳۷۳۳).

(نیز بنگرید به فهرست دانشگاه ۳: ۲۷ دیباچه- ذریعه ۱۵: ۳۸۷- راعنمای آستان قدس ص ۳۸۸- منزوی ۴۰۷۵).

* (۱۷۲۱) نستعلیق و سیاق ۱۲۱۲، شماره‌ها شنکرف، ۱۱۰ گ ۱۶۷ × ۲۱۶، کاغذ فرنگی، جلد میشن مشکی لایی.

فیضیه

از استاد شیشه‌گر غلام‌رضای مشتاق‌علی‌شاه زجاجی ساروی مازندرانی، در عرفان و ساخته در ۱۲۷۱ در قم (دانشگاه ش ۴۰۲۱۱-۴- نشریه ۵: ۴۵- آستانه قم ۳: ۱۴۰- نشریه ۲۰۱: ۷- حسین مفتاح ش ۱۳۲۷- ذریعه ۱۶: ۴۰۹- منزوی ۱۳۰۶).

آغاز: بسم‌الله‌الذی‌من‌علی‌الرس‌ل‌بالرسالة... وبعد مشتمل است این رساله

فیضیه بریک مقدمه و چهاریصل و خاتمه.

انجام: هفت بار قراءت کلمه جامعه بنمایند والسلام علی من اتبع الهدی.

* (۲۹۰۱) نسخ علی اکبر فیض در ۱۲۹۹ در مدرسه فیضیه قم عنوان و نشان شنکرف. جدول لاجورد، ۱۹۵ گ ۹ س ۱۶۸×۲۱۱، کاغذ فرنگی، جلد میشن قهوه‌ای ضربی.

ق

قائمه

از لطف الله بن ابی یوسف حلیمی در گذشته ۹۲۲، شرح و گزیده بحرالغرائب خود
اوست و فرهنگ فارسی به ترکی است (نشریه ۳: ۴۲- فهرست فیلمها: ۴۳۸ - کتابخانه
خاورشناسی سرایووش ۲۹ (۱۹۵۴) (۳) - ذریعه ۱۷: ۱- منزوی ۲۰۱۲).
* (۳۴۳) در دودفتر نخستین نستعلیق ج ۳ ر ۱۳۳۱ دفتر دوم که دنباله آنست نوشته
در ۲۱ شوال ۹۶۷، لغتها و عنوانها شنگرف، ص ۱ و ۲ در جدول زرین،
۱۶۵×۲۴۵، کاغذ سمرقندی، جلد میشن قهوه‌ای ضربی مغزی‌دار.

قابوس در ترجمه قاموس

از مولوی محمد حبیب الله خان اصفهانی قنوجی دهلوی که در رمضان ۱۱۴۹ بنام
محمد شاه‌هندی ساخته است (فرهنگنامه‌ها ۲۳۹ - ذریعه ۱۷: ۲ - منزوی ۲۰۱۲).

* (۳۸۳) نستعلیق ۲۴ رمضان ۱۱۵۰، عنوان و نشان شنکرف، ج ۲ و از باب العین، ۶۵۹ گ ۱۹ سر ۱۵۴ × ۲۴۸، کاغذ قرمه، جلد میشن آلبالویی.

قابوسنامه

از امیر عنصر المعالی کیکاوس بن اسکندر به قابوس و شمگیر که در ۴۷۵ در شصت و سه سالگی ساخته است (ذریعه ۱۷: ۳- فهرست نسخه‌های خطی ۱۶۵۵).

* (۵۴۰) نستعلیق سده ۱۳، عنوانها و عبارت‌های عربی شنکرف، با سر لوح، دو جدولی، ۱۲۵ گ ۱۴ س ۱۴۸ × ۲۲. کاغذ فرنگی آهار مهره، جلد میشن سرخ.
* (۹۶۳) نستعلیق محمد کاظم بن محمد در ۱۲۷۷: ۱۰۶ گ ۱۸ س ۱۵۱ × ۳۴۵، کاغذ فرنگی آهار مهره، جلد میشن سرخ.

قانون ناصری

از حاج میرزا عبدالغفار پسر آخوند ملا علی محمد و ملقب به نجم الملك و نجم الدوله و اصفهانی (۱۲۵۵-۱۳۲۶) که در نجوم و هیئت جدید بنام اعتضاد السلطنه در ۱۲۸۱ ساخته است (ذریعه ۱۷: ۲۸- رجال ایران ۲: ۲۷۴- مؤلفین مشار ۳: ۸۹۱ - استوری ۱۰۱: ۲).

* (۳۲۹۰) شکسته نستعلیق علی بن فضل الله مهندس تفرشی در ۷ رجب ۱۳۰۸، ۱۴۶ گ ۱۹ س ۱۷۷ × ۲۱۶، کاغذ فرنگی، جلد رویه ابری فرنگی، تنها جلد دوم است که از احوال فصول اربعه آغاز می‌گردد.

* (۳۴۴۴) شکسته نستعلیق همان تفرشی در ۱۵ ع ۱۳۰۸، ۱۴۴ گ ۱۹ س ۱۷۸ × ۲۲۱، کاغذ فرنگی، جلد رویه ابری فرنگی تنها جلد یکم است.

قانون نظامیه

دست‌خطهای ناصرالدین‌شاه است دربارهٔ نظم سپاه ایران به‌خط خود او و با امضای او با يك ديپاچه به‌خط دیگری، جز در رسالهٔ دیگر به‌مین نام که در فهرست انوار (۱: ۴۰۷ و ۲: ۱۲۱) یاد شده است آندویکی باید مورخ ۱۲۷۰ و دیگری مورخ ۱۲۸۱ باشد نسخهٔ ما تاریخی ندارد نخستین آن دو در چهار فصل و يك خاتمه و از حسن علی‌خان افشار ارومی و دومی دارای دو باب است، در نسخهٔ ما باید ۲۹ باب باشد ولی از باب چهارم است بدینگونه:

- ۴- در تکلیف رئیس توپخانه
- ۵- تکلیف يك صاحب منصب
- ۶- تکلیف صاحب منصبان جزء
- ۷- تکلیف يك سرباز
- ۸- تکلیف يك صاحب منصب که يك نوع سوار دارد
- ۹- تکلیف يك صاحب منصب که يك فوج توپچی دارد
- ۱۰- تکلیف رئیس قورخانه و جبه‌خانه
- ۱۱- تکلیف آجودان باشی کل
- ۱۲- تکلیف نایبان آجودان باشی
- ۱۳- تکلیف لشکر نویس
- ۱۴- تکلیف مشرفین افواج
- ۱۵- تکلیف رئیس مریض‌خانه دولتی
- ۱۶- تکلیف رئیس قشون
- ۱۷- ذهاب افواج خاصه
- ۱۸- در باب ملبوس زمستانی و تابستانی
- ۱۹- تکلیف اجزای تحقیقات نظامی شکایات
- ۲۰- تکالیف رئیس ملبوس نظام

- ۲۱- تکلیف رئیس اصطبل توپخانه
 ۲۲- درباب فوج مهندس
 ۲۳- درباب چخماق ساز و قنداق ساز
 ۲۴- تکلیف حکیمها و جراحان و حکیم باشی
 ۲۵- تکلیف رئیس عراده های قورخانه و بارکش سرباز و غله
 ۲۶- تکلیف چخماق ساز و قنداق ساز
 ۲۷- تکلیف سیورسات چی
 ۲۸- عدد نوکر و بنه صاحب منصبان
 در ذریعه (۱۷: ۲۰ و ۲۷) از ینگونه کتابها یاد شده است در فهرست مجلس (۶):
 ۱۱۸ و ۱۱۹) قواعد کلیه انتظام امور نظام است از حات شیخ محسن خان سرباز معین الملک
 امین الدوله و قواعد نظام مطرت سو برای دارالفنون.

قاهر العدد

از زین العابدین فرزند ملا میرزا آقای مازندرانی زنده در ۱۴۵ مؤلف ضیاء الهدی
 (فهرست نسخه های خطی ۹۷۱) در اصول پنجگانه کلامی شیعی برای شاهزاده ملک آرای
 محمدقلی میرزای خسروی (۱۲۱۴-۱۲۸۹) و اودر ضیاء الهدی (ش ۴۰۶۴۱ دانشگاه)
 از آن یاد کرده است (رجال ایران ۳: ۶۷۱).

آغاز: الحمد لله متمم النعماء.

انجام: تا واضح باشد.

* (۲۰۳۸) نستعلیق ۱۲۴۱، عنوان و نشان شنکرف، ۶۹ گ ۱۵ س ۱۰ ر ۹ × ۱۶ ر ۹،
 کاغذ فستقی آبی، جلد رویه متقال آبی،

قبة علوی علی بحر المثنوی

به وزن مثنوی چنانکه در مقدمه آن که به عربی است آمده است. در پنج قمر است

آغاز: قمر اول

ماه اول نعل بر آتش نهاد
بارما بر خننگی سرکش نهاد
صرعیا بگریز که ماه نوشت
ماه نو پیغمبر از کیخسروست

انجام:

این سخن سرست و رزمی من کلان
گوش فرما تا کنم بهرت بیان
دیدي ار از سمع حکمت گر کسی
دان که وی از نطق حق است آخری
* (۴۶۱۵) نستعلیق سده ۱۳، پاره‌ای از عنوانها نانوشته مانده، انجام هم نانویس
گذاشته شده، ۳۴۸ گ س ۹۱۱۸۸ × ۱۷۷۷، کاغذ فرنگی آهار مهره، جلد با سمه‌ای
روغنی.

قدمیه (رساله-)

از شیخ فیضی

آغاز: قدم قلم در طی مسالك محامد الهی

انجام: تاریخ قدوم آدمیت خیر الاقدام والحمد...

* (۴۸۸) نستعلیق سده ۱۱، جدول زرین ۷ گ ۲۰ س ۱۲۲۲ × ۱۲۷۷، کاغذ خان‌بالیق،
جلد تیشن سرخ ضربی.

قرائت (رساله در-)

به ترتیب سوره‌های قرآن

آغاز: بسمله... اما بعد بدان... این نسخه ایست مشتمل در بیان
اختلافاتی که از قرائت عاصم این سهل الاسدی بیان ابو بکر سبعة ابن عیاش (؟) به طریق یحیی بن
آدم القرشی است و بیان حفص به طریق عمر بن الصباح پیدا کرده شد.
انجام: کنوا مستشقل به همزه.

* (۲۹۸) نسخ سده ۱۱، عنوان و رمز شنکرف، ۱۲ گ ۱۴ س ۱۳۵ × ۱۹۲، کاغذ ترمه، جلد مقوای رویه ساغری فرنگی.

قرائت (رساله در-)

در تجوید و علوم قرآنی با عنوان ده فصل.

آغاز: بسمله. در بیان قرائت قرآن و اخراج حروف از مخارج مخصوصه... فصل اول در بیان حروف هجا و معنی و عدد.

انجام: و در جمعه دو فصل و در بروج ذوالعرش که به واو تنها است.

* (۴۳۲) نستعلیق محمد ابراهیم گرهی در ۱۲۷۱ گویا از روی نسخه ای چاپی، عنوان شنکرف، ۴۰ گ ۱۳ س ۱۳۵ × ۲۰، کاغذ فرنگی آبی، جلد میشن سرخ لایی.

قرا بادین

در هفت باب: اطلیه، ضمادات، مراهم، ادهان، شیانات، سنونات، بخورات.

آغاز: حمد و ثنای بی قیاس مرخالق را سزا است که در خلقت انسان دقائق حکمتش بی پایان است.

انجام: و پوست مارسياه دود کردن نافع است.

* (۴۴۲۴) نستعلیق خوش عبدالجبار، از سده ۱۱، با سر لوح كوچك، جدول طلای اشرفی، عنوان و نشان زرین، و در پایان نسخه روغن شیخ صنعان و مرهم محمودی و شمعهایی که زخم میکند و شیاف بواسیر به خط تازه تری آمده با نسخه شیاف که به دستور معیر الممالك به خط رشیدالدین بیگدلی در ۱۲۸۱ نوشته شده است، ۲۳ گ ۱۲ س ۱۴ × ۲۳، کاغذ متن و حاشیه ترمه سفید و ختائی، جلد میشن سرخ زرکوب.

قرا بادین

از شلیمر فله‌نکی، گویا همان اسباب‌الدویه او، از آب تایید در ۱۰۰۰ مطلب (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ص ۴۷۱-استوری ۲: ۲۹۴).

* (۴۵۶۴) شکسته نستعلیق علی‌نقی در روز چهارشنبه ۱۴ ع ۱۲۹۲۱ به فرمایش آقامیرزا اسماعیل، ۲۹۵ گ ۲۰ س ۲۰ ر ۲۰ X ۴۵، کاغذ فرنگی آبی، جلد میشن زردسیر.

قرا بادین شفائی

از مظفر بن محمد حسین شفائی (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۵۸۰ - استوری ۲: ۲۴۵ - فهرست لس آنجلس).

* (۴۲۲۴) نستعلیق ۱۰۸۶، عنوان و نشان شنگرف، ۱۵۰ گ ۱۲ س ۱۳ ر ۲ X ۱۹۲۲، کاغذ فستقی، جلد میشن قهوه‌ای لایی.

* (۴۲۴۳) نستعلیق ج ۱۱۳۱۲، عنوان و نشان شنگرف، ۱۵۷ گ ۱۴ س ۱۲ ر ۷ X ۱۸۷، کاغذ ترمه، جلد میشن آلبالویی لایی.

* (۴۴۱۶) نستعلیق عبدالله بن حاجی حسن خاوری در ۱۲۶۰، عنوان و نشان شنگرف، ۱۴۳ گ ۱۴ س ۱۷ ر ۴ X ۲۱۴، کاغذ فرنگی آهارمهره، جلد ملشن قهوه‌ای ضربی.

* (۴۴۶۳) نستعلیق سده ۱۱، عنوان و نشان شنگرف، بر گهای آغاز موش خورد، ۱۵۱ گ ۱۵ س ۱۳ ر ۲ X ۲۳۲، کاغذ ترمه، جلد میشن سرخ لایی.

قرا بادین قادری

از حکیم میر محمد اکبر شاه ارزانی (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۵۸۱ - استوری ۲: ۲۷۰۰۲ - فهرست لس آنجلس).

* (۴۵۴۲) نستعلیق شده ۱۲، عنوان و نشان شنگرف، ۳۰۵ گ ۱۹ س ۱۹ ر ۷ X ۳۰۵، کاغذ ترمه، جلد میش آلبالویی.

* (۴۷۶۸) نستعلیق سده ۱۲، عنوان و نشان شنکرف، باسرلوح زرین، ۲۴۷ گ
 ۲۱ س ۱۶۴۷ X ۲۸۸۷، کاغذ هندی، جلد میشن آلبالویی ضربی مغزی دار.

قران سعدین

از امیر خسرو دهلوی (۶۵۱-۷۲۵) (ذریعه ۲۹۳۹ و ۱۷: ۱۹۰۶۶: ۲۶۱-مشار
 ۱۲۱۸ - آتش ش ۳۸۴-منزوی ۳۰۳۴)
 * (۵۵۲۷) نستعلیق خوش محمد بن امیر حسینی استاد در پنجشنبه شهر اصم ۱۰۰۹،
 جدول زر و لاجورد و مشکی، عنوان شنکرف و به نسخ، ۱۱۷ گ ۱۷ س ۱۲ X ۲۰/۷،
 کاغذ ترمه سمرقندی نازک، جلد میشن آلبالویی زرکوب مغزی سیاه

قرانات

از محی الدین اناری (فهرست نسخه های خطی فارسی ۲۸۱ و ۲۱۲)
 * (۳۰۶۸) نسخ سده ۱۱، عنوان و نشان شنکرف، ۴۷ گ ۲۱ X ۲۰/۴، کاغذ ترمه،
 جلد میشن سرخ لایی.

قرة العين و سرور النشأتین (یا سرور القلب فی الدارین)

از محمد باقر بن زین العابدین موسوی خوانساری (۱۲۲۶ - ۱۳۱۳) مؤلف روضات
 الجنات در اصول دین شیعی به وزن مثنوی و به فارسی که در ۱۲۶۱ سروده است و بیش از
 سه هزار بیت است و در اصفهان بسال ۱۳۲۰ چاپ سنگی شده است (ذریعه ۵۷۵: ۹ و ۱۷:
 ۷۳ و ۱۹: ۲۶۱ - مشار ۱۲۱۹ - مؤلفین مشار ۵۳: ۲ - منزوی ۳۰۳۶)

آغاز

فاتحة الكتاب ما بین السور

قرة عين هي ما بین القمر

خدا را حمد بر هر داده وی درود مصطفی و آتش از پی
زپس گوید چنین آن موسوی دست که باقر بعد زین العابدین است

انجام:

که تاریخ فراغش را خرد گفت چه دری کان لب الماس بر سفت
* (۵۰۲۵) نسخ میرسیدعلی موسوی در ۳ ذق ۱۲۹۳، عنوان شگرف، جدول
شنگرف و لاجورد، ۶۵ گ ۱۵ س ۱۵×۱۲، کاغذ فستقی، جلد میشن سرمه‌ای
ضربی.

قسطاس الشعراء

از فریدون میرزای قاجار والی شیراز در گذشته ۱۲۷۲ که در ۱۲۵۲ والی فارس شده
بود، بنام برادرش منوچهر میرزا ساخته، در عروض دریک مقدمه در هفت فصل و شش باب،
منوچهر میرزا در ۱۲۵۱ فرمانروای گلپایگان و خوانسار شده بود. (ذریعه ۷۹: ۱۷ -
نشریه ۹۴: ۳ - رجال ایران ۹۲: ۳ و ۱۶۲: ۴ - انوار ۴۲۱: ۱ - متزوی ۲۱۷۱)
آغاز: بسمله. سپاس وافر و ثنای کامل حکیمی را سزا است که حیمه بی‌ستون گردون
را ...

انجام

از پسر خسی چو نگدري دامن کش برپای گلی چسب میری دامن گیر
* (۱۶۶۹) نستعلیق فتح‌علی حجاب، از سده ۱۳، با یک سر لوح زین زیبا، جدول و
کمند زرو مشکی و لاجورد و شنگرف، میان سطرها زراعت، عنوان شگرف،
در پایان بندبست از قافای دربارۀ این کتاب، ۱۱۸ گ ۱۳ س ۱۲×۷/۷، کاغذ
فرنگی، آهار مهره رنگارنگ، جلد و غنی زمینه سرخ و ساد.

قصاید الهامیه فی المدايح الحسامیه

از الهامی، درستایش حسام السلطنه با چند قصیده دارای ستایش پیامبر و مولود

او و در باره عید غدیر و عید اضحی و عید فطر و مولود علی ع و در پایان ستایش حسام السلطنه است، مانند مدایح حسامیه (ش. ۵۳۸۷) (ذریعه ۱۷: ۸۴ - منزوی ۳۰۳۸).
 * (۵۵۳۷) شکسته چلیپا سده ۱۲، عنوان و نشان شنگرف، ۲۶ گ ۱۲/۷X۲۱، کاغذ فرنگی آهار مهره، جلد میشن سبز لایی.

قصص انبیاء

(ذریعه ۱۷: ۱۰۲ - فهرست فیلمها ۱۵۴)
 آغاز: بسملة. الحمد لله الحمید المجد ... پس از ثنای خدای تعالی ... از قصص قرآن و آنچه بدان پیوسته است از پندها و حکمتها و لطایف و نکته و اشارات آن یاد کرد ...
 انجام: و آخرت نیز بخواهد برد، والله اعلم بالصواب (در قصه حجاج)
 * (۴۰۹۹) نسخ خوش عبدالعلی بن عبدالعزیز در ۲۷ رمضان ۸۶۸، عنوان و نشان شنگرف، جدول زرین، ص ۱ مذهب، بایادداشت سلطان اویس در ۱۷ شعبان ۱۲۸۴، ۶۴۴ گ ۱۵ س ۱۸/۲X۲۶/۹، کاغذ ترمه، حلد میشن سرخ نو.

قضاء و قدر

از صدرالدین محمد حسینی

درشش فصل

۱- آیات داله بر قضاء و قدر

۲- احادیث وارده

۳- بدائی که وارد می شود در قضاء و قدر

۴- اقوال مشایخ امامیه

۵- خلاف اشاعره و معتزله

۶- قول فلاسفه در قضاء و قدر

آغاز: بسملة. حمد نامحدود کریمی را که کل کائنات گدای در اوست.

انجام: و تفسیر حادث و قدیم صحیح نباشد.

* (۱۷۳۸) نسخ طباطبائی در ۱۲۸۰، ۱۰۴ گ ۱۵ س ۱۱/۸ X ۱۸/۴، کاغذ فرنگی
آهاره هره، بی جلد.

قلعه گیری

یا علم تحصین و تحصن، در ساختن سنگر و قلعه جنگی.

آغاز: بسمله. علم تحصین و تحصن - فصل اول ملاحظات کلی...

انجام: در آن موقع سرعت می نمایند (؟)

* (۴۰۲۲) شکسته نستعلیق سده ۱۳، باشکله‌ها و رسم‌های مشکی، ۴۸ گ ۱۶ س
۲۰/۷ X ۱۳۳/۳، کاغذ فرنگی، جلد میشن قهوه‌ای روشن.

قمارخانه

از محمد امین میرزای قاجار (زاده ۱۲۳۴ و زنده در ۱۲۹۸) که برای پسر خود
ساخته و در آن به او از آغاز تا انجام با عبارت‌های «بدان ای پسر، بدان ای فرزندی، بر تو
بادای فرزندی» خطاب کرده است.

بنام ناصرالدین شاه در یک منصوبه در فواید قمار باختن و آداب و مقامات آن و نه لعب
هریک در دو یا سه بساط سپس یک خاتمه بنام نیرنگ دارای حکایاتی شیرین و اشعاری
نمکین از خود در بیان انواع بازیها و قمار و مخترع هرفن و استادان آن و مفت‌بری‌های
مقام‌رین (ملک ۱/۴۹۴ - فهرست فیلم‌ها ۲: ۲۱ - موسیقی نامه ۲۰۰ - مجلس ۸: ۱۸۶ -
ملی ۳: ۳۵۵ - رجال ایران ۳: ۳۰۱ - کتابخانه گلستان ش ۲۷۳۷ - آستان قدس ۷: ۷۶۴
ش ۲/۹۴۴)

آغاز

داو نخست است ز نرد قدیم

بسم الله الرحمن الرحيم

ستایشی که پاکبازان منصوبه نردبندگی راشاید و نیایشی که یک‌تازان رقعۀ شطرنج پرستندگی را باید، حمد و ثنای منصوبه پرداز نرد وجود و رقعۀ ساز شطرنج موجود است.

انجام: فتح باب جلالی نیز خواهد بود، انه قادر علی ذلک (جز آن آستانه)

* (۱۰۴۸) نستعلیق سده ۱۴، ۱۵۵ گ ۱۱ س ۴/۱۴ × ۲۱/۸، کاغذ فرنگی آهار مهره، جلد میشن سرخ.

قِمقام ز خار و صمصام تبار

از حاج فرهاد میرزای معتمد الدوله (۱۲۳۳-۱۳۰۵) که در ۴-۱۳۰۳ ساخته است (نشریه ۳: ۱۴۱ - ذریعه ۱۷: ۱۷۱ - رجال ایران ۳: ۸۶ - مؤلفین مشار ۴: ۸۱۹ - فارسی مشار ۱۲۲۷ و ۲۵۹۶)

* (۳۰۳۸) شکسته نستعلیق ۱۳۰۴، عنوان و نشان شنکرف، با تصحیح مؤلف و دارای خط او در حواشی در چندین جا، ۲۸۸ گ ۲۰ س ۲/۲۲ × ۳۵/۲، کاغذ فرنگی آهار مهره، جلد میشن سرخ.

قوانین السیاق

از محمد کاظم خان کاشانی که میان سالهای ۶-۱۲۵۵ ساخته است و در مقدمه می گوید که درین فن جز نفایس الفنون و دو کتاب دیگر که در یزد بنگارش درآمده و یکی از قطب الدین خسرو شاه متخلص به نامی بوده است کتابی ندیدم. (فهرست نسخه های خطی فارسی ۱۸۸- ذریعه ۱۷: ۲۰۱)

آغاز: سیاق سر رشته ستایش که از افراد بشر منتشر آید...

انجام: ثبت کرده باشد، والسلام.

* (۲۴۲۴) شکسته ج ۱/۱۲۷۵، ۲۴ گ ۱۷ × ۲۲، کاغذ فرنگی آبی و سفید، جلد میشن قهوه ای لابی.

قهوه‌خانه سورت

از میرزا آقاخان کرمانی (ذریعه ۱۷: ۲۲۰ - فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۱۷۴۷)
* (۲۵۰۰) نسخ شعبان ۱۳۲۳، ۶۱ گ ۱۲ س ۱۱ × ۱۷، کاغذ فرنگی، جلدمیشین
لایی قهوه‌ای.

ک

کاشف الحق

ازمیر میران محمد بن ظهیرالدین محمد حسینی اردستانی که در یک مقدمه و دارای دوازده فصل و یک خاتمه برای قطب شاه ساخته و در ۱۰۵۸ آنرا بیابان برده است (آستان رضوی ش ۹۲۷- فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۹۳۴ و ۹۷۸- ذریعه ۱۷: ۲۳۶) (*۱۰۸۸) نستعلیق ۵ شعبان ۱۰۸۲ در کشمیر، جدول زرین، ۲۳۲ گ ۲۱، ۲۶/۲ × ۱۶/۵، کاغذ ترمه، جلد میشن قهوه‌ای ضربی.

(*۲۴۳۴) نستعلیق سده ۱۲، عنوان و نشان شنگرف، انجام افتاده، ۲۴۰ گ ۱۷ س ۱۵/۴ × ۲۵/۷، کاغذ ترمه، جلد روغنی زمینه سیاه برنجی و بوته‌دار. (بنام کشف الحق)

(*۵۸۸۲) نستعلیق سده ۱۱، آغاز و انجام افتاده، جلد سوم از امام چهارم و پنجم تا میرسد به خاتمه و اندکی کم دارد، ۱۸۴ گ ۱۸ س ۱۵/۶ × ۲۷/۴، کاغذ ترمه، جلد رویه میشن سبز سیر (بهمان نام).

(*۵۸۸۴) نستعلیق سده ۱۱، عنوان شنگرف، آغاز یک صفحه‌ای پیش از فصل ششم و انجام پیش از عنوان فصل دهم افتاده، ج ۲، ۲۵۲ گ ۱۷ س ۱۵/۴ × ۲۷/۲، کاغذ ترمه، جلد میشن سبز سیر (بهمان نام).

کامل‌التعبیر

از حبیبش تفلّیسی (فهرست فیلمها ۱۵۶-ذریعه ۱۷: ۳۵۳).
 * (۸۶۶) نستعلیق ۱۱۹۳، عنوان شنکرف ص ۲ و ۱ مذهب، جدول شنکرف و
 زنگار وزرین، با سرلوح، سرفصل شنکرف، ۳۲۹ گ ۱۹ س ۱۶/۶ × ۲۶، کاغذ
 ترمه، جلد رویه پارچه مغزی.
 * (۱۲۱۹) نستعلیق ۱۰۵۸/۱۴، عنوان شنکرف، آغاز نونویس، ۲۹۳ گ ۲۱ س
 ۲۰/۳ × ۲۹/۴، کاغذ فستقی، جلد میشن سیاه.
 * (۱۲۵) نستعلیق محمد مقیم از سده ۱۲ عنوان شنکرف، آغاز افتاده، ۳۲۲
 گ ۲۰ س ۲۹/۵ × ۲۰، کاغذ فستقی، جلد میشن قهوه‌ای.
 * (۲۴۹۲) نسخ سده ۱۲، عنوان و نشان شنکرف، ۲۷۲ گ ۲۲ س ۱۶/۷ × ۲۳/۴،
 کاغذ ترمه، جلد میشن قهوه‌ای.

کامل‌الصناعتین

در نه مقاله هریک چندباب (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۴۴۱ - قم ۱۵۳)
 آغاز: بسمله. حمدله. بدان که این رساله ایست از فن فراست [اسب شناسی] و
 مشتمل است بر نه مقاله و مسمی است به کامل‌الصناعتین.
 انجام: و ماکناله بمقر نین.
 * (۵۷۳) نستعلیق سده ۱۳، عنوان و نشان شنکرف، ۲۲۴ گ ۱۴ س ۱۴/۵ ×
 ۲۰/۵، کاغذ ترمه، جلد میشن مشکی ترنج دار.

کبری

از میرسید شریف علی گرگانی (ذریعه ۱۷: ۲۵۸- فهرست نسخه‌های خطی فارسی)

۱۵۰۴).

* (۱۷۸۰) شکسته نستعلیق ۱۲۴۳، ۹ گ ۱۵ س ۱۳/۹، کاغذ آبرده، جلد
میشن قهوه‌ای لایی.

کتابچه اسباب درو پنجره صاحبقرانیه

سیاهه ریز اموالی که در صفر ۱۳۰۰ تحویل صنایع الدوله شده است.
آغاز: کتابچه تعداد اسباب و دواب و پنجره موجود در عمارت مبارکه صاحب
قرانیه فی شهر صفر المظفر ۱۳۰۰ مطابق یونتئیل که به مأموریت مقرب‌الخاں آقامیرزا
طاهر مستوفی شمرده و تحویل جناب جلالت نصاب صنایع الدوله شده است. اسباب
طاق.

* (۵۶۵۶) شکسته نستعلیق صفر ۱۳۰۰، جدول زرین، ۸/۱۵ × ۲۱، کاغذ فرنگی
آبی، جلد میشن سبز لایی.

کتابچه امتیازنامه کمپانی از فوائد عامه آذربایجان

از ملک‌خان ناظم الدوله که در آن شالوده و طرح ایجاد یک کمپانی تولیدی وفوائد
عامه برای شهر تبریز ریخته است.

آغاز: این امتیازات فواید که به تجار تبریز داده شده الان صاحب مالک حسابی
ندارد. یعنی موافق قوانین کمپانیها هیچ معلوم نیست که صاحب آن امتیازات کیست.
انجام: پس هر چه قدرت و همت دارید صرف نمایید که این عمل در تبریز یک روز و دتر
صحیحاً قطع و تمام شود.

* (۶۲۴۲) شکسته نستعلیق ذق ۱۳۰۷، ۲۳ گ ۱۳/۶ × ۲۱، کاغذ فرنگی، جلد
مقوارویه ابری فرنگی.

کتابچه بازدید قورخانه و باروت ترپخانه

وجبه خانه آذربایجان: از بابت حاصل موجودی قدیمی قورخانه شهر تبریز و باروت کوبخانه و جبه خانه و سرحدات و عمل تازه مقرب الخاقان مهدی خان در محرم ۱۲۸۷، گزارشی است از ابواب جمعی مهدی خان هنگام بازدید آذربایجان در ۱۲۸۷ گویا از امین لشکر و محمود بن محمد علی.

* (۵۶۴۳) شکسته و سیاق ۱۲۸۷/۲۴، با مهر بیضی امین لشکر مورخ ۱۲۸۴ و محمود بن محمد علی مورخ ۱۲۷۸، ۶۵ گ ۲۹/۵ × ۱۸، کاغذ فرنکی، جلد رویه ترمه بید زده مغزی میشن سیاه.

کتابچه بنفش

لایحه ایست درباره راه آهن وزغال سنگ سرحدات عثمانیه در دوازده ماده با امضای «یوسف» که مستشار الدوله باشد مورخ ۱۲۸۶/۲ ج ۱۲. * (۴۳۰۸) نستعلیق، ۵ گ ۱۰ س ۲۰/۶ × ۳۶/۳، کاغذ فرنکی، جلد میشن بنفش فرنکی لایی.

کتابچه تنخواه نظام خراسان

در لوی ثیل موافق کتابچه دستور العمل، هزینه و ابواب جمعی سران سپاه با نام آنان و شمارش سپاهیان آنها و مبلغ مستمری آنها. * (۵۶۴۱) شکسته و سیاقی، سده ۱۳، ۷ گ ۲۱ × ۱۵، درص ع آمده «هذه السنة لوی ثیل»، کاغذ فرنکی آبی، بی جلد.

کتابچه توپ و خمپاره و غیره

سیاهه ریز آنها که در دار الخلافه (تهران) در شوال پایان سال سیچقان ثیل ۱۲۸۱

موجود بوده است.

* (۵۶۴۰) شکسته و سیاقی ۱۲۸۱، گ ۷، ۱۲/۳ × ۱۸/۲، کاغذ فرنگی آبی، جدا
میشن قهوه‌ای لایی.

کتابچه توپ و خمپاره‌های ممالک محروسه

که در تهران و سرحدات و شهرستانها در رجب ۱۳۰۳ بوده است و جدا جدا با
رقمهای سیاقی و شماره‌های رقمی یادداشت شده است.

* (۶۲۶۵) نسخ خوش ۱۳۰۳ با جوهر آبی، گ ۱۵، ۱۲/۵ × ۱۸/۷، کاغذ فرنگی،
جلدمیشن سرخ مقوایی.

کتابچه جمع و خرج

ابواب جمعی امین السلطان آقا محمد ابراهیم در يك ساله سیچقان ثیل ۱۲۹۶ و
تصفیه حساب آن، با مهر ناصرالدین شاه.

* (۵۶۴۸) شکسته و سیاق ۱۴ع ۱۲۹۶/۱ در آغاز و محرم ۱۲۹۴ در انجام با
تاریخهای ۱۲۹۰ و ۱۲۹۲ و ۱۲۹۳، در میانه با مهرهای حسین بن هدایه الله مورخ
۱۲۹۱ و محمد بن محمد مورخ ۱۲۹۱ و علی اکبر بن حسین حسینی و محمد باقر مورخ
۱۲۹۵ و محمد علی بن عباس و کاظم حسینی مورخ ۱۲۸۵ و نصرالله مورخ ۱۲۴۷
و محمد بن یوسف بن حسن.

گ ۷، ۱۶/۵ × ۲۰/۶، کاغذ فرنگی، جلد میشن لایی.

کتابچه جمع و خرج

ابواب جمعی امین السلطان آقا محمد ابراهیم در یکساله تنگوزئیل ۱۲۹۴ و مفاسدا
حساب محال خوار، با مهر ناصرالدین شاه.

* (۵۶۴۷) شکسته و سیاق ذح (در آغاز) و س. بان ۱۲۹۴، با مهرهای حسین بن هدایة الله مورخ ۱۲۹۱ و محمد ولی بن احمد مورخ ۱۲۹۱ و علی اکبر بن حسین حسینی ۱۲ و محمد علی بن عباس و عبد الوهاب مورخ ۱۲۷۱ و شفیع مورخ ۱۲۷۲ و نصر الله و محمد بن حسین، ۷ ک ۱۴/۵ × ۲۱/۵، کاغذ فرنکی، جلد رویه میشن سرخ لایی.

کتابچه جمع و خرج

ابواب جمعی امین السلطان آقامحمد ابراهیم در یکساله قوی ثیل ۱۲۹۷ با مفصا حساب مورخ ج ۲/۱۲۹۶، بامهر و امضای ناصرالدین شاه.

* (۵۶۴۹) شکسته و سیاق ۱۲۹۷ با تاریخ ۱۲۹۴، با مهرهای محمد یوسف بن حسن و حسین بن هدایة الله مورخ ۱۲۹۱ و محمد ولی بن احمد و محمد باقر مورخ ۱۲۸۴ و عبد الوهاب مورخ ۱۲۷۱ و شفیع مورخ ۱۲۷۴ و نصر الله مورخ ۱۲۴۱ و علاء الملك مورخ ۱۲۷۸، ۷ ک ۱۷/۵ × ۲۱/۵، کاغذ فرنکی، جلد رویه میشن سرخ لایی.

کتابچه جمع و خرج

ابواب جمعی امین السلطان در دو ساله ۱۲۸۹ و ۱۲۹۰ قوی ثیل و پیچی ثیل و صورت وجوه ابواب جمعی او از قراری که در ذیل مفصلا قلمی داشته‌اند و انبار خرج دیوانی را در دفترخانه مبارکه تحویل نمودند و خط نسخ و بطلان روی آنها کشیده شده، ولی برای هنگام ضرورت ضبط نمودند و این کتابچه ممهور به مهر مبارک را به عنوان مفصا حساب وجوه دانسته ضبط کردند تحریر اشعبان ۱۲۹۱، بامهر ناصرالدین شاه و مستوفی الممالک و معاون الملك و محمد ولی و یوسف بن محمد حسن و حسین بن هدایة الله و نصر الله و شفیع و دیگران، مستمریها و انعام در آن یاد شده است.

* (۵۶۳۵) شکسته نستعلیق، رقم هابه سیاق، نوشته شعبان ۱۲۹۱، ۱۰ ک ۱۵/۷ × ۱۹/۵، کاغذ فرنکی، جلد رویه میشن قهوه‌ای لایی.

کتابچه جمع و خرج

امین السلطان بابت دوساله تخاقوی نیل ۱۲۹۰ و ایت نیل ۱۲۹۱، بامضاء ومهر ناصرالدین شاه در آغاز (مانند ش ۱۲۴۷ و ۵۶۴۸) با مفاسا حساب مورخ صفر ۱۲۹۴.
 * (۵۶۳۶) شکسته و سیاق مورخ ۱۲۹۰ و ۱۲۹۱ و ۱۲۹۴ با مهرهای حسین بن هدایه الله ۱۲۹۳ و علی اکبر بن حسین حسینی ۱۲ و محمد ولی بن احمد ۱۲ و عبدالواهب و شفیع ۱۲۷۴ و علی بن عباس ونصر الله و رضاقلی، گ ۱۷/۵ X ۲۱، کاغذ فرنگی، جلد میشن قرمز لایی.

کتابچه جمع و خرج

ابواب جمعی محمد ابراهیم امین السلطان بابت دو ساله تخاقوی نیل و ایت نیل ۱۲۹۱ که در ع ۱۲۹۴/۲ به صحنه و مهر ناصرالدین شاه رسیده است.
 آغاز: کتابچه جمع و خرج حساب ابواب جمعی امین السلطان بابت دوساله تخاقوی نیل و ایت نیل ۱۲۹۱.
 (۵۶۳۹) شکسته نستعلیق و سیاق بامهر «الملك لله تعالى، تا دست ناصرالدین خاتم شاهی گرفت. صیت معدلت از ماه تا ماهی گرفت، ۱۲۷۴» با مهر «یوسف بن حسن» و «حسن بن هدایه الله ۱۲۹۳» و «علی اکبر بن حسین حسینی ۱۲» و «الراجی محمد ولی بن احمد ۱۲» و «عبدالواهب» و «یا شفیع المؤمنین ۱۲۷۴» و «محمد علی بن عباس» و «عبده نصر الله» گ ۱۶/۶ X ۲۱، کاغذ فرنگی، جلد رویه میشن قهوه ای لایی.

کتابچه جمع و خرج آذربایجان

ودستور العمل مواجب و دستورات نیلان نیل قشون که به خرج آذربایجان آمده بود. جمع و خرج از ابواب جمعی هریک از صاحب منصبان است با آوردن نام هریک و مقدار

وجوه افراد او.

* (۵۶۳۴) شکسته نستعلیق و سیاق سده ۱۲، ۲۵ س ۱۳۹۹ × ۹۱۴، کاغذ فرنگی،
جلد رویه میشن قهوه‌ای مغزی‌دار سرخ و سبز و لایی.

کتابچه جمع و خرج آذربایجان

ودستور العمل، از ابواب جمعی کارگزاران ولی‌عهد در اودئیل و جمع و خرج او
با صحنه و مهر اتابک در ۱۳۱۹.

* (۵۶۵۹) شکسته و سیاق ۱۳۱۹، با مهر وزیر مورخ ۱۳۰۱، ۲۵۴ گ، کاغذ
فرنگی آبی، جلد میشن لایی مغزی‌دار.

کتابچه جمع و خرج آقاغلام حسین تحویل دار

درباره رجوه صرف جیب مبارک ناصرالدین‌شاه از ۱ شعبان ۱۲۹۰ تا ۲۰ رمضان
۱۲۹۳ با مهر آجودان مخصوص مورخ ج ۱۲۹۴/۲.

* (۵۶۳۲) شکسته نستعلیق و سیاق، با گواهی زین العابدین و مهر او و محمد هاشم و
محمد، ۱۰۷ گ ۱۷/۹ × ۲۳/۷، کاغذ فرنگی، جلد رویه مخمل سرخ.

کتابچه جمع و خرج توپخانه

ابواب جمعی آقامیرزا علی اکبرخان آجودان باشی در مدت سه سال، سیاهه ریز
هزینه و درآمد سالهای ۱۲۷۰ و ۱۲۷۱ و ۱۲۷۲ اوست با صحنه ناصرالدین‌شاه در آغاز
و انجام.

* (۵۶۳۸) شکسته و سیاق ۱۲۷۲، ۸/۳ × ۲۹، کاغذ فرنگی، جلد رویه شال
کشمیری بیدزده.

کتابچه جمع و خرج توپخانه

ابواب جمعی آقا میر پنجه توپخانه از بابت پنج ساله از تخاقوی نیل تا اود نیل ۱۲۶۹ که در شوال ۱۲۷۲ به عرض ناصرالدین شاه رسیده و دومهر اورا دارد.
 * (۵۶۵۸) شکسته و سیاق، با تاریخهای ۱۲۶۹ تا ۱۲۷۲، با مهر «میرزا آقاخان صدراعظم وزارت دولت علیه ایران اعتمادالدوله ۱۲۶۸» که شیر خفته ای در میان آن هست و بامهرهای نصرالله و محمدیوسف بن آقابزرگ مورخ ۱۲۶۰، ۹۳، گ، کاغذ فرنگی آبی، جلد میشن لابی مغزی دار.

کتابچه جمع و خرج خراسان و سیستان

و مفصلا حساب قوی نیل ۱۳۰۰ ابواب جمعی رکن الدوله والی، نسخه اصل و ریز حسابها است در دفترخانه باخط بطلان در روی آن، بامهر ناصرالدین شاه در آغاز دفتر.
 * (۵۶۴۶) شکسته و سیاق ۱۳۰۴ بامهرهای مستوفی الممالک مورخ ۱۳۰۳ و معتمد السلطنه مورخ ۱۳۰۴ و محمد ولی بن احمد و حسین بن احمد و مصطفی موسوی مورخ ۱۳۰۰ و نصرالله بن علی و ابوالقاسم مورخ ۱۳۰۳ و محمود و نصرالله و معاون الملك. ۴۰ گ ۱۲/۸ × ۲۰/۱۳، کاغذ قلقل نمکی، جلد رویه میشن پازهری لابی مغزی دار.

کتابچه جمع و خرج خراسان و سیستان

و دستور العمل تنگوز نیل ۱۳۰۵ و سیاعه درآمد و هزینه آن دو در این سال و کتابچه تفاوت و اضافه مخارج آن با سال گذشته آن دو ولایت.
 * (۵۶۵۲) شکسته نستعلیق و سیاق ۱۳۰۵، ۱۱۱۷ گ ۱۳/۲ × ۲۱/۲، کاغذ فرنگی، جلد رویه میشن سرخ لابی.

کتابچه جمع و خرج رامجرد

در دو سال نیل و نیلان نیل ۱۲۷۴ و ۱۲۷۵ ابواب جمعی عبدالرحمن خان پیش خدمت که میرزا محمدتقی بر آن صحنه گذارده است.
* (۵۶۷۱) شکسته نستعلیق و سیاق ج ۱/۱۲۷۵ (آغاز) و ع ۲/۱۲۷۵ (پایان)،
گ ۱۷/۲۸، ۴۲، کاغذ فرنگی، جلد تازه.

کتابچه جمع و خرج فارس

از ابواب جمعی جلال الدوله فرزند ظل السلطان در ۱۳۰۰ که در اصفهان رسیدگی شده و خلاصه صورت حسابها گواهی و تصدیق شده است.
* (۸۰۳۴) شکسته و سیاق ۱۳۰۲، باد و مهر بیضی مشیرالملک مورخ ۱۳۰۱ و محمد حسین، ۶۵ گ ۱۷/۸، ۲۶/۴، کاغذ فرنگی آبی، جلد تازه.

کتابچه جمع و خرج فراهان

و کزاز و سریند و جز اینها ابواب جمعی وزیر افخم و دستورالعمل آن در توشقان نیل ۱۳۲۱، باصحه مظفرالدین شاه مورخ ۱۳۲۱/۲۴ و مهر وزیر دفتر.
* (۵۶۴۵) شکسته و سیاق ۱۳۲۱، ۴۳ گ ۱۸/۵، ۲۷/۳، کاغذ فرنگی آبی، جلد تازه.

کتابچه جمع و خرج کاشان

و دستورالعمل نیلان نیل ۱۳۲۳ ابواب جمعی علاءالدوله، باصحه مظفرالدین شاه

در پایان آن.

* (۵۶۴۲) شکسته و سیاق ۱۳۲۳، با مهر بیضی وزیر دفتر، ۶۸ گ ۲/۱۹ × ۲۹/۹، کاغذ فرنگی آبی، جلد تازه.

کتابچه جمع و خرج کرمان و بلوچستان

از ابواب جمعی ظفر السلطنه در ۱۳۲۱، با امضای مظفر الدین شاه و مهر بیضی اتابک مورخ ۱۳۰۸.

* (۵۶۴۷) شکسته و سیاق ۱۳۲۱، با مهر بیضی وزیر دفتر مورخ ۱۳۰۱، ۴۳ گ ۲۱ × ۲۹/۹، کاغذ فلفل نمکی آبی فرنگی، جلد رویه مخمل.

کتابچه جمع و خرج کرمان و بلوچستان

دستور العمل و محاسبه يك ساله ۱۳۲۳ در روزگار فرمانروایی محمد ابراهیم خان قاجار و وزارت کرمان میرزا عبدالجبار با يك دیباچه از محمد بن محمد علی کرمانی که گویا یکی از اجزاء محاسبات آن شهر بوده.

آغاز: بسمله. افتتاح او راد و دفاتر محاسبات اجناس نقود هست و بود عالم حمد حضرت معبودی است که صحایف با تحایف افلاک سعد.

* (۵۶۵۰) نستعلیق و شکسته و سیاق ۱۳۲۳، با مهر هادی، ۱۲۳ گ ۶/۱۴ × ۲۱/۴، کاغذ فرنگی، جلد رویه میشن سبز لایی.

کتابچه جمع و خرج کرمان و بلوچستان

و مضافات و دستور العمل ثیلان ثیل سال ۱۳۲۳ ابواب جمعی رکن الدوله، با مهر و امضاء وزیر دفتر.

* (۵۶۵۷) نستعلیق و سیاق ۱۳۲۳، ۳۸ گ ۲۱/۲/۳۱، کاغذ فرنگی آبی، جلد میشن سبز مغزی سرخ.

کتابچه جواهرات سلطنتی

ابواب جمعی محمدعلی خان امین السلطنه (۱۲۵۰-۱۳۴۰) که در تاریخهای ۱۲۹۱ و ۱۲۹۵ و ۱۳۰۰ و ۱۳۱۷ به خزانه سلطنتی تحویل شده است با مهرهای «اعتمادحضور» و «علی اکبر بن حسین الحسینی» و باخط ناصرالدین شاه درپای برخی از سیاهه‌های جواهرات.

امین السلطنه در ۱۳۰۰ رئیس صندوق خانه اداره بیوتات سلطنتی شده بود (رجال ایران ۳: ۴۱۵).

* (۶۱۶۴) نستعلیق و سیاق سده ۱۴، ۶۶گ/۸/۱۶/۸X۲۵/۸، کاغذ فرنگی آهار مهره، جلد میشن لاجورد مغزی میشن قهوه‌ای.

کتابچه جواهرات سلطنتی

ابواب جمعی محمدعلی خان امین السلطنه با مهر صدراعظم و مدیرالدوله و نظام الملك وزیر مالیه و جز آنها، مورخ ۱۳۱۱ با گواهی ۱۳۱۷.

آغاز: کتابچه يك قبضه قداره تمام مرصع پیشکشی مستطاب اشرف امجد اسعد صدراعظم، بازدید قداره... روی دسته تمام طلا.

* (۶۱۸۲) شکسته نستعلیق و سیاق شوال ۱۳۱۱ با گواهی مورخ ۱۳۱۷، جدول و کمند اکیلل، عنوان سرخ، ۱۴گ/۱۳۷X۲۱۶، کاغذ آبی فلفل نمکی، جلد رویه میشن قهوه‌ای لابی مغزی دار با جدول.

کتابچه جواهرات سلطنتی

ابواب جمعی محمدخان امین السلطنه، فهرست جواهرات خزیداری شده است، هر يك جداگانه با شماره قطعات آنها و نوع آنها و نام آن چیزهایی که از این جواهرات

ساخته شده است مانند یراق و زنجیر و سینه بند و زین و بندهلال و ستاره و جز اینها با یادکردن عیار جواهر و بهای آنها، مورخ ۲۶ ذح ۱۲۸۷.

آغاز: کتابچه یراق ابتیاعی جناب معیرالممالک که تحویل صندوق خانه مبارکه بتاريخ يوم شنبه ۲۶ شهر ذی الحجة الحرام یونسئیل ۱۲۸۷ به توسط مقرب الخاقان حاجی رحیم خان خازن الملك به اطلاع مقرب الخاقان میرزا داود خان و مقرب الخاقان میرزا سید کاظم مستوفی تحویل الخاقان امین السلطنه شد.

* (۱۸۷۶) شکسته و سیاق مجرم ۱۲۸۸، جدول زرین و شنگرف و لاجورد و مشکى ۱۳×۲۰۵، کاغذ فرنگی آبی، جلد میشن سرخ لبه دار.

کتابچه خزانه

از سال ایتئیل تحویل خزانه مبارکه ابواب جمعی امین السلطان وزیر دربار اعظم، سیاهه بودجه کشوری است.

* (۱۳۰۳) شکسته نستعلیق و سیاق سده ۱۳ و ۱۴، ۴گ ۱۶/۷×۲۱/۷، کاغذ فرنگی، جلد رویه میشن قهوه ای زرکوب.

کتابچه قانون

از محمد شفیع قزوینی (ذریعه ۱۷: ۱۷) گویا همان میرزا محمد شفیع صدرالممالک پسر میرزا محمد علی صدرالممالک قزوینی که از ۱۳۰۰ تا آغاز مشروطیت صدر دیوان خانه و رئیس محکمه وزارت عدلیه یا مجلس صدر دیوان خانه بود و مستوفی و معاون وزارت عدلیه هم شده بود و از ۱۳۲۶ تا ۱۳۲۹ تولیت آستان قدس را هم داشته است (رجال ایران ۳: ۴۰۹)، در آن از شاه و امیرکبیر ستایش شده است.

مؤلف باید جز محمد شفیع بن محمد حسین کزازی نگارنده اسرارالابتلاء و وادی السلام برای محمد شاه قاجار (انوار ۱: ۳۲۵ و ۳۱۹: ۲) باشد. ملک المورخین سپهرهم قانون مظفری دارد برای مظفرالدین شاه (انوار ۱: ۳۰۵) همانند مطالب این کتابچه را گویا بتوان در سفرنامه ش ۱۸۴ مجموعه قریب دردانش سرای عالی (نشریه ۵: ۶۳۰) و سفرنامه

- همین کتابخانه (ش ۳۷۰۷) یافت (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۱۶۶۰-نیز ۱۶۱۲).
فهرست پاره‌ای از مطالب آن:
- ۱- دیباچه در ستایش ازپادشاه، در آن از میرزا علی و ملک التجار نام برده شده و از خدمات امیر کبیر یاد شده است.
 - ۲- درباره قحطی پول در کشور و تدبیرهای امیر کبیر در این باره.
 - ۳- درباره اشرفی و نسخ آن در ایران.
 - ۴- بیکاری و پریشانی رعیت.
 - ۵- باش‌برد (پاسپورت یا گذرنامه و تذکره) روسیه در دخول و خروج خود از ایران.
 - ۶- درباره گمرک.
 - ۷- در تدلیس کالاها و فرنگی بنام کالای ایرانی در شهرهای روسیه.
 - ۸- کارخانه‌های ایران.
 - ۹- تعدی حکام ولایات و سودبردن زرگرها از آنها.
 - ۱۰- صدمه فرنگ به رعیت ایران.
 - ۱۱- برتری صنایع ایران از فرنگ.
 - ۱۲- واردات خارج به ایران.
 - ۱۳- قرارداد امیر کبیر درباره ترتیب صنایع.
 - ۱۴- وضع اصفهان.
 - ۱۵- وضع اقتصادی امریکا و پنبه آتش زدن آنان.
 - ۱۶- قطع صادرات ایران به خارج.
 - ۱۷- تنگی نان در برخی از ولایات ایران.
 - ۱۸- کثرت فقر و پریشانی.
 - ۱۹- تیول خواستن بهمن میرزا و جواب دولت.
 - ۲۰- دیوان خانه‌های ایران.
 - ۲۱- مواجب اولیاء دولت ایران.
 - ۲۲- مندرس شدن نیمی از اماکن ایران.
 - ۲۳- موقوفات.
 - ۲۴- خالصه قزوین.

- ۲۵- شماره مهاجرین ایرانی به خارج.
- ۲۶- ورشکستگی در ایران.
- ۲۷- مالیات در ایران.
- ۲۸- چهار نحوست که در تهران است.
- ۲۹- قواعد رسومات در ولایات.
- ۳۰- دارالشفاء تهران.
- ۳۱- عدلیه.
- ۳۲- آسایش پادشاه.
- ۳۳- تعمیر برج و بارو در ولایات.
- ۳۴- انبار مالکان.
- ۳۵- وزرای دولت و دیوان خانه‌ها.
- ۳۶- مداخل کخدایان محله‌ها.
- ۳۷- قصاب‌خانه‌ها.
- ۳۸- باروت‌خانه‌ها.
- ۳۹- فحشاء و معمول شدن صیغه‌خانه‌ها در ولایات.
- ۴۰- عطاری‌های ایران.
- ۴۱- طبیب‌های جهود در تهران.
- ۴۲- دوره گردان جهود.
- ۴۳- حجاب زن.
- ۴۴- حمام‌های ایران.
- ۴۵- خبازان.
- ۴۶- ابریشم رشت.
- ۴۷- سماور ایران.
- آغاز: شرح عریضه کتابچه مسمی به قانون از رعیت اخلاص کیش اعلی حضرت شاهنشاه دین پناه... محمد شفیع قزوینی. بسمله. ما ضعیفان از همه جا بیچاره و این جمله بی کسان از همه جا آواره نه [بد] دروازه قدم راهی و نه درکتم عدم قراری.

انجام: که بهم میرسد باید اسباب معالجه را در این گونه برقرار کرد.
 * (۶۲۲۷) نستعلیق محمد شفیع قزوینی، سده ۱۳، ۴۵ گ ۱۶ س، ۱۷/۲ × ۱۷،
 کاغذ فرنکی آبی، جلد میشن قهوه‌ای.

کتابچه قبالة جات املاک سلطنتی

ابتیاعی اعلیٰ حضرت شاه که در چند دفتر نزد موقوف‌الملک ضبط است، با تاریخهای
 ۱۲۷۰ تا ۱۳۲۰ در متن قبالة‌ها و بانام بسیاری از فروشندگان و گواهان و دفترداران.
 * (۵۶۳۳) شکسته نستعلیق سده ۱۴، رقمهای برخی به سیاق، جدول و کمندمشکی
 واکلیل، ۲۱/۶ × ۱۳/۳، کاغذ فرنکی، جلد رویه مخمل.

کتابچه گمرک محمره

و عمل کرد و مالیات آنجا در صفحات شمالی و جنوبی آن از حاصل نخلستان
 ها و مالیات محله جدید پس از آبادانی و اجاره بازار و کاروان سرا و قصاب خانه و علاف
 خانه محمره و وجوهی که حکومت محمره از بلوچ در آن نواحی در این سال دریافت
 می کرده است و مالیات کاروان و اعراب و مالیات اهواز و مالیات مواشی از گاو میش و
 گوسفند و حاصل زراعت کناره کارون و نخیلات، در این گزارش که به دارالحکومه
 تقدیم شده است برای آبادانی محمره و اماکن عمومی آن ناحیه مانند حمام و مدرسه و
 جز اینها مخارجی درخواست گشته است.

آغاز: از تاریخ غره جمادی الاولی مطابق یونت ثیل ۱۲۹۹ این خانه زاد دولت
 جاوید مدت محمد ابراهیم وارد محمره شده تا غره شهر ذی الحجه در آنجا توقف داشته.
 * (۵۶۶۱) شکسته نستعلیق ۱۲۹۹، ۵ گ ۹ س ۱۳/۵ × ۲۰/۵، کاغذ فرنکی مغز
 پسته‌ای، جلد میشن قهوه‌ای لایی.

کتابچه مخارج استمراری قشون

در نیلان ثیل ۱۲۹۸ که با مخارج سال پیش یعنی... ثیل تطبیق شود.
 * (۵۶۵۱) شکسته و سیاق ۱۲۹۸، ۳۰ گ $۲۱ \times ۱۳/۵$ ، کاغذ فرنگی، جلد رویه
 مخمل سبز مغزی میشن سرخ.

کتابچه معادن ایران

نخست شمارش معدنهای ایران است به ترتیب فلزات و دیگر اجناس، سپس سیاهه
 معدنها به ترتیب شهر با نام محل و شماره آنها از قراچه داغ و خمسه و عراق و نطنز و
 کرمان و جز اینها، در پایان جدولی است از اجسام شیمیایی با نام فرنگی آنها.
 * (۲۹۷۴) نسخ سده ۱۳، ۲۵ س ۲۲×۱۸ ، کاغذ فرنگی آهار مهره، جلد رویه
 کاغذ.

کتابچه نفری

واسامی معارف و صاحب منصبان قشون کل مملکت ایران و ایلات و خوانین و
 آقایان قاجار و غلام پیش خدمتان و غلامان رئیس کاروان و توپچی و قورخانهچی و افواج
 و سواره و پیاده که در قوی ثیل ۱۳۰۱ حسب امر اقدس اعلی نوشته شده است، سیاهه
 کارکنان سپاه است در این سال.

* (۵۶۵۳) شکسته نستعلیق و سیاق ۱۳۰۱، ۸۳ گ $۲۰/۷ \times ۱۳/۲$ ، کاغذ فرنگی،
 جلد میشن سفید مغزی سبز زرکوب.

کتابچه نفری

و اسامی معارف و صاحب منصبان قشون کل مملکت ایران و ایلات و خوانین و آقایان قاجار و غلام پیش خدمتان و غلامان دستکاران و توپچی و قورخانچی و افواج و سواره و پیاده که در ۱۳۱۱ حسب امر اقدس اعلی نوشته شده است، سیاهه کارکنان سپاه است در این سال.

*۵۶۵۴) شکسته نستعلیق و سیاق ۱۳۱۱، ۱۱۴ گ ۱۳ × ۲۰/۹، کاغذ فرنگی،

جلد رویه مخمل سرخ ضربی مغزی سبز.

کتابچه نفری

و اسامی معارف و صاحب منصبان قشون کل مملکت ایران و امراء و خوانین و آقایان قاجار و غلام پیش خدمتان و امراء تومان و لشکر نویسان و سر رشته داران و منشیان و سرتیپان و سرهنگان و معلمین خارجه و صاحب منصبان اطیش و اطباء و نایبان آجودان باشی و یاوران و سلاطین و غلامان مهدیه و توپخانه و عمله اصطبل، توپخانه و زنبورکچیان و قورخانهچیان و افواج سواره و پیاده و موزکانهچیان و سواره قرق و مهاجرین و سواره خراسانی و سواره مازندرانی و سواره عراقی در ربیع الاول ۱۳۰۶. *۵۶۵۵) شکسته نستعلیق و سیاق ۱۳۰۶، ۱۶۱ گ ۱۴/۹ × ۲۲/۷، کاغذ فرنگی،

جلد رویه مخمل سرخ مغزی میشن سبز.

کتابچه وقایع اتفاقیه

حضرت عبدالعظیم، از روز شنبه بیست و یکم ۱۴ تا روز آدینه ششم ۲۴، در آن آمده که از سلامتی وجود مبارک اعلی حضرت اقدس همه اهالی و کسبه به دعاگویی وجود مبارک می‌پردازند و در آغاز این دفتر فهرست نامهای مقبره‌ها آمده و پس از آن

آنچه اتفاق افتاده از رفت و آمد امرا و بزرگان در شهر ری و وضع طلاب و مدارس آنجا یاد شده است.

* (۵۶۶۲) شکسته نستعلیق سده ۱۴، ۱۲ گ ۹ س ۱۱/۵، کاغذ فرنکی آهار مهره، بی جلد.

کتابچه وقایع عبدالنبی دلال کازرونی

اسناد مبادله شده میان کارگزار دولت انگلیس در بوشهر و دولت ایران در باره مطالباتی که گویا از او داشته اند، این سندها تاریخ ۱۲۹۶ تا ۱۲۹۹ دارد و از رهگذر بررسی روابط میان دو کشور در پایان سده سیزدهم بسیار سودمندست.

آغاز: بسمله. خلاصه وقایع عبدالنبی دلال کازرونی در بوشهر به طریق روزنامه موافق اسناد، بیست و چهارم شهر چهارم جمادی الاولی سنه ۱۲۹۶ رقعہ رسمی از بالیوز دولت انگلیس.

انجام: از فرمایشات کارگزار مستقلی که در بوشهر بود و مطالبه حق خارجه را در کمال تشدد می نمود تخلف و تمرد کنم. گناه و تقصیر بنده در این میانه چه بوده بفرمایند. زیاده جسارت است. تحریر آفی یکشنبه ۱۶ شوال المکرم ۱۲۹۹.

* (۶۲۸۵) شکسته نستعلیق و سیاق گویا در ۱۲۹۹، ۳۲ گ ۱۷ س ۱۶/۶، ۲۰/۷، کاغذ فرنکی، جلد رویه میشن قهوه ای لایی.

کحل الجواهر

از قاضی زاده علاءالدین عبدالخالق کهروی مؤلف رشحات و تحفه شاهی در امامت (فهرست نسخه های خطی فارسی ۸۹۲ و ۹۱۰) و اعتقادیه و سراج منیر (ذریعه ۲: ۲۲۸ و ۴۴۳: ۳ و ۸۷: ۹ و ۱۶۲: ۱۲)، درست مانند امامت در رشحات او (ش ۷-۵۴۸۶ هجری کتبخانه).

آغاز: بسمله.

کس نامه انوار جلی ننویسد تا بر سراو هوالعلی ننویسد
 کی دست قضا خامه نه‌دبرنامه تا «نادعلی سینجلی» ننویسد
 و بعد چون جامع مجموعه ایجاد و مرتب مبادی در تهذیب قطعۀ مهذبۀ خلق
 و ایجاد و تذهیب سفینه مذهب مبدع و معاد اولین صورتی که به قلم قدرت رقم صحیفه
 هستی به آن مصور ساخته کلمۀ طیبۀ ابداع مصطفوی...
انجام: از معموره هستی صوری آواره‌بستان نشاط آدمیان بی برگ و نوا و گلستان
 حیات روحانیان ماتم‌مرا (تم‌تم‌تم).
 * (۴۶۷) نستعلیق سده ۱۲، عنوان شنکرف، جدول زرد لاجوردی، سرلوح
 مذهب، ۲۹۵ گ، ۱۷ س ۲۱/۲ × ۱۲/۶، کاغذ ترمه، جلد میشن قهوه‌ای ضربی
 معزی‌دار.
 * (۲۲۱۳) نسخ ۱۰۸۸/۱، عنوان و نشان شنکرف، با‌عرضهای سده ۱۲، از آن
 کتابخانه میرزا محمد صدر شکوه بهادر در ۱۲۷۴، ۲۸۵ گ س ۲۱/۹ × ۱۸/۲،
 کاغذ ترمه سمرقندی، جلد میشن سیاه، کاغذ و جلد موریانه خورده.

کره (رساله در-)

گویا از نگارنده «هیئت» ش ۳۴۲۳.
 در آن از کره‌زمین و دایره‌های فرضی گفتگو شده و در دیباچۀ آن آمده که کره
 زمین در هشت رساله بیان میشود. ولی فهرست رساله‌ها در آن نانویس مانده است.
 این رساله به دستور ناصرالدین شاه ساخته شده و شش فصل در آن هست، سپس چهار
 فصل، آنگاه چهار فصل.
آغاز: بسمله. شکر خداوندی را جلت عظمت که آسمان و زمین را به وجود اجسام
 واجرام قرین و نگین کرده.
انجام: که عبارت از مرکز عالم است واقع شده و تفصیل آن فقرات در رساله
 دوم بیان میشود.
 * (۳۴۲۲) نستعلیق سده ۱۳ مانند ش ۳۴۲۳، با تاریخ ۱۲۸۴، جدول زرین، ۷۷

گ ۶ × ۲۳/۲، ۹س، کاغذ فرنگی آبی، جلد میشن سرخ.

کشف الارواح یا یوسف نامه

از پیر جمالی اردستانی (دانشگاه ۲۹۷- مجلس ۵۴۸:۳ - فهرست نسخه‌های خطی

فارسی ۵۵).

آغاز:

بنامت نامه را سر بر گشایم که اندر کوه عشقت می‌سرایم

انجام:

همه کام است و جام باده در جام بگنجد پس کلام اینجا و پیغام
 * (۴۸۷۸) نستعلیق سده ۱۲، عنوان و نشان شنگرف، جدول زرین، با پیشانی و
 ترنج زرین، نه برگ کامل شده در سده ۱۳، ۲۴۷ گ ۱۱ س ۱۱/۲ × ۱۵۹، کاغذ
 ترمه، جلد میشن آلبالویی میرضربی.

کشف الاسرار

در ترجمه طب کیمیایی براکلسوس (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۴-۵۶۳ و

۵۸۹).

* (۴۳۹۹) نستعلیق ۱۵ رمضان ۱۲۵۲، عنوان و نشان شنگرف، ۱۷۹ گ ۱۰ س
 ۱۵/۷ × ۱۵۹، کاغذ فستقی، جلد میشن تریاکی لابی.

کشف الاسرار و عدة الابرار

از رشید الدین ابوالفضل احمد بن ابی سعید محمد میبیدی یزدی (فهرست نسخه‌های

خطی فارسی ۵۵).

- * (۲۰۳) نسخ سده ۸، دارای خط فرهاد میرزا، انجام افتاده، از سوره موسی هست تا هفت برگ از سوره رحمن، ۱۶۸ گ ۲۵ س ۱۹/۷ × ۲۷/۵، کاغذ دولت آبادی جلد میشن سرخ.
- * (۲۰۴) نسخ و نستعلیق ۲۲ ذق ۸۲۳، عنوان شنکرف، آیتها زیر خط سیاه، از آیت «لیس البران تولوا وجوهکم» آغاز میشود و ربع نخستین است: ۱۸۳ گ ۲۷/۵ × ۲۸/۳، کاغذ ترمه، جلد میشن قهوه‌ای.
- * (۴۳۲) نسخ سده ۹، سوره‌های هود و یوسف ورعد است، ۲۱۸ گ ۲۳ س ۱۵ × ۲۶/۸، کاغذ ترمه، جلد میشن قهوه‌ای.

کشف الحقایق

- از عزیز نسفی (چاپ ۱۳۴۴ تهران - فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۱۳۱۸ - فرهنگ ایران زمین ۳: ۲۹۸).
- * (۸۳۵) نسخ ج ۱/۱۳۰۸، ۱۰۰ گ ۱۷ س ۱۵ × ۲۵/۵، کاغذ ترمه، جلد میشن سرخ ضربی، دیباچه را ندارد.
- آغاز: باب اول از کتاب کشف الحقایق بدان که از رسول خدا ص سؤال کردم (ص ۴ چاپی).
- انجام: این درمزن ای خواجه که یک مسند است (چاپی ص ۲۲۹: که نگشایندت) هو با علی مدد است.
- * (۱۹۸۹) نستعلیق سه شنبه ج ۸/۱۰۸۹، عنوان و نشان شنکرف (آغاز افتاده)، ۱۲۹ گ ۱۵ س ۱۴ × ۱۹/۸، کاغذ ترمه، جلد میشن سیاه.
- * (۴۱۸۸) نسخ سده ۹، عنوان و نشان شنکرف، انجام در «فصل بدان که حجی است در شریعت» از «باب در سخن اهل وحدت» از رساله هفتم (ص ۲۲۸ چاپی افتاده) ۸۶ گ ۲۷ س ۱۰ × ۱۳/۲، کاغذ ترمه، جلد میشن قهوه‌ای روشن.

کشف حقایق زیج ایلخانی

از نظام الدین حسن بن محمد اعرج قمر نیشابوری در گذشته ۷۲۸ که در ۷۰۷ پس از حل «حل مشکلات مجسطی» (شرح تحریر مجسطی طوسی) نگاشته و خواسته است که «براهین بر معانی و اعمال که در زیج ثبت کرده اند در قلم آرد» و چون در میان همه زیجها زیج ایلخانی را کامل تر دیده به شرح آن پرداخته است. (استوری ۵۹:۲ - ذریعه ۳۰۹:۱۳ و ۲۹:۱۸ - فهرست انینگراد ۴۳۹ - فهرست نسخه های خطی ۳۳۹ - فهرست اونس ۲۶ - نشریه ۵۵۷:۴).

آغاز: رب الهمنا الصواب... اجناس سپاس بی قیاس که مقاطع او هام انام از مطلق آن نشان دهد.

انجام: مضمون این فصول به بسطی احتیاج ندارد و به برهانی، چه اکثر این اوضاع مأخوذ است... و اینجا سخن در کشف حقایق زیج ایلخانی به انتهای رسانم.

* (۵۹۰۱) نستعلیق عبدالرحیم ابراهیم سمرقندی در ۲۱ ذح ۸۷۷، عنوان و نشان و شکل شنکرف، با یادداشت شوال ۱۰۴۹ با مهر جلیل مورخ ۱۱۴۸ و سلیمان بن محمد بن رضوان، از آن اسماعیل بن حسین بن محمد حسینی با مهر او و از آن محمد رضای حسینی، با مهر «حبیب الله غلام سلطان شیخ ابراهیم» (ص ۴-ص ۲) ۱۹۹ ک ۲۳ س ۴/۱۷ X ۲۴/۶، کاغذ سمرقندی، جلد میشن سرخ.

کشف الشجر

از شیخ محمود بن اسماعیل کوژی سمرقندی که به خواهش دوستان در ۹۳۴ (نام کتاب) در علم نقطه و رمل ساخته و در دیباچه آن از شهر خود سمرقند و پادشاه روزگار خود سلطان محمدخان شیبانی (۹۰۶-۹۱۶) یاد کرده و در آن يك مقدمه و چهار باب و سی و دو فصل و يك خاتمه گذارده است. بر بنیاد شجرة الرمل محمد بن عبدالله بن عثمان

زناتی مغربی نهاده شده است (دیباچه) ایوانف تاریخ آن را ۹۱۳ (= کشف شجره) می‌نویسد نام آن را کشف الشجرة هم نوشته‌اند پس تاریخ آن ۹۳۹ خواهد شد (ایوانف ۷۰۷: ۱-۱۵۱۶- لنینگراد ص ۳۸۸ و ۴۳۹- ذریعه ۸: ۴۰).

آغاز: بسمله. الحمد لله الخالق والشکر لکشف الحقایق. ای پادشه بلاتفیهیر و موجد نقطهای عنصر آتش که زمهر تست دریچ... اما بعدچنین گوید مؤلف این نسخه عجیب.

انجام: اگر نقطه خاکی منتهی شود درخانه ۸ (عنوان)... صلاح نبود الابرمال غایب و آن بر خلل نبود و دیگر بار بدین قیاس حکم کن، والله اعلم بالصواب (تمت الكتاب صاحبه نوروز محمد).

* (۵۸۶۸) نسخ نزدیک به نستعلیق نوروز محمد، سده ۱۰، عنوان و نشان شنگرف و زنکار، ۱۰۵ گ ۱۹ س ۱۲/۷ X ۱۹/۲، کاغذ ترمه، جلد رویه ابری.

کشف اللغات والاصطلاحات

از عبدالرحیم بن احمد عباسی سوربهاری (ذریعه ۱۸: ۵۷- دانشگاه ۳۰۰۸ و ۵۰۷۲- مشار ۱۲۶۵- منزوی ۱۹۴۷).

* (۳۳۴) نستعلیق سده ۱۲، کلمات و عنوانها شنگرف، ۲۴۷ گ ۲۹ س ۲۱ X ۳۳/۴، کاغذ فستقی آبی، جلد میشن آلبالویی.

* (۳۶۵) نستعلیق ۱۲۳۹، لغتها شنگرف، درپایان دو صفحه فرهنگ فارسی بفارسی است مورخ ۲۰ رجب ۱۲۶۶، ۲۸۵ گ ۲۱ س ۲۰/۷ X ۳۰، کاغذ فستقی، جلد میشن قهره‌ای.

کشف واشراق

از وزیر دفتر (هدایة الله بن محمد حسین آشتیانی)، در عرفان و کلام شیعی (فهرست

نسخه‌های خطی فارسی ۹۸۲ و ۱۳۲۰ - ذریعه ۱۸: ۶۶).

آغاز: بسمله. لله الحمد رب السموات ورب الارض رب العالمین... اما بعد بر صاحبان ذوق و ذکاء کالشمس فی وسط السماء ظاهر است که مجموع لهو و لعب دنیا با ندامت و کسالت توأم...

انجام: و این است معنی صنع خدای تعالی که فرموده امت صنع الله الذی... بما تفعلون و این رساله به کشف و اشراق موسوم شد، ولله الحمد اولاً و آخراً و باطنا.

* (۴۰۰۷) نسخ آقابابای شه میرزادی در ۱۲۸۳، عنوان و نشان سرخ، ۷۲ گ ۱۷ س ۱۳ × ۲۰/۶، کاغذ فرنگی آهار مهره، جلد میشن قهوه‌ای روشن.

* (۶۳۰۰) نسخ محمد بن علی مردان کمره‌ای در پنجمین ۵ ذح ۱۲۸۳ برای میرزا محمد علی کرمانشاهی، عنوانها نانویس مانده، ۸۸ گ ۱۶ س ۴/۲ × ۲۲۲۲، کاغذ فرنگی آهار مهره، جلد رویه میشن سرمه‌ای.

کشکول

از عماد دفتر، بیشتر مطالب آن مباحث ادبی و اشعار است.

* (۱۴۷۲) شکسته و نستعلیق سده ۱۳، آغاز و انجام نانویس مانده، ۲۳۸ گ ۲۲ س ۶/۱۸ × ۲۸، کاغذ فرنگی، جلد عطف میشن رویه ساغری کاغذی.

کشکول

از کاظم بن ابراهیم بن امام قلی بن نادر علی بن محمد قلی بن علی افشار قزقلوی حسینی علوی هاشمی مرعشی، به نظم و نثر در اخلاق و پند و حدیث و حکمت و سخنان عارفان (ذریعه ۱۸: ۷۷).

آغاز:

هر که نه گویا به تو خاموش به هر چه نه یاد فراموش نه

انجام: مردم در میان افتادند و چون ایشان را باز خریدند و اما از نسل دله و

مختار و عیاران و طراران بسیار بهم رسیدند. والله اعلم.
 * (۵۷۸۵) نستعلیق خوش چهارشنبه ۱۲۸۴ر ۱۴۳، عنوان و نشان شنگرف، جدول
 زرین، ۱۹۴ گ ۱۵ س ۱۵۳ × ۳۱۳، کاغذ فستقی، جلد میشن قهوه‌ای ضربی.

کفایة الایتام فی معرفة الاحکام

از سید جعفر دارابی بروجردی کشفی (۱۱۸۹ - ۱۲۶۷) که در سه مجلد برای شاه
 زاده محمد تقی میرزا احسام السلطنه پسر فتح علی شاه قاجار (۱۲۰۶ - ۱۲۷۸) ساخته (ذریعه ۱۸:
 ۸۸ - رجال ایران ۳: ۲۱۰ - مجلس ۳: ۷۵ ش ۸۴۲ - دانشگاه ۵: ۱۹۸۸ ش ۱۰۶۴).
 * (۱۰۶۵) نسخ ۴ ج ۱۲۴۰ ر برای شاهزاده محمد تقی میرزا بدستور آقا سید جعفر.
 عنوان شنگرف، فن دوم در معاملات و نکاح تاغصب، با فهرست مطالب در آغاز،
 ۴۸۷ گ ۱۹ س ۱۴۷ × ۲۱۲، کاغذ فستقی، جلد میشن قهوه‌ای.

کفایة التعلیم فی علم التنجیم

از ابوالمحامده محمد مسعودی غزنوی (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۳۳۹).
 * (۳۲۱۰) نستعلیق سه‌شنبه ۴ ج ۱۰۹۶/۱، عنوان و نشان شنگرف، ۱۷۸ گ س
 ۱۳۹ × ۲۱، کاغذ ترمه، جلد میشن سرخ سبز.
 * (۳۳۲۷) نستعلیق سده ۱۲، عنوان و نشان شنگرف، ۱۰۸ گ ۲۱ س ۱۴۷ × ۲۴،
 کاغذ ترمه، جلد میشن سیاه.
 * (۳۳۲۹) شکسته نستعلیق ج ۱۲۸۴ ر ۲ در مدرسه بالاسر مشهد، عنوان و نشان
 شنگرف، ۱۱۴ گ ۱۶ س ۱۵۸ × ۲۱۶، کاغذ فرنگی آهار مهره، جلد میشن
 قهوه‌ای.

کفایه الطب

از حمیش تفلیسی در دو کتاب در ۵۵۰ (فهرست نسخه‌های خطی فارسی ۵۸۷-استوری ۲: ۲۱۴).
 * (۴۷۷۶) نستعلیق سده ۱۱، عنوان شنگرف، آغاز کتاب دوم در خطبه و انجام در
 خاتمه کمی افتاده، ۱۸۷، ۲۳ س ۲۰/۲۹، کاغذ ترمه، جلد میشن سرخ.

کفایه مجاهدیه

از منصور بن محمد بن احمد بن یوسف بن فقیه الیاس شیرازی (فهرست نسخه‌های خطی
 فارسی ۵۸۵-استوری ۲: ۲۲۵-پزشکان نامی پارس ۱۵۴).

* (۴۲۶۹) نسخ پنج‌شنبه پایان رجب ۱۰۷۴، عنوان و نشان شنگرف، ۲۳۵، گ
 ۱۸ س ۱۲/۸ × ۶۴/۸، کاغذ ترمه، جلد میشن آلبالویی.

* (۴۲۸۳) نستعلیق هندی سده ۱۲، جدول و عنوان و نشان شنگرف، از آن محمد
 محسن طبیب خوانساری در ۱۲۵۵، ۱۹۰ گ ۱۶ س، ۱۶/۲ × ۲۳۷، کاغذ ترمه،
 جلد میشن سیاه ضربی.

* (۴۵۳۶) نسخ عابد بن سلطان علی در ۲۰ شعبان ۱۱۲۵ برای آقا عبدالله، عنوان
 و نشان شنگرف، کاغذ فستقی، جلد میشن سیاه.

کلام (رساله در-)

باید از متأخران باشد.

آغاز: بدان که شرف هر علمی به حسب شرف آن معلوم مدلول علیه بود، پس چون
 ذات باری تعالی اشرف موجودات است علم که دلیل است بر آن اشرف علوم باشد.

انجام: در فصل «ومصالح العالمیان به جمع ترتیب داد» ناویس: بدرکوب و حمل
اثقال نه بودندی بدین سبب.

* (۳۵۲۹) نستعلیق سده ۱۳، ۱۶۶ گ ۱۷ س ۱۳/۲ × ۲۰/۶، کاغذ فرنگی، جلد
رویه کاغذ سرخ.

کلام الملوک

از محمد یوسف بن حسن لاهیجی، بخش تذکرة الخطاطین آن و ساختۀ در ۱۲۵۶ (هجر
و مردم ۷-۴۲:۸۶ تاریخ تذکرة‌های فارسی ۲: ۵۴۸ و ۷۱۷).

آغاز: این يك جزو است از اجزای تاریخ کلام الملوک در پدید آمدن خط واحوال
ارباب خط نالیف میخودم امجد میرزا محمد یوسف لاهیجی... بدان که اصل خط نقطه‌است
هرگاه...

* (۵۰۶) نستعلیق علی محمد لواسانی، سده ۱۳، عنوان شنگرف جدول و کمندزرین
ولا جورده، با سرلوح آراسته وزرین، ۴۱ گ ۱۴ س، ۴/۱۱ × ۲۰/۹، کاغذ فرنگی
آهار مهره، جلد ساغری مشکی.

کلیات اوحدی

از اوحدی مراغه‌ای اصفهانی (منزوی ۲۲۴۳ و ۲۸۱۸).
دیوان قصاید و غزلیات مرتب و مقطعات و رباعیات و ده نامه با منطق العشاق
سروده شنبه ۲۰ رجب ۷۰۶، بازهم غزل و رباعی.

* (۵۲۶۳) نسخ سده ۱۳، عنوان شنگرف، ۳۵۶ گ ۱۵ س ۱۳/۹ × ۲۱/۷، کاغذ
فرنگی آهار مهره، جلد رویه میشن قهوه‌ای ضربی.

کلیات اهلی

از محمد اهلی شیرازی در گذشته ۹۴۲ (ذریعه ۹: ۱۱۳ و ۱۲: ۱۵۱ و ۱۴: ۲۳۲-
 دانشگاه ۲: ۱۸۳ و ۲۰۹- مشار ۲۳۸ و ۱۰۴۵- فرهنگ سخنوران ۶۹).
 * (۵۲۴۸) نستعلیق خوش سده ۱۱ در متن وهامش، با سرلوح زرین و دو صفحه تمام
 تذهیب در آغاز هر بخش، جدول زرین و رنگین، عنوان و نشان و دایره‌ها سنگرف، ۳۰۴ گ
 ۱۸ س ۲۳/۲ × ۱۳/۳، کاغذ ترمه، جلد رویه آلبالویی مغزی‌دار، دادی:
 ۱- سحر حلال (۱۱-۱۱۱).

آغاز افتاده: بعضی از اهل تعصب فتنه انگیزته اند و در دامنم آویختند...
 ای همه عالم بر تو بی شکوه رفعت خاک در تو پیش کوه

انجام:

بر لب بحر از همه سو فارغم رسته ام از ناوک و سوفارغم
 ۲- شمع و پروانه، مثنوی است نزدیک به ۱۰۵۰ بیت و سروده در ۸۹۴ (۱۱ پ-
 ۳۱ ر).

آغاز:

ینام آنکه ما را از عنایت دهد پروانه شمع هدایت

انجام:

نشاط افزای بزم مقابلان کن قبول خاطر صاحب دلان کن
 ۳- قصاید (۳۱ پ - ۶۸ ر).

آغاز:

الهی به سردفتر حکمة الله بنی آدم آیینة قدره الله

انجام:

وگر زشوق تودل جوش میزند چون شمع تو زان من نشوی یاربخت...

- ۴- قصاید مصنوعه، سه‌تا است در ستایش: ۱- امیر علی شیر، ۲- سلطان یعقوب،
۳- شاه اسماعیل: در آغاز هر يك دیباچه ایست به نثر (۶۸ پ-۱۰۸).

آغاز: حمدی که از خدا فزون و سپاسی که از قیاس بیرون سزاوار صانعی...

نسیم کاکل مشکین کرا است چون تونگار شمیم سنبل پرچین کجا است مشک تثار
انجام: این بیت از حشو این غزل بر میخیزد، تمت القصيدة الثالثة المصنوعة و الحمد لله رب العالمین.

- ۵- غزلیات و رباعیای و مقطعات (۱۰۸ پ-بعد).

آغاز:

ای حیرت صفات تو پند زبان ما انگشت حیرت است زبان در دهان ما

انجام:

از ازل لطف خدا همراه بودش تا ابد زان بود تاریخ اولطف خداوند کریم
۶- ساقی نامه، با دیباچه به نثر

آغاز: بعد از حمد و ثنای جان آفرین و درود بر روان سید المرسلین...

ساقی قدحی که کار ساز است خدا وز رحمت خود بنده نواز است خدا

انجام:

فریاد رس اهلی مسکین که شود فریاد رش که هم تو فریاد رسی
۷- گنجینه، با دیباچه‌ای به نثر (بکوشش علی نقی منزوی در ۱۳۳۲ چاپ شده

است).

آغاز: بسمله تیمناً بذکره الاعلی، پوشیده نماند بر ارباب صورت و معنی که این

بنده کم بضاعت اهلی شیرازی

ای سرو سهی خاك رخت وقت خرام کی صورت مه بود چو حسن تو تمام

* (۵۶۰۸) نستعلیق خوش محمد مؤمن خاکی شیرازی در ۲۱ رجب ۱۰۶۹، جدول

زرین، با سه سرلوح زرینی و هفت صفحه تمام مذهب، برگ نخستین افتاده، ۳۲۳ گ ۱۸
س، در متن و هامش نوشته شده، کاغذ ترمه، جلد روغنی ترینج‌دار زمینه مرغش زرد درون

روغنی مصور. دارای:

۱- سحر حلال، آغاز مانند ۵۲۴۸، انجام:

شرطه شد از همت محمود باد آخر کار همه محمود باد

۲- شمع و پروانه مانند همان شماره.

۳- قصاید، مانند همان شماره.

۴- تواریخ.

۵- مقطعات.

۶- غزلیات به ترتیب تهجی.

۷- ساقی نامه بایک دیباچه نثر.

۸- گنجینه با دیباچه نثر.

* (۵۹۷۶) نستعلیق خوش محمد باقر کاتب پسر قوام الدین محمد شیرازی در ۱۵۰۱، با پنج سر لوح در آغاز هر بخش، باد و صفحه شعر در برابر هر سر لوح، جدول و ستون- بندی بزر و مشکى و لاجورد، عنوان و نشان شنکرف و لاجورد، با مهر شاه عباس صفوی (بنده شاه ولایت عباس)، در هاشم بدنبال متن نوشته شده، دواير و شکل‌های عروضی و کلمات در قصائد مصنوعه مشکى و شنکرف و لاجورد، ۳۹۱ گ ۱۹ س ۱۶ × ۲۸، کاغذ ترمه، جلد رویه ساغری سیاه ضربی طلایی لبه دار پشت معرق طلاپوش، دارای:

۱- سحر هلال، آغاز مانند ۵۲۴۸، انجام مانند ۵۶۰۸ (پ-۱۲ر).

۲- شمع و پروانه، آغاز و انجام مانند ۵۲۴۸ (پ-۱۳ر-۳۴ر).

۳- قصاید در مناجات و توحید و ستایش دوازده امام و شاه اسماعیل و میر سید شریف

و غنیمت الدین، آغاز مانند ۵۲۴۲.

۴- مقطعات (پ-۳۴ر-۱۰۰ر).

۵- غزلیات به ترتیب تهجی با تخلص «اهلی».

۶- ساقی نامه، آغاز مانند ۵۲۴۸.

۷- گنجفه، آغاز مانند ش ۵۲۴۸.

۸- رباعیات و مفردات.

۹- قصاید مصنوعه در صنایع شعری بسا دیباچه‌ای به نثر برای هر يك، همان سه قصیده پیش، آغاز مانند ش ۵۲۴۸.

* (۵۹۸۲) نستعلیق سده ۱۱، با سه سرلوح زرین زیبا و چهارپیشانی زرین بادو ترنج در آغاز که در آنها نام هر بخشی آن آمده، ترنجها در صفحه زرین است با گل و بوته مانند شش صفحه آغاز نسخه، دوستونی و هامش در دنبال متن نوشته شده، عنوان شنگرف، با مهر مورخ ۱۲۰۹ و با مهر مسعود مورخ ۱۰۵۷.

۳۲۸ گ ۱۵ س ۱۷/۸ X ۲۷/۹، کاغذ ترمه، جلد ساغری سیاه پشت معرق طلایی. دارای:

۱- سحر هلال.

آغاز: حمد بی حد و ثنای نامحدود و شکر نامعدود سزاوار صانعی است.

ای همه عالم بر تو بی شکوه رفعت خاک در تو بیش کوه

۲- شمع و پروانه.

۳- دیوان، دارای قصاید در نعت و توحید و پند و اندرز و منقبت امامان و قصیده مخزن المعانی و ستایش شاه اسماعیل و سید شریف و معین الدین محمد ساعدی و امیر سعدالدین اسعد و علی شیرنوابی و نجم الدین محمود و جز آنها با شکایت روزگار و تعریف ستون خیمه و تخته نرد، سپس غزلیات است به ترتیب تهجی و مقطعات و مفردات.

۴- رباعیات ساقی نامه، آغاز مانند ۵۲۴۸.

۵- گنجفه، آغاز مانند ۵۲۴۸.

۶- قصاید مصنوعه سه گانه، مانند ش ۵۲۴۸.

کلیات ثاقب

از محمدحسین ثاقب (منزوی ۱۸۵۱ و ۲۲۶۱ - ذریعه ۹ : ۱۸۲) دیوان غزل
مبترتب با تخلص ثاقب و رباعی و مثنوی‌های سراپا و فراق نامه و قصه محمود
و ایاز و دوازده بند، سپس قطعات مانند: قطعه سیاه و سفید، شمع و پروانه، قضا و قدر،
مثنوی، تمثیل، ساقی نامه، قصاید، هفت بند، دوازده امام، مثنوی عشق افروز در ۱۸۶
بیت، افسوس نگار در ۱۰۲ بیت، گلشن راز در ۱۱۲ بیت.
* (۶۲۴۰)، نستعلیق سده ۱۳ و ۱۴، با شعرهای پراکنده در کنار برگها، ۱۵ × ۲۱/۳،
کاغذ فستقی، جلد میشن تریاکی ضربی.

کلیات جامی

از نورالدین عبدالرحمن جامی (۸۱۷-۸۹۸) (منزوی ۱۸۰۳ - جامی حکمت - فهرست
ارونبایف و اپی فانوا از نسخه‌های جامی در بنیاد خطی‌های فرهنگستان اوزبکستان به روسی چاپ
۱۹۶۵ - فهرست نسخه‌های فارسی پایان مجلد هشتم فهرست همان بنیاد - فهرست بنیاد
خاورشناسی لنینگراد - فهرست بنیاد خاورشناسی دوشنبه ش ۶۵۳ تا ۶۶۹ - سالار جنگ
۴ : ۲۵۸ تا ۳۰۰).

* (۴۷۹۵)، نستعلیق سده ۱۰، عنوان و نشان شنگرف، با افتادگی در آغاز و انجام
برخی از شماره‌ها و وصالی در برخی از برگها و آبخوردگی در برخی از جاها که می‌شود خواند،
۳۸ گ ۳۱ س ۲۵/۲ × ۳۴، کاغذ ترمه، جلد رویه میشن قهوه‌ای روشن دارای:

۱- شواهد النبوة (۱ ر - ۶۹ ر، آغاز افتاده) (منزوی ۱۲۶۴).

۲- نفعات الانس، مورخ ۸۸۳ (۷۰ پ- ۲۷۳ ر).

۳- نقد النصوص فی شرح نقش الفصوص (۲۲۷ پ- ۲۷۳ ر) (منزوی ۱۶۵)

- ۴- اشعة اللمعات (۱۷۴پ-۳۰۶پ) در ۲۹۹ لمعه مورخ ۸۸۶ (منزوی ۱۰۳۳).
- ۵- لوامع (۳۰۷پ-۳۲۱ر) (منزوی ۱۳۴۸).
- ۵- شرح نظم الدر ابن فارض (۳۲۱ر-۳۲۷ر) (منزوی ۱۲۴۳).
- ۷- نی‌نامه (۳۲۷ر-۳۲۹پ) (منزوی ۱۴۷۵).
- ۸- شرح بیت «زدریای شهادت...» امیر خسرو دهلوی (۳۲۹پ-۲۳۰ر) (منزوی ۱۲۲۸).
- ۹- شرح حدیث عمار (۳۳۰پ) (منزوی ۱۲۲۸).
- ۱۰- شرح رباعی وحدت وجود خود او (۳۳۱ ر - ۳۴۰ پ) (منزوی ۸۰۸ و ۸۶۴).
- ۱۱- لوايح (۳۴۰پ-۳۴۶ر) (منزوی ۱۳۱۵).
- ۱۲- شرح رباعیات خواجه محمد پارسای بخارایی (۳۴۶ ر - ۳۴۷پ) (منزوی ۱۲۳۷).
- ۱۲- چهل حدیث منظوم (۳۴۷پ-۳۴۷ر) (منزوی ۱۵۹۴).
- ۱۴- الدرة الفاخرة (۳۴۷پ-۳۵۳ر).
- ۱۵- آداب حج که در سفر حج در بغداد در ۸۷۷ ساخته است (۳۵۳پ-۳۶۲پ، گویا انجام افتاده، با حاشیه‌های «منه سلمه الله تعالی»).
- ۱۶- حلیه حلال، مورخ ۸۵۶ (۳۶۲پ-۳۷۵ر) (منزوی ۲۱۸۳).
- ۱۷- دستور معمای سوم (۳۷۵پ-۳۸۱ر) (منزوی ۲۸۴).
- ۱۸- دستور معمای دوم (۳۸۱پ-۳۸۶پ) (منزوی ۲۱۸۴).
- ۱۹- دستور معمای چهارم (۳۸۶پ-۳۸۷ر) (منزوی ۲۱۸۵).
- ۲۰- مختصر وافی در علم قوافی (۳۸۷پ-۳۸۸پ) (منزوی ۲۱۷۳).
- ۲۱- عروض مورخ ۸۹۵ (۲۸۹پ-۳۹۴ر) (منزوی ۲۱۶۱).
- ۲۲- موسیقی مورخ ۱ رجب ۸۹۰ (۳۹۴پ-۴۰۲ر) (منزوی ۳۹۰۹- موسیقی‌نامه ۱۴۲).

۲۳- مکاتیب (۴۰۲-۴۱۸ پ).

۲۴- بهارستان (۴۱۹-۴۳۹ پ منزوی ۳۵۳۵).

* (۵۰۵۹)، نستعلیق محمدرضای گلپایگانی در ۱۰۰۶ تا ۱۰۰۹، در متن و دو حاشیه که دنباله متن است و دومی جداگانه است. با سرلوح زرین، عنوان و نشان شنکرف،

۴۳۴ ک ۲۸ م ۱۸/۲ × ۲۹/۸، کاغذ

سپاهانی، جلد رویه میشن سیاه.

دارای:

۱- اعتقادنامه که بخش یکم سلسله الذهب او است (۴۱-۴۲ پ).

۲- دیوان، با دیباچه نثری تقی الدین محمد حسینی در سرگذشت جامی و اینکه من سروده های جامی را در هفت دیوان گذاردم. نخستین شبیه دارای قصاید توحید و معرفت و مناقب خاندان پیامبر و شاعران و بزرگان، دومی شباهیه سومی صباهیه (این دو غزل است) چهارم جلالیه است، پنجم نقل عشاق که هر دو غزل عشقی است، ششم ضروریات به ترتیب تاریخ احیاء و اموات، هفتمی معنیات است، آنگاه فهرست قصاید است که از هر یک بیتی آمده است (از ۲ ر در حاشیه دوم به خط تازه تر).

۳- سلسله الذهب (۴۲-۵۹ ر).

۴- معدلت نامه با مثنوی در پند و اندرز عربی و فارسی با حکایات (۵۹-۷۱ پ)، نوشته محمد رضای جربادقانی.

۵- سلمان و ابسال (۷۲-۸۵ ر)،

۶- تحفة الاحرار (۸۵-۱۰۳ ر، نوشته ۱۰ ج ۱۰۹۶/۲).

۷- سبحة الابرار (۱۰۴-۱۳۶).

۸- یوسف و زلیخا (۱۳۸-۱۷۹ پ).

۹- لیلی و مجنون (۱۸۰-۲۱۹).

۱۰- خردنامه اسکندری (۲۲۰-۲۴۵ ر، نوشته محمد رضا بن امة الجربادقانی در

۱ رجب ۱۰۰۸).

۱۱- دیوان، با دیباچه‌ای از خود جامی به نثر و نظم و در آن آمده که از جوانی تا پیری شعر سرودم و به بیاض آوردم و اکنون می‌خواهم آنها را در این دیوان بگذارم. سپس چند مثنوی است در تحمید و لغت و جواب «جلاء الروح» خاقانی، تحفة الاسرار درباره درویشی و فقر و وصف پیری و پند و ترجیع بند و چند تعریف (۲۴۵ پ - ۳۵۱ پ در متن و هاشم یکم).

۱۲- دیوان، با دیباچه‌ای به نظم و نثر از خود او و در آن آمده که من در ۸۸۴ از ۶۰ گذشتم و به ۷۰ رسیدم و نزدیک به ده هزار بیت سرودم و در اینجا آوردم. ستایش سلطان در آن هست و قصاید و غزل و قطعه و رباعی (۳۵۲ پ - ۴۰۲ ر).

۱۳- دیوان، با دیباچه کوتاه و خود او، قصاید است و مثنوی و غزل و رباعی - (۴۰۲ پ - ۴۳۱ پ)، تا اینجا در متن و هاشم یکم، نوشته محمد رضای جرفادقانی در ۱۰۰۹).

۱۴- نی‌نامه (۴۳۱ پ - ۴۳۴، در متن).

* (۵۹۹۷)، نستعلیق سده ۱۰، جدول زرین، با بیست پیشانی، عنوانها زرولاجورد و شنکرف، ۳۹۱ گ ۲۷ س ۲۳/۷ × ۳۲/۱، کاغذ ترمه، جلد میشن نه‌وه‌ای سیر ضربی پشت معرق.

دارای:

۱- نقد النصوص فی شرح نقش الفصوص.

۲- اشعة اللمعات.

۳- بهارستان.

۴- حلیه حلیل.

۵- دستور معمای دوم.

۶- دستور معمای سوم (منزوی ۲۱۸۴).

۷- دستور معمای چهارم.

۸- عروض.

۹- مختصر وافی در علم قوافی.

۱۰- البدرۃ الفاخرة (دانشگاه ۳: ۱۳۵ و ۲۶۲).

۱۱- موسیقی.

۱۲- منشآت.

۱۳- سلسله الذهب.

۱۴- تحفة الاحرار.

۱۵- مبیحة الابرار.

۱۶- يوسف وزليخا.

۱۷- لیلی و مجنون.

کلیات جمالی (پیر جمالی)

از پیر جمال الدین محمد جمالی اردستانی در گذشته ۸۷۹ (ذریعه ۹: ۱۶۱ - سپه ۳: ۶۳ - نیکولسون ۲۳۹ - نشریه ۵: ۲۷۳ - منزوی ۱۸۴۹ - آتابای ۱: ۱۴۳ - بیانی ۲۷۵).

* (۵۰۵۲) نسخ محمد حمزوی موسوی در متن و هامش در روز یکشنبه ۲۴ شوال ۱۲۲۹، عنوان شنگرف ۳۵۰ گ ۳۱ س ۸/۲۰ X ۲۹/۹، کاغذ فرنگی، جلد رویه کاغذ سیاه عطف و گوشه میشن سرخ.

دارای: نهاية الحکمة، بداية المحبة، هداية المعرفة، فتح الابواب، مهر افروز، کنز الدقایق، شرح الكنوز، شرح الكنوز دوم، روح القدس، تنبيه العارفين، محبوب الصديقين، كشف الارواح، مفتاح الفقر، مشكلات المحبين، معلومات، مثنویات، شرح الواصلين، استقامت نامه، نور علی نور، ناظر و منظور، مرآة الافراد، قصاید، ترجیع، ترکیب بند، مستزادات، غزلیات، رباعیات، مفردات.

* (۵۱۱۰) شکسته نستعلیق محمد کریم بن محمد زمان در ۱۲۳۹-۱۲۴۱، عنوان و

نشان و برخی از عبارتهای عربی سرخ، در چهارستون.

۳۶۰ گ ۲۱ س ۲۱/۴ X ۱۴/۵، کاغذ فستقی، جلد رویه میشتن پشمی (منزوی

۱۸۵۰).

دارای:

۱- بدایة المحبة، مثنوی عرفانی است با سربندهای نثر (۱ پ - ۱۶۲ منزوی

۲۶۶۰ و ۲۶۵۰).

آغاز: بسمله. ای طالب انوار اسرار و معانی و جویای تجلیات ظاهر و باطن و

مستشفی و تشنه زلال عشق و نگران طریق...

شحنه دل میل صحرا میکند ترک مستش فکر غوغا میکند

زلف پرپیچ و گره همچون کمند میگشاید تا کشد دلها به بند

انجام

کین حقیقت پرده صورت درید دل به دل پیوست و جان با جان رسید

در نمی گنجد کنون حروف و کلام زانکه عشق صرف آمد والسلام

تم القسم الاول من بیان حقایق احوال سید المرسلین...

۲- احکام المحبین، مثنوی عرفانی بهمان شیوه (۶۳-۸۸ ر) (۲۶۶۴م).

آغاز: بسمله. کتاب احکام المحبین قال الله تعالی لو انزلنا هذا القرآن علی جبل...

ابتداء کتاب مصباح الارواح آیت الله نور السموات والارض بود و صفت نور عقل در آن

کتاب گذشت...

مژده مژده مژده ای دل دادگان کامد آن یاری ده افتادگان

مژده مژده مژده ای بیچارگان کامد آن چاره دوای عاشقان

انجام:

شرح حال خویش گفتم سر بر سر در بیان و ذکر یعقوب و پسر

می نیارم بیش از این اندر کلام که کلام آخر بود اول سلام

تم القسم الثانی من بیان حقایق احوال المصطفی ص.

۳- نه‌ایة الحکمة، بهمان شیوه (۸۹پ-۱۳۵پ) (۳۲۸۸م) در آن آمده‌است.

هشتصد سال است و شصت و هشت سال که نهان بد این در در بحر حال
در مه شوال زد جوش غریب لجه دریای بی‌قعر حلیب
آغاز: بسمله. قال الله تبارک و تعالی ان الله یامر بالعدل والاحسان و ایتاء ذی -
القربی... ای عزیز بدانکه حکمت الهی میخواست که ظهور حضرت حبیب علیه افضل-
الصلوات...

الصلاة ای عاشقان کامد امام بر رخس آرید ایمان و سلام
الصلاة ای مؤمنان بی‌نشان کامد آن دارنده مهر و نشان

انجام:

نی فقیرم نی امیرم نی امام من غریب بی‌نشانم والسلام
تم القسم الثالث من حقایق احوال المصطفی...

۴- هدایة المحبة، بهمان شیوه (۱۳۶پ-۱۶۰پ) (۳۳۰۷).

آغاز: بسمله. ای عزیز گوش به معنی و ما ینتطق عن الهوی دار و کیفیت بندگی بدان
تا لذات از نیستی برداری...

اسب همت زین کن ای همت بلند تا ز پای روح بکشاییم بند
اسب همت زین کن ای همت بلند تا در آرم صید دل اندر کمند

انجام:

مهرزن بردل که تا مهر حبیب و انماید دم به دم حسن غریب

تم القسم الرابع من حقایق احوال المصطفی...

۵- هدایة المعرفة (۱۶۱ر-۲۲۰ر).

آغاز: قال النبی ص انما الاعمال بالنیات و انما لکل امری مانوی ای عزیز بدانکه

طالبان تحقیق در سایه علماء عمل پسندیده...

با محبت رو به ما آورد لا کاندین بحر است سر آشنا
بی‌محبت نیست اعمال قبول بی‌محبت تو موجو فیض از اصول

انجام:

شکرشکن ای دل که داری پاسبان زان نه ای مردود چون باد خزان
 شکرکن ای دل که در جان حبیب یافت اتمام این هدایات غریب
 تم القسم الخامس من حقایق احوال المصطفی ... يوم الاربعاء سبعة وعشرين شهر ربيع
 الاول ۱۲۴۱ و قدسمى هذا القسم هه اية المعرفة ...
 ۶- فتح الابواب (۲۲۱پ-۲۹۶پ) (۳۱۲م).
 آغاز: انا فتحنا لك فتحاً مبيناً ليغفر لك الله ... ای مشتاق کرمشۀ ترک تازی زبان که
 گشایشهای ابواب فتوحات ظاهر ...

ربنا افتح ربنا افتح بيننا بين قوم الحق وانصر واهدنا
 پرده شد دور از رخ واز زلف وخال پرده در شد پرده در حسن وجمال

انجام:

شد گشاده فتح ابواب رضا از فقیر مصطفی ومرتضی
 هر که خواهد این فتوحات تمام گو فقیر مرتضی شو والسلام
 قدمت هذه النسخة الموسومة بفتح الابواب المنسوبة الى ... کتبه ... ابن میرزا زمان
 محمد کریم ... شهر جمادی الثانیة ۱۲۴۱.
 ۷- شرح الواصلين (۲۹۷پ-۳۵۰).
 آغاز: بسم الله. ای عزیز اشارتی چند از تاویل والذاریات ...

شاد باش ای دل که فخر مصطفی شاد از فقر است و سودای فنا
 شاد باش ای دل که قدرتهای دوست می نگردد هیچ گرد قشرو پوست

انجام:

ای جمالی نعمت خوش پایدار لذت ذوق است و خوشنودی یار
 ای جمالی جان خوشنود حبیب دوست دارد دائماً ناله غریب
 تم رسالة شرح الواصلين بتاريخ دهم شهر شوال ۱۲۳۹.
 * (۵۹۳۵) نستعلیق خوش سده ۹، ص ۲۱۰ مذهب با هفت ابرو و پیشانی، جدول

زرین، عنوان زربا شنگرف، با یادداشت مورخ ج ۹/۲ و ۱۲۵۱ و ۱۸ شوال ۱۱۲۷ و ع ۱۱۱۶/۲ و ۱۳ ع ۱۱۱۰/۱ در رباعیات، ۵۰۳ گ ۲۳ س ۱۲/۷ × ۲۱/۸، کاغذ ترمه، جلد میشن آلبالویی ضربی لبه پشت معرق گرانبها. (۱۸۵۰ م). دارای:

۱- مرآت الافراد دارای چهل و نه رساله به نثر و نظم عرفانی که در پنجشنبه ۱۱ ج ۸۶۶/۱ پایان رسیده است.

آغاز: ای آنکه مشتاق جمال دوستی و میخواهی که معرفت الهی فهم کنی، طلب صحبت درویشان کنی و اگر راه به درویشان نمی‌بری.

انجام: ولاتقتلوا اولادکم... و تأویل این آیت در کتاب شرح الکنوز بطلب (نوشته پسین روز پنجشنبه ۱۱ ج ۸۶۶/۱).

۲- شرح الکنوز به نظم.

آغاز:

راه دراز است چو زلفین دوست پر گره و کج و موج و بس توبتو است
بحر محیط است و مکان نهنگ بگذر و بگذار و برو بی‌درنگ

انجام:

به کنجی نشینم نیایم به بام نپرسم حدیث و نگویم کلام
به خود در بسوزم بساز تمام زبان در نیارم درود و سلام
اختتم وتم والحمد لله رب العالمین والصلاة والسلام علی نبیه محمد و آله اجمعین-
الطیبین الطاهرین.

۳- روح القدس.

آغاز: مقدمه قسم ثالث از شرح الکنوز و کشف الرموز در بیان ظهور حقیقت عشق که سر ولایتش خوانند در صورت نبوت و ترقی کردن و شئون انبیاء...

جمالی در آمد به کوی نیاز که تا باز گوید غم جان گداز

انجام:

بهل گفت و گوی و به دردش بساز که از درد خیزد همه راز و ناز

چو روح القدس بازم آرد پیام
به نطق اندر آیم دگروالسلام
تمت. والحمدلله رب العالمین... وسلم.

۴- تنبیه العارفین به نظم و نثر عرفانی با عنوان «رساله، حکایت، مثنوی».

آغاز: بسمله. ای فرزند یک لحظه بنده وار بنشین و خاموش باش تا بزرگی حضرت
سروردانایان محمد... و این کتاب را تنبیه العارفین نام نهاده....

انجام:

تا راه بری به قاب قوسین
در برگیری چو جان تو نعلین
تا می نشوی ز خویش خالی
چون سیر کنی ایا جمالی
تم، والحمدلله رب العالمین... وسلم.
۵- محبوب الصدیقین، به نظم و نثر عرفانی.

آغاز:

روز از نور عشق شد خرم
ظلمت شب درید جامه غم
دل چو آن روز دیدنش غالب
گشت مطلوب عاشق طالب

انجام:

گرچه اعیان عشق در جوش است
لیک این سر نه لایق گوش است
داستان دل است و عشق تمام
کی شود راضی از دورد و سلام
تم والحمدلله والمنة.

۶- قصاید عرفانی در توحید و نعت و ستایش حضرت علی ع

آغاز:

صبح روشن گشت یا مهتاب بر بالاستی
یا ز نور دلبرم عالم چنین پیداستی
یا شب قدر است یا خود نفخه روح القدس
کین چنین دیر مغان چون مسجداقصاستی

انجام:

همچو هما سایه برین بر نکند
در نظرش خاک گلستان ما است
جز تو جمالی نشناسد کسی
زانکه جمالت گل خندان ما است

۷- غزلیات به ترتیب توحی با تخلص «جمالی».

آغاز:

آتش عشقت بسوخت جمله وسواسها باز مقامی گرفت بر سرکوی بقا
بیرمغانم نمود راه بدین دیرعشق بیرمغان کیست مرتضا

۸- قطعات و مثنوی

۹- رباعیات.

* (۵۴۰۱) نستعلیق خوش سده ۱۰، جدول و کمند زرین، با چهارپیشانی، ص ۲۰۱
زرین، دو برگ ۲۰۱ نو نویس سده ۱۳، با مهر کتابخانه احمدی ۱۳۲۶، ازان محمد مهدی
حجاب در ۱۲۹۲ با مهر او، ۲۳۶ گ ۲۱ س ۱۳ × ۲۲، کاغذ خطایی، جلد رویه میشن
سرخ.

دارای:

بدایة المحبة (۱-۴۳ پ)، در چهارستون دو صفحه آغاز با تشعیر) بخش نخستین از
حقایق احوال المصطفی.

۲- فتح الابواب و حقیقة الاداب، در آغاز هر بند چند سطر به نثر. (۴۴ پ-
۱۱۴ ر)، در چهار ستون با یک پیشانی). (منزوی ۳۰۱۲) بخش ششم از حقایق احوال
المصطفی.

۳- احکام المجین (۱۱۴ پ - ۱۴۲ پ، بایک پیشانی) بخش دوم از «بیان حقایق
المصطفی» است.

۴- نهاية الحکمة (۱۴۲ پ- ۱۹۲ ر، با مهر محمد ابراهیم) بخش سوم از حقایق احوال
المصطفی.

۵- هداية المحبة (۱۹۲ ر) بخش چهارم از حقایق احوال المصطفی.

کلیات حسینی قزوینی

از حسینی حاجی محمد حسین بن محمد حسن قزوینی.

۱- مهر و ماه (منزوی ۳۲۵۱)

آغاز:

خداوندا دلی ده سوز در سوز به طور عشق . . . آتش افروز
به من بنمای ره میخانه عشق می وصلم ده از پیمانۀ عشق

انجام:

نبیند جز خدای مالک الملک چه دربروچه در بحر و چه در فلک
که بیند چشم حق بین جان حق دان خدای . . . کما کان

۲- وامق و عذرا (منزوی ۳۲۹۲)

آغاز:

آنچه ضیاء بخش شب تار ماست حمد خداوند جهان دار ماست
بسمله .

ای به نامت افتتاح نامه‌ها وی به یادت گرمی هنگامه‌ها
نامه بر دیباچۀ دیوان عشق یاد تو سرمایۀ دکان عشق

انجام:

هر سخن سازی بنای او نبود شاعری برگ و نوای او نبود
شرح حال خویش کردم مختصر مختصر شد قصۀ بی پا و سر

۳- اشتر نامه، عرفانی در چهل مقاله با بندهایی به نثر (منزوی ۲۶۴۱).

آغاز:

بسم الله الرحمن الرحيم قادر و غفار و قدیر و کریم
تا که نشان از دل و از دلبر است نام خدا زینت هر دفتر است

انجام:

قصۀ پنهان نشود قشاش گو در نفتد در کف او باش گو
راز نهان ز اهل جهان بهتراست راز نهان آنچه نهان بهتراست
* (۵۲۹۵) نستعلیق خوش سده ۱۳ در متن و هامش، عنوان و بندهای نثر به شنکرف،

جدول اکلیل، ۲۷۳ گ ۱۸ س ۱۴/۸ × ۲۱/۶، کاغذ فرنگی، جلد رویه مرغش
زمینه ماشی.

کلیات خواجهی کرمانی

(منزوی ۱۸۵۷- فهرست شاهنشاهی بیانی ۲۱۰ تا ۲۱۵ و آتابای ۴۷۰ تا ۴۷۶).
* (۵۹۸۰) نستعلیق محمد بن عمران کرمانی در ۹ صفر ۷۵۰ در روزگار خود
خواجو، در ترجیح ص ۴ آمده است: «کلیات اشعار مولانا الاعظم ادام الله فضله» باهشت
پیشانی زرین در آغاز هر بخش، عنوان شنگرف و سبزه و لاجورد، جسدول و ستون
بندی شده، در چهار ستون است، با یادداشت لطف علی در ۱۲۳۹ در شناسایی
این کتاب و خواجو با مهر بیضی او. ۳۵۲ گ ۲۵ س ۲۱ × ۳۱/۳، کاغذ ترمه
نازک، جلد میشن قهوه‌ای ضربی گره‌تابتا، دارای:

- ۱- دیوان در سه بخش: قصاید، کتاب الحضریات فی الغزلیات من دیوان صنایع
الکمال، کتاب الشوقیات من دیوان بدایع الجمال، هیچیک به ترتیب تهجی نیست.
- ۲- کمال‌نامه که در ۱۸۴۹ بیت است و در ۷۴۴ بانجام رسیده است.

آغاز:

بسم من لا اله الا هو	صیغ لفظی وزین . . .
قأدری کومنزله است از عیب	عالمی کومقدس است از ریب

انجام:

چون رساندم سخن به حد کمال	در شکستم ورق ز بیم ملال
طمع از هر چه غیر حق دیدم	چون به مقطع رسید ببریدم

۳- روضه الانوار که در ۲۰۰ بیت به وزن مخزن الاسرار نظامی است.

آغاز:

زینة الروضة فی الاول	بسم اله صمد مفضل
----------------------	------------------

شد چمن طبع ترنم سرای روضه انوار بنام خدای

انجام:

تیمخ زبان بیش نشاید کشید قطع سخن کن چوبه مقطع رسید

۴- گل ونوروز در ۲۵۰۰ بیت سروده ۷۴۲.

آغاز:

بنام نقشبند صفحه خاك عذارا فروزمه رویان افلاك

عبیر آمیز انفاس بهاری زبور آموز كبك كوهساری

انجام:

به دولت روز میمون تو نوروز به شادی فال اقبال تو پیروز

به نوروزی چو نقش خامه بستم به پیروزی ورق را در شکستم

(حرره اضعف عباد الله المنان محمد بن عمران الكرمانی غفر الله ذنوبه و ستر عیوبه)

۵- هما و هما یون در ۴۴۰۷ بیت در بحر تقارب سروده ۷۳۲.

آغاز:

بنام خداوند بالا و پست که از هستیش هست شد هر چه هست

فروزنده شمس خاوری برازنده طاق نیل و نوری

انجام:

اگر بردعا ختم کردم رواست که از ختم مقصود کلی دعا است

سخن را نیاید نهایت پدید ورق در شکستم چو اینجار رسید

۶- گوهر نامه در ۱۰۳۳ بیت سروده ۷۴۶.

آغاز:

بنام نام بخش نام داران گدای در که او شهریاران

بر افرازنده ایوان زرکار که خار از خاره آرد خیری از خار

انجام:

به فر دولت کشور گشایان رسانیدم منازل را به پایان

بسی بی خود بهر سو بی دویدم
سختن کوتاه شد کاینجا رسیدم
غرض نقشی است کز ما باز ماند
که هستی را نمی بینم بقائی
مگر صاحب دلی روزی به رحمت
کند در کار این مسکین دعائی
هرره... محمد بن عمران الکرمانی... فی تاسع من شهر صفر.... سنة خمسین و سبع
مائة... [چهار سالی پس از نظم گوهر نامه].

کلیات داعی

از شاه داعی آملی شیرازی، نظام الدین محمود (۸۱۵-۸۷۰) (دیوان چاهی: ۱: ۱۸).
آغاز: سبحان الله والحمد لله و لا اله الا الله و الله... لاحول ولا قوة الا بالله.
انجام: وسلم تسليماً ابد آکثیرا.
* (۴۹۱۲) میان نسخ و نستعلیق از نیکروز بن خضر شاه در ۸۶۶ و ۱۴ شوال ۸۸۱
در متن و هامش، ص ۲۰۱ مذهب، با دو پیشانی در میانه، عنوان شنکرف، ۳۲۴ گ ۱۷
س ۱۴ × ۲۱، کاغذ ترمه، جلد میشن یشمی ضربی.

کلیات درویش

از درویش آقا محمد هاشم پسر میرزا سنجعی شیرازی ذهبی (ذریعه ۹: ۱۲۸۸ و ۱۹: ۳۳۵).
۱- دیباچه از ابوالقاسم محمد بن میرزا عبدالنبی شریفی حسینی، نواده و پیرو
درویش که در ۱۲۴۱ آثار او را گرد آورده و سرگذشت او را نوشته است (۱ پ- ۳۹
نوشته ۱۴ ربیع الاول ۱۳۰۴).
۲- ولایت نامه: درویش (۴۰ پ- ۱۰۱ ر).
نزدیک به ۱۷۰۰ بیت (رضوی ۷: ۸۸۸-منزوی ۳۳۰۴).

۳- دیوان: ازهمو، قصیده است (۱۵۹-۱۱۵پ) و مثنوی با تضمین از سنائی (۱۴۴-۱۴۹پ)، شرح حدیث «خلق الله بالمشیة والمشیة نفسها» در جواب نامه، نصیحت، ترجیع بند و ترکیب بند، غزل با تخلص «هاشم»، پاسخ موش و گریه ملاطاهر قمی در رد اهل فتنه.

۴- شرح حدیث بساط یا کوثر نامه عدو (۱۱۶-۱۲۷پ) نزدیک ۶۱۰ بیت (منزوی ۲۹۶۲ و ۳۰۶۴).

۵- حدیث بساط به عربی (۱۳۸-۱۴۳پ).

* (۵۶۹۰) نستعلیق محمد باقر سیان در ۱۳۰۴، ۱۹۳ گ ۱۵/۵ × ۲۱/۴، کاغذ
فرنگی آهار مهره، جلد رویه میشن قهوه‌ای با جدول.

کلیات رشید

از رشیدای عباسی زرگر تبریزی اصفهانی در گذشته ۱۰۸۱، دارای:

۱- مثنوی (۱پ-۷پ) نزدیک به ۱۸۵ بیت (منزوی ۳۱۲۳- میخانه ۸۰۸).

آغاز:

نیم شبی با دوسه آشفته حال در چمن زمزمه خونین مقال

انجام:

جرعه کش ماغر امید باش همچو سخی زنده و جاوید باش
۲- حسن کلوسوز (۸پ-۲۱ر) سروده ۱۰۴۰ با تاریخ «گل نظم» (منزوی ۲۷۷۱-
ایوانف ۱: ۴۲۶ش ۶/۹۲۴ و ۴۴۰ش ۴/۹۲۹)

آغاز:

کیم کوژ گدایی شعله نوشی لب تبخاله را الماس پوشی
رهایی دشمنی دام آشنایی پریشان نغمه‌ای خونین زبانی

انجام:

چو مرغ طبع من شد بلبل نظم بجو تاریخ فکر از «گل نظم»

۳- نقش ارژنگ (۲۱پ-۹۴ر) (منزوی ۳۲۸۲) سروده در ۱۰۶۰ «گل باغ ابد».

آغاز:

طغرای صحیفه صفت الله است	دانش به ظهور نامه بسم الله است
گلگونه مطلعش نبی الله است	حسن مطلع علی ولی الله است
ای چمن پرور بهار وجود	نقش بند نگار خانه بود

انجام:

از نسیم بهار ختم سخن	چون شدم عندلیب دستان زن
بهر تاریخ سبغه سیار	«گل باغ ابد» شد آینه دار

۴- قضا و قدر (۹۴پ-۱۱۳ر، ۱۵س، رباعیها شنکرف) نزدیک به ۵۲۰ بیت و در میانه آن ده رباعی است (منزوی ۳۰۴۲).

آغاز:

نقشی که قضا و قدر انگیخته اند	رنگی است که در لوح و قلم ریخته اند
تحریر قضا را نتوان محو نمود	با مطلع سرنوشت آمیخته اند
سالکی در مقام یکتایی	خانه بر دوش ملک تنهایی
عارف نکته های سنجیده	بهر جهان دیده

انجام:

زندانی تنهایی وحشت شده ام گویاز سخن فهمی و جزوی ز کتابی

۵- ساقی نامه، میکده شوق (۱۱۳پ-۱۱۲پ، ۱۵س) (منزوی ۲۸۶۹).

آغاز:

زهی عالم از نخل صنعت بری	ز میخانه ات نه فلک ساغری
می ساغر زندگانی تویی	گل نشاء جاودانی تویی

انجام (افتماده):

نظر بازی گلرخان پیشه کن ولیکن ز گل چین اندیشه کن

۶- جواهر الاسرار (۱۲۳ر-۲۲۴پ، ۱۵س، جابجا شده و آشفته) مشوی نزدیک به سه هزار بیت و در آغاز هر بندی يك رباعی است (منزوی ۴۰۸ و ۲۷۴۹- دانشگاه

۱/۸۷۶۶) پس از عنوان و سبب نظم سخن، فهرست بابهای آن چنین آمده است: ۱- مروارید
۲- یاقوت ۳- لعل ۴- الماس ۵- زمرد ۶- عین‌الهر ۷- فیروزه ۸- بهای سنگها و عیار
آنها در چند جدول.

آغاز:

نوری که جهان ازو تجلی‌زار است گلگونه رنگ هر گل رخسار است
از جوهر نور معرفت چهره شب . . . انسان جواهرالاسرار است
ای هنرپرور طلسم وجود لوح محفوظ کارخانه بود
. . . نقش سپهر مینائی صانع حسن عالم آرایی

انجام (گویا):

صید وحشی رم غزال سخن شده رام خیال بسازی من
۷- دیوان (۲۲۶-۲۵۱ پ) با تخلص «رشید» (منزوی ۱۸۵۸ و ۲۳۳۳)، مقطعات
با ماده تاریخهای ۱۵۳۸ و ۱۵۴۲ و تاریخ آمدن ندر محمدخان در ۱۵۵۶ و تاریخ
چهل ستون نقش جهان در ۱۵۵۷، مذمت اسب، ترجیع بند، ترکیب بند، سبب، ترکیب،
رباعی، در آن آمده:

رشید اهل دلی در تمام عالم نیست . . . مردم جهان را

انجام:

تاحسن بهار را بود زیکی (بریده شده)
* (۵۲۶۶)، نستعلیق سده ۱۱، جدول زرین و رنگین، عنوان شنگرف، آغاز و
انجام وصالی شده، ۲۵۱ گ ۱۵ س، کاغذ سپاهانی، جلد رویه میشن ضربی.

کلیات ساری شیرازی

از علی اکبر متخلص به ساری (منزوی ۱۸۵۹).
* (۶۳۱۸) نستعلیق سده ۱۳ با یادداشتی از نگارنده، ۲۶۲ گ ۱۷ س در متن و ۱۳ س
در هامش ۲۷/۵ × ۱۶/۷، کاغذ فستقی، جلد رویه میشن سیاه ضربی.

آغاز:

بسمله. بسم الله کفی و علی عبادہ الذین اصطفی، گلستان حمد و بوستان ثنا و ریاض
تجیات...

دارای:

۱- زادالسالکین، به نظم و نثر و عرفانی و فارسی (۲پ-۱۳پ) در متن و سپس در
هامش).

آغاز:

بسمله، حمد با معرفت حقایق و ستایش بی قید و علایق و شکر با دقایق قادر و
خالقی راست...

انجام:

یارب تو ز راه لطف یاری کردی از نطق من این کتاب جاری کردی
زین نامه سرایت به دل طالب ده چون نام مرا به نظم «ساری» کردی
۲- چند مثنوی نزدیک ۸۵ بیت در وصف حال و درپیری و دریغ از جوانی.

آغاز:

درینا که شد ذوق عهد شباب به پیری ... و رنج و عذاب
۳- قصیده:

دگر شهباز طبعم باز کرد از شوق دل طیران که تاسیم رخ صید آورد به زیب سفره سلطان

۴- ترجیع بندی که ترجیع آن چنین است:

به نقش کثرت اگر چه زشت و نکوست پرتوی از جمال وحدت اوست

۵- رساله ای عرفانی به شیوه زادالسالکین و به نظم و نثر و گویا دنباله آن
(۲۱-۳۷پ).

۶- دیوان غزل: به ترتیب تهجی، پس مثنوی و ترجیع بند و رباعی و مخمس و
باز مثنوی و غزل (۳۷پ-۲۳۱ر).

آغاز:

به غایت درد عشق او به دل افکنده مشکلهها مگر جام می ساقی گشاید عقده از دلها
۷- عشق نامه، مثنوی است عرفانی و در آن بیان عشق فرزند شاه و بیماری او آمده

ونزدیک ۱۲۵۰ بیت است (۲۳۱-۲۵۱ پ).

آغاز:

بنام پادشاه فرد اعظم که از يك كن نمود ایجاد عالم
قدیمی‌کش بود عالم حدوثات بود از مهر او را هر چه ذرات

انجام:

به نطق آن توان گفتن صفاتش به جز ذاتش نداند کنه ذاتش
۸- حدیقه‌القلوب، مثنوی است عرفانی نزدیک ۶۲۰ بیت (۲۵۲-۲۵۳ ر).

آغاز:

این بسم‌الله کتابیان است رحمان و رحیم غیب دان است
غفار ذنوب مذنبین است پوشنده عیب عیب بین است

انجام:

... تو که استخوان در تست رگها چو شجر ترا به تن رست
۹- مثنوی عرفانی بهمان شیوه (۲۵۳-۲۶۲ پ).

آغاز:

باز طبعم ... آغاز نمود لب به اسرار سخن باز نمود
طوطی نطق دگر جلوه نمود به کرامات سخن لب بگشود

انجام:

اکرت معرفت آید در جان هر نفس بر تو بهشت است عیان

کلیات سرابی مشهدی

از سرابی سید مصطفی مشهدی امیر الشعراء (منزوی ۲۳۲۷).

۱- ترکیب بند درهجو میرزا محمدعلی صدر در نه بند (۸-۱ پ)، آغاز دیباچه:
«چون میرزا محمدعلی صدر به تولیت این آستان قدس مفتخر گشت... با اهالی آستانه
بنای بدسلوکی و بدعرفی گذاشت. مال حضرت را پای مال کرد... آب روی خود را بر باد داد.

ای حریفان شهر يك چندی است که به هجو من آرزوه ندى است
انجام:

آنکه صیتش به هفت کشور رفت از خجالت به نیم شب در رفت
پس ازین چند بیت اییاتی آمده است که پس از رفتن صدر گفته است.

۲- قصایدی در نکوهش وهجو بزرگان مشهد و شیراز و چند بند در بحر طویل.

۳- هجویه برای معدل الملك شیرازی و گفتگوی او با صپوری.

* (۹۰۹۰) شکسته نستعلیق آغاز سده ۱۴، جدول و کمند مشکى و سبز و آبى
درش ۱ و ۳، سرلوح درش ۱۳، ۲۱/۳، بی جلد.

کلیات سعدی

* (۴۷۰۲) نستعلیق ذق ۱۳۳۵، عنوان و نشان سرخ، با دوازده سرلوح و يك
پیشانی زرین و جدول زرین، مشى، يك برگ از دیباچه در آغاز افتاده، ۳۰۷ گ ۱۵ س
۲۹ × ۷/۵، کاغذ فستقى، جلد روغنى زمینه سیاه ساده.

* (۴۷۲۴) نسخ سده ۹، عنوان شنکرف، با جدول، پیشانی زرین، ۱۰۵ گ ۲۶ س
۲۸ × ۱۵، کاغذ ترمه، جلد میشن سیاه، آغاز و انجام افتاده (بخشى از طیبات و
خوانیم است).

* (۴۷۲۹) شکسته نستعلیق محمد اسماعیل بن عبدالغنى شیرازی به دستور محمد
نصیرخان در ۱۱ ج ۱۲۴۵، گلستان مورخ ۱۲۴۷، ستون بندى و جدول زرین،
عنوان شنکرف، با چهارده سرلوح زرین، ۲۸ ص مذهب، ۲۸۱ گ ۱۸ س ۱۷/۶ × ۲۸،
کاغذ ترمه، جلد ساغرى سیاه ضربى زرکوب.

* (۴۷۶۶) نستعلیق آدینه ۱۲۳۷/۱ ج ۱۲ در تهران در مدرسه میرزا صالح، عنوان و
ستون بندى شنکرف، محشى، آغاز در مقدمه گلستان افتاده، ۲۸۲ گ ۱۵ س
۲۹/۵ × ۱۹، کاغذ فرنگى، جلد رویه کاغذ.

* (۴۸۳۱) میان تعلیق و نستعلیق سده ۸، عنوان شنکرف و لا جورد، جدول رنگین،

- ۳۰۸ گ ۲۶/۵، ۲۱ × ۱۲، کاغذ ترمه، جلد میشن ماشی ضربی.
- * (۴۹۵۰) نستعلیق سده ۹، با پیشانی زرین، جدول زر و شنگرف، عنوانها گاهی شنگرف، محشی، ۳۱۴ گ ۱۵ س ۱۶/۳ × ۲۳/۵، کاغذ ترمه، جلد میشن سیاه ضربی گره.
- * (۴۹۶۲) نستعلیق خوش ملاخورد در ع ۱۰۱۲/۲، دارای ۱۱ پیشانی، جدول زرین، ۵۵۲ گ ۱۶ س ۱۲ × ۲۲، کاغذ ترمه، جلد میشن سیاه ضربی.
- * (۴۹۸۲) نستعلیق صفر ۹۸۹، یک صفحه مذهب در آغاز، عنوان شنگرف، جدول زرین، محشی، ۱۷۹ گ ۱۲ و ۱۵ س ۱۴/۳ × ۲۱/۲، کاغذ فرنگی آهارمه‌ره، جلد میشن آلبالویی.
- * (۵۲۸۶) شکسته نستعلیق سده ۱۳، کمند و جدول اکلیل و رنگین، عنوان شنگرف، با سرلوح اکلیلی، ص ۱ و ۲ آراسته، ۴۱۱ گ ۱۹ س ۱۵/۷ × ۲۵/۲، کاغذ فستقی، جلد رویه میشن قهوه‌ای ضربی.
- با دیباچه علی بن احمد بیستون، سپس مجالس پنجگانه، سؤال و جواب صاحب دیوان، عقل و عشق، نصیحة الملوک، رسایل ثلثه، گلستان و بوستان و دیوان.
- * (۵۹۵۴) نستعلیق ۹۲۳ در آستانه حسام‌الدین ابراهیم در شیراز، جدول زرین، با پنج پیشانی زرین، از آن بحیی الفخر مفتی موصل بامهرش در ص ع، بامهر محمد هادی دردنبال آن ویادداشتی در پایان، ۳۶۴ گ ۱۷ س ۱۴/۸ × ۲۳، کاغذ ترمه سمرقندی، جلد رویه ساغری ضربی نو، پشت ترنج معرق طلایی (دارای گلستان و بوستان و قصاید عربی و فارسی و مرثی و ملمعات و ترجیعات و طبیات و بدایع و خوائیم و غزلیات قدیم و صاحبیه و مقطعات و هزلیات و خبیثات).
- * (۹۵۶۷) شکسته سده ۱۳، عنوان و نشان شنگرف، هامش دنبال متن است، جدول زرین، باهشت سرلوح و پیشانی مذهب زیبا، ۳۰۲ گ ۱۷ س ۱۵/۹ × ۲۵/۹، کاغذ ترمه اصفهانی، جلد روغنی با تصویر سعدی در یک مجلس و سعدی و میرداماد در مجلس دیگر کار اصفهان در ذق ۱۳۱۳، درون ساده.
- * (۵۹۷۹) نستعلیق خوش حیدر حسینی کاتب در دهه نخستین شعبان ۹۷۹ در

تبریز، در پایان بوستان دره‌امش دو صفحه آغاز دوازده سطر میان زر و مذهب و دیباچه و تعریف گلستان بوستان است، عنوان زر و شنگرف و لاجورد، جدول زرین، بایک سر لوح در آغاز گلستان، ۱۵۲ گ ۱۹ س ۲۹/۴، کاغذ ترمه خطایی، جلد رویه ضربی طلاپوش پشت معرق طلاپوش (دارای گلستان در متن و بوستان دره‌امش).

* (۵۹۸۳) نستعلیق شاه محمد کاتب در ۱۰۰۰، در دو صفحه عنوان دوترنج زرین است که نام رساله با سفیداب در آن نوشته شده است، سپس دو صفحه دارای دو مجلس تصویر، آنگاه دو صفحه دیباچه همه آنها طلاکاری شده، در متن و حاشیه نوشته شده است، سر آغاز رساله‌ها و بخش‌ها سر لوح کوچکی است به زر و شنگرف، لاجورد و سفیداب، عنوانها شنگرف و لاجورد و در دومی و سومی و بالا و پایین آنها با گل و بوته به زر و شنگرف و لاجورد آراسته شده، جدول و ستون بندی به زر و شنگرف و لاجورد و مشک، در پایان دو صفحه مجلس تصویر است با حاشیه‌های طلایی، ۳۹۸ گ ۱۹ س ۲۵ × ۳۱/۷، کاغذ ترمه، جلد میشن سرخ. (دارای دیباچه علی بن احمد بیستون با پنج مجلس و نصیحة الملوک و گلستان و بوستان و ملمعات و بدایع و مرآئی و قصاید عربی و خواتیم و مقطعات و مفردات و طبیات و غزلیات قدیم و صاحبیه).

* (۵۹۹۱) نستعلیق میر حسین بن میر حسن کاتب شیرازی در دهه سوم رجب ۹۳۲ برای شیخ علی جهرمی، ص ۱ و ۲ بزر و لاجورد آراسته، با چهار پیشانی بزرگ، کمند و جدول مشک و زرین و لاجورد در متن و هامش، عنوان زر و لاجورد شنگرف، ۴۰۷ گ ۱۹ س ۲۹/۹، کاغذ خانبالغ، جلد ساغری سیاه ضربی طلایی. (دارای دیباچه علی بن احمد بیستون و شش رساله و گلستان و بوستان یا سعدی نامه و قصاید عربی و قصاید فارسی و مرآئی و ملمعات و طبیات و بدایع و خواتیم و غزلیات قدیم و صاحبیه و مقطعات و مضحکات و مطایبات و رباعیات و مفردات).

از سنجرکاشانی میرزا محمدهاشم فرزند میرزا رفیع‌الدین حیدر معنائی که در ۹۹۹۹ به هند رفته و پس از چندی به اصفهان آمده و در ۱۰۲۱ درگذشته است (فرهنگ‌سخنوران ۲۷۷- ذریعه ۹: ۴۷۲- منزوی ۱۸۷۳). چاپ شده به کوشش محمد فیضی و حسن عاطفی و عباس بهنیا (کاشان ۱۳۵۶).

* (۵۱۵۸) نستعلیق سده ۱۱، با دو سرلوح زرین، جدول زرین و رنگارنگ، متن زرافشان، ۱۵۹ ک ۱۹ س ۵/۹ × ۱۸/۱، کاغذ سپاهانی، جلد میشن آلبالویی، دارای:

۱- دیوان قصاید و غزلیات به ترتیب تهجی (۱پ-۲۶پ).

آغاز:

دریغ و درد که کردم بسی به خود تدبیر کزین طلسم بر آیم نشد رهی تقدیر

انجام:

چون جام می که گرد صراحی گردد گرد سر شهنواز خان می گردم
۲- ساقی نامه (۱۲۶پ-۱۴۰) به وزن مثنوی نزدیک پانصد بیت و در آن از شاه عباس ستایش شده است (نشریه ۳۲: ۱۲-۱۰۸).

آغاز:

شکار حمل چون کند آفتاب شکون است دردست جام شراب

انجام:

غم عالم از دل برد یاد عشق دلا درد خود ساز اوراد عشق

۳- خسرو و شیرین (۱۴۰ر-) نزدیک ششصد بیت، مثنوی در بحر هزج با عنوانهای: فی التوحید، معراج رسالت پشاه، فی المنقبة، نصیحت کردن مهین بانوشیرین را، رفتن خسرو عقب شیرین، تعریف صبح، رفتن شیرین به باغ (دانشگاه ۴۸۶۴/۱۰۹-آستان قدس ۵۹۵: ۷-ذریعه ۱۹: ۱۶۶).

آغاز:

الهی سینه ای درد آشنا ده غم از هر دل که بستانی به ما ده

انجام:

که رشک طور گردان منزل را نجات از تیه ظلمت ده دلم را

۴- قسمیه.

۵- حکایت.

انجام:

ازین حجاب عشق و این زآن دو سرو از شرم همچون بید لرزان

* * *

اگر نیکست فالت خوش برآری و گرنه چون چنار آتش برآری

کلیات شعیب جوشقانی

از خواجه شعیب جوشقانی کاشانی وزیرشاه عباس دوم و شاه صفی (منزوی ۱۸۷۴ و ۲۳۸۰ - فهرست ملك ۳۰۰).

۱- وامق و عذراء (ب-۱۰۴) *

در آن آمده است:

نهد چون تاج دولت بر سر آن شود تاریخ نیم شهر شعبان

(۱۰۳۲)

برای این نورسیده نام لایق نمودم «وامق و عذراء» موافق

آغاز:

الهی مخزن [اسرار] بخشای فروغ مطلع انوار بنمای

انجام:

به هرکاری که روآری دراین دیر بود هم اول و هم آخرش خیر

۲- دیوان، قصاید درستایش پیامبر و امامان و شاه صفی و وزیرش ابوطالب، سپس

ترجیع‌بند و ترکیب‌بند و غزل مرتب با تخلص «شعیب» و رباعی (۱۰۴ پ-۳۰۵ پ).

آغاز:

ادیب عشق کامد خلوت و وحدت دبستانش یکی‌گوینی یکی دانند طفلان سبق خوانش

انجام:

از پیرهنی به مصر اگر بوی رسد یوسف از مصر رو به کنعان آرد

* (۵۵۷۷)، نستعلیق سده ۱۱، عنوان شن‌گرف، جدول زر، ۳۰۵ گ ۱۷ س ۱۲/۳ X

۲۳/۵، کاغذ ترمه، جلد رویه کاغذ ساغری، عطف و گوشه میشن ته‌وای.